Finansal
Kurumlar
Birliği

6361 SAYILI
FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG, FİNANSMAN VE TASARRUF FİNANSMAN ŞİRKETLERİ KANUNU, İLGİLİ YÖNETMELİKLER VE BİRLİK DÜZENLEMELERİ

İÇİNDEKİLER

6361 SAYILI FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG, FİNANSMAN VE TASARRUF FİNANSMAN ŞİRKETLERİ KANUNU 11

BİRİNCİ KISIM | GENEL HÜKÜMLER 12
Birinci Bölüm | Amaç Kapsam ve Tanımlar 12
İKİNCİ KISIM | İZNE TABİ İŞLEMLER 18
Birinci Bölüm | Kuruluş ve Faaliyet İzinleri 18
İkinci Bölüm | Ana Sözleşmeye İlişkin Hükümler 31
Üçüncü Bölüm | Birleşme, Devir, Bölünme ve Tasfiye 34
ÜÇÜNCÜ KISIM | KURUMSAL YÖNETİM 36
Birinci Bölüm | Yöneticiler 36
İkinci Bölüm | Finansal Raporlama 38
DÖRDÜNCÜ KISIM | SÖZLEŞMELERE İLİŞKİN HÜKÜMLER 45
Birinci Bölüm 45
İkinci Bölüm | Faktoring ve Finansman 62
Üçüncü Bölüm | Tasarruf Finansman 64
BEŞİNCİ KISIM | BİRLİK 67
Birinci Bölüm | Birlik 67
ALTINCI KISIM | CEZAİ HÜKÜMLER 72
Birinci Bölüm | İdari Para Cezaları 72
İkinci bölüm | Suçlar 77
Üçüncü Bölüm | Faaliyet İzninin İptali 82
YEDİNCİ KISIM | SON HÜKÜMLER 86
Değiştirilen Hükümler 86
Yürürlükten Kaldırılan Hükümler 87
Mevcut Düzenlemelerin Uygulanması 88
İntibak Süresi 88
Birlik ile İlgili Yükümlülükler 89
Düzenlenmiş Olan Finansal Kiralama Sözleşmeleri 91
İkrazatçılarla İlgili Hükümler 92
Faktoring şirketlerinin asgari ödenmiş sermayelerinin artırılması 93
Tasarruf finansman şirketlerinin intibak süreci 93

Finansal kiralama ve finansman şirketlerinin intibak süreci 94
Yürürlük 98
Yürütme 98

FİNASAL KİRALAMA, FAKTORİNG ve FİNANSMAN ŞİRKETLERİNİN KURULUŞ VE FAALİYET ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK 101

Birinci Bölüm | Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar 103
Amaç ve Kapsam 103
Dayanak 103
Tanımlar 103
İkinci Bölüm | İzne Tabi İşlemler 104
Şirket Kuruluşu 104
Faaliyet İzni 108
Şirketin Yurt İçinde veya Yurt Dışında Şube Açması 109
Ana Sözleşme Değişikliği ve Sermaye Artırımı 110
Pay Edinim ve Devirleri 111
Birleşme, Bölünme ve Tasfiye 112
Üçüncü Bölüm I Kurumsal Yönetim 113
Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarına İlişkin Bildirimler 113
Sermaye Benzeri Borçlar 114
Taşıt ve Tüketici Kredilerine İlişkin Sınırlamalar 117
Standart Oran 118
İç Kontrol Sistemi 119
Bilgi Sistemlerinin Tesisi 120
Risk Yönetimi 120
Bağımsız Denetim 120
Dördüncü Bölüm I Çeşitli ve Son Hükümler 121
Yurt Dışından Temin Edilecek Belgeler 121
İlave Bilgi ve Belge Talebi 122
Yürürlükten Kaldırılan Yönetmelik 122
İntibak Süresi 122
Mevcut Düzenlemelerin Uygulanması 122
Yürürlük 124
Yürütme 124
EKLER 124

TASARRUF FİNANSMAN ŞİRKETLERİNİN KURULUŞ VE FAALİYET ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK..... 127

Birinci Bölüm I Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar..... 128
Amaç ve kapsam..... 128
Dayanak..... 128
Tanımlar..... 128
İkinci Bölüm I İzne Tabi İşlemler..... 130
Şirket kuruluşu..... 130
Faaliyet izni..... 134
Şube açma..... 135
Ana sözleşme değişikliği ve sermaye artırımı..... 136
Pay edinim ve devirleri..... 137
Birleşme, bölünme ve devir..... 138
İradi tasfiye..... 139
Üçüncü Bölüm I Kurumsal Yönetim..... 140
Yönetim kurulu üyeleri ile genel müdür ve yardımcılarına ilişkin bildirimler..... 140
İç sistemler ve bilgi sistemleri..... 141
Bağımsız denetim..... 144
Yıllık faaliyet raporu..... 144
Dördüncü Bölüm I Tasarruf Finansman Faaliyeti..... 144
Genel faaliyet ilkeleri dokümanı..... 144
Tasarruf finansman sözleşmesi..... 145
Müşteri hakları..... 147
Mesleki ve etik ilkeler..... 149
Beşinci Bölüm I Koruyucu Hükümler..... 149
Özkaynak hesaplarında izlenecek tutarlar..... 149
Standart oran..... 149
Sözleşme sınırlamaları..... 150
Finansman sınırlamaları..... 151
Risk grubu ve mensuplara ilişkin sınırlamalar..... 152
Tasarruf fon havuzunun değerlendirilmesine ilişkin..... 154
sınırlamalar..... 154
Gayrimenkul edinilmesine ilişkin sınırlamalar..... 155
Bağış sınırları..... 155
Aşımların giderilmesi..... 155
Altıncı Bölüm I Risk Yönetimi..... 156
Tasarruf finansman faaliyeti risklerinin ölçümü ve yönetimi..... 156

Likidite yönetimi 156
Ürün tarifelerinin belirlenmesi ve fiyatlama 157
İhtiyat fonu 158
Yedinci Bölüm I Çeşitli ve Son Hükümler 158
Yurt dışından temin edilecek belgeler 158
Dış hizmet alımına ilişkin sınırlamalar 159
İntibak süreci 159
Edinilmiş gayrimenkuller ve ortaklık payları 160
Sözleşmeler 160
Mevcut şubeler 161
Mevcut şirketlerin tasfiyesi 161
İntibak 161
Yürürlük 162
Yürütme 162
EKLER 162

FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG VE FİNANSMAN ŞİRKETLERİNİN MUHASEBE UYGULAMALARI İLE FİNANSAL TABLOLARI HAKKINDA YÖNETMELİK 165

Birinci Bölüm I Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar 167
İkinci Bölüm I Muhasebe Uygulamaları 168
Üçüncü Bölüm I Karşılık Uygulamaları 169
Dördüncü Bölüm I Yürürlük ve Yürütme 177

FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG, FİNANSMAN VE TASARRUF FİNANSMAN ŞİRKETLERİNCE KULLANILACAK UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ YÖNTEMLERİNE VE ELEKTRONİK ORTAMDA SÖZLEŞME İLİŞKİSİNİN KURULMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK 181

Birinci Bölüm I Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar 183
Amaç ve kapsam 183
Dayanak 183
Tanımlar ve kısaltmalar 183
İkinci Bölüm I Uzaktan Kimlik Tespiti Sürecine İlişkin Şartlar 184
Süreç başlatılmadan önce uyulması gereken genel ilkeler 184
Sürecin başlatılması ile uyulması gereken genel ilkeler 187
Kullanılabilecek kimlik belgesi ve doğrulanması 188

Kimliği tespit edilecek kişinin doğrulanması 190
Verilerin kaydedilmesi ve saklanması 191
Üçüncü Bölüm I Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulması 192
Kimlik doğrulama ve işlem güvenliği 192
Kimlik tespitini müteakip sözleşme ilişkisinin kurulması 195
Dördüncü Bölüm I Çeşitli ve Son Hükümler 196
Yapay zekâ temelli uygulamalar 196
FAKTORİNG İŞLEMLERİNDE UYGULANACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK..... 199
Birinci Bölüm I Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar 200
İkinci Bölüm I Mükerrer Fatura Kullanımının Önlenmesi ve Fatura İptali 201
Üçüncü Bölüm I Alınan Kambiyo Senedi veya Diğer Senetler 203
Dördüncü Bölüm I Doğacak Alacakların Devri 204
Beşinci Bölüm I Çeşitli ve Son Hükümler 205
FİNANSAL KURUMLAR BİRLİĞİ STATÜSÜ 207
Kuruluş 209
Tanımlar 209
Birliğe Üyelik 209
Birliğin Amacı, Yetkileri ve Görevleri 210
Şirketlerin Temsili 212
Birliğin Organları 212
Genel Kurul ve Görevleri 213
Genel Kurulun toplanma usulü 213
Toplantı ve Karar Yeter Sayısı 214
Genel Kurulda Başkanlık Divanı 215
Oy Hakkı, Oyların Kullanılma Şekli ve Kararların Bildirilmesi 215
Yönetim Kurulu ve Oluşumu 216
Yönetim Kurulunun Görevleri 216
Yönetim Kurulu başkanı 219
Yönetim Kurulu Başkanının Seçimi 219
Yönetim Kurulu Başkan Vekilleri ve Seçimi 220
Yönetim Kurulu Üyelerinin Görev Süresi 220
Yönetim Kurulu'nun Toplanması 220
Sektör Temsil Kurullarının Oluşumu, İşleyişi, Görev ve Yetkileri 221
Genel Sekreterin Atanması, Görev ve Yetkileri 224
Genel Sekreter Yardımcılarının Atanması, Görev ve Yetkileri 225

Mali Hükümler 226
Birlik ve Sektör Bütçe Gelirleri 227
Birliğin Kayıt Usulü 227
Bağımsız Denetim 228
Geçici Yönetim Kurulu 228
İlk Genel Kurul 228
Varlık yönetim şirketlerinin intibak süreci 228
Tasarruf finansman şirketlerinin intibak süreci 229
Yönetim Kurulunun intibak süreci 230
Başkan seçimi 230
Yeni sektörlerin üyeliği 230
Yürürlük 230
Yürütme 230
FİNANSAL KURUMLAR BİRLİĞİ ORGANİZASYON YAPISI 233
Organizasyon Yapısı 234
FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG VE FİNANSMAN ŞİRKETLERİ MESLEKİ ETİK İLKELER 237
I. Genel Hükümler 239
II Birlik Üyesi Şirketlerin Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkileri 241
III Birlik Üyesi Şirketler Arası İlişkiler 241
IV Birlik Üyesi Şirketlerin Müşterileri ile İlişkileri 242
V Şirketlerin Çalışanları ile İlişkileri 244
VI Birlik Üyesi Şirketlerin Çalışanlarının Uyacakları Meslek Kuralları ve Etik ilkeler 245
VII. Şirketlerinin Birlik ile İlişkileri 246
VIII Diğer Hükümler 247
MERKEZİ FATURA KAYDI SİSTEMİNİN KURULUŞU, FAALİYETİ VE YÖNETİMİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK 249
Birinci Bölüm | Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar 251
İkinci Bölüm I Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin Yönetimi 252
Üçüncü Bölüm I Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin Amacı ve İşleyişi 253
Dördüncü Bölüm I Sorumluluk 255
Beşinci Bölüm I Aidat ve Ücretler 257
Altıncı Bölüm I Geçici ve Son Hükümler 257

FİNANSAL KİRALAMA SÖZLEŞMELERİNİN ÖZEL SİCİLE TESCİLİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA GENELGE 261

Birinci Bölüm I Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar 263
İkinci Bölüm I Sorumluluk, Sicil Kayıtlarının Tutulması ve Belge Verilmesi 265
Üçüncü Bölüm | STS Raporunun Alınması, Sicil Kayıtlarında İnceleme Başvurusu, Sicil Kayıtlarında İnceleme Yapılması ve Sicil Kayıtlarına Erişim Hakkında Usul ve Esaslar 268
Dördüncü Bölüm 270

FİNANSAL TÜKETİCİLERDEN ALINACAK ÜCRETLERE İLİŞKİN USÛL VE ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞ 275

Birinci Bölüm I Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar 277
İkinci Bölüm I Sözleşme Esasları, Ürün veya Hizmetlerin Sınıflandırılması 279
Üçüncü Bölüm I Ürün veya Hizmetlere İlişkin Özel Hükümler 283
Dördüncü Bölüm I Son Hükümler 289

6361 SAYILI FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG, FİNANSMAN VE TASARRUF FİNANSMAN ŞİRKETLERİ KANUNU [1]

Kanun No: 6361 Kabul Tarihi: 21.11.2012
R.G. Yayım Tarihi: 13.12.2012
R.G. Sayısı: 28496

[1] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle, bu Kanunun Adı "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu" iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.*

BİRİNCİ KISIM | GENEL HÜKÜMLER

Birinci Bölüm | Amaç Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - (1) Bu Kanunun amacı; finansal kuruluş olarak faaliyet gösteren finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman şirketlerinin kuruluş ve çalışma esasları ile finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman sözleşmelerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.[2]

GEREKÇE: Finansal piyasalarda meydana gelen gelişmeler ve uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçlar neticesinde kredi sistemi içinde yer alan finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin güvenilir ve etkin bir şekilde faaliyetlerini yerine getirebilmesi amaçlanmıştır.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 1. maddesi; finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin finansal kuruluş olarak faaliyet gösterdikleri hususunun vurgulanması ve bu şirketlerin çeşitli mevzuatta finansal kuruluşlar için getirilen özel hükümlere tabi olmaları amacıyla "finansal kuruluş olarak faaliyet gösteren" ibaresinin eklenmesi ve madde metninin redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

[2] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "ve finansman" ibareleri ", finansman ve tasarruf finansman" şeklinde değiştirilmiştir.*

Kapsam[3]

Madde 2 - MADDE 2 – (1) Türkiye'de kurulu finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman şirketleri bu Kanun hükümlerine tabidir.

(2) Bankalarca yapılan faktoring işlemleri ile katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarınca yapılan finansal kiralama işlemleri bu Kanun hükümlerine tabidir.

(3) Finansal kiralama şirketlerince yapılan faaliyet kiralaması işlemleri hakkında bu Kanunun finansal kiralama işlemlerine ilişkin hükümleri uygulanmaz.

(4) Konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanmasında, finansman şirketleri ve tasarruf finansman şirketlerinin konut finansmanı faaliyetlerine ilişkin olarak diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

(5) Yolcu ve yük taşıma faaliyetinde bulunan hava yolu şirketlerine hava taşıma araçlarının, motorlarının ve bunların aksam ve parçalarının; kurulu bulunulan ülke mevzuatına göre bunları kiralama yetkisini haiz olan şirket, kuruluş ve finansal kiralama şirketleri tarafından, finansal kiralama sözleşmesine dayalı olarak en az iki yıl süreyle yurt dışından kiralanması işlemleri, 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan sınırlamalara tabi olmaksızın bu Kanun kapsamında finansal kiralama olarak değerlendirilir.

GEREKÇE: Madde ile, kanunun kapsamı, Türkiye'de kurulu finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri olarak belirlenmiştir. Diğer taraftan, maddede, bankaların faktoring işlemleri ile katılım

[3] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle, birinci fıkrada yer alan "ve finansman" ibaresi ", finansman ve tasarruf finansman" şeklinde ve dördüncü fıkrada yer alan "ve finansman" ibaresi ", finansman şirketleri ve tasarruf finansman" şeklinde değiştirilmiştir.*

bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının finansal kiralama işlemlerinin Kanuna tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.
Bununla birlikte, finansal kiralama şirketlerince faaliyet kiralaması yapılabilmesi mümkün kılınmakla birlikte, bu faaliyetler hakkında Kanunun finansal kiralama sözleşmelerine ilişkin hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiştir.
Ayrıca, konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanmasında ve finansman şirketlerinin konut finansmanı faaliyetlerine ilişkin olarak diğer Kanunlarda yer alan özel hükümlerin saklı olduğu belirtilmiştir.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 2. maddesi; 3. maddede yer alan finansal kirala-ma tanımının uçak kiralamalarının büyük kısmını kapsamaması nedeniyle ve yürürlükte olan Finansal Kiralama Kanunu çerçevesinde devam etmekte olan faaliyetlerin devamlılığının sağlanması amacıyla 2. maddeye 5. fıkra olarak yeni bir fıkranın eklenmesi ve mevcut 5. fıkranın 6. fıkra olarak teselsül ettirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Tanımlar

Madde 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;
a) Birlik: Finansal Kurumlar Birliğini, [4]
b) Faaliyet kiralaması: Finansal kiralama dışında kalan kiralamayı,
c) Fatura: 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre düzenlenen fatura ve fatura yerine geçen belgeleri,
ç) Finansal kiralama: Bir finansal kiralama sözleşmesine dayalı olmak koşuluyla, bu Kanun veya ilgili mevzuatı uyarınca yetkilendirilen kiralayan tarafından finansman sağlamaya

[4] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri" ibaresi "Kurumlar" şeklinde değiştirilmiştir.*

yönelik olarak bir malın mülkiyetinin kira süresi sonunda kiracıya devredilmesi; kiracıya kira süresi sonunda malın rayiç bedelinden düşük bir bedelle satın alma hakkı tanınması; kiralama süresinin malın ekonomik ömrünün yüzde sekseninden daha büyük bir bölümünü kapsaması veya finansal kiralama sözleşmesine göre yapılacak kira ödemelerinin bugünkü değerlerinin toplamının malın rayiç bedelinin yüzde doksanından daha büyük bir değeri oluşturması hâllerinden herhangi birini sağlayan kiralama işlemini,

d) Kiralayan: Katılım bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları ile finansal kiralama şirketlerini,

e) Kiracı: Finansal kiralamayı kabul edeni,

f) Kontrol: Bir tüzel kişinin; sermayesinin, asgari yüzde elli birine sahip olma şartı aranmaksızın, çoğunluğuna doğrudan sahip olunması veya bu çoğunluğa sahip olunmamakla birlikte imtiyazlı hisselerin elde bulundurulması veya diğer hissedarlarla yapılan anlaşmalara istinaden oy hakkının çoğunluğu üzerinde tasarrufta bulunulması suretiyle veya herhangi bir suretle yönetim kurulu üyelerinin karara esas çoğunluğunu atayabilme ya da görevden alma gücünün elde bulundurulmasını,

g) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,

ğ) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

h) Özkaynak: Ödenmiş sermaye, sermaye yedekleri, kâr yedekleri, dönem net kârı, geçmiş yıllar kârı ve Kurulca belirlenecek diğer kalemler toplamından varsa dönem net zararı, geçmiş yıllar zararı ve Kurulca belirlenecek diğer kalemlerin düşülmesi suretiyle elde edilen bakiye ile nitelikleri Kurul tarafından belirlenecek sermaye benzeri borçları,

ı) Şirket: Türkiye'de kurulu finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri ve tasarruf finansman şirketlerini, [5]
i) Şube: Şirketin bağımlı bir parçasını oluşturan ve faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını kendi başına yapan her türlü iş yerini,

GEREKÇE: Madde ile;

- *Kanunda öngörülen yapı ve süreçlerin daha iyi anlaşılabilmesi, anlam bütünlüğünün ve terim birliğinin sağlanması, Kanunun uygulanmasının kolaylaştırılması amacıyla, sıklıkla geçen temel kavramlar tanımlanmıştır.*
- *Madde ile birlik, faaliyet kiralaması, finansal kiralama, kontrol, şube ve temsilcilik tanımları ilk kez getirilmiştir.*

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 3. maddesi;

- *Birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan fatura tanımına açıklık kazandırılması amacıyla fatura ve fatura yerine geçen belgelerin düzenlendiği Vergi Usul Kanununa atıfta bulunulması,*
- *Birinci fıkrasının (i) bendinin, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin "temsilcilik" faaliyetleri kapsamında uygulamada karşılaşılan kötüye kullanımların önüne geçilmesini teminen bu şirketlerin temsilcilik açarak örgütlenmeleri imkanının ortandan kaldırılması ve mevcut temsilciliklerin kapatılması veya şubeye dönüştürülmesi amacıyla madde metninden çıkarılması suretiyle kabul edilmiştir.*

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin 3. maddesi;

- *Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin tek bir birlik çatısı altında örgütlenmesini teminen birinci fıkranın (a)*

[5] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "ve finansman" ibaresi ", finansman şirketleri ve tasarruf finansman" şeklinde değiştirilmiştir.*

bendindeki birlik tanımının "Birlik: Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliğini," şeklinde değiştirilmesi ve uygulamada çıkabilecek sorunları önlemek amacıyla 3226 sayılı Kanunda yer alan "Kiracı" tanımının aynı fıkraya (e) bendi olarak eklenerek diğer bentlerin buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

j) (***Ek:4/3/2021-7292/1 md***.) Organizasyon ücreti: Müşterilerin tasarruf finansman sözleşmesi kapsamında tasarruf finansman faaliyeti ve tasarruf fon havuzunun yönetimi karşılığında ödeyecekleri tutarı,
k) (***Ek:4/3/2021-7292/1 md***.) Tahsisat: Tasarruf finansman sözleşmesi uyarınca, tahsisata hak kazanılmasına ilişkin koşulların yerine gelmesi şartı ile müşterinin tasarruf birikimlerinin ve sözleşme kapsamında taahhüt edilen finansman tutarının müşterinin, mirasçısının veya vekilinin konut, çatılı iş yeri veya taşıt edinmesi amacıyla satıcı konumundaki üçüncü kişilere hesaben ödenmesini,
l) (***Ek:4/3/2021-7292/1 md.***) Tasarruf finansman faaliyeti: Bir sözleşme kapsamında önceden belirlenmiş koşulların gerçekleşmesi şartıyla konut, çatılı iş yeri veya taşıtın edinimi için faizsiz finansman esaslarına göre belirli bir süre tasarruf edilmesi, müşterilere finansman kullandırılması ve toplanan tasarrufların yönetimini,
m) (***Ek:4/3/2021-7292/1 md.***) Tasarruf fon havuzu: Belirli bir dönemde tasarruf finansman şirketi nezdindeki birikmiş tasarruflar ve finansman geri ödemelerinden oluşan tutarlar toplamından, tahsisat olarak verilmiş tutarlar ile tasarruf geri ödemelerinin düşülmesinden sonra kalan tutarı,
ifade eder.

İKİNCİ KISIM | İZNE TABİ İŞLEMLER

Birinci Bölüm | Kuruluş ve Faaliyet İzinleri

Kuruluş İzni

Madde 4- (1) Türkiye'de bir şirketin kurulmasına bu Kanunda öngörülen şartların yerine getirilmesi kaydıyla Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınacak kararla izin verilir.

(2) İzin için yapılacak başvurulara ve iznin verilmesine ilişkin usul ve esaslar kurulca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

GEREKÇE: Madde ile, şirketlerin, denetim ve gözetime elverişli, faaliyetlerini emin ve güvenilir bir şekilde icra edebilecek, finansal piyasalarda güven ve istikrara zarar vermeyecek bir ortaklık yapısına, iyi yönetime, yeterli mali güce, gerekli organizasyon yapısına sahip olması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, şirketlerin kuruluş izinlerinin, kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla verileceği öngörülmüştür.

Kuruluş Şartları

Madde 5- (1) Türkiye'de kurulacak bir şirketin;

a) Anonim şirket şeklinde kurulması[6]

b) Pay senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması,

[6] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle, bu bentte yer alan "ve kurucu ortak sayısının beşten az olmaması" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.*

c) Ticaret unvanında "Finansal Kiralama Şirketi", "Faktoring Şirketi", "Finansman Şirketi" veya "Tasarruf Finansman Şirketi" ibarelerinden birinin bulunması,[7]
ç) Kurucularının bu Kanunda belirtilen şartları haiz olması,
d) Yönetim kurulu üyelerinin bu Kanunun kurumsal yönetim hükümlerinde belirtilen nitelikleri ve planlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek mesleki tecrübeye haiz olması,
e) (***Değişik:4/3/2021-7292/2 md***.) Tasarruf finansman şirketi dışındaki şirketlerin nakden ve her türlü muvazaadan ari olarak ödenmiş sermayesinin en az elli milyon Türk lirası olması, bu tutarın tasarruf finansman şirketleri için en az yüz milyon Türk lirası olması,
f) Ana sözleşmesinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,
g) Kurumun etkin denetimini engellemeyecek şeffaf ve açık bir ortaklık yapısına sahip olması,
ğ) Öngörülen faaliyet konularına ait iş planlarını, kuruluşun mali yapısı ile ilgili projeksiyonlarını, ilk üç yıl için bütçe planını ve yapısal örgütlenmesini gösteren bir faaliyet programını ibraz etmesi, şarttır.
(2) (***Ek:20/2/2020-7222/22 md.)*** [8]***(Mülga: 4/3/2021-7292/2 md.***)
(3) Kurul, asgari ödenmiş sermaye tutarını (…) [9] artırmaya yetkilidir.

---

[7] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle, bu bentte yer alan "veya "Finansman Şirketi"" ibaresi ", "Finansman Şirketi" veya "Tasarruf Finansman Şirketi"" şeklinde değiştirilmiştir.*

[8] *20/2/2020 tarihli ve 7222 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle, birinci fıkradan sonra gelmek üzere fıkra eklenmiş ve mevcut ikinci fıkra üçüncü fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.*

[9] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "her yıl Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan yıllık üretici fiyatları endeksindeki*

(4) GEREKÇE: Madde ile, şirket kuruluşu için aranan şartlar düzenlenmiş ve finansal kiralama şirketlerinin asgari kuruluş sermayeleri günün şartlarına uygun hale getirilmiştir. Ayrıca, kuruluş aşamasında planlanan faaliyetleri gerçekleştirme ehliyetinden yoksun, sisteme zarar verebilecek, etkin denetimi engelleyecek ve iyi yönetime sahip olmayan şirketlerin sektöre girmelerinin önlenmesi amaçlanmıştır.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 5. maddesi;

- *Birinci fıkrasının (a) bendine, yeni Türk Ticaret Kanununun tek kişiye anonim şirket kurma hakkını vermesi ve bu nedenle finans sektöründe faaliyet gösterecek bir şirketin tek kişiyle kurulmasının yüksek miktarda risk taşıyacağı kaygısıyla finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin en az beş kurucu ortakla kurulabilmesi amacıyla "ve kurucu ortak sayısının beşten az olmaması" ibaresinin eklenmesi,*
- *Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin ticari unvanlarında faaliyet alanlarına yer verilmesi amacıyla yeni bir bendin (c) bendi olarak birinci fıkraya eklenmesi,*
- *Birinci fıkrasının (c) bendinin (ç) bendi olarak teselsül ettirilmesi,*
- *Yönetim kurulu üyelerinin tasarıyla getirilen kurumsal yönetim hükümlerinde belirtilen nitelikleri ve planlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek mesleki tecrübeyi haiz olması amacıyla birinci fıkraya (d) bendi olarak yeni bir bendin eklenmesi,*
- *Birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan "beş" ibaresinin, kredi sistemi içinde finansal kuruluş olarak faaliyet gösteren şirketlerin sermaye yapılarının güçlendirilmesi ve şirketlerin daha kurumsal bir yapıya kavuşmalarını teminen bu şirketlerin kuruluşunda nakden ödenecek sermaye tutarının asgari Yirmi Milyon TL olarak*

---

artış oranının gerektirdiği miktarı geçmemek üzere" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

belirlenmesi amacıyla "Yirmi" olarak değiştirilmesi ve bu bendin (e) bendi olarak teselsül ettirilmesi,

- *Birinci fıkrasının (d) bendinin (f) bendi olarak teselsül ettirilmesi,*
- *Birinci fıkrasının (e) bendinin (g) bendi olarak teselsül ettirilmesi,*
- *Getirilen yükümlülüklere şirketlerin kuruluş aşamasında uyum göstermelerini teminen bu konuları içerecek bir faaliyet programının ilgili projeksiyonlar ve ilk üç yıl için bütçe planı ile birlikte hazırlanması amacıyla birinci fıkraya (ğ) bendinin eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.*

Kuruculardaki Aranan Şartlar

Madde 6- (1) şirket kurucu ortaklarının;

a) 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu veya diğer mevzuat hükümlerine göre müflis olmaması, konkordato ilan etmiş olmaması, uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırma başvurusunun tasdik edilmiş olmaması ya da hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması,

b) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 71. maddesi uygulanan bankalarda veya bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilmiş olan bankalarda doğrudan veya dolaylı olarak %10 veya daha fazla paya sahip olmaması veya kontrolü elinde bulundurmaması,

c) Tasfiyeye tabi tutulan bankerler ile iradi tasfiye haricinde faaliyet izni kaldırılan faktoring, finansal kiralama, finansman, tasarruf finansman ve sigorta şirketleri ile para ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlarda doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on veya daha fazla paya sahip olmaması veya kontrolü elinde bulundurmaması,[10]

[10] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle, bu bende "finansman" ibaresinden sonra gelmek üzere ", tasarruf finansman" ibaresi eklenmiştir.*

ç) Taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar bile mülga 1/3/1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca üç yıldan fazla hapis cezasıyla cezalandırılmamış olması veya mülga 25/4/1985 tarihli ve 3182 sayılı Bankalar Kanununun, mülga 18/6/1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun, bu Kanunun, 5411 sayılı Kanunun ve 28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun ve ödünç para verme işleri hakkında mevzuatın hapis cezası gerektiren hükümlerine muhalefetten yahut mülga 765 sayılı Kanun, 5237 sayılı Kanun veya diğer kanunlar uyarınca basit veya nitelikli zimmet, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlâk kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçlarından, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçlarından veya Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ile egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlardan, Devletin güvenliğine karşı suçlardan, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine ve milli savunmaya karşı suçlardan, Devlet sırlarını açığa vurma suçu ile Devlet sırlarına karşı suçlardan ve casusluktan, yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlardan, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki suçlardan, vergi kaçakçılığı suçlarından veya bu suçlara iştirakten hükümlü bulunmaması,

d) Taahhüt ettikleri sermaye miktarını karşılayabilir düzeyde mali güç ve itibara sahip bulunması,

e) Tüzel kişi olması hâlinde ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması,

f) İşin gerektirdiği dürüstlük ve yeterliliğe sahip olması, şarttır. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalarla kurulmuş çok taraflı kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar hakkında bu fıkranın (b) ve (c) bentleri uygulanmaz.

(2) Şirketin tüzel kişi kurucu ortaklarının sermayesinde yüzde on ve daha fazla paya sahip ortaklarının veya kontrolü elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişilerin birinci fıkrada yer alan şartları taşıması zorunludur.
(3) Şirket sermayesinde yüzde on veya daha fazla paya sahip veya şirket kontrolünü elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiler ile şirket sermayesinde yüzde on veya daha fazla paya sahip olan tüzel kişilerin sermayesinde yüzde on veya daha fazla paya sahip veya kontrolü elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişilerin (d) bendi hariç olmak üzere, birinci fıkrada belirtilen nitelikleri kaybetmeleri hâlinde, bu kişilerin sahip oldukları payları durumlarını bu madde hükümlerine uygun hâle getirecek şekilde altı ay içinde devretmeleri gerekir. Söz konusu süre içinde devredilecek hisselere düşen oy haklarının kimlerce ve nasıl kullanılacağı Kurul tarafından belirlenir.

GEREKÇE: Madde ile; şirket kurucularında aranan şartlar düzenlenmiştir. Tüzel kişiliği haiz olan kurucuların gerçek iradelerini idare ve temsile yetkili organları göstermekle birlikte, bu irade üzerinde tüzel kişiliğin kontrolünü elinde bulunduran gerçek kişi ortakların etkisi malumdur. Bu itibarla, gerçek kişi kuruculardaaranan niteliklerin tüzel kişi kuruculardakontrolü elinde bulunduran pay sahiplerinde de gözetilmesi öngörülmüştür. Öte yandan, tüzel kişi kurucuların ortaklık yapısı ile ortağı olduğu kuruluşların ortaklık yapılarının izlenemeyecek veya bilinemeyecek derecede karmaşık olması, bu kuruluşlar ile ilgili olarak öngörülen sınırlamalarının doğru bir şekilde uygulanmasını güçleştirecektir. Yapılan bu düzenleme ile, genel ekonomi ve topluma sosyoekonomik yansımaları olan bu faaliyet alanlarında, yönetim üzerinde etkinliğe sahip olan kurucuların, işin gerektirdiği niteliklere sahip kişilerden oluşmasının sağlanması ve etkin denetimi engelleyecek yapılanmaların önlenmesi amaçlanmıştır.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 6 ncı maddesi;

- *Birinci fıkrasının (a) bendine, mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu veya 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'a istinaden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından açılan şahsi iflas davaları sonucu kişilerin iflasına karar verilebilmesi nedeniyle 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'a ek olarak başka kanunlardan kaynaklanabilecek iflasların da kapsama alınabilmesi amacıyla "ve diğer mevzuat" ibaresinin eklenmesi,*
- *Şirket ortaklarının işin gerektirdiği dürüstlük ve yeterliliğe sahip olmamasının geçmişte finans piyasasında faaliyet gösteren şirketlerden kaynaklanan birçok sorunun ortaya çıkmasına neden olduğu düşünülerek sorun çıkarması muhtemel olan ya da sorun çıktığında bunu etkin bir şekilde kontrol edecek kapasiteden yoksun olan kişilerin finans piyasasında faaliyet göstermelerinin engellenmesi amacıyla Bankacılık Kanunu'a paralel bir hükmün birinci fıkraya (f) bendi olarak eklenmesi,*

- *İkinci fıkrasının redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.*

Faaliyet İzni

Madde 7 - (1) 4. madde çerçevesinde kuruluş izni alan şirketin, kuruldan ayrıca faaliyet izni alması şarttır. Kurul tarafından verilen faaliyet izinleri Resmî Gazete'de yayımlanır.

(2) Kuruluş izninin gerçeğe aykırı beyanlarla alınmış olması, kuruluş iznini takip eden altı ay içinde faaliyet izni almak üzere başvuruda bulunulmaması, kuruluş izninden vazgeçildiğinin beyan edilmesi, iznin verilmesinde aranan şartların faaliyete geçilinceye kadar kaybedilmesi, faaliyet izni alınamamış olması hâllerinden herhangi birinin gerçekleşmesi durumunda şirketin kuruluş izinleri kurulca iptal edilir.

(3) Kuruluş izni almış olan şirketin faaliyete geçebilmesi için;

a) Sermayesinin nakit olarak ödenmiş ve planlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek düzeyde olması,

b) Kurucuları tarafından 5 inci maddede belirtilen asgari sermayenin yüzde beşi tutarındaki sisteme giriş payının genel

bütçeye gelir kaydedilmek üzere Maliye Bakanlığı'na bağlı muhasebe birimlerine yatırıldığına dair belgenin ibraz edilmesi,
c) Uygun hizmet birimleri ile iç kontrol, muhasebe, bilgi işlem ve raporlama sistemlerinin kurulmuş, bu birimler için yeterli personel kadrosunun oluşturulmuş ve personelin buna uygun görev tanımları ile yetki ve sorumluluklarının belirlenmiş olması,
ç) Yöneticilerinin, bu kanunda belirtilen nitelikleri haiz olması, gerekir.
(4) Bütün ortakları Türkiye'de kurulu finansal kiralama şirketi olmak kaydıyla, kuruluş ve faaliyet izni almaksızın sadece bir gemi kiralamak üzere finansal kiralama şirketi kurulabilir. Bu nitelikte kurulacak şirketler bu kanunun sözleşmelere ilişkin hükümleri dışındaki maddelerine tabi değildir.
(5) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar kurulca belirlenir.

GEREKÇE: Madde ile, kurulmakta olan bir şirketin, faaliyet konularıyla iştigal edebilme yeterliliğinin tespiti amacıyla kuruluş iznine ilave olarak faaliyet izninin alınması öngörülmüştür.
Faaliyet izni için başvuruda bulunan şirketlerin, Kanunda aranan şartları haiz, mali yapısının güçlü ve yöneticilerinin yeterli tecrübeye sahip olduğu, faaliyetlerini iyi yönetim ilkeleri çerçevesinde sürdüreceği hususlarında kurumun doğru bilgi sahibi olabileceği dinamik bir sistem oluşturulması amaçlanmıştır.
Sisteme girecek şirketlerin güçlü bir sermaye yapısına sahip olması öngörüldüğünden, söz konusu şirketlere, Kanunda öngörülen asgari sermayelerinin yüzde beşi oranında sisteme giriş payı ödemeleri zorunluluğu da getirilmiştir.
Uygulamadaki ihtiyaca binaen kuruluş ve faaliyet izni almaksızın, kuruma bildirimde bulunmak suretiyle sadece bir gemi kiralamak üzere bütün ortakları Türkiye'de kurulu finansal kiralama şirketi olmak kaydıyla, finansal kiralama şirketi kurulabilmesi öngörülmüştür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 7 nci maddesi;

- *Birinci fıkrasına kurul tarafından verilen faaliyet izinlerinin Resmi Gazetede yayımlanacağına ilişkin bir hükmün eklenmesi,*
- *İkinci fıkrasının verilmiş kuruluş izinlerinin iptal edileceği şartların ayrıntılı olarak belirlenmesi amacıyla değiştirilmesi,*
- *Üçüncü fıkrasının (b) bendinde yer alan "kurum" ibaresinin, BDDK'nın daha önce böyle bir uygulama deneyimi bulunmadığından "genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Maliye Bakanlığı'na bağlı muhasebe birimlerine" şeklinde değiştirilmesi,*
- *Dördüncü fıkrasının, sadece bir gemi kiralaması için kurulacak finansal kiralama şirketlerinin Kanunun finansal kiralama sözleşmesine ilişkin hükümleri dışındaki hükümlerine tabi olmayacağı yönünde bir cümlenin eklenmesi ve fıkranın redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.*

Şubeler

Madde 8- (1) Şirketin yurt içinde veya yurt dışında şube açması izne tabidir. Şirket her ne ad altında olursa olsun şube dışında teşkilatlanmaya gidemez ve acentelik veremez. (***Ek cümle:8/4/2022-7394/32 md***.) Kapsamı ile usul ve esasları Kurulca belirlenecek şekilde, bilgi sistemleri vasıtasıyla şirketlerin gerçekleştireceği işlemler ya da alacağı hizmetler bu hükme aykırılık teşkil etmez.

(2) Şubelerin nitelikleri ile izne ilişkin usul ve esaslar kurulca belirlenir.

GEREKÇE: Madde ile, etkin denetimin sağlanması amacıyla şirketlerin şube ve temsilcilik dışında teşkilatlanmaya gidemeyeceği ve acentelik veremeyeceği hüküm altına alınmıştır.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 8 inci maddesi;

- *Birinci fıkrasında yer alan "ve temsilcilik" ibaresinin uygulamada ortaya çıkan kötüye kullanımların önüne geçilmesini*

teminen şirketlerin temsilcilik açmasının önüne geçilmesi ve şube dışında teşkilatlanmaya gitmelerinin engellenmesi amacıyla çıkarılması,

- *İkinci fıkrasının yurtdışında kurulu bir şirketin Türkiye'de şube açmasının önüne geçilmesi amacıyla metinden çıkarılması,*
- *Şubelerin niteliklerine ve şube açılması için izin verilmesine ilişkin düzenlemelerin kurul tarafından yapılması doğrultusundaki bir hükmün ikinci fıkra olarak maddeye eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.*

Şirketin Yapamayacağı İş ve İşlemler

Madde 9- (1) Şirket;

a) Ana faaliyet konuları dışında faaliyette bulunamaz.

b) Müşterileri ile yapacağı sözleşmeler çerçevesinde ve yaptığı işlemin bir parçası olarak müşterilerine ilave finansman sağlamak amacıyla toplamı ödenmiş sermayesinin yüzde birini geçmeyecek şekilde kullandırılan nakdi krediler hariç olmak üzere nakdi kredi kullandıramaz. Bu oranı sıfıra kadar azaltmaya veya ödenmiş sermayenin yüzde beşine kadar artırmaya ya da şirket bazında farklılaştırmaya kurul yetkilidir.

c) Ana faaliyet konusu işlemler ile sınırlı olmak kaydıyla verilen garanti ve kefaletler ile sermayesinde yüzde on ve daha fazla paya sahip veya kontrolünü elinde bulunduran kişiler ile sermayesinin yüzde on ve daha fazlasına sahip olduğu veya kontrolünü elinde bulundurduğu ortaklıklara, toplamı ödenmiş sermayesinin yüzde yirmisini geçmeyecek şekilde verilen garanti ve kefaletler hariç olmak üzere garanti, kefalet ve teminat mektubu veremez. Bu oranı yüzde beşe kadar azaltmaya veya yüzde yirmi beşe kadar artırmaya ya da şirket bazında farklılaştırmaya kurul yetkilidir.

ç) 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre menkul kıymet ihracı, uluslararası piyasalardan ödünç para alınması, genel esaslar dâhilinde ortak ve ortaklıklarından, bankalardan, para piyasalarından ve organize piyasalardan fon

sağlanması dışında mevduat veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı para toplayamaz. (***Ek cümle:4/3/2021-7292/3 md.***) Müşterilerin tasarruf finansman sözleşmelerinde taahhüt ettikleri tasarruf tutarları bu fıkra kapsamında değerlendirilmez.[11]

(2) Faktoring şirketi Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde kambiyo senetlerine dayalı olsa bile, bir mal veya hizmet satışından doğmuş fatura ile tevsik edilemeyen alacaklar ile Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tevsik edilemeyen mal veya hizmet satışına bağlı doğacak alacakları devir alamaz veya tahsilini üstlenemez. Aynı faturaya dayalı birden çok faktoring şirketine yapılan kısmi temliklerin toplam tutarı fatura tutarını aşamaz.

(3) Bir kambiyo senedinin ciro yoluyla faktoring şirketine devri hâlinde, kambiyo senedinden dolayı kendisine başvurulan kişi, düzenleyen veya önceki hamillerden biriyle kendi arasında doğrudan doğruya var olan ilişkilere dayanan def'ileri faktoring şirketine karşı ileri süremez; meğerki, faktoring şirketi kambiyo senedini iktisap ederken bile bile borçlunun zararına hareket etmiş olsun.

(4) Sigortacılık mevzuatına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, finansal kiralama şirketleri finansal kiralama veya faaliyet kiralaması işlemlerine konu edilen mallara, bu işlemler kapsamında alınan teminatlara ve söz konusu malı kiralayan kişilere; finansman şirketleri ise alımı kredilendirilen mallara veya hizmetlere, kredilerin teminatlarına ve kredilendirilen malı veya hizmeti satın alan gerçek veya tüzel kişilere, kredi borcunun

---

[11] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle, bu bentte yer alan "2499 sayılı Kanuna" ibaresi "6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa" şeklinde değiştirilmiştir.*

geri ödenmesi ve benzeri tüm kredi unsurlarını koruma altına alacak her çeşit sigortayı kapsayacak şekilde iştigal konusuna giren işlere ilişkin sigorta sözleşmelerinin yapılmasına aracılık dışında sigortacılık işlemleriyle iştigal edemezler.

GEREKÇE: Madde ile; şirketlerin sadece ilgili oldukları alanlarda özkaynaklarıyla orantılı olarak faaliyet göstermelerini teminen ana faaliyet konuları dışında faaliyette bulunamayacakları, garanti, kefalet ve teminat mektubu veremeyecekleri, mevduat veya bir ivaz karşılığı para toplayamayacakları hüküm altına alınmıştır.
Ayrıca, faktoring şirketlerince kambiyo senetlerine dayalı olsa bile bir mal veya hizmet satışından doğmuş veya doğacak alacakların satın alınabilmesi ve tahsilinin üstlenilmesi işleminin fiktif olmamasını teminen bahse konu işlemlerin fatura veya fatura yerine geçen belgelerle tevsik edilmesi gerekliliği hüküm altına alınmıştır.
Finansal kiralama şirketlerinin finansal kiralama işlemine konu edilen mallara, bu işlemler kapsamında alınan teminatlara ve söz konusu malı kiralayan kişilere; finansman şirketleri ise alımı kredilendirilen mallara veya hizmetlere, kredilerin teminatlarına ve kredilendirilen malı veya hizmeti satın alan gerçek veya tüzel kişilere, kredi borcunun geri ödenmesi ve benzeri tüm kredi unsurlarını koruma altına alacak her çeşit sigortayı kapsayacak şekilde iştigal konusuna giren işlere ilişkin sigorta sözleşmelerinin yapılmasına aracılık dışında sigortacılık işlemleriyle iştigal edemeyecekleri de hüküm altına alınmıştır.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 9 uncu maddesi;

- *Şirketlerin temelde birer kredi kuruluşu olmaları nedeniyle uygulamada ortaya çıkan ihtiyaca binaen, şirketlere sermayelerinin belirli bir oranıyla sınırlı olmak ve işlemleriyle ilgili olmak gibi koşullarla nakdi ve gayri nakdi kredi verebilmesinin temini amacıyla bu doğrultudaki bir düzenlemenin birinci fıkraya (b) bendi olarak eklenmesi ve izleyen bentlerin teselsül ettirilmesi,*

• Birinci fıkrasının (b) bendinin, şirketlerin ortaklarına toplam ödenmiş sermayenin yüzde yirmisini geçmemek ve ana faaliyet konusu işlemlerle sınırlı kalmak kaydıyla garanti, kefalet ve teminat mektubu verebilmeleri doğrultusunda değiştirilmesi ve bu bendin (c) bendi olarak teselsül ettirilmesi,

• İkinci fıkrasına faktoring şirketlerinin kurulca belirlenecek fatura ile belgelendirilemeyecek mal veya hizmet satışından doğacak alacakların devir alınamayacağına ilişkin bir cümlenin eklenmesi ile toplam fatura tutarını aşmamak kaydıyla aynı fatura ile birden çok faktoring şirketinde kısmi temlik işlemi yapılmasına imkan tanıyacak bir cümlenin eklenmesi,

• Faktoring şirketlerinin müşterilerine finansal hizmetler vermeleri, mal ve hizmet satımının tarafı olmaları nedeniyle bu mal ve hizmetlerdeki ayıplardan, kusurlardan da sorumlu tutulmamaları ile ticari ilişki içerisinde bulunan tarafların, faktoring şirketine karşı defi ileri sürmemeleri doğrultusunda yeni bir fıkranın madde metnine üçüncü fıkra olarak eklenmesi,

• Üçüncü fıkrasına, finansal kiralama sözleşmesi konusu malların sigorta işlemlerine aracılık yapabilen finansal kiralama şirketlerinin aynı şekilde faaliyet kiralamasına konu olan malların sigortalanması işlemlerine de aracılık yapma yetkisinin verilebilmesi amacıyla "veya faaliyet kiralaması" ibaresinin eklenmesi ve fıkra numarasının teselsül ettirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

GENEL KURULDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: (3 numaralı fıkra değiştirilmiştir.) Faktoring şirketlerinin müşterilerine finansal hizmetler vermeleri, mal ve hizmet satımının tarafı olmamaları nedeniyle, ciro yoluyla faktoring şirketine devredilen bir kambiyo senedinden dolayı kendisine başvurulan kişinin, düzenleyen veya önceki hamillerden biriyle kendi arasında doğrudan doğruya var olan ilişkilere dayanan def'ileri faktoring şirketine karşı ileri sürmesinin engellenmesi amaçlanmıştır. Ancak faktoring şirketi kambiyo senedini iktisap ederken, bile bile borçlunun zararına hareket etmiş ise bu hüküm

uygulanmayacaktır. Bu bağlamda, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Def'iler" başlıklı 687. maddesi ile paralellik sağlanması hedeflenmiştir.

(5) (***Ek:4/3/2021-7292/3 md***.) Tasarruf finansman şirketleri konut, çatılı iş yeri veya taşıt ediniminden doğduğu tevsik edilmeyen borçları finanse edemez, tasarruf finansman sözleşmeleri dışında finansman sağlayamaz, üçüncü taraflara borç veremez, ortaklık payı edinemez, her türlü belge, ilan ve reklamlarında banka izlenimi yaratacak ifade ve deyimleri (…)[12] kullanamaz ve yalnızca yurt içinde tescil edilmiş konut, çatılı iş yeri veya taşıt alımlarını finanse edebilir.
(6) (***Ek:4/3/2021-7292/3 md***.) Tasarruf finansman şirketleri dışında kalan şirketlerin, yurt içinde veya yurt dışında iştirak edinmesine ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

İkinci Bölüm | Ana Sözleşmeye İlişkin Hükümler

Ana Sözleşme Değişiklikleri

Madde 10- (1) Şirket ana sözleşmelerinde yapılacak değişiklikler öncesinde kuruma bilgi verilir. Kurum, ana sözleşme değişiklikleri ile ilgili olarak on beş iş günü içinde olumsuz görüş bildirmediği takdirde, bu değişiklikler şirketlerin genel kurul gündemine alınır ve sonucundan Kuruma bilgi verilir.
(2) Şirket ana sözleşmeleri güncel olarak şirket internet sayfasında yayınlanır. Ana sözleşmelerin güncelleştirilmesi, değişikliklerin gerçekleştiği tarihten itibaren on iş günü içinde yapılmak zorundadır.
(3) Şirketin adres değişikliklerini değişiklik tarihinden itibaren on beş iş günü içinde kuruma bildirmesi zorunludur.

[12] *8/4/2022 tarihli ve 7394 sayılı Kanunun 33 üncü maddesiyle bu fıkrada yer alan "ve "katılım" ibaresini" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.*

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar kurulca belirlenir.

GEREKÇE: Madde ile, ana sözleşme değişikliği gerektiren durumlarda kurumun haberdar edilmesi ve uygun görüşünün alınması öngörülmüştür. Bununla birlikte, ana sözleşme değişikliğinin kurumca uygun bulunmaması hâlinde, genel kurulda bu konunun karara bağlanamayacağı hüküm altına alınmıştır.
Maddenin ikinci fıkrasında, şirketlerin ana sözleşmelerindeki değişikliklerin yaygın iletişim ağı olan internette yayınlanması ve sözleşmelerde değişiklik yapılması halinde değişikliğin gerçekleştirildiği tarihten itibaren on iş günü içinde güncellenmesi yükümlülüğü getirilmek suretiyle kamuoyunun aydınlatılması ve şirketlerin şeffaflığının sağlanması amaçlanmıştır.
Şirketlerin denetimlerinin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesini teminen adres değişikliklerinin onbeş gün içinde Kuruma bildirilmesi hususu ayrıca düzenlenmiştir.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİ-
ĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 10. maddesi;

- *Üçüncü fıkrada yer alan "günü" ibaresinin adres değişikliklerinin bildiriminde de iş günü esasının benimsenerek tasarıda yeknesaklık sağlanması amacıyla "iş günü" olarak değiştirilmesi,*
- *Şirketlerin yapacakları ana sözleşme değişiklikleriyle ilgili usul ve esasları belirleme yetkisinin Kurula verilmesi amacıyla yeni bir fıkranın eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.*

Pay Edinim ve Devirleri

Madde 11- (1) Bir kişinin, şirket sermayesinin yüzde onunu veya daha fazlasını temsil eden payları edinmesi veya şirket kontrolünün el değiştirmesi sonucunu doğuran pay devirleri Kurulun iznine tabidir.

(2) Yönetim kuruluna üye belirleme imtiyazı veren payların tesisi, devri veya yeni imtiyazlı pay ihracı birinci fıkradaki oransal sınıra bakılmaksızın Kurulun iznine tabidir.
(3) Şirket sermayesinde yüzde on ve üzeri paya sahip olan tüzel kişilerin kontrolünün el değiştirmesi sonucunu doğuran pay devirleri Kurulun iznine tabidir.
(4) İzne tabi pay devirlerinde pay devralacakların kuruculara aranan nitelikleri taşımaları şarttır.
(5) İzne tabi olup, izin alınmadan yapılan pay devirleri (…)[13] pay defterine kaydolunamaz. Bu hükme aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüzdür.
(6) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

GEREKÇE: Madde ile, şirketlerin sermaye yapısında meydana gelecek değişikliklerin izlenmesi amacıyla belirli oranlarda pay edinimlerinin Kurulun iznine tabi olacağı ve izin alınmadan yapılan pay devirlerinin pay defterine kaydedilemeyeceği hükme bağlanmıştır.
Yönetim kuruluna üye belirleme hakkı veren payların tesisi, devri veya yeni imtiyazlı pay ihraçları ise ehemmiyetleri nedeniyle herhangi bir sınır olmaksızın Kurulun iznine tabi kılınmıştır. Ayrıca, şirketlerin ortaklık yapılarının ve ortaklar için öngörülen hükümlere uygunluğunun izlenmesi ve etkin denetimi engelleyecek yapılanmaların önüne geçilmesini teminen şirketlerde yüzde ondan daha fazla paya sahip kişilerin, kuruculara aranan niteliklere sahip olması şartı getirilmiştir.
Buna ilâve olarak, şirketlerdeki dolaylı ortaklık yapısının izlenmesi amacıyla sermayede yüzde on veya daha fazla oranda pay sahibi

[13] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle, bu fıkrada yer alan "ile ortak sayısının beşin altına düşmesine yol açan pay devirleri" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.*

olan tüzel kişi ortakların sermaye yapısında meydana gelen değişiklikler de Kurulun iznine tabi tutulmuştur.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 11. maddesi;

- *Birinci fıkrasının, uygulamada %10 oranındaki hisse devirlerinin izne tabi olup olmadığı hususunda tereddütleri ortadan kaldırmak amacıyla 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun pay edinim ve devirlerine ilişkin 18. maddesine paralel olarak yeniden düzenlenmesi,*
- *İkinci fıkrasında yer alan "yukarıdaki" ibaresinin anlatıma açıklık kazandırılması amacıyla "birinci fıkradaki" şeklinde değiştirilmesi,*
- *Beşinci fıkrasına, tasarının 5. maddesi ile kurulacak şirketlerde kurucu ortak sayısının beş kişiden az olamayacağı hüküm altına alındığından, ortak sayısının beşten aşağı düşmesine neden olacak pay devirlerinin de pay defterine kaydolunamayacağına ilişkin "ile ortak sayısının beşin altına düşmesine yol açan pay devirleri" ibaresinin eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.*

Üçüncü Bölüm | Birleşme, Devir, Bölünme ve Tasfiye

Birleşme, Devir, Bölünme ve Tasfiye

Madde 12- (1) Tasarruf finansman şirketi dışındaki şirketlerin birleşme, devir ve bölünmesi Kuruldan izin alınmak kaydıyla genel hükümlere tabidir. İznin verilmesine ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.[14]

(2) (***Değişik:4/3/2021-7292/5 md.***) Kurulun uygun görüşü alınmak kaydıyla tasarruf finansman şirketleri dışındaki şirketlerin

[14] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Şirketin" ibaresi "Tasarruf finansman şirketi dışındaki şirketlerin" şeklinde değiştirilmiştir.*

faaliyetlerine son vermesi ve tasfiyesi hâlinde genel hükümler uygulanır. Bu şirketlerin tasfiye süreci gerekli görülmesi hâlinde Kurumca denetlenebilir.

GEREKÇE: Madde ile, birleşme, devir ve bölünme işlemlerinin izlenmesi ve takibi amaçlanmıştır.
Bu doğrultuda, bahse konu işlemler için Kuruldan izin alınması öngörülmüştür.
Ayrıca, şirketlerin faaliyetlerine son vermeleri ve tasfiyelerinin Kurumun uygun görüşü alınmak kaydıyla genel hükümlere tabi olacağı ve şirket tasfiye süreçlerinin gerekli görülmesi halinde Kurumca denetlenebileceği hüküm altına alınmıştır.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 12. maddesi; ikinci fıkrasında yer alan "Kurumun" ibaresi, 5411 sayılı Kanunun 83. maddesi uyarınca Kurumun karar organı Kurul olduğundan söz konusu düzenlemede Kurula yetki verilmesi amacıyla "Kurulun" olarak değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.
(3) (***Ek:4/3/2021-7292/5 md.***) Tasarruf finansman şirketlerinin birleşme, devir, bölünme ve iradi tasfiyeleri, Kurumun denetimi ve Kurulun izni ile aşağıdaki usul ve esaslara tabidir.
a) Bu şirketlerin birleşme, devir, bölünme ve iradi tasfiye izni için Kuruma vereceği başvuru dilekçesinde mevcut yükümlülüklerini yerine getirebileceğine ilişkin bir plan sunması zorunludur.
b) Bu şirketlerin tasfiyesi, müşterilerine olan finansman yükümlülükleri dâhil olmak üzere

ÜÇÜNCÜ KISIM | KURUMSAL YÖNETİM

Birinci Bölüm | Yöneticiler

Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları

Madde 13- (1) Kurumsal yönetime ilişkin yapılar, süreçler ve bunlara ilişkin ilkeler Birliğin de görüşü alınarak Kurul tarafından belirlenir.

(2) Şirketin yönetim kurulu, genel müdür dâhil üç kişiden az olamaz. Genel müdür, bulunmadığı hâllerde vekili, yönetim kurulunun doğal üyesidir. Yönetim kurulu üyeleri ile genel müdür ve genel müdür yardımcılarının, 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde yer alan şartları taşımaları zorunludur. Bu Kanunda genel müdür için aranan mesleki tecrübe şartı yönetim kurulu üyelerinin yarısından bir fazlası için de aranır.

(3) Şirket genel müdürünün en az yedi yıl, genel müdür yardımcısının ise en az beş yıl olmak üzere işletmecilik veya finans alanında mesleki deneyime sahip olmaları ve ayrıca lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmaları şarttır.

(4) Başka unvanlarla istihdam edilseler dahi, yetki ve görevleri itibarıyla genel müdür yardımcısına denk veya daha üst konumlarda görev yapan diğer yöneticiler de bu Kanunun genel müdür yardımcılarına ilişkin hükümlerine tabidir.

(5) Yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarının atanmaları ve seçilmelerine ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

GEREKÇE: Madde ile; şirketlerin yönetim kurullarının genel müdür dahil üç kişiden az olamayacağı, genel müdürün bulunmadığı hallerde vekilinin, yönetim kurulunun doğal üyesi olacağı öngörülmüş ve genel müdür ve genel müdür yardımcıları için öğrenim ve mesleki tecrübe şartı getirilmiştir.

Ayrıca, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarının atanmaları ve seçilmelerine ilişkin usul ve esasların Kurulca belirlenmesi öngörülmüştür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 13. maddesi;

- *Tasarı kapsamındaki kuruluşların kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde yönetim, yapı ve uygulamalarını geliştirmelerinin amaçlanması ve kurumsal yönetim ilkelerinin sağlayacağı etkinlik değerlendirilerek, söz konusu kuruluşlar açısından kurumsal yönetim ilkelerinin belirlenmesinin bir gereklilik olarak görülmesi; ayrıca Kurula bu ilkeleri belirleme yetkisinin verilmesi amacıyla yeni bir fıkranın birinci fıkra olarak eklenmesi ve fıkraların buna göre teselsül ettirilmesi,*
- *Birinci fıkrası, şirketlerin faaliyetlerinin yürütülmesinde ve denetiminde üst organ fonksiyonu gören yönetim kurulu üyelerinin niteliğinin artırılması amacıyla yönetim kurulu üyelerinin yarıdan bir fazlasında da genel müdürde aranan şartların bulunmasını zorunlu hale getiren bir cümlenin eklenmesi ve fıkranın ikinci fıkra olarak teselsül ettirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.*

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin 13. maddesi; alt komisyon metninin 3. maddesinde yapılan değişiklikle finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin tek bir birlik çatısı altında örgütlenmesi öngörüldüğünden, maddenin birinci fıkrasında yer alan "şirket birliklerinin" ibaresinin "Birliğin" ibaresi ile değiştirilmesi ve 5411 sayılı Bankalar Kanunu hükümlerine paralellik arz edilmesi amacıyla maddenin ikinci fıkrasında yer alan "(d) bendi hariç olmak üzere şirket kurucularında aranan" ibaresinin "(a), (b), (c) ve (c) bentlerinde yer alan" ibaresiyle değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

İç Sistem, Muhasebe, Raporlama ve Bağımsız Denetim

Madde 14- (1) Şirket; maruz kaldığı risklerin izlenmesi, kontrolünün sağlanması, faaliyetlerinin yapısı ve kapsamıyla uyumlu ve değişen koşullara uygun bir şekilde yeterli ve etkin bir sistem kurmak ve işletmekle yükümlüdür.
(2) Sistemin işleyişine ilişkin usul ve esasları belirlemeye, sisteminin yeterli ve etkin olmadığı tespit edilen şirketler hakkında her türlü tedbiri almaya Kurul yetkilidir.
(3) Şirket; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tüm işlemlerini gerçek mahiyetlerine uygun surette muhasebeleştirmek, finansal raporlarını bilgi edinme ihtiyacını karşılayabilecek biçim ve içerikte, anlaşılır, güvenilir ve karşılaştırılabilir, denetime, analize ve yorumlamaya elverişli, zamanında ve doğru şekilde düzenlemek zorundadır.
(4) Şirket, şekil ve kapsamı Kurumca belirlenen mali tablolar ve istatistiki bilgileri istenilen süre ve yöntemlerle Kuruma göndermek zorundadır.
(5) Şirketin bağımsız denetimi 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde yapılır. Düzenlenen bağımsız denetim raporları Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Kuruma gönderilir.

GEREKÇE: Şirketlerin mali durumlarının doğru olarak tespiti muhasebe sistemlerinde üretilen bilgilerin, kayıtların gerçek mahiyetlerine uygun ve anlaşılır olmasına bağlıdır. Şirket yönetim kurulu ve hissedarlarının doğru kararlar alabilmeleri ile yatırımcıların ve diğer ilgili tarafların şirketler hakkında doğru değerlendirmeler yapabilmeleri, bu bilgilerin ve kayıtların güvenilir ve anlaşılır olmasına bağlıdır.

Bu itibarla, şirketlerin muhasebe sistemlerinin yeterli olması ve faaliyet ve işlemlerinin temel muhasebe ilkeleri kapsamında muhasebeleştirilmesi zorunluluk arz etmektedir. Bu amaçla, maddede, şirketlerin, finansal raporlarını bilgi edinme ihtiyacını karşılayabilecek biçim ve içerikte, anlaşılır, güvenilir ve karşılaştırılabilir, denetime, analize ve yorumlamaya elverişli, zamanında ve doğru şekilde düzenlemek zorunda olduğu hükme bağlanmıştır.

Şirketlerin finansal durumlarının gerçeğe uygun olarak yatırımcılar ve ilgili taraflarca bilinmesi, ülke kaynaklarının doğru ve daha verimli alanlara yönlendirilmesinin rekabet ortamının gelişmesine yardımcı olacağı açıktır. Bu nedenle, şirketlerin finansal tablolarının mevzuatla belirlenmiş ilke ve standartlara uygunluğunun kontrolünün yapılması gerekmektedir. Uluslararası uygulamalarda bu husus bağımsız denetim kuruluşlarının yaptıkları denetimler ile sağlanmaktadır. Bu bağlamda, maddede, şirketlerin genel kurullarına sunulacak yıllık bilançoları ve gelir tablolarının, Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ve Kurulca bankalarda bağımsız denetim yapmakla yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmesi şartı getirilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 14. maddesi;

- *Madde başlığına madde metninde yapılan değişiklikler doğrultusunda "İç sistem" ibaresinin eklenmesi,*
- *Tasarının 7. maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi uyarınca; şirketlerin faaliyet izni alma aşamasında iç kontrol biriminin kurularak bu birim için yeterli personel kadrosunun oluşturulması ve personelin buna uygun görev tanımları ile personel kadrosunun yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi gerektiğinden şirketlerin risklerinin izlenmesi ve faaliyetlerinin mevzuata uygun şekilde yürütülmesini sağlamak üzere gerekli sistemlerin ve kontrol mekanizmalarının kurulması, işletilmesi ve buna ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından belirlenmesi amacıyla maddeye birinci*

fıkradan önce gelmek üzere iki fıkra eklenmesi ve fıkraların buna göre teselsül ettirilmesi,

- *Birinci ve üçüncü fıkrası, raporlama standartlarının 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde belirlenmesi amacıyla gerekli düzeltmelerin yapılması ile fıkraların üçüncü ve beşinci fıkra olarak teselsül ettirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.*

Koruyucu Düzenlemeler

Madde 15- (1) Kurul, maruz kalınan risklerin tespiti, tahlili, izlenmesi, ölçülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla (…) [15] sınırlamalar ve standart oranlar belirlemek suretiyle gerekli düzenlemeleri yapmaya ve bunlar hakkında her türlü tedbiri almaya yetkilidir. Şirket, yapılan düzenlemelere uymak, belirlenen sınırlamaları ve standart oranları hesaplamak, tutturmak ve idame ettirmek ve bunlara ilişkin olarak Kurum tarafından istenen tedbirleri belirlenen süreler içinde almak ve uygulamakla yükümlüdür.

(2) Bu Kanun uyarınca belirlenecek sınırlamalara ve standart oranlara ilişkin eşiklere erişilmesi veya aşımların oluşması hâlinde, ilgili şirket durumu derhâl Kuruma bildirmek zorundadır.

(3) Özkaynaklarda meydana gelebilecek düşüşler nedeniyle özkaynağın belirli bir oranı ile ilişkilendirilen sınırlama ve oranlarda aşımların oluşması ve şartların gerektirmesi hâlinde, bu aşımlar Kurumca belirlenen süre içinde giderilir. Aşımların

[15] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle, bu fıkrada yer alan "şirketlerin faaliyetleri ile özkaynakları arasında" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.*

giderilmesi için belirlenen süre içinde bu Kanunun idari para cezalarına ilişkin hükümleri uygulanmaz.

GEREKÇE: Şirketlerin faaliyetlerini emin ve güvenilir bir şekilde icra edebilmeleri için güçlü bir mali bünyeye sahip olmaları büyük önem arz etmektedir. Şirketlerin mali güçleri ile orantılı faaliyette bulunmalarını teminen madde ile, şirketlerin faaliyetleri ile özkaynakları arasında sınırlamalar ve standart oranlar da belirlemek suretiyle gerekli düzenlemeleri yapmaya ve bunlar hakkında her türlü tedbiri almaya Kurul yetkili kılınmıştır.
Diğer taraftan, Kanun uyarınca belirlenecek sınırlamalara ve standart oranlara ilişkin eşiklere erişilmesi veya aşımların oluşması durumunda, ilgili şirketin durumu derhal Kuruma bildirmesi zorunluluğu getirilmiştir. Özkaynağın belirli bir oranı ile ilişkilendirilen sınırlama ve oranlarda, özkaynaklarda meydana gelebilecek düşüşler nedeniyle aşımların oluşması hâlinde, bu aşımların Kurumca belirlenen bir süre içinde giderileceği hüküm altına alınmış ve bu süre zarfında Kanunun idari para cezalarına ilişkin hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiştir.
(4) (***Ek:4/3/2021-7292/6 md***.) Kurumca yapılan denetimler sonucunda bir şirketin;
a) Yükümlülüklerinin toplam değerinin varlıklarının toplam değerini aşması veya aktiflerinin vade itibarıyla yükümlülüklerini karşılayamama tehlikesiyle karşı karşıya gelmesi ya da aktif kalitesinin mali bünyeyi zayıflatabilecek şekilde bozulması,
b) Gelir ve giderleri arasındaki ilgi ve dengelerin bozulması nedeniyle özkaynaklarının faaliyetlerini emin bir şekilde yürütecek yeterlilikte olmaması veya bu durumun gerçekleşmek üzere bulunması,
c) 7 nci maddenin üçüncü fıkrasının (c) bendinde belirtilen şartları kaybetmesi veya denetimi engelleyici herhangi bir hususun bulunması,

ç) Özkaynağının, şirket ödenmiş sermayesinin üçte birine gerilemesi,
d) Maruz kaldığı risklerin ölçülmesine ve yönetimine ilişkin yeterli ve etkin bir risk yönetimi sistemini tesis etmemesi,
e) Güven veya istikrar bakımından finansal sisteme yönelik risk oluşturması,
f) Bu Kanuna ve ilgili düzenlemelere veya Kurulca alınan kararlara aykırı nitelikte karar, işlem ve uygulamalarının bulunması, hâllerinden bir veya birkaçının varlığı durumunda Kurum, gerekli gördüğü tedbirlerin uygun göreceği bir süre ve onaylayacağı bir plan dahilinde alınmasını şirketten istemeye, tasarruf finansman şirketleri için tahsisat tarihlerini ötelemeye yetkilidir.
(5) (***Ek:4/3/2021-7292/6 md.***) Tasarruf finansman şirketleri, tasfiyeleri hâlinde tasarruf sahiplerine ödenmek üzere, tahsil ettikleri organizasyon ücretlerinin binde beşini gelir hesaplarından ayırmak zorundadır. Kurul, bu oranı firma bazında üç katına kadar artırmaya ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Karşılıklar

Madde 16- (1) Şirket, işlemlerinden kaynaklanan alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen ancak, miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde karşılık ayırmak zorundadır.[16]

GEREKÇE: Madde ile, şirketler, işlemlerinden kaynaklanan alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen, ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla Kurulca

[16] *17/7/2019 tarihli ve 7186 sayılı Kanunun 26 ncı maddesiyle bu fıkrada yer alan "Finansal kiralama ve finansman şirketleri" ibaresi "Şirket" şeklinde değiştirilmiştir.*

belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde karşılık ayırmak zorunda tutulmuştur.
(2) (***Ek: 28/11/2017-7061/106 md.***) Şirket tarafından bu madde uyarınca ayrılan özel karşılıkların tamamı, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.
(3) (***Ek:17/7/2019-7186/26 md***.) Bu madde uyarınca özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkânı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen alacaklar, 213 sayılı Kanunun 322 nci maddesi hükümleri kapsamında değersiz alacak addolunur.

Denetim, Gözetim ve Bilgi Verme

Madde 17- (1) Şirketin bu Kanun kapsamındaki gözetim ve denetimi Kurum tarafından yapılır.
(2) Kurum; şirket, şirket ortakları, şirketin kontrol ettiği ortaklıklar ile bunların şubeleri ve ilgili diğer gerçek ve tüzel kişilerden bu Kanun hükümleri ile ilgili görecekleri bütün bilgileri gizli dahi olsa istemeye, bunların vergiyle ilgili kayıtları dâhil olmak üzere tüm defter, kayıt ve belgelerini incelemeye yetkili olup, bilgi istenenler de istenilen bilgileri vermekle, defter, kayıt ve belgeleri incelemeye hazır bulundurmakla, tüm bilgi işlem sistemini denetim amaçlarına uygun olarak Kurumun yerinde denetim yapan meslek personeline açmakla, verilerin güvenliğini sağlamakla ve muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü defter, belge ve karneler ile vermek zorunda bulundukları bilgilere ilişkin mikrofiş, mikrofilm, manyetik teyp, disket ve benzeri ortamlardaki kayıtlarını ve bu kayıtlara erişim veya kayıtları okunabilir hale getirmek için gerekli tüm sistem ve şifrelerini inceleme için ibraz etmek ve işletmekle yükümlüdür.
(3) Kamu kurum ve kuruluşları, Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak hâller ile meslek sırrı, aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa Kurum tarafından

bu Kanun kapsamında verilen görevler ile sınırlı olmak üzere istenecek her türlü bilgi ve belgeyi uygun süre ve ortamda, sürekli veya münferit olarak vermek zorundadır.

(4) Şirketin faaliyetlerinin yerinde denetimi, Kurumun yerinde denetim yapmaya yetkili meslek personeli tarafından yapılır. Şirket, şirket ortakları, şirketin kontrol ettiği ortaklıklar ve ilgili diğer gerçek ve tüzel kişiler Kurumun yerinde denetim yapmaya yetkili meslek personeli tarafından istenecek her türlü bilgi ve belgeyi vermek, defter ve belgelerini ibraz etmek ve incelemeye hazır tutmak zorundadır.

GEREKÇE: Şirket faaliyetlerinin yasal çerçevede gerçekleştirilebilmesi ve belirlenen standartlara uygunluğunun sağlanabilmesi, bu amaca yönelik olarak yapılacak düzenlemeler ışığında yapılacak gözetim ve denetimlerle sağlanabilir.

Madde ile, Kurum; şirket, şirket ortakları, şirketin kontrol ettiği ortaklıklar ile bunların şubeleri ve temsilciliklerinden ve ilgili diğer gerçek ve tüzel kişilerden Kanun hükümleri ile ilgili görecekleri bütün bilgileri gizli dahi olsa istemeye yetkili kılınmıştır.

Diğer taraftan, Kurum tarafından ihtiyaç duyulacak bilgi ve belgelerin, gizli dahi olsa görevi nedeniyle bunlara sahip kamu kurum ve kuruluşları tarafından geciktirilmeksizin Kuruma verilmesi hükme bağlanmıştır. Ayrıca, şirketlerin faaliyetlerinin yerinde denetiminin, Kurumun yerinde denetim yapmaya yetkili meslek personeli tarafından yapılacağı öngörülmüştür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 17. maddesi;

- *Birinci fıkranın madde metninin redaksiyona tabi tutulması,*
- *Şirketlerin şube dışında teşkilatlanmaya gitmesi Kanun Tasarısının 8. maddesinde yapılan değişiklik doğrultusunda yasaklandığından, ikinci fıkrada yer alan "ve temsilciliklerden" ibaresinin çıkarılması suretiyle kabul edilmiştir.*

DÖRDÜNCÜ KISIM | SÖZLEŞMELERE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Birinci Bölüm

Finansal Kiralama Finansal Kiralama Sözleşmesi

Madde 18- (1) Finansal kiralama sözleşmesi; kiralayanın, kiracının talebi ve seçimi üzerine üçüncü bir kişiden veya bizzat kiracıdan satın aldığı veya başka suretle temin ettiği veya daha önce mülkiyetine geçirmiş bulunduğu bir malın zilyetliğini, her türlü faydayı sağlamak üzere kira bedeli karşılığında, kiracıya bırakmasını öngören sözleşmedir.

GEREKÇE: Madde ile; finansal kiralama sözleşmesi, ihtiyaç duyulan malların ya üçüncü bir kişiden ya da bizzat kiracıdan finansal kiralama şirketince satın alınarak veya başka bir suretle temin edilerek kullanımının bir bedel karşılığında kiracıya devredilmesi yoluyla karşılanması şeklinde tanımlanmış ve finansal kiralamaya konu olan malın, sadece üçüncü kişilerden değil, bizzat kiracıdan da temin edilebilmesine imkan getirilmiş, böylelikle uluslararası uygulamada yaygın bir finansman yöntemi olan sat-geri kiralama işleminin yapılabilmesine imkan tanınmıştır.

Sözleşmenin Konusu

Madde 19- (1) Sözleşmeye taşınır ve taşınmaz mallar konu olabilir. Bilgisayar yazılımlarının çoğaltılmış nüshaları hariç olmak üzere patent gibi fikrî ve sınai haklar bu sözleşmeye konu olamaz.

(2) Bütünleyici parça veya eklenti niteliklerine bakılmaksızın asli niteliğini koruyan her mal tek başına finansal kiralama sözleşmesinin konusu olabilir.

GEREKÇE: Madde ile; uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçlar neticesinde, taşınır ve taşınmaz malların yanı sıra patent gibi fikri ve sınaî haklar hariç olmak üzere bilgisayar yazılımlarının çoğaltılmış nüshalarının da sözleşmeye konu edilebileceği hükme bağlanmıştır.
Ayrıca, finansal kiralamaya konu taşınır ya da taşınmazlar ile birlikte bütünleyici parça veya eklenti niteliklerine bakılmaksızın asli niteliğini koruyan her malın tek başına sözleşmeye konu edilebileceği belirlenmiştir.

Finansal Kiralama Bedeli

Madde 20- (1) Finansal kiralama bedeli ve ödeme dönemleri taraflarca belirlenir. Sözleşmede açıkça belirtilmek kaydıyla sözleşme konusu mal henüz imal edilmemiş veya kiracıya teslim edilmemiş olsa dahi, sözleşme tarihinden başlamak üzere kira bedelleri tahsil edilebilir. Sözleşmede aksi belirtilmediği takdirde, sözleşme konusu malın sözleşme tarihinden itibaren iki yıl içinde kiracıya teslim edilmesi zorunludur.

GEREKÇE: Madde ile; uygulamada karşılaşılan tereddütlerin ortadan kaldırılmasını teminen kira bedellerinin ve ödeme sürelerinin, mal teslimatından bağımsız olarak sözleşme tarihinden başlayabilmesine imkan getirilmiştir.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİK-
LİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 20. maddesi; santral, gemi ve uçak gibi bazı malların teslim edilebilmesi için siparişten itibaren iki yıldan daha uzun süreye ihtiyaç duyulabilmesi ve böyle durumlarda, sözleşmede belirtildiği takdirde, bazı malların teslimin iki yıldan uzun olmasına imkân verilmesini sağlayacak şekilde maddenin değiştirilmesi ve madde metninin redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt

Komisyon metninin 20. maddesi; henüz imal edilmemiş veya kiracıya teslim edilmemiş mallara ilişkin kira bedellerinin tahsil edilebilmesini sözleşmede açıkça belirtilme şartına bağlayan "Sözleşmede açıkça belirtilmek kaydıyla" ibaresinin eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Yurt Dışından Yapılacak Finansal Kiralamalar

Madde 21- (1) Yurt dışından yapılacak finansal kiralama sözleşmeleri Birlik tarafından tescil edilir.

(2) Yurt dışından yapılacak finansal kiralamalara ilişkin usul ve esaslar Kurulun uygun görüşü alınmak suretiyle Birlik tarafından belirlenir.

GEREKÇE: Madde ile; yurtdışından yapılacak finansal kiralama sözleşmelerinin tescilinin Finansal Kiralama Şirketleri Birliği tarafından yapılacağı ve bu kiralamalara ilişkin usul ve esasların Kurulun uygun görüşü alınmak kaydıyla Finansal Kiralama Şirketleri Birliği tarafından belirleneceği hükme bağlanmıştır.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt

Komisyon metninin 21. maddesi; finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin tek bir birlik çatısı altında örgütlenmesi öngörüldüğünden, maddenin birinci ve ikinci fıkrasında buna uygun değişikliklerin yapılması suretiyle kabul edilmiştir.

Sözleşmenin Şekli ve Tescili

Madde 22- (***Değişik cümle:18/6/2020-7247/12 md.***) Finansal kiralama sözleşmesi, yazılı veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın Kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek ve müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkân verecek yöntemler yoluyla kurulacak şekilde düzenlenir ve buna

ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir. Taşınmaz mallara ilişkin sözleşmeler taşınmazın bulunduğu tapu kütüğünün şerhler hanesine, kendilerine mahsus özel sicili bulunan taşınır mallara dair sözleşmeler bu malların kayıtlı oldukları sicile tescil ve şerh olunur ve kiralayan tarafından ayrıca Birliğe bildirilir.
(2) Özel bir sicile kayıtlı olmayan taşınır mallara ilişkin sözleşmeler Birlik tarafından tutulacak özel sicile tescil edilir.
(3) Birlik tarafından tutulacak özel sicil herkese açıktır. Hiç kimse sicildeki bir kaydı bilmediğini ileri süremez.
(4) Sözleşmelerin Birlik tarafından tutulacak özel sicile tesciline ilişkin usul ve esaslar Kurulun uygun görüşü alınmak suretiyle Birlik tarafından belirlenir.
(5) Tescil veya şerhten sonra, üçüncü kişilerin finansal kiralama konusu mal üzerindeki ayni hak iktisapları kiralayana karşı ileri sürülemez.
(6) 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 940 ıncı maddesi uygulamasında kiracı, geminin maliki gibi değerlendirilir.
(7) 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 49 uncu maddesi uygulamasında kiracı, hava aracının maliki gibi değerlendirilir.

GEREKÇE: Madde ile; finansal kiralama sözleşmesinin şekli ve özel bir sicile tescili düzenlenmektedir. Finansal kiralama ilişkisinde, kiracı malın zilyetliğini ve ekonomik mülkiyetini elinde bulundurmakla birlikte, malın hukuken maliki finansal kiralama şirketidir.
Sistemin düzenli işleyebilmesi için bu durumun sözleşme süresi içinde bozulmaması gerekmektedir. Türk Medenî Kanun'unda iyi niyetli üçüncü kişilerin malik olmayan kişiden mülkiyet veya diğer sınırlı ayni hakları kazanmaları mümkün kılınmıştır. Böylece, kiracıdan malın iyi niyetle iktisabı her zaman mümkün olabilecektir.

Madde ile, taşınmaz malların taşınmazın bulunduğu tapu kütüğünün beyanlar hanesine, kendilerine mahsus özel sicili bulunan taşınır malların ise, bu malların kayıtlı oldukları sicile tescil veya şerh olunacağı ve özel sicili bulunmayan taşınır malların ise uygulamada ihtiyacı karşılamayan noterde tescil sisteminden vazgeçilerek, Finansal Kiralama Şirketleri Birliği'nce tutulacak özel sicile tescil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Finansal Kiralama Şirketleri Birliği'nce tutulacak özel sicilin herkese açık olduğu ve hiç kimsenin sicildeki bir kaydı bilmediğini ileri süremeyeceği hüküm altına alınarak iyi niyetli üçüncü kişilerin malik olmayan kişiden mülkiyet veya diğer sınırlı ayni hakları kazanmalarının engellenmesi hedeflenmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 22. maddesi; taşınmaz mallara ilişkin haklar şerhler hanesinde yer aldığından sözleşmelerin tapu kütüğünün şerhler hanesine kaydedilmesini, Türk Ticaret Kanununun 823. maddesi ve Sivil Havacılık Kanununun 49. maddesi uygulamasında kiracının ilgili malın maliki gibi değerlendirilmesini temin edecek şekilde değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin 22. maddesi; finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin tek bir birlik çatısı altında örgütlenmesi öngörüldüğünden, birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında buna uygun değişikliklerin yapılması suretiyle kabul edilmiştir.

GENEL KURULDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: (6 numaralı fıkra değiştirilmiştir.) Kanun tasarısının komisyon çalışmaları sırasında mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu yürürlükte bulunduğundan, anılan Kanun tasarısında yukarıda yer alan maddede yapılan atfın mer'i 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında güncellenmesi gereği hasıl olmuştur.

Finansal Kiralama Konusu Malın Satın Alınması

MADDE 23 – (1) Finansal kiralama konusu malın mülkiyeti kiralayana aittir. Ancak taraflar sözleşmede, sözleşme süresi sonunda kiracının, malın mülkiyetini satın alma hakkını haiz olacağını kararlaştırabilir.

(2) Finansal kiralama konusu tescile tabi taşınır mala ilişkin kiracı adına satın alma hakkının doğumundan itibaren otuz günlük süre içinde bu hakkın kiracı tarafından kullanılmaması ve bu Kanunun 32 nci maddesi uyarınca malın kiralayana iade edilmemesi durumunda, taraflar arasında yapılan sözleşmede bu hususta karara varılmış olması ve kiracıya konu hakkında tebligat yapılmış veya adresinde bulunmadığından tebligatın yapılamamış olması kaydıyla kiralayan tek taraflı olarak kiralananı kiracıya devir ile ilgili her türlü işlemi yapabilir. Bu kapsamda mülkiyeti devir işlemi ile ilgili kiralayan tarafından yapılan tek taraflı talepler ilgili sicil tarafından yerine getirilir.

GEREKÇE: Kiralayanın kiracıya sağladığı finansmanın en önemli teminatı bizzat finansal kiralamaya konu maldır. Bu itibarla, sözleşme süresince malların zilyetliğinin kiracıda bulunmasına karşın, mülkiyetinin finansal kiralama şirketinde bulunması, finansal kiralama şirketi için bir nevi teminat teşkil etmektedir. Bu nedenle, madde ile, sözleşme süresince kira konusu malın kiralayana ait olacağı belirtilmiştir. Ancak, kiracının sözleşme sonunda söz konusu malların mülkiyetini kazanması, sözleşmede hüküm olması şartıyla mümkün kılınmıştır.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 23. maddesi; sözleşmede karara varılmış olmak şartıyla sözleşme sonunda, kiracının alım hakkının bulunmasına rağmen ilgili taşınır malı kendi adına tescil ettirmemesi durumunda taşınır malın vergi ve cezalardan kaynaklanabilecek borçlarından kiralayanın sorumlu tutulmasını önlemek amacıyla tescil ve devir işleminin belirli şartlarla tek taraflı

olarak kiralayan tarafından yaptırılabilmesine imkân verecek yeni bir fıkranın eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Tarafların Hak ve Borçları

Madde 24- (1) Kiracı, sözleşme süresince finansal kiralama konusu malın zilyedi olup, sözleşmenin amacına uygun olarak her türlü faydayı elde etme hakkına sahiptir.
(2) Kiracı, finansal kiralama konusu malı sözleşmede öngörülen şart ve hükümlere göre itinayla kullanmak zorundadır.
(3) Sözleşmede aksine hüküm yok ise kiracı, malın her türlü bakımından ve korunmasından sorumlu olup, bakım ve onarım masrafları kiracıya aittir.
(4) Kiralama konusu malın sigorta ettirilmesi zorunludur. Malın kimin tarafından sigorta ettirileceği sözleşmede gösterilir. Sigorta primleri kiracı tarafından ödenir.
(5) Malın sözleşme süresi içinde hasar ve ziyaı sorumluluğu kiracıya aittir. Bu sorumluluk ödenen sigorta miktarının karşılanmayan kısmı ile sınırlıdır ve aşan kısım kiracı tarafından karşılanmak zorundadır.
(6) Kiracının seçimi ve talebi üzerine üçüncü kişiden sağlanan malın ayıplı olmasından kiralayan sorumlu tutulamaz. Aynı hüküm, malın bizzat kiracıdan sağlanması hâlinde de uygulanır.

GEREKÇE: Tarafların hak ve borçları finansal kiralama işlemlerinin özellikleri göz önünde bulundurularak düzenlenmiştir. Madde ile, kiracının malın ekonomik mülkiyetine sahip olarak bundan her türlü yararı elde etme yetkisini haiz kılınması sebebiyle, malın bütün onarım ve bakımının kendisine ait bulunması, öte yandan finansal kiralama şirketinin menfaati gereğince malı itinayla kullanması gerekli görülmüştür.
Malın, finansal kiralama şirketi için teminat niteliğinde olması nedeniyle, teminat değerinin korunması amacıyla sigorta ettirilmesi zorunlu tutulmuş, sigortanın kimin tarafından sigorta ettirileceği

hususu tarafların iradesine bırakılmış ve sigorta primlerinin kiracı tarafından ödeneceği öngörülmüştür.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 24. maddesi; kiracının seçimi ve talebi üzerine üçüncü kişilerden sağlanan malın ayıplı olması ve malın kasıtlı bir şekilde, kiralayana zarar vermek amacıyla, teslim alınmayarak kiralayanın sorumlu tutulmasına yol açabilecek hükmün madde metninden çıkarılması suretiyle kabul edilmiştir.

Malın Kiracıya Teslim Edilmemesi

Madde 25- (1) Finansal kiralama konusu malın, kiralayanın malın imalatçısı veya satıcısı ile zamanında sözleşme yapmaması veya gerekli ödemeyi zamanında yerine getirmemesi veya kiralayanın kusur ve ihmalinden kaynaklanan diğer sebepler ile kiracıya teslim edilmemesi hâlinde 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 123, 125 ve 126 ncı madde hükümleri uygulanır.

GEREKÇE: Madde ile, üçüncü kişilerden temin edilecek finansal kiralama konusu malların, finansal kiralama şirketince zamanında sözleşme yapılmaması, gerekli ödemelerin zamanında yapılmaması veya kiralayanın kusur ve ihmalinden kaynaklanan sebepler ile kiracıya tesliminin gecikmesinin hukuki sonuçları düzenlenmiştir.
GENEL KURULDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: (1 numaralı fıkra değiştirilmiştir.) Kanun tasarısının komisyon çalışmaları sırasında mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu yürürlükte bulunduğundan, anılan Kanun tasarısında yukarıda yer alan maddede yapılan atfın mer'i 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu kapsamında güncellenmesi gereği hasıl olmuştur.

Zilyedliğin ve Kiracılık Sıfatının Devri

Madde 26- (1) Kiracı, kiracılık sıfatını veya sözleşmeden doğan hak veya yükümlülüklerini, kiralayandan yazılı izin almak

kaydıyla devredebilir. Bu devir nedeniyle finansal kiralama sözleşmesinde yapılan kiracı değişikliği, ilgisine göre 21 inci veya 22 nci madde çerçevesinde tescil edilir veya şerh olunur.
(2) Konut finansmanı kapsamında yapılan finansal kiralama işlemlerinde kiracı, kiralayana bilgi vermek, diğer finansal kiralama işlemlerinde ise sözleşmede hüküm bulunmak kaydıyla finansal kiralama konusu malın zilyetliğini bir başkasına devredebilir.

GEREKÇE: Madde ile, finansal kiralama şirketini koruma amacıyla finansal kiralamaya konu malın zilyedliğinin ve kiracılık sıfatının devri belli şartlara bağlanmıştır. Maddede, bu şartlar, kiralayanın yazılı izninin olması, finansal kiralamaya konu malın ya da hakkın ilgili olduğu sicile tescil edilmesi veya şerh olunması, konut finansmanı kapsamında yapılan finansal kiralama işlemlerinde kiracının kiralayana bilgi vermesi ve diğer finansal kiralama işlemlerinde sözleşmede konuya ilişkin hüküm bulunması olarak sayılmıştır.

Mülkiyetin Devri

Madde 27- (1) Sözleşmede aksi öngörülmemişse kiralayan, malın mülkiyetini bir üçüncü kişiye devredemez. Sözleşmede bu yetkinin tanınması hâlinde, devir, ancak başka bir kiralayana yapılabilir. Devralan, sözleşme hükümlerine uymak zorundadır. Devrin kiracıya karşı geçerli olması onun haberdar edilmesine bağlıdır.

GEREKÇE: Maddede, kiraya konu malın mülkiyetinin finansal kiralama şirketince bir üçüncü kişiye devri düzenlenmiştir. Kural olarak, kira konusu malın mülkiyetinin üçüncü kişilere devredilemeyeceği benimsenmiş ancak bunun aksinin sözleşmede kararlaştırılabileceği kabul edilmiştir. Fakat finansal kiralama işleminin, mutlaka bir finansal kiralama şirketi aracılığıyla sürdürülmesi ilkesi benimsendiğinden, bu devrin de bir finansal kiralama şirketine yapılabileceği öngörülmüş, ayrıca, mülkiyetin

devriyle beraber devredenin sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerinin devralana geçeceği hükme bağlanmıştır.
Madde ile, devir dolayısıyla kiracının zarara uğramasının önlenmesi amacıyla devrin kiracıya bildirilmesi şartı getirilmiştir.

Kiracının İflası veya İcra Takibine Uğraması

Madde 28- (1) Kiracının iflası hâlinde, iflas memuru, 2004 sayılı Kanunun 221 inci maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre büro teşkilinden önce, finansal kiralama konusu malların tefrikine karar verir. İflas memurunun bu kararına karşı yedi gün içinde itiraz edilebilir.
(2) Kiracı aleyhine icra yoluyla takip yapılması hâlinde, icra memuru, finansal kiralama konusu malların takibin dışında tutulmasına karar verir. İcra memurunun kararına karşı yedi gün içinde itiraz edilebilir.
(3) Bu itirazlar, icra mahkemesince en geç bir ay içinde karara bağlanır.

GEREKÇE: Madde ile, kira konusu malın mülkiyetinin, finansal kiralama şirketine ait olduğundan hareketle, bu malların iflas masasına girmeyeceği veya takip dışında tutulacağı hükme bağlanmıştır.
Ancak alacaklıların da menfaatlerini koruyabilmek için, iflas veya icra memurunun kararına karşı itiraz hakkı tanınmıştır. Finansal kiralama işleminin özelliği gereği, itirazın süratle karara bağlanmasını sağlamak üzere, icra mahkemesince itirazların en geç bir ay içinde karara bağlanması öngörülmüştür.

Kiralayanın İflası veya İcra Takibine Uğraması

Madde 29- (1) Kiralayanın iflası hâlinde sözleşme, kararlaştırılan sürenin sonuna kadar iflas masasına karşı geçerliliğini sürdürür.

(2) Kiralayan aleyhine icra yoluyla takip yapılması hâlinde finansal kiralama konusu mallar sözleşme süresi içinde haczedilemez.

GEREKÇE: Madde ile, finansal kiralama şirketinin iflası veya icra takibine uğraması halinde, kiracının ekonomik mülkiyete dayalı menfaatlerini koruyabilmek amacıyla finansal kiralama şirketinin iflasına rağmen sözleşmenin süresi sonuna kadar devam edeceği kabul edilmiştir. Ayrıca, kiralayanın borcundan dolayı bu süre zarfında finansal kiralamaya konu malın haczedilemeyeceği öngörülmüştür.

Sözleşmenin Sona Ermesi

Madde 30- (1) Sözleşmede aksi kararlaştırılmadıkça, sözleşme süresinin dolması, kiracının iflası, ölümü veya fiil ehliyetini kaybetmesi hâllerinde kendiliğinden sona erer.
(2) Kiracının tasfiye sürecine girmesi veya tasfiyeye girmeksizin finansal kiralama konusu malın tahsis edildiği işletmesini tasfiye etmesi hâlinde kiracının talebi üzerine sözleşmede aksine hüküm yoksa sözleşme, süresinden önce feshedilebilir.
(3) Sözleşmenin taraflarından her biri sürenin bitiminden en az üç ay önce bildirmek kaydıyla, mevcut veya yeni şartlar ile sözleşmenin uzatılmasını talep edebilir. Sözleşmenin uzatılması tarafların anlaşmasına bağlıdır.

GEREKÇE: Sözleşmede aksi kararlaştırılmadıkça, sözleşme süresinin dolması, kiracının iflası, ölümü veya fiil ehliyetini kaybetmesi hallerinde kendiliğinden sona ereceği hükme bağlanmıştır.
Diğer taraftan, kiracının tasfiye sürecine girmesi veya tasfiyeye girmeksizin finansal kiralama konusu mal veya hakkın tahsis edildiği işletmesini tasfiye etmesi halinde kiracının talebi üzerine, sözleşmede aksine hüküm bulunmaması durumunda, sözleşmenin süresinden önce feshedilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, sözleşmenin taraflarından her biri sürenin bitiminden en az üç ay önce bildirmek kaydıyla, mevcut veya yeni şartlar ile sözleşmenin uzatılmasını talep edebileceği ve sözleşmenin uzatılmasının tarafların anlaşmasına bağlı olduğu hükme bağlanmıştır.

Sözleşmenin İhlali

Madde 31- (1) Kiralayan, finansal kiralama bedelini ödemede temerrüde düşen kiracıya verdiği otuz günlük süre içinde de bu bedelin ödenmemesi hâlinde, sözleşmeyi feshedebilir. Ancak, sözleşmede, süre sonunda mülkiyetin kiracıya geçeceği kararlaştırılmış ise, bu süre altmış günden az olamaz. Bir yıl içinde sözleşmede yer alan kira bedellerinden üçünü veya üst üste ikisini zamanında ödememesi nedeniyle ihtara muhatap olan kiracılarla yapılan sözleşmeler kiralayan tarafından feshedilebilir.

(2) Taraflardan birinin sözleşmeye aykırı harekette bulunduğu hâllerde, bu aykırılık nedeniyle diğer tarafın sözleşmeyi devam ettirmesinin beklenemeyeceği durumlarda sözleşme feshedilebilir.

(3) Kiracı ve kiralayan arasında finansal kiralama sözleşmesi ile ilgili ihtilaflarda, mahkemece finansal kiralama konusu malın ihtiyati tedbir kararı alınarak kiralayana veya üçüncü bir kişiye bırakılması durumunda kiralayan, mahkemeye malın rayiç değeri kadar teminat yatırmak suretiyle mal üzerinde tasarruf edebilir. Şu kadar ki; sözleşmenin feshinin haksız olduğuna karar verilmesi hâlinde kiralayan, kiracının zararını tazminle yükümlüdür.

GEREKÇE: Madde ile, sözleşme bedelinin ödenmemesi nedeniyle sözleşmenin feshi düzenlenmiştir.

Maddede, kiracının kira bedelini ödemede temerrüde düşmesi halinde, kiralayanın sözleşmeyi ancak kiracıya verdiği otuz günlük süre sonunda feshedebileceği hükme bağlanmıştır. Bu süre,

mülkiyetin sözleşme sonunda kiracıya geçeceğinin kararlaştırılmış olması durumunda ise altmış gün olarak öngörülmüştür. Ayrıca, bir yıl içinde kira bedellerinden ikisinin zamanında ödenmemesi nedeniyle ihtara muhatap olan kiracılarla yapılan sözleşmelerin, kiralayan tarafından feshedilebileceği hükme bağlanmıştır.
Kiracı ve kiralayan arasında finansal kiralama sözleşmesi ile ilgili ihtilaflarda, mahkemece finansal kiralama konusu malın ihtiyati tedbir kararı alınarak kiralayana veya üçüncü bir kişiye bırakılması durumunda kiralayanın mahkemeye malın rayiç değeri kadar teminat yatırmak suretiyle mal üzerinde tasarruf edebilmesi öngörülmüştür.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin 31 inci maddesi; uygulamaya esneklik kazandırılması amacıyla kira bedellerinden bir yıl içinde ancak üçünün veya üst üste ikisinin ödenmemesi halinde sözleşmelerin kiralayan tarafından feshedilebilmesine imkan sağlayan bir ibarenin eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Sözleşmenin Sona Ermesinin Sonuçları

Madde 32- (1) Sözleşme sona erdiğinde, sözleşmeden doğan satın alma hakkını kullanmayan veya bu hakkı bulunmayan kiracı finansal kiralama konusu malı derhâl geri vermekle mükelleftir.
GEREKÇE: Madde ile, sözleşmenin sona ermesinin sonuçları düzenlenmiştir. Bu durumda malın derhal kiralayana geri verilmesi gerekmektedir. Sözleşme süresi sonunda kiracıya malı satın alma hakkı tanınmışsa, bu hakkın kullanılmasıyla beraber taraflar arasında bir satım ilişkisi doğacak ve bunun sonunda mala zilyet durumunda bulunan kiracı malın mülkiyetini iktisap edecektir.

Sözleşmenin Feshinin Sonuçları

Madde 33- (1) Sözleşmenin kiralayan tarafından feshi ile 30 uncu maddenin ikinci fıkrası uyarınca kiracı tarafından feshi

hâllerinde, kiracı malı iade ile yükümlüdür. İade edilen malın üçüncü kişilere satılması hâlinde sözleşmede aksi bir değer kararlaştırılmadıkça satış bedelinin, vadesi gelmemiş finansal kiralama bedelleri ile varsa kiralayanın bunu aşan zararı toplamından düşük olması durumunda aradaki fark kiracı tarafından kiralayana ödenir. Sözleşmede aksi bir değer kararlaştırılmadıkça iade edilen malın satış bedelinin, vadesi gelmemiş finansal kiralama bedelleri ile varsa kiralayanın bunu aşan zararı toplamından yüksek olması durumunda aradaki fark kiralayan tarafından kiracıya ödenir. İade alınan malın üçüncü kişilere finansal kiralama yöntemiyle kiralanması hâlinde de aynı esaslar uygulanır.

(2) Sözleşme kiracı tarafından feshedilirse kiracı malı geri vermekle beraber uğradığı zararın tazminini, kiralayandan talep edebilir.

(3) Sözleşmeden kaynaklanan borçlara karşılık teminat olarak alınan ipoteklerin paraya çevrilmesinde 2004 sayılı Kanunun 150/ı maddesi hükümleri uygulanır.

(4) Kiracının bu Kanunda belirtilen süreler içinde borcunu ödememesinden dolayı kiralayan tarafından noter aracılığıyla kiracıya gönderilen fesih ihtarnameleri hakkında 2004 sayılı Kanunun 68/b maddesi hükümleri uygulanır.

GEREKÇE: Madde ile, sözleşmenin kiralayan tarafından feshi ile 30. maddenin ikinci fıkrası uyarınca kiracı tarafından feshi hallerinde, kiracının malı iade ile yükümlü olduğu; iade edilen malın sözleşmenin feshi tarihindeki değerinin, vadesi gelmemiş finansal kiralama bedelleri ile varsa kiralayanın bunu aşan zararı toplamından düşük olması durumunda aradaki farkın kiracı tarafından kiralayana ödeneceği; kiralayana iade edilen malın sözleşme tarihindeki değerinin, vadesi gelmemiş finansal kiralama bedelleri ile varsa kiralayanın bunu aşan zararı toplamından yüksek olması durumunda ise aradaki farkın kiralayan tarafından kiracıya ödeneceği hüküm altına alınmıştır. Böylelikle doktrinde de

sıklıkla ifade edilen mülga hükmün kiralayan lehine yarattığı menfaat dengesizliğinin bertaraf edilmesi amaçlanmıştır.
Diğer taraftan, sözleşmenin kiracı tarafından feshedilmesi durumunda, malın geri verilmesi ile uğranılan zararın tazmininin kiralayandan talep edilebileceği ve sözleşmeden kaynaklanan borçlara karşılık teminat olarak alınan ipoteklerin paraya çevrilmesinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 150/ı maddesi hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.
Ayrıca, kiracının Kanunda belirtilen süreler içinde borcunu ödememesinden dolayı kiralayan tarafından noter aracılığıyla kiracıya gönderilen fesih ihtarnameleri hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 68/b maddesi hükümlerinin uygulaması öngörülmüştür.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 33. maddesi; finansal kiralama sözleşmesinin kiralayan veya kiracı tarafından feshi hallerinde, taraflarca ödenecek tutarın belirlenmesinde, malın derhal iade edilmemesinin neden olabileceği değer değişiklikleri ile fesih tarihinde malın değerinin belirlenmesinde yaşanabilecek güçlüklerin ve bunun doğuracağı ihtilafların önüne geçilmesi amacıyla iade edilen malın üçüncü kişilere satılması halinde iade edilen malın sözleşmenin feshi tarihindeki değeri yerine satış bedelinin esas alınmasını, tutarın sözleşmede taraflarca mutabık kalınacak farklı bir şekilde belirlenmesine imkân tanınmasını, malın satılmaması ve yeniden kiralanması durumunda, tutarın belirlenmesinde satış bedelinin yerine yeniden finansal kiralama bedelinin esas alınmasını temin edecek şekilde değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Uygulanmayacak hükümler

Madde 34- (1) Sözleşme hakkında 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 764, 765, 766 ncımaddeleri ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısım Birinci Bölüm Dördüncü Ayırımında yer alan "Kısmi Ödemeli Satışlar"a ilişkin

hükümleri ile İkinci Kısım Dördüncü Bölüm İkinci Ayırımında yer alan "Konut ve Çatılı İşyeri Kiraları"na ilişkin hükümleri uygulanmaz.

GEREKÇE: Sözleşmenin niteliğiyle bağdaşmadıkları için, sözleşmeye uygulanmaması gereken hükümler tereddütleri ortadan kaldırmak amacıyla maddede açıkça belirlenmiştir.
GENEL KURULDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Kanun tasarısının komisyon çalışmaları sırasında mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu yürürlükte bulunduğundan, anılan Kanun tasarısında yukarıda yer alan maddede yapılan atfın mer'i 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu kapsamında güncellenmesi gereği hasıl olmuştur.

Teşvik

Madde 35- (1) Yatırımların tamamının veya bir bölümünün finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilmesi hâlinde kiralayan, finansal kiralamaya konu olan iktisadi kıymetlerle ilgili olarak bunların satın alınması hâlinde uygulanan teşviklerden yararlanır. Finansal kiralama şirketinin teşvik belgesi ile ilgili sorumluluğu, kendisine devri gerçekleşen kısmı ile sınırlıdır.

GEREKÇE: Madde ile; yatırımların tamamının veya bir bölümünün finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilmesi halinde kiralayanın, finansal kiralamaya konu olan iktisadi kıymetlerle ilgili olarak bunların satın alınması halinde uygulanan teşviklerden yararlanacağı hükme bağlanmıştır.

Gümrüğe Dair Hükümler

Madde 36- (1) Yabancı şirket ile kiracı arasında akdedilen sözleşmeye göre getirilen mallara gümrük vergileri ve ek mali yükümlülükler bakımından aşağıdaki hükümler uygulanır:
a) Satın alma hakkı bulunmayan bir sözleşmeye dayanarak veya bu hak bulunsa dahi teşvik belgesinde gümrük muafiyetinden

yararlanması öngörülmemiş malların Türkiye'ye girişinde, gümrük mevzuatının süre kısıtlaması hariç, sözleşme süresine bağlı olarak 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun geçici ithalat rejimine dair hükümleri uygulanır. Sözleşme süresi sonunda kesin ithalatın yapılmaması ve finansal kiralama konusu malların kiralayana iade edilmek üzere yurt dışına çıkarılmak istenmesi hâlinde daha önce alınan teminat 4458 sayılı Kanun hükümlerine göre çözülür.
b) Sözleşme süresi sonunda finansal kiralama konusu malların kesin ithalatının yapılması hâlinde gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihteki cari kur ve 4458 sayılı Kanunun eşyanın gümrük kıymetine ilişkin hükümlerine göre belirlenecek kıymet üzerinden hesaplanacak gümrük vergileri ve ek mali yükümlülükler tahakkuk ve tahsil olunur.

GEREKÇE: Madde ile, kiralayanın yabancı olması halinde gümrük muafiyetinden yararlanma şartları ve esasları belirlenmiştir.

İstisnalar ve Vergi Nispetinin Tespiti

Madde 37- (***Değişik: 15/7/2016-6728/74 md.***) Finansal kiralama sözleşmeleri, bu sözleşmelerin devrine ve tadiline ilişkin kâğıtlar, finansal kiralama konusu malların teminine ilişkin kiralayan ve satıcı arasında düzenlenen sözleşmeler ile bunların teminatı amacıyla düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden, bu kâğıtlarla ilgili yapılacak işlemler (finansal kiralama konusu gayrimenkullerin kiralayanlar tarafından devir alınmasına ilişkin tapu işlemleri hariç) harçtan müstesnadır.
(2) Satıp geri kiralama yöntemi ile yapılan kiralama sözleşmeleri kapsamında kiralanan taşınmazların sözleşme süresi sonunda kiracı adına tapuya tescili tapu harcından müstesnadır.

GEREKÇE: Madde ile, finansal kiralama sözleşmesinin her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulması öngörülmüştür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 37. maddesi; birinci fıkrasında yer alan istisna hükümlerine açıklık kazandırılması amacıyla istisna kapsamındaki kağıt ve işlemlerin açıkça belirtilmesi; satıp geri kiralama şeklindeki finansal kiralama işlemine konu taşınmazların sözleşme suresi sonunda kiracı adına tapuya tescil işleminin harçtan istisna tutularak mükerrer tapu harcı ödenmesinin önlenmesini teminen maddeye ikinci fıkra olarak yeni bir fıkranın eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

İkinci Bölüm | Faktoring ve Finansman

Faktoring Sözleşmesi

Madde 38- (1) Faktoring sözleşmesi; mal veya hizmet satışından doğmuş fatura ile tevsik edilen alacaklar ile Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tevsik edilebilen mal veya hizmet satışına bağlı doğacak alacakları devir almak suretiyle, faktoring şirketinin müşterisine sağladığı tahsilat, borçlu ve müşteri hesaplarının tutulmasının yanı sıra finansman veya faktoring garantisi fonksiyonlarından herhangi birini ya da tümünü içeren sözleşmedir.

(2) (***Değişik:18/6/2020-7247/13 md.***) Faktoring sözleşmesi, yazılı veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın Kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek ve müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkân verecek yöntemler yoluyla kurulacak şekilde düzenlenir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Kurul yetkilidir.

GEREKÇE: Madde ile, faktoring işlemlerinde devralınacak alacakların, gerçek ticari ilişkilerden kaynaklanması amaçlandığından, faktoring sözleşmesi, sadece Kanunda belirtilen

fatura tanımı kapsamındaki belgelere dayalı doğmuş veya doğacak alacakların devrini öngören sözleşme olarak tanımlanmıştır. Ayrıca, faktoring sözleşmesinin yazılı şekilde düzenlenmesi zorunlu tutulmuş, aynı faturaya dayalı olarak birden fazla faktoring sözleşmesinin düzenlenemeyeceği hüküm altına alınmıştır.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 38. maddesi; faktoring şirketleri tarafından devir alınacak doğacak alacaklara ilişkin usul ve esasların Kurulca belirlenmesinin, ayrıca faktoring işleminin fonksiyonlarının Kanunda tanımlanmasının uygun olacağı gerekçesiyle birinci fıkrada değişiklik yapılması, üçüncü fıkrada yer alan hüküm geliştirilerek 9. maddeye ilave edildiğinden söz konusu fıkranın madde metninden çıkarılması suretiyle kabul edilmiştir.

Finansman Sözleşmesi

Madde 39- (1) Finansman sözleşmesi, her türlü mal veya hizmet alımının, malı veya hizmeti satın alan gerçek veya tüzel kişinin nam ve hesabına mal veya hizmetin teslim veya temini ile birlikte doğrudan satıcıya ödeme yapılması suretiyle kredilendirilmesini öngören sözleşmedir. Kredi geri ödemeleri, adına kredi açılanlar tarafından finansman şirketlerine yapılır.
(2) Finansman şirketlerinin, kredilendirecekleri mal veya hizmetleri temin eden satıcılarla önceden yazılı şekilde veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak genel bir sözleşme yapmaları zorunludur.[17]
GEREKÇE: Madde ile; finansman sözleşmesi, her türlü mal ve hizmet alımının, malı veya hizmeti satın alan gerçek veya tüzel kişinin nam ve hesabına mal veya hizmetin teslim ve temini ile birlikte doğrudan satıcıya ödeme yapılması suretiyle

[17] *3/11/2022 tarihli ve 7420 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle bu fıkraya "yazılı şekilde" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak" ibaresi eklenmiştir.*

kredilendirilmesini öngören sözleşme olarak tanımlanmış, kredi geri ödemelerinin, adına kredi açılanlar tarafından finansman şirketlerine yapılacağı belirtilmiştir.
Finansman sözleşmesinin yazılı şekilde düzenlemesi zorunlu kılınmış, buna ilave olarak, finansman şirketlerinin kredilendirecek mal ve hizmetleri temin eden satıcılarla önceden yazılı genel bir sözleşme yapmaları gerekliliği hükme bağlanmıştır.
(3) ***(Değişik:18/6/2020-7247/14 md.)*** *Finansman sözleşmesi, yazılı veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın Kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek ve müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkân verecek yöntemler yoluyla kurulacak şekilde düzenlenir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Kurul yetkilidir.*

Üçüncü Bölüm | Tasarruf Finansman [18]

Tasarruf finansman sözleşmesi

MADDE 39/A- (***Ek:4/3/2021-7292/7 md***.)
(1) Tasarruf finansman sözleşmesi, belirli bir tasarruf tutarı ve dönemine bağlı olarak önceden belirlenmiş koşulların gerçekleşmesi şartıyla konut, çatılı iş yeri veya taşıt edinimi için müşteriye finansman kullanma hakkı veren, şirkete ise müşteriye ait birikmiş tasarruf tutarını yönetme, geri ödeme ve finansman kullandırma yükümlülüğü ile organizasyon ücreti alma hakkı veren, faizsiz finansman esaslarına göre düzenlenen sözleşmedir.

[18] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle, bu Kanuna 39 uncu maddeden sonra gelmek üzere Üçüncü bölüm başlığı ile birlikte 39/A maddesi eklenmiştir.*

(2) Tasarruf finansman sözleşmesi, yazılı veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın Kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek ve müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkân verecek yöntemler yoluyla kurulacak şekilde düzenlenir.
(3) Müşteri, sözleşme imzalanmasını takip eden on dört gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin tasarruf finansman sözleşmesinden cayma hakkına sahiptir. Müşterinin söz konusu cayma hakkını kullanması hâlinde şirket, organizasyon ücreti dâhil, müşteriden aldığı tutarın tamamını cayma kararının bildirilmesinden itibaren on dört gün içinde iade etmekle yükümlüdür.
(4) Müşteri, tasarruf finansman sözleşmesinin tasarruf dönemi bitimine kadar sözleşmede fesih hakkına sahiptir. Şirket, müşterinin sözleşmede fesih hakkını kullanması hâlinde organizasyon ücreti bedeli dışında kalan toplam birikim tutarını, Kurulca belirlenecek süre içerisinde müşteriye iade etmekle yükümlüdür. Müşterinin talebi ile tahsisat ileriki bir tarihe ertelenebilir, erteleme hâlinde müşterinin sözleşmedeki hak ve yükümlülükleri saklı kalır. Tasarruf finansman sözleşmeleri, müşterinin sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumu haricinde, şirket tarafından tek taraflı olarak feshedilemez.
(5) Tasarruf finansman sözleşmelerinde asgari olarak tutarlara, vadeye, organizasyon ücretine, gelir, maliyet ve masraflara, konut, çatılı iş yeri veya taşıt edinimine yönelik tasarruf etme ve finansman kullandırma dönem ve koşullarına, iade süre ve şartlarına, temerrüde, cayma hakkının kullanımına, sözleşmenin sona ermesine, feshine, mirasçılara intikaline, üçüncü taraflara devrine, tarafların hak ve yükümlülüklerine ilişkin hükümler yer alır. Şirketler tasarruf finansman sözleşmeleri kapsamında taahhüt ettikleri yükümlülükleri

yerine getirmek zorundadır. Sözleşme kapsamında müşterinin bilgilendirilmesine ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

Tasarruf finansman faaliyeti

MADDE 39/B- (***Ek:4/3/2021-7292/8 md.***)

(1) Tasarruf finansman şirketleri her bir müşteri grubu ve müşteri bazında bağımsız bir tasarruf ve finansman planı düzenler. Grup hâlinde tasarruf uygulamasında müşterilerin teslimat tarihleri, grup için öngörülen toplam vade esas alınarak belirlenir.

(2) Tasarruf finansman şirketleri, tasarruf fon havuzu hesaplarını diğer hesaplarından ayırmak zorundadır. Tasarruf fon havuzu varlıkları, şirketlerin tasarruf finansman sözleşmelerinden kaynaklanan yükümlülüklerinin yerine getirilmesi dışında başka bir amaçla kullanılamaz, hapis hakkına, alacağın devir ve temlikine ve takasa konu edilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, müşterilerin tasarruf finansman sözleşmelerinden kaynaklanan alacakları müstesna, kamu alacaklarının tahsili amacı da dâhil olmak üzere haczedilemez, üzerine ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz konulamaz veya iflas masasına dâhil edilemez.

(3) Tasarruf finansman şirketleri faizsiz finansman esaslarına göre faaliyet gösterir.

(4) Tasarruflardan oluşan fonların değerlendirileceği faizsiz yatırım araçlarının belirlenmesi ve faizsiz finansman esaslarına uygun tasarruf ve finansman yöntemleri ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

BEŞİNCİ KISIM | BİRLİK

Birinci Bölüm | Birlik

Finansal Kurumlar Birliği

Madde 40- (***Başlığı ile Birlikte Değişik:4/3/2021-7292/9 md.***)

(1) Şirketler ve 5411 sayılı Kanunun 143 üncü maddesinde düzenlenen varlık yönetim şirketleri ile Kurumun gözetim ve denetimine tabi diğer kuruluşlardan Kurulca uygun görülenler, tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan Birliğe, faaliyet izni aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde üye olmak zorundadır.

GEREKÇE: Madde ile, finansal kiralama, faktoring, finansman (ek:tasarruf finansman ve varlık yönetim) şirketlerinin kendi aralarındaki müşterek ihtiyaçlarının karşılanmasını, meslekî faaliyetlerin kolaylaştırılmasını, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesinin sağlanmasını, meslek mensuplarının birbirleriyle ve müşterilerle olan ilişkilerinde dürüstlüğün ve güvenin hâkim kılınmasını, meslekî disiplin ile ahlakın korunmasını teminen oluşturulan ve üyeliğin zorunlu kılındığı Finansal Kiralama Şirketleri Birliği, Faktoring Şirketleri Birliği ve Finansman Şirketleri Birliği kurulmuştur.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 40. maddesi; bu Kanunla ilk kez oluşturulacak olan Finansal Kiralama Şirketleri Birliği, Faktoring Şirketleri Birliği ve Finansman Şirketleri Birliği'nin Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde kurulması amacıyla birinci fıkranın başına "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde" ibaresi eklenmesi ve "kurulmuştur" ibaresinin "kurulur" olarak değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin 40. maddesi; finansal

kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin tek bir birlik çatısı altında örgütlenmesi öngörüldüğünden, Beşinci kısım ve Birinci bölüm başlıkları ile 40. maddede buna uygun değişikliklerin yapılması suretiyle kabul edilmiştir.

Birliğin Görev ve Yetkileri

Madde 41- (1) (1) Birlik;

a) Mesleğin gelişmesini temin etmek, üyelerin birlik ve dayanışmasını artırmak, eğitim, tanıtım ve araştırma faaliyetlerinde bulunmakla,

b) Meslek ilkelerini belirlemek suretiyle üyelerin birlik ve mesleğin gerektirdiği disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamakla,

c) Üyelerinin uyacakları meslek ilkeleri ve standartlarını belirlemekle,

ç) İlgili mevzuat uyarınca alınan kararlar ile Kurumca alınması istenilen tedbirleri üyelerine duyurmakla,

d) Üyeleri arasında haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamakla,

e) Üyelerin ilan ve reklamlarında uyacakları esas ve şartları tür, şekil, nitelik ve miktarı itibarıyla tespit etmekle,

f) Üyelerinin ortak menfaatlerini ilgilendiren konularda yönetim kurulu kararına istinaden dava açmakla,

g) Üyeleri arasında ortak projelere ilişkin iş birliğini temin etmekle,

ğ) Bu Kanunda sayılan diğer görevleri yerine getirmekle,

görevli ve yetkilidir.

GEREKÇE: Madde ile; birlikler, mesleğin gelişimini sağlamak, meslek ilkelerini belirlemek suretiyle, üyelerin birlik ve mesleğin gerektirdiği disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak, üyelerinin uyacakları meslekî ilke ve standartları belirlemek, ilgili mevzuat uyarınca alınan kararlar ile Kurumca alınması istenilen tedbirleri üyelerine duyurmak, üyeleri

arasında haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamak, üyelerin ilân ve reklamlarında uyacakları esas ve şartları tür, şekil, nitelik ve miktarları itibarıyla tespit etmekle görevli ve yetkili kılınmışlardır.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 41. maddesi; birliklerin görev ve yetkilerinin artırılması amacıyla madde metnine (f), (g) ve (ğ) bentlerinin eklenmesi ve madde metninin redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin 41. maddesi; finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin tek bir birlik çatısı altında örgütlenmesi öngörüldüğünden, maddenin başlığında ve birinci fıkrasında buna uygun değişikliklerin yapılması suretiyle kabul edilmiştir.

Organlar ve Statü

Madde 42- (1) Birlik organ seçimleri bu Kanunda öngörülen esaslar çerçevesinde gizli oyla ve yargı gözetimi altında gerçekleştirilir. Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az on beş gün önce seçimlere katılacak üyeleri ve temsilcilerini belirleyen liste, toplantının gündemini, yerini, gününü, saatini ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek seçim kurulu başkanı hâkime tevdi edilir. Hâkim gerekli incelemeyi yaparak listeyi ve diğer hususları onaylar; bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile bunlar için birer yedek üye atar. Oy verme işlemi gizli oy, açık sayım ilkelerine göre yapılır. Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçimlere yapılacak her türlü itiraz hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

(2) Birliğin statüsünde yapılacak değişiklikler Birliğin görüşünü alarak Kurumun yapacağı öneri üzerine Cumhurbaşkanı kararıyla yürürlüğe konulur. Üyeler, Birliğin statüsüne ve Birlik tarafından alınacak karar ve tedbirlere uymak zorundadır. Birlik giderleri, statü gereğince tespit olunan oy sayısına göre üyelere dağıtılır. Üyeler, kendilerine düşen masraf paylarını statüde belirtilen süre içinde yatırmak zorundadır. Masraf iştirak payları belirlenen süre içinde ödenmediği takdirde Birlik tarafından icra yoluyla tahsil olunur. Masraf iştirak paylarının ödenmesine dair kararlar 2004 sayılı Kanunun 68 inci maddesinde yazılı resmî belge niteliğindedir. [19]

(3) Birliğin aldığı genel ya da özel nitelikteki karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyelerine Birlik yönetim kurulunca bin Türk Lirasından on bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

GEREKÇE: Madde ile; birliklerin organ seçimleri, statülerinin belirlenmesi, gelir ve giderleri ile üyelerine uygulayabilecekleri disiplin cezalarına ilişkin hükümler ihdas edilmiş ve birliklerin üyelerine uygulayabilecekleri ceza miktarı belirlenmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin 42. maddesi; finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin tek bir birlik çatısı altında örgütlenmesi öngörüldüğünden, madde metninde bu doğrultuda değişikliklerin yapılması suretiyle kabul edilmiştir.

Merkezi Fatura Kaydı

Madde 43- (1) Faktoring şirketleri ile bankalar, fatura bilgileri de dâhil olmak üzere devir aldıkları alacaklarla ilgili bilgileri Risk Merkezi nezdinde veya Birliğin uygun göreceği bir şekilde

[19] *2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 198 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.*

toplulaştırırlar. Bilgilerin paylaşımına ilişkin usul ve esaslar Birlik tarafından belirlenir.

GEREKÇE: Madde ile; faktoring işlemlerine konu edilen alacakların, gerçekleşmiş bir ticari faaliyetten doğmuş olmasını ve aynı faturaya dayalı alacakların birden fazla faktoring işlemine konu edilememesini teminen bir Fatura Merkezi Kayıt Sisteminin kurulması öngörülmüştür. Sistemin etkinliğini sağlamak için, faktoring şirketleri ile bankaların, faktoring sözleşmesi düzenlenmeden ilgili faturayı sistemden kontrol etmesi, faturanın mükerrerlik oluşturmaması halinde faktoring sözleşmelerinin imzalanmasını müteakip ilgili faturaların seri numaralarının Faktoring Şirketleri Birliğine gönderilmesi zorunluluğu getirilmiştir.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 43. maddesi;

- *"Fatura Merkezi Kayıt Sistemi" olan madde başlığının "Merkezi Fatura Kaydı" olarak değiştirilmesi,*
- *Birinci fıkrasının 5411 sayılı Kanuna göre kurulan Risk Merkezi bünyesinde veya Faktoring Şirketleri Birliğinin uygun göreceği başka bir şekilde temlik alınan alacaklarla ilgili fatura bilgileri ve diğer bilgilerin toplulaştırılması ve bilgilerin paylaşımına ilişkin usul ve esasların Faktoring Şirketleri Birliğince belirlenmek üzere değiştirilmesi,*
- *İkinci ve üçüncü fıkraların madde metninden çıkarılması*

suretiyle kabul edilmiştir.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin 43. maddesi; finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin tek bir birlik çatısı altında örgütlenmesi öngörüldüğünden, maddenin başlığında ve birinci fıkrasında buna uygun değişikliklerin yapılması suretiyle kabul edilmiştir.

ALTINCI KISIM | CEZAİ HÜKÜMLER

Birinci Bölüm | İdari Para Cezaları

İdari Para Cezaları

Madde 44- (***Değişik:20/2/2020-7222/23 md.***)

(1) Kurul kararıyla ve gerekçesi belirtilmek suretiyle şirketlere bu Kanunun;

a) 8 inci maddesine aykırılık hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar,

b) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) veya (c) bendine aykırılık hâlinde, altmış iki bin beş yüz Türk lirasından az olmamak üzere aykırılık oluşturan tutarın on katına kadar,

c) 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aykırı işlem yapılması hâlinde, altmış iki bin beş yüz Türk lirasından az olmamak üzere aykırılık oluşturan işlem tutarının beş katına kadar,

ç) 11 inci maddesinin birinci, ikinci veya beşinci fıkrasına aykırılık hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar, [20]

d) 13 üncü maddesine aykırı şekilde atama yapılması hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar ve cezanın tebliğ tarihinden itibaren on iş günü içinde aykırılığın giderilmemesi hâlinde, bu sürenin bitiminden itibaren geçen her gün için verilmiş olan cezanın yüzde onu tutarında,

e) 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aykırılık hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar,

f) 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı olarak şirketin mali büyüklüklerini önemli ölçüde etkileyen veya önemli ölçüde etkilememekle birlikte süreklilik arz eden uygulamalar yapılması hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar,

---

[20] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle, bu bende "maddesinin" ibaresinden sonra gelmek üzere "birinci," ibaresi eklenmiştir.*

g) 14 üncü maddesinin dördüncü veya beşinci fıkrasına aykırılık hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar,
ğ) 15 inci maddesine istinaden çıkarılan düzenlemelerde yer alan sınırlamalara aykırılık hâlinde, altmış iki bin beş yüz Türk lirasından az olmamak üzere, aykırılık oluşturan tutarın yüzde birine kadar,
h) 15 inci maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen bildirimin yapılmaması hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar,
ı) 16 ncı maddesine göre ayrılması gereken karşılıkların tesis edilmemesi hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından az olmamak üzere, ayrılması gereken karşılık tutarının binde ikisine kadar; üç aydan az olmamak üzere Kurumca verilecek süre içinde aykırılığın giderilmemesi hâlinde ise, tesis edilmeyen karşılık tutarının yüzde üçü oranında,
i) 17 nci maddesinin ikinci veya dördüncü fıkrasına aykırılık hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar,
j) 19 uncu maddesinin birinci fıkrasına, 22 nci maddesinin birinci veya ikinci fıkrasına, 38 inci maddesinin ikinci fıkrasına ve 39 uncu maddesinin ikinci veya üçüncü fıkrasına aykırılık hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar,
k) (***Ek:4/3/2021-7292/10 md***.) 9 uncu maddenin beşinci fıkrasına, 39/A maddesinin üçüncü veya dördüncü fıkralarına aykırı işlem yapılması hâlinde, altmış iki bin beş yüz Türk lirasından az olmamak üzere aykırılık oluşturan işlem tutarının beş katına kadar,
l) (***Ek:4/3/2021-7292/10 md.***) 39/A maddesinin ikinci veya beşinci fıkralarına, 39/B maddesinin birinci, ikinci veya üçüncü fıkralarına aykırı işlem yapılması hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar,
idari para cezası uygulanır.
(2) Kurul kararıyla ve gerekçesi belirtilmek suretiyle ilgili gerçek ve tüzel kişilere, bu Kanunun;
a) 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına aykırılık hâlinde, elli bin Türk lirasından yetmiş beş bin Türk lirasına kadar,

b) 11 inci maddesinin birinci, ikinci veya üçüncü fıkrasına aykırılık hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar,
c) 17 nci maddesinin ikinci veya dördüncü fıkrasına aykırılık hâlinde, yirmi beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar,
idari para cezası uygulanır.
(3) Kurul kararıyla ve gerekçesi belirtilmek suretiyle ilgili gerçek ve tüzel kişilere, ilgili maddelerine göre Kurul ve Kurum tarafından bu Kanuna dayanılarak alınan kararlara, çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere ve yapılan diğer düzenlemeler ile Kurum tarafından verilen talimatlara uyulmaması hâlinde, elli bin Türk lirasından yetmiş beş bin Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.
(4) Kurul, yaptırım kararı verilinceye kadar aykırılığın birden fazla işlenmiş olmasını veya idari para cezasının uygulanmasından itibaren iki yıl içerisinde aynı aykırılığın tekrarlanmasını dikkate alarak bu maddede yer alan tutarları iki katına kadar artırarak uygulamaya yetkilidir.
GEREKÇE: Madde ile, Kanunun şube ve temsilciliklere, şirketlerin yapamayacakları iş ve işlemlere, pay edinim ve devirlerine, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür, genel müdür yardımcıları, şube yöneticileri ve temsilcilerine, muhasebe, raporlama ve bağımsız denetime, koruyucu düzenlemelere, karşılıklara, bilgi verme ve denetime, sözleşmenin konusuna, sözleşmenin şekli ve tesciline, faktoring sözleşmesi ile finansman sözleşmesine ilişkin maddelerine aykırı durumlar için idari para cezaları öngörülmüştür.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 44 . maddesi;
- *Maddenin kapsamı hususunda belirsizlik oluşturduğu gerekçesiyle birinci fıkrada yer alan "ve ilgililere" ibaresinin madde metninden çıkarılması,*
- *Şirketlere, Kanunda belirtilen koşullara aykırı olarak kullandırdıkları nakdi ve gayri nakdi kredilere ilişkin idari para cezaları getirilmesinin, ayrıca Kanunun hükümlerine aykırılık halinde şirket tüzel kişiliği ve aykırılığın sorumlusu olan ilgili gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacak idari para cezalarının ayrı ayrı*

belirtilmesinin uygun olacağı düşünülerek birinci fıkranın (a) bendinin madde metninden çıkarılması ve diğer bentlerin buna göre teselsül ettirilmesi;

(b) bendinin redaksiyona tabi tutulması,

(c) bendinde yer alan 9. maddenin birinci fıkrası ile yasaklanan faaliyetlerde bulunulması halinde verilecek Elli Bin Türk Lirası'ndan Yüz Bin Türk Lirası'na kadar olan ceza tutarının değiştirilerek aynı maddenin birinci fıkrasının (b) veya (c) bendine aykırılık halinde, On Bin Türk Lirası'ndan az olmamak üzere aykırılık oluşturan tutarın on katına kadar olarak değiştirilmesi;

(ç) bendinde yer alan "üç" ifadesinin 9. maddenin ikinci fıkrasına aykırı işlemler için öngörülen ceza miktarının artırılmasını teminen "beş" olarak değiştirilmesi;

(d) bendinde yer alan "birinci" ve "üçüncü" ibarelerinin madde metninden çıkarılarak madde metninin redaksiyona tabi tutulması; Kanunun 14. maddesinin birinci fıkrasına aykırılık halinde İki Bin Türk Lirası'ndan Beş Bin Türk Lirası'na kadar olacak şekilde idari para cezası yaptırımı öngören yeni bir (e) bendinin ihdas edilmesi;

(f) bendindeki "birinci" ibaresinin "üçüncü" olarak değiştirilerek 14 . maddenin cezai yaptırım öngörülen fıkrasının değiştirilmesi;

(g) bendinde yer alan "ikinci ve üçüncü fıkralarına" ifadesinin "dördüncü veya beşinci fıkrasına" şeklinde değiştirilmesi;

Anlatıma açıklık kazandırılması açısından (h), (ı), (i) ve (j) bentlerinde değişiklikler yapılması;

(k) bendinin madde metninden çıkarılması; gerçek ve tüzel kişilere uygulanacak olan idari para cezalarını belirten yeni bir ikinci fıkra ihdas edilerek mevcut ikinci fıkranın üçüncü fıkra olarak teselsül ettirilmesi ve "Bin Türk Lirası'ndan Beş Bin Türk Lirası'na kadar" olarak öngörülen idari para cezasının "Beş Bin Türk Lirası'ndan On Bin Türk Lirası'na kadar" uygulanması şeklinde değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Savunma Hakkı ve Kapatma Kararı

Madde 45- (1) İdari para cezalarının uygulanıp uygulanmayacağına ilgilinin savunması alındıktan sonra karar verilir. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde savunma verilmemesi hâlinde savunma hakkından feragat edildiği kabul edilir.

(2) Bu Kanunun 8 inci maddesi hükümlerine aykırı olarak yurt içinde açılan şubeler hakkında, 44 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi hükümleri uygulanmakla birlikte, bunlar Kurumun talebi üzerine valiliklerce geçici veya sürekli kapatılır.

GEREKÇE: Madde ile, idari para cezalarının uygulanıp uygulanmayacağına ilgilinin savunması alındıktan sonra karar verileceği, savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde savunma verilmemesi hâlinde savunma hakkından feragat edildiğinin kabul edileceği hükme bağlanmıştır. Kanunun 8. maddesine aykırı hareket edenler hakkında ilgili hükmü uyarınca idari para cezası uygulanmakla birlikte, Kurumun talebi üzerine valiliklerce bunların işyerlerinin geçici veya sürekli olarak kapatılacağı hüküm altına alınmıştır.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 45. maddesi; şirketlerin şube dışında teşkilatlanmaya gitmesi Kanun tasarısının 8. maddesinde yasaklandığından, bu maddede yer alan temsilcilik ibaresinin madde metninden çıkarılması suretiyle kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin 45. maddesi; ikinci fıkrasında sehven "(b) bendi" olarak gecen ibarenin "(a) bendi" olarak değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

İzinsiz Faaliyette Bulunmak

Madde 46 - (1) Bu Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman faaliyetlerinde bulunan kişiler, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu suçun yararına olarak işlendiği tüzel kişi hakkında tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur. Ayrıca, bu suçun bir iş yeri bünyesinde işlenmesi hâlinde bu iş yerlerinin bir aydan bir yıla kadar, tekerrür hâlinde ise sürekli olarak kapatılmasına karar verilebilir.

(2) Bu Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın ticaret unvanlarında, her türlü belge, ilan ve reklamlarında veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda şirket gibi faaliyet gösterdikleri izlenimini uyandıracak söz ve deyimleri kullanan kişiler, üç aydan bir yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, bu iş yerlerinin bir aydan bir yıla kadar, tekerrür hâlinde ise sürekli olarak kapatılmasına karar verilebilir.

(3) Birinci ve ikinci fıkralara aykırılık hâlinde Kurumun ilgili Cumhuriyet başsavcılığını muhatap talebi üzerine, sulh ceza hâkimince, dava açılması hâlinde davaya bakan mahkemece iş yerlerinin faaliyetleri ve reklamları geçici olarak durdurulur, ilanları toplatılır. Bu tedbirler, hâkim kararıyla kaldırılıncaya kadar devam eder. Bu kararlara karşı itiraz yolu açıktır.[21]

(4) (***Ek:4/3/2021-7292/11 md.***) Bu aykırılıkların internet ortamında gerçekleşmesi hâlinde Kurum tarafından içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilebilir.

[21] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle, birinci fıkrada yer alan "ve finansman" ibaresi ", finansman ve tasarruf finansman" şeklinde, üçüncü fıkrada yer alan "Cumhuriyet başsavcılığının talebi üzerine" ibaresi "Kurumun ilgili Cumhuriyet başsavcılığını muhatap talebi üzerine" şeklinde değiştirilmiştir.*

Karar uygulanmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna gönderilir.

(5) (***Ek:4/3/2021-7292/11 md.***) İzinsiz tasarruf finansman faaliyetinde bulunan şirketler hakkında Kurul, 50/A maddesinin birinci fıkrası kapsamında tasfiye kararı verebilir. Hakkında tasfiye kararı verilen şirketlerle ilgili olarak aynı maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları uygulanır.

GEREKÇE: Madde ile, esasen iki ayrı grup suçun tanımlandığı görülmektedir. Maddedeki iki suçun da ön şartı gerekli izinlerin alınmaması olarak tespit edilmiştir. Suçlardan birinci grup gereken izinler alınmaksızın finansal kiralama, faktoring veya finansman işlemlerinin yapılması, ikinci grup ise söz konusu izinler alınmaksızın bu işlemlerin yapıldığı izleniminin uyandırılmasıdır.

Birinci fıkrada suçun tamamlanmış hâli düzenlenmiş, ikinci fıkrada suçun hazırlık hareketleri aşamasında kalmış hâlinin de cezai müeyyideye tabi tutulması öngörülmüştür. Nitelikleri açısından farklı oldukları için ceza miktarları da değişik olarak belirlenmiştir.

Suça ilişkin olarak Kanunda, işyerinin kapatılması, ilân ve reklâmlarının durdurulması ya da toplatılması hem kolluk tedbiri olarak hem de müeyyide olarak öngörülmüştür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin 46 ncı maddesi;

- *İzinsiz finansal kiralama, faktoring ve finansman faaliyetinde bulunan kişiler için öngörülen adli cezaların Türk Ceza Kanununun 241 inci maddesiyle uyumunun sağlanması ve 242 nci maddesinde öngörülen yaptırımları da içerecek şekilde değiştirilmesi;*
- *5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu ve 90 sayılı Ödünç Para Verme İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile paralellik sağlanması; ayrıca Kanunda sayılı faaliyetlerin izinsiz olarak yapıldığının tespit edilmesinin adli yaptırımın uygulanması açısından yeterli olacağı düşüncesinden hareketle, "aslen veya fer'an meslek edinerek" ibaresinin birinci fıkra metninden çıkarılması;*

- *Türk Ceza Kanununun sistematiği ve Türk Ceza Kanununun 47 nci maddesi ile uyumunun sağlanması amacıyla birinci ve ikinci fıkra metninde yer alan "gerçek kişiler ile tüzel kişilerin yetkilileri" ibaresinin "kişiler" ibaresiyle değiştirilmesi;*
- *Maddenin birinci ve ikinci fıkralarına aykırılık hallerinde uygulanacak tedbirler hususunda 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa uygun olarak Cumhuriyet Savcılığının talebinin yeterli olacağı düşüncesinden hareketle, üçüncü fıkrada yer alan "Kurumun ilgili Cumhuriyet Başsavcılığını muhatap talebi üzerine" ibaresinin "Cumhuriyet Başsavcılığının talebi üzerine" olarak değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.*

Yetkili Merciler İle Denetim Görevlilerince İstenen Bilgi ve Belgeleri Vermemek ve Görevlerini Yapmalarını Engellemek

Madde 47- (1) Bu Kanunla yetkilendirilen mercilerin ve denetim görevlilerinin istedikleri bilgi ve belgeleri vermeyen kişiler bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş yüz günden bin beş yüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.
(2) Bu Kanunla yetkilendirilen denetim görevlilerinin görevlerini yapmalarına engel olan kişiler iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

GEREKÇE: Madde ile; Kanunla yetkilendirilen mercilerin ve denetim görevlilerinin istedikleri bilgi ve belgeleri vermeyen ya da denetim görevlilerinin görevlerini yapmalarına engel olan kişiler için adli cezalar öngörülmüştür.

Gerçeğe Aykırı Beyanda Bulunmak

Madde 48- (1) Şirketin bu Kanunda gösterilen merciler ile denetim görevlilerine ve mahkemelere verdiği veya yayımladığı belgelerdeki gerçeğe aykırı beyanlardan dolayı, bunları ve bunların düzenlenmesine esas teşkil eden her türlü belgeleri

imza edenler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin beş yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

GEREKÇE: Madde ile; şirketlerin Kanunda gösterilen merciler ile denetim görevlilerine ve mahkemelere verdikleri veya yayımladıkları belgelerdeki gerçeğe aykırı beyanlardan dolayı, bunları ve bunların düzenlenmesine esas teşkil eden her türlü belgeleri imza edenler için adli cezalar öngörülmüştür.

Kurumun Bildirim Yükümlülüğü

Madde 49- (1) Bu Kanunda belirtilen suçlara ilişkin Kurum tarafından herhangi bir suç unsurunun tespit edilmesi hâlinde Cumhuriyet başsavcılığına bildirimde bulunulur.

GEREKÇE: Madde ile; Kanunda belirtilen suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturma yapılmasının, Kurum tarafından Cumhuriyet Başsavcılığı'na yazılı başvuruda bulunulmasına bağlı olduğu, bu başvurunun muhakeme şartı niteliğinde olduğu ve yapılan soruşturmalar neticesinde açılan kamu davalarında, Kurumun başvuruda bulunması hâlinde, Kurumun başvuru tarihinde müdahil sıfatını kazanacağı hüküm altına alınmıştır.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin 49. maddesi; Kanunda belirtilen suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturma açılabilmesi için Kurumun başvurusunun aranmasına gerek bulunmadığı, Cumhuriyet Savcılıkları'nın resen harekete geçmesinin daha uygun bir yaklaşım olacağı düşüncesinden hareketle, maddenin 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'na uygun hale getirilmesi ve Kurumun Kanunda belirtilen suçlara ilişkin herhangi bir tespitinin olması durumunda, bu durumun Cumhuriyet Başsavcılıkları'na bildirmesini teminen yeniden düzenlenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin 50. maddesi; finansal

kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin tek bir birlik çatısı altında örgütlenmesi öngörüldüğünden, birinci fıkranın (b) bendinde bu doğrultuda bir değişikliğin yapılması suretiyle kabul edilmiştir.

Tasarrufların çekilmesini engellemek

MADDE 49/A- (***Ek:4/3/2021-7292/12 md.***) (1) 39/A maddesinin üçüncü veya dördüncü fıkralarına aykırı davrananlar altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş yüz güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

Zimmet

MADDE 49/B- (***Ek:4/3/2021-7292/13 md.***) (1) Görevi nedeniyle zilyetliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu para veya para yerine geçen evrak veya senetleri veya diğer malları kendisinin ya da başkasının zimmetine geçiren tasarruf finansman şirketi yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları, altı yıldan on iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılacakları gibi tasarruf finansman şirketinin uğradığı zararı tazmine mahkûm edilirler.

(2) Suçun, zimmetin açığa çıkmamasını sağlamaya yönelik hileli davranışlarla işlenmesi hâlinde faile on iki yıldan on sekiz yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adlî para cezası verilir. Ancak, adlî para cezasının miktarı tasarruf finansman şirketinin uğradığı zararın üç katından az olamaz. Ayrıca, meydana gelen zararın ödenmemesi hâlinde mahkemece resen ödettirilmesine hükmolunur.

(3) Faaliyet izni kaldırılan bir tasarruf finansman şirketinin; hukuken veya fiilen yönetim ve denetimini elinde bulundurmuş olan gerçek kişi ortaklarının, tasarruf finansman şirketinin emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek şekilde doğrudan veya dolaylı olarak kendilerinin veya başkalarının menfaatlerine

kullandırmak suretiyle, her ne suretle olursa olsun tasarruf finansman şirketini zarara uğratmaları zimmet olarak kabul edilir. Bu fiilleri işleyenler hakkında on yıldan yirmi yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur; ancak, adlî para cezasının miktarı tasarruf finansman şirketinin uğradığı zararın üç katından az olamaz. Ayrıca, meydana gelen zararın müteselsilen ödettirilmesine karar verilir.
(4) Soruşturma başlamadan önce, zimmete geçirilen para veya para yerine geçen evrak veya senetlerin veya diğer malların aynen iade edilmesi veya uğranılan zararın tamamen tazmin edilmesi hâlinde, verilecek cezanın üçte ikisi indirilir.
(5) Kovuşturma başlamadan önce, gönüllü olarak, zimmete geçirilen para veya para yerine geçen evrak, senet veya diğer malların aynen iade edilmesi veya uğranılan zararın tamamen tazmin edilmesi hâlinde, verilecek cezanın yarısı indirilir. Bu durumun hükümden önce gerçekleşmesi hâlinde, verilecek cezanın üçte biri indirilir.
(6) Zimmet suçunun konusunu oluşturan para veya para yerine geçen evrak veya senetlerin veya diğer malların değerinin azlığı nedeniyle verilecek ceza üçte birden yarıya kadar indirilir.

Üçüncü Bölüm | Faaliyet İzninin İptali

Faaliyet İzninin İptali

Madde 50- 1) Tasarruf finansman şirketleri dışındaki şirketlerin faaliyet izni;
a) Faaliyet izninin alınmasını müteakip bir yıl içinde faaliyete geçilmemesi,
b) Faaliyet izninin alındığı tarihten itibaren bir ay içinde Birliğe üye olunmaması ve bu yükümlülüğün Kurum tarafından yapılan uyarıdan itibaren bir hafta içinde yerine getirilmemesi,
c) Adres değişikliğinin süresi içinde Kuruma bildirilmemesi ve yapılan yasal tebligata rağmen adresinde bulunulmaması,

ç) Faaliyetlere kesintisiz bir yıl süre ile ara verilmesi,
d) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) veya (ç) bentlerinde yasaklanan faaliyetlerde bulunulması,
e) Faaliyete son verilmesi,
f) (***Ek:4/3/2021-7292/14 md***.) 15 inci madde uyarınca şirket tarafından Kurumca istenen önlemlerin alınmaması veya alınan önlemlere rağmen sorunların Kurumca verilen uygun süre içinde giderilememesi ya da bu tedbirlerin alınması durumunda dahi sonuç alınamayacağının Kurumca belirlenmesi,
g) (***Ek:3/11/2022-7420/31 md***.) Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında aranan şartların ya da şirket ortaklarınca kuruculardа aranan şartların kaybedilmesi, hâllerinden herhangi birinin gerçekleşmesi durumunda, Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararla iptal edilir. (***Ek cümle:3/11/2022-7420/31 md***.) Bu fıkranın (g) bendinde belirtilen hallerin, tasarruf finansman şirketleri için gerçekleşmesi durumunda Kurul, 50/A maddesinin birinci fıkrası kapsamında söz konusu tasarruf finansman şirketlerinin faaliyet izinlerini kaldırmaya ve tasfiyesine karar vermeye yetkilidir. Hakkında tasfiye kararı verilen tasarruf finansman şirketleriyle ilgili olarak aynı maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları uygulanır.
(2) Faaliyet izninin iptaline ilişkin karar ilgili şirkete bildirilir ve Resmî Gazete'de yayımlanır. İptal kararının Resmî Gazete'de yayımlanması ilgililere yapılacak tebligat hükmündedir.
(3) Faaliyet izni iptal edilen tasarruf finansman şirketleri dışındaki şirketlerin, faaliyetlerini derhâl durdurması ve iptal tarihinden itibaren üç ay içinde genel kurulunu toplayarak, şirket konusu ve unvanını değiştirmek veya tasfiye işlemlerini başlatmak üzere karar alması zorunludur.[22]

[22] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle, birinci fıkrada yer alan "Bir şirketin" ibaresi "Tasarruf finansman şirketleri dışındaki*

GEREKÇE: Madde ile; bir şirketin faaliyet izninin hangi nedenlerle iptal edileceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre, faaliyet izninin alınmasını müteakip bir yıl içerisinde faaliyete geçilmemesi, birliğe süresi içinde üye olunmaması, sisteme giriş payının Kurum hesabına yatırılmaması, adres değişikliğinin süresi içerisinde Kuruma bildirilmemesi, faaliyetlere kesintisiz bir yıl süre ile ara verilmesi, bir yıl içinde iki defadan fazla ana faaliyet konuları dışında faaliyette bulunulması, mevduat veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı para toplanması, garanti, kefalet ve teminat mektubu verilmesi ve şirketin faaliyetine son vermesi halleri faaliyet izninin iptal edilmesine gerekçe teşkil etmektedir.

Ayrıca, maddede faaliyet izni iptal edilen şirketlerin Kanunda belirtilen faaliyetlerle iştigal edemeyeceği, ticaret unvanlarında, ilan ve reklâmlarında veya işyerlerinde söz konusu işlerle iştigal ettikleri izlenimini yaratacak hiçbir kelime, deyim ve işaret kullanamayacakları hükme bağlanmıştır.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının 50 nci maddesi;

- *Tasarıda şirketler tarafından yatırılacak sisteme giriş payının peşin ödenmesi yönünde değişiklik yapıldığından, taksitli ödemenin yapılmamasına ilişkin cezai yaptırım fıkranın (c) bendinin kaldırılması ve sonraki bentlerin buna göre teselsül ettirilmesi;*
- *Şirketlerin belli limitler ve şartlar dâhilinde garanti, kefalet ve teminat mektubu vermelerine olanak sağlanması amacıyla birinci fıkranın (e) bendinde yer alan "(b) ve (c)" ibaresinin "(a) veya (ç)" olarak değiştirilmesi;*
- *Birinci fıkrasının (f) bendinin madde metninden çıkarılması;*
- *Birinci fıkrasının (g) bendinin redaksiyona tabi tutularak (e) bendi olarak teselsül ettirilmesi,*

şirketlerin" şeklinde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrada yer alan "şirketin" ibaresi "tasarruf finansman şirketleri dışındaki şirketlerin" şeklinde değiştirilmiştir.

- *İkinci fıkranın son cümlesinin madde metninden çıkarılması,*
- *Dördüncü fıkranın madde metninden çıkarılması suretiyle kabul edilmiştir.*

Tasarruf finansman şirketinin faaliyet izninin kaldırılması ve tasfiyesi

MADDE 50/A- (***Ek:4/3/2021-7292/15 md.***) (1) Likidite düzeyinin sürdürülememesi veya sürdürülemeyeceğinin anlaşılması, likidite hesaplamasının güvenilir şekilde gerçekleştirilememesi veya kasıtlı olarak likiditenin yanlış hesaplanması veya 15 inci madde kapsamında Kurumca alınması istenen tedbirlerin verilen süre içerisinde alınmaması ya da bu tedbirler kısmen veya tamamen alınmış olmasına rağmen mali bünyenin güçlendirilmesine imkân bulunmadığının veya bu tedbirler alınmış olsa dahi mali bünyenin güçlendirilemeyeceğinin tespit edilmesi hâlinde Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla şirketin faaliyet iznini kaldırmaya ve tasfiyesine karar vermeye yetkilidir. Bu madde kapsamında tasfiyesine karar verilen şirketlerde müşterilerin sözleşmelerde yer alan finansman kullanma hakları uygulanmaz. Tasfiye kararı Resmî Gazete'de yayımlanır. Yayım tarihi, ilgililer bakımından tebliğ tarihi olarak kabul edilir.
(2) (***Değişik:18/7/2021-7333/18 md.***) Kurul tarafından tasfiyesine karar verilen şirketler, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından atanacak en az üç kişilik tasfiye komisyonu tarafından tasfiye edilir. Tasfiye komisyonu üyeleri ile bu kişiler tarafından temsil yetkisini haiz olmak üzere görevlendirilenler 5411 sayılı Kanunun 127 nci maddesine tabidir.
(3) Tasfiyesine karar verilen şirket tarafından alınan tescile tabi tüm kararlar, tasfiye komisyonunun talebi üzerine noter onayı şartı aranmaksızın ticaret sicil müdürlüklerince harca ve hizmet bedeline tabi olmaksızın tescil ve ilan edilir. Şirketin genel kurulunun yetkileri, 6102 sayılı Kanun hükümlerine tabi

olmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılır. Bu şirketle ilgili olarak tasfiye komisyonu tarafından açılan dava, istinaf, temyiz ve takip gibi yargı süreçleri harçtan muaftır. Şirketin tasfiye işlemlerini yürütmek üzere görevlendirilen tasfiye komisyonu, adlî işlemler veya davalar bakımından taraf ehliyetine sahiptir. [23]

(4) (***Değişik:18/7/2021-7333/18 md***.) Faaliyet izni kaldırılarak tasfiyesine karar verilen şirketler hakkında 5411 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinin ikinci, yedinci, dokuzuncu ve onuncu fıkraları, 108 inci, 109 uncu, 110 uncu, 132 nci, 133 üncü, 134 üncü, 137 nci, 138 inci, 140 ıncı, 141 inci ve 142 nci madde hükümleri kıyasen uygulanır. Faaliyet izni kaldırılarak tasfiyesine karar verilen tasarruf finansman şirketlerinin varlıklarının yükümlülüklerini karşılamadığının tespiti halinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu kararına istinaden tasfiye komisyonu mahkemeden, bu şirketlerin iflasını talep edebilir. Hakkında iflas kararı verilen tasarruf finansman şirketinin iflas tasfiyesinde 5411 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi kıyasen uygulanır. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu, bu maddede düzenlenen tasfiyeye ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

YEDİNCİ KISIM | SON HÜKÜMLER

Değiştirilen Hükümler

Madde 51- (1) (2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu ile ilgili olup, yerine işlenmiştir.)

(2) Cumhurbaşkanı, Türkiye'de kurulu finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri ve şubelerin ödünç para verme

[23] *18/7/2021 tarihli ve 7333 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle, bu fıkranın ikinci cümlesinde yer alan "tasfiye komisyonu" ibaresi "Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu" şeklinde değiştirilmiştir.*

işlemlerinde uygulayacakları azami faiz oranlarını ve diğer menfaatlerinin nitelikleri ile azami miktar ya da oranlarını tespit etmeye, bunları kısmen veya tamamen serbest bırakmaya yetkilidir. Cumhurbaşkanı, bu yetkilerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına devredebilir. [24]

GEREKÇE: (Madde Plan ve Bütçe Komisyonunda eklenmiştir.) Satıp geri kiralama yöntemi ile gerçekleştirilen kiralama sözleşmeleri kapsamında kiralanan taşınmazların kiralayana satışı sırasında düşük oranlı harç uygulanmasını teminen, 492 sayılı Harçlar Kanununun Tapu ve Kadastro işlemlerinden alınacak harçlar başlıklı 4 sayılı tarifesinin "I-Tapu İşlemleri" bölümünün yirminci fıkrasına yeni (g) bendinin eklenmesini öngören bir hükmün "Değiştirilen hükümler" başlığıyla yeni 51 inci madde olarak eklenmesi ve alt komisyon metninin diğer maddelerinin buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.
GENEL KURULDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: (2 numaralı fıkra eklenmiştir.) 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 144 üncü maddesiyle paralel bir hüküm getirilmesi amaçlanmıştır.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 52- (1) 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu ile 30/9/1983 tarihli ve 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ek ve değişiklikleri ile birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Diğer kanunlarda, 3226 sayılı Kanun ile 90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye yapılan atıflar, bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır.

[24] *2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 198 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan "Bakanlar Kurulu" ibareleri "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.*

GEREKÇE: Madde ile; 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu ile 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmış ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu ile 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye yapılan atıfların Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Mevcut Düzenlemelerin Uygulanması

Geçici Madde 1- (1) Bu Kanuna göre çıkarılacak düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar, kaldırılan hükümlere dayanılarak çıkarılan düzenlemelerin, bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(3) Bu Kanunda öngörülen düzenlemeler bir yıl içinde yürürlüğe konulur.

GEREKÇE: Madde ile; Kanun uyarınca çıkarılması gereken düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar geçiş sürecinde doğabilecek mevzuat boşluğunun önlenmesini teminen, bunların düzenleyeceği konulara ilişkin mevcut düzenlemelerin Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmıştır.
Diğer taraftan, Kanunda öngörülen düzenlemelerin bir yıl içerisinde yürürlüğe konulması öngörülmüştür.

İntibak Süresi

Geçici Madde 2- (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren şirketler durumlarını, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (e) bendine üç yıl içinde, 8 inci maddenin birinci ve 13 üncü maddenin ikinci fıkralarına altı ay içinde intibak ettirmek zorundadır. Mücbir sebeplerin bulunması ve Kurulca uygun görülmesi hâlinde bu süreler bir yılı geçmemek üzere uzatılabilir.

(2) 30/4/2012 tarihinden önce Kuruma kuruluş veya faaliyet izni için başvuranlar hakkında birinci fıkra hükümleri uygulanır.

GEREKÇE: Madde ile; şirketlerin yeni tesis edilen hükümlere intibakının sağlanabilmesi için bir geçiş süresi öngörülmüştür.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının Geçici 2. maddesi; Tasarıda asgari ödenmiş sermaye için belirlenen beş milyon TL'nin yirmi milyon TL'ye yükseltilmesi sebebiyle bu madde için intibak süresinin bir yıldan üç yıla çıkarılması, hâlihazırda faaliyette bulunan şirketlerin mevcut temsilciliklerini kapatması veya şubeye dönüştürmesi ile yönetim kurulu üyelerinin yarısından bir fazlasının genel müdür için aranan mesleki tecrübe şartını taşıması yükümlülüklerine intibak etmeleri için şirketlere altı aylık bir intibak süresi tanınması şeklinde düzenlemeler yapılması suretiyle kabul ediliştir.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Alt Komisyon metninin Geçici 2. maddesi; 30 Nisan 2012 tarihinden önce Kuruma kuruluş veya faaliyet izni almak üzere başvuranlar acısından herhangi bir haksız rekabete sebebiyet vermemek için, mevcut şirketlere sermayelerini 20 Milyon TL'ye yükseltmeleri için öngörülen üç yıllık intibak suresinin 30 Nisan 2012 tarihinden önce başvuruda bulunan şirketler için de uygulanması amacıyla yeni bir fıkranın ikinci fıkra olarak eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Birlik ile İlgili Yükümlülükler

Geçici Madde 3- (1) Birlik organlarının, Birlik organlarında şirketlerin temsilinin, Birliğin çalışma esaslarının ve faaliyetlerinin kapsamının yer aldığı, Finansal Kiralama Derneği, Faktoring Derneği ve Tüketici Finansmanı Şirketleri Derneği tarafından Kurulun uygun görüşü alınarak hazırlanacak statü, Kurumun yapacağı öneri üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulur.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce faaliyette bulunan şirketler Birliğin faaliyete geçtiği tarihi izleyen bir ay içinde Birliğe üye olmak zorundadır.
(3) Bu Kanun hükümleri uyarınca Birlik tarafından tutulan özel sicile tescil edilecek sözleşmelerin tescilinde 22 nci madde uyarınca tescile ilişkin usul ve esaslar belirlenene kadar bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 3226 sayılı Kanunun tescile ilişkin hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.
(4) Birlik kuruluncaya kadar 21 inci madde uyarınca yapılacak finansal kiralama sözleşmelerinin tescilinde bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 3226 sayılı Kanunun ilgili hükmünün uygulanmasına devam olunur.
(5) Bu Kanunun 43üncü maddesinin birinci fıkrasında öngörülen işlemler, Birliğin kuruluş tarihini izleyen bir yıl içinde yerine getirilir.

GEREKÇE: Madde ile; Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce faaliyette bulunan şirketlerin, ilgili birliğin faaliyete geçtiği tarihi izleyen bir ay içinde birliğe üye olması zorunluluğu getirilmiştir.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının Geçici 3. maddesi; Tasarı ile kurulması planlanan şirket birliklerinin statüsünün Kurumun yapacağı öneri üzerine Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulmasını öngören yeni bir birinci fıkra eklenerek diğer fıkraların buna göre teselsül ettirilmesi, ikinci ve üçüncü fıkralarda yer alan "mülga" ibarelerinin kanun yapım tekniğine uygunluğun sağlanması açısından "bu Kanunla yürürlükten kaldırılan" ibaresiyle değiştirilmesi ve redaksiyon yetkisi kapsamında beşinci fıkra olarak düzenlenen fıkrada mükerrer fatura kullanımının önlenmesini sağlamak amacıyla devir alınan alacaklarla ilgili fatura bilgileri ve diğer bilgilerin toplulaştırılması işlemlerinin Faktoring Şirketleri Birliği'nin faaliyete geçtiği tarihi izleyen bir yıl içinde yerine getirilmesini öngören düzenlemeler yapılması suretiyle kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ:
Alt Komisyon metninin Geçici 3. maddesi; finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin tek bir birlik çatısı altında örgütlenmesi öngörüldüğünden, madde metninde bu doğrultuda değişiklik yapılması suretiyle kabul edilmiştir.

(6) (***Ek:4/3/2021-7292/16 md.***) Mevzuatta Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliğine yapılmış olan atıflar Finansal Kurumlar Birliğine yapılmış sayılır.
(7) (***Ek:4/3/2021-7292/16 md***.) Bu fıkrayı ihdas eden Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 5411 sayılı Kanuna göre faaliyet izni almış olan varlık yönetim şirketleri, bu fıkrayı ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde, Birliğe üye olmak zorundadır.

Düzenlenmiş Olan Finansal Kiralama Sözleşmeleri

Geçici Madde 4- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenen finansal kiralama sözleşmeleri için bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 3226 sayılı Kanunun süreye ilişkin hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.
GEREKÇE: Madde ile; Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenen finansal kiralama sözleşmeleri için mülga 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununun süreye ilişkin hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmıştır.
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYONUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ: Tasarının Geçici 4. maddesi; kanun yapım tekniğine uygunluğun sağlanması açısından maddede geçen "mülga" ibaresinin "bu Kanunla yürürlükten kaldırılan" ibaresiyle değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

İkrazatçılarla İlgili Hükümler

Geçici Madde 5- (1) 90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameden aldıkları yetkiye istinaden ikrazatçılık faaliyetinde bulunanlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde bu Kanunda sayılı faaliyetlerden birini yürütmek amacıyla Kuruma başvuruda bulunabilirler. Bu süre içinde mevcut sözleşmelerinden kaynaklanan alacaklarının tahsiline yönelik işlemler dışında yeni bir ikrazatçılık faaliyetinde bulunamazlar. Kuruma başvuruda bulunan ikrazatçılar Kuruldan gerekli izinleri almak suretiyle faaliyetlerine faktoring, finansal kiralama veya finansman şirketi olarak devam edebilirler. Kurulacak bu şirketler bu Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan sermaye yükümlülüğünü üç yıl içinde yerine getirmek zorundadır. Kuruma başvuruda bulunmayan veya başvurduğu halde Kuruldan gerekli izinleri alamayanların ikrazatçılık faaliyet izinleri başka bir işleme gerek kalmaksızın kendiliğinden sona erer.

GEREKÇE: (Madde Plan ve Bütçe Komisyonu Alt Komisyonunda eklenmiştir.) 90 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında, hâlihazırda Hazine Müsteşarlığı görev alanı içerisinde ödünç para verme faaliyetlerinde bulunan ikrazatçılara bir uyum süresi verilerek, bu Kanun tasarısında yer alan faaliyetlerden birini yürütmek isteyenlerin öngörülen kurumsal yapıları oluşturarak ve Kuruldan gerekli izinleri alarak faaliyetlerini sürdürmesine izin verilmesini, sermaye yükümlülüklerini üç yıl içinde yerine getirmelerini, başvuruda bulunmayan veya gerekli izinleri alamayan ikrazatçıların faaliyetlerinin kendiliğinden sona ermesine yönelik bir geçiş hükmünün Tasarıya yeni geçici 5. madde olarak ilave edilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Faktoring şirketlerinin asgari ödenmiş sermayelerinin artırılması

Geçici Madde 6 – (***Ek:20/2/2020-7222/24 md***.) (1) Faktoring şirketleri asgari ödenmiş sermayelerini bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde 5 inci maddede belirtilen tutara artırmak zorundadır. [25]

(2) Kurulca uygun görülmesi hâlinde birinci fıkrada yer alan süre Kurulca iki yılı geçmemek üzere uzatılabilir.

(3) Bu maddede öngörülen sürelerde asgari ödenmiş sermayelerini artırmayanların faaliyet izinleri iptal edilir.

Tasarruf finansman şirketlerinin intibak süreci

Geçici Madde 7- (***Ek:4/3/2021-7292/17 md***.) (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte tasarruf finansman faaliyeti yürütenler, yürürlük tarihinden itibaren bir ay içinde Kuruma başvuruda bulunmak, başvuru sırasında durumlarını en geç altı ay içinde Kanun hükümlerine uygun hâle getireceklerine veya müşteri hak ve menfaatlerini zarara uğratmadan tasfiye olacaklarına dair bir plan sunmak ve planın uygun görülmesi hâlinde gereken işlemleri planda belirlenen süreler içerisinde yerine getirmek zorundadır.

(2) Bu maddede belirtilen süre içerisinde Kuruma başvuruda bulunmaksızın tasarruf finansman faaliyetinde bulunmaya devam edenler hakkında 46 ncı madde hükümleri uygulanır.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasında yer alan altı aylık süre, Kanun hükümlerine uyum sağlanmasına ilişkin ilave bir plan sunulması ve söz konusu planın Kurulca uygun görülmesi hâlinde altı ayı geçmemek üzere uzatılabilir. Ayrıca Kurul, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (e) bendi dışındaki mevzuat hükümlerine uyum

---

[25] *4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "5 inci maddenin ikinci fıkrasında" ibaresi "5 inci maddede" şeklinde değiştirilmiştir*

için intibak süresini altışar ayı geçmemek üzere iki defa daha uzatmaya yetkilidir.
(4) Kuruma başvuruda bulunanlardan, bağımsız denetimden geçmiş mali tablolarına göre varlıklarının yükümlülüklerini karşılayamayacağı tespit edilenler ile durumlarını öngörülen süre içerisinde bu Kanun hükümlerine uygun hâle getirmeyenler veya sunduğu plan Kurul tarafından yeterli görülmeyenler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tasarruf finansman faaliyeti kapsamında müşterilerinden para toplayan ancak Kuruma başvurmayanlar hakkında Kurul, 50/A maddesinin birinci fıkrası kapsamında tasfiyesine karar verebilir. Tasfiyesine karar verilen şirketler hakkında aynı maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri uygulanır.
(5) Durumlarını bu Kanun hükümlerine uygun hâle getirerek intibak eden tasarruf finansman şirketlerinin bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlük tarihi öncesinde akdettikleri tasarruf finansman faaliyeti kapsamındaki sözleşmeler bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre tadil olmaksızın uygulanmaya devam olunur. Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlük tarihinden önce düzenlenen sözleşmeler kapsamında tahsil edilmiş birikim tutarları hakkında da 39/B maddesinin ikinci fıkrası hükümleri uygulanır ve bu sözleşmeler hakkında Kurum 15 inci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca tahsisat tarihlerini ötelemeye yetkilidir.
(6) 1/1/2025 tarihine kadar yapılacak sözleşmelerde satıcı konumundaki üçüncü kişilere hesaben ödeme ve tevsik edici belge şartı aranmaz.

Finansal kiralama ve finansman şirketlerinin intibak süreci

Geçici Madde 8- (***Ek:4/3/2021-7292/18 md.***) (1) Finansal kiralama ve finansman şirketleri asgari ödenmiş sermayelerini bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlük tarihinden itibaren

altı ay içinde 5 inci maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen tutara artırmak zorundadır.
(2) Kurulca uygun görülmesi hâlinde birinci fıkrada yer alan süre Kurulca altı ayı geçmemek üzere uzatılabilir.
(3) Bu maddede öngörülen sürelerde asgari ödenmiş sermayelerini artırmayanların faaliyet izinleri iptal edilir.
Geçici Madde 9- (***Ek:8/4/2022-7394/34 md.***) (1) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, 50/A maddesi ve geçici 7 nci maddenin dördüncü fıkrası kapsamında tasfiyelerine karar verilen ve tasfiyeleri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından atanan tasfiye komisyonlarınca yürütülen tasarruf finansman şirketlerine ait tasarruf finansman sözleşmelerinden tasarruf döneminde olanları, bu Kanuna intibak sürecinde olan ve/veya intibak sürecini tamamlayarak faaliyet izni alan şirketlerden talebi bulunanlara devretmeye yetkilidir. Devre konu tasarruf finansman sözleşmelerine ilişkin tasarruf tutarı karşılığı, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından nakit olarak tasfiye masasına ödenir. Devre konu tasarruf tutarı, tasfiye halinde bulunan şirket ile bir sözleşme kapsamında bir edinim sağlanmak üzere, herhangi bir finansman/tahsisat sağlanmadan bu şirkete yatırılan organizasyon bedeli, katılım bedeli hariç ödenen taksit tutarlarının toplamını ifade eder.
(2) Bu maddenin birinci fıkrası ve beşinci fıkrası kapsamında ödenen tutarlar, devreden şirketin alacaklılar sıra cetveline, 2004 sayılı Kanunun 206 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan birinci sıra alacaklardan önce gelmek üzere Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu adına imtiyazlı alacak kaydedilir.
(3) Devralan şirkete birinci fıkra ve beşinci fıkra kapsamında ödenen tutarların, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devreden şirketin sahiplerinden ve/veya kanuni temsilcilerinden takip ve tahsilinde; 5411 sayılı Kanun ile temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalar, şirketler ve bunların varlıkları ile ilgili olarak Tasarruf Mevduatı Sigorta

Fonuna verilen yetkiler; devreden şirketin ya da sahiplerinin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna borçlu olup olmadığına ve varlıkları üzerinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu haczi bulunup bulunmadığına bakılmaksızın kıyasen uygulanır.
(4) Bu madde uyarınca yapılacak sözleşme devirlerine ilişkin tasarruf tutarlarının tespitinde, devreden şirketin kayıt ve belgeleri esas alınır. Devir kapsamına, hukuki süreci devam edenler hariç olmak üzere, devreden şirketin tasarruf dönemindeki tüm tasarruf finansman sözleşmeleri dahildir.
(5) Tasarruf finansman sözleşmesi devredilen müşteri tarafından devralan şirkete sözleşme fesih talebinde bulunulması halinde, ilgili tasarruf finansman sözleşmesi, devreden şirkete iade edilir. İade edilen tasarruf finansman sözleşmesine ilişkin tasarruf tutarı ve bu sözleşmeye ilişkin müşterinin ödediği organizasyon bedelinin yüzde yirmisi tasfiye masası tarafından sıra cetveline tabi olmaksızın bir ay içinde müşteriye nakden ve defaten ödenir.
(6) Sözleşmesini devralan şirkette devam ettirmek isteyen müşterinin tasarruf tutarı, devralan şirketin talebi üzerine tasfiye masası tarafından devralan şirkete mutabakat tarihinden itibaren bir ay içinde nakden ve defaten ödenir. Tasfiye masası tarafından devralan şirkete ödenecek tutar, müşterinin devreden şirkete ödemiş olduğu tasarruf tutarı ile sınırlıdır.
(7) Devralan şirkette sözleşmesini devam ettirmek isteyen müşteri ile devralan şirket arasında yeni tasarruf finansman sözleşmesi imzalanır. Yeni tasarruf finansman sözleşmesinde, müşterinin devreden şirkete eski sözleşme kapsamında ödemiş olduğu tasarruf tutarı peşinat kabul edilir. Tasfiye başlangıç tarihinden, yeni sözleşme imzalandığı tarihe kadar geçen süre sözleşme süresine eklenir ve devreden şirkette tasarruf ödemesi yapılan süre, yeni sözleşme süresinden düşülür. Yeni sözleşmede, sözleşme bedelinin artırılması durumunda, artış tutarına tekabül eden kısma ilişkin organizasyon bedelinin yarısı

devralan şirket tarafından müşteriden tahsil edilir. Yeni tasarruf finansman sözleşmesinin imzalanmasıyla birlikte, eski sözleşme hükümsüz kalır.

(8) Tasfiye başlangıç tarihinden, yeni tasarruf finansman sözleşmesinin imzalandığı tarihe kadar geçen sürede müşteri tarafından ödenmeyen taksitler için, tasarruf finansman sözleşmesindeki gecikme ve temerrüt hükümleri uygulanmaz.

(9) Devralan şirket ile yeni tasarruf finansman sözleşmesi imzalayan müşterilere tahsisat yapılabilmesi için, yeni sözleşmenin imzalandığı tarihte sözleşme tutarının yüzde kırkı kadar tasarruf yapılmış olması ve tasarruf ödemesi yapılan sürenin, toplam sözleşme süresinin beşte ikisine ulaşmış olması zorunludur.

(10) Devralan şirketin, devreden şirkete iade edilen tasarruf finansman sözleşmeleri ile ilgili olarak, sözleşme kapsamında yatırılan tasarruf tutarı, organizasyon bedeli ve buna benzer diğer herhangi bir tutarı müşteriye ödeme yükümlülüğü bulunmaz.

(11) Devreden şirkete iade edilen tasarruf finansman sözleşmeleri ile ilgili olarak, tasarruf tutarı haricindeki organizasyon bedelinin yüzde sekseni ve buna benzer diğer alacak talepleri, devreden şirketin tasfiye masasına, 2004 sayılı Kanunun 206 ncı maddesi kapsamında dördüncü sıra alacağı olarak kaydedilir.

(12) Bu madde kapsamında, mevcut tasarruf finansman sözleşmelerinin devrine ilişkin olarak devreden şirket, devralan şirket ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu arasında düzenlenen sözleşmeler ile devreden şirketteki sözleşmesini devralan şirkette devam ettirmek isteyen müşteri ile devralan şirket arasında düzenlenecek tasarruf finansman sözleşmeleri damga vergisinden istisnadır.

(13) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından, tasarruf finansman sözleşmelerini devralma talebi bulunan şirketle ilgili olarak Kurulun uygun görüşü alınır.

(14) Tasarruf finansman sözleşmelerinin devrine ilişkin diğer usul ve esaslar Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu tarafından belirlenir.
(15) Birinci fıkra kapsamındaki işlemler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl süre ile uygulanır.

Yürürlük

Madde 53- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 54- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.
12/12/2012

Finansal Kurumlar Birliği

FİNASAL KİRALAMA, FAKTORİNG ve FİNANSMAN ŞİRKETLERİNİN KURULUŞ VE FAALİYET ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

R.G. Yayım Tarihi: 24.04.2013
R.G. Sayısı: 28627

Amaç ve Kapsam

MADDE1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketlerinin kuruluş ve çalışma esaslarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15. maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu yönetmelikte yer alan;

a) Kanun: 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununu,

b) Kontrol: Bir tüzel kişinin; sermayesinin, asgari Yüzde Elli birine sahip olma şartı aranmaksızın, çoğunluğuna doğrudan sahip olunması veya bu çoğunluğa sahip olunmamakla birlikte imtiyazlı hisselerin elde bulundurulması veya diğer hissedarlarla yapılan anlaşmalara istinaden oy hakkının çoğunluğu üzerinde tasarrufta bulunulması suretiyle veya herhangi bir suretle yönetim kurulu üyelerinin karara esas çoğunluğunu atayabilme ya da görevden alma gücünün elde bulundurulmasını,

c) Konut finansmanı: 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 57. maddesi uyarınca, konut edinmeleri amacıyla tüketicilere kredi kullandırılması, konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanması, sahip oldukları konutların teminatı altında tüketicilere kredi kullandırılması ve bu kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kredi kullandırılmasını,

ç) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,

d) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

e) (***Değişik:RG-26/6/2015-29398***) Özkaynak; Ödenmiş sermaye, sermaye yedekleri, kâr yedekleri, dönem net kârı, geçmiş yıllar kârı, genel karşılıkların kullandırılan krediler toplamının On Binde Yüz Yirmi Beş'ine kadar olan kısmı ve Kurulca belirlenecek diğer kalemler toplamından varsa dönem net zararı, geçmiş yıllar zararı ve Kurulca belirlenecek diğer kalemlerin düşülmesi suretiyle elde edilen bakiye ile nitelikleri Kurul tarafından belirlenecek sermaye benzeri borçları,[26]

f) Şirket: Türkiye'de kurulu finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketlerini,

g) Şube: Şirketin bağımlı bir parçasını oluşturan ve faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını kendi başına yapan her türlü iş yerini, ifade eder.

İkinci Bölüm | İzne Tabi İşlemler

Şirket Kuruluşu

MADDE 4 – (1) Türkiye'de şirket kurmak üzere Kuruma verilecek başvuru dilekçelerine;

a) Şirket kurulmasından beklenen faydayı analiz eden, öngörülen faaliyet konularına ait iş planlarını, şirketin mali yapısı ile ilgili projeksiyonlarını, ilk üç yıl için bütçe planını ve yapısal örgütlenmesini gösteren bir faaliyet programının,

c) Kurucular ile tüzel kişi kurucuların sermayesinde %10 ve daha fazla paya sahip ortaklarının veya kontrolü elinde

---

26 *Yönetmeliğin değiştirilen 3. maddesinin (e) bendi eski şekli ile aşağıda gösterilmiştir:*

e) Özkaynak: Ödenmiş sermaye, sermaye yedekleri, kâr yedekleri, dönem net kârı, geçmiş yıllar kârı ve Kurulca belirlenecek diğer kalemler toplamından varsa dönem net zararı, geçmiş yıllar zararı ve Kurulca belirlenecek diğer kalemlerin düşülmesi suretiyle elde edilen bakiye ile nitelikleri Kurul tarafından belirlenecek sermaye benzeri borçları,

bulunduran gerçek ve tüzel kişilerin EK-1 ve EK-2'deki örneklere uygun şekilde düzenleyip noter huzurunda imza edecekleri birer beyannamenin, Kuruculacarca imzalanmış ortaklık ana sözleşme taslağının,

ç) Kurucular ile tüzel kişi kurucuların sermayesinde yüzde on ve daha fazla paya sahip ortaklarının veya kontrolü elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişilerin müflis veya konkordato ilan etmiş olmadıklarına ilişkin noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütnamenin (EK-3, EK-4),

d) Tüzel kişi kurucular ile tüzel kişi kurucuların sermayesinde %10 ve daha fazla paya sahip ortaklarının veya kontrolü elinde bulunduran tüzel kişilerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma başvurularının tasdik edilmemiş ve haklarında iflasın ertelenmesi kararı verilmemiş olduğuna ilişkin noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütnamenin (EK-4),

e) Gerçek kişi kurucular ile tüzel kişi kurucuların sermayesinde %10 ve daha fazla paya sahip veya kontrolü elinde bulunduran gerçek kişilerin arşiv kaydını da içeren son altı ay içinde alınmış adli sicil belgelerinin,

f) Tüzel kişi kurucuların kurulacak şirkete ortak olunmasına ilişkin yetkili kurullarından alınmış karar örneklerinin,

g) Kurucular ile tüzel kişi kurucuların sermayesinde %10 ve daha fazla paya sahip ortaklarının veya kontrolü elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişilerin, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 71. maddesi uygulanan bankalarda veya bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilmiş olan bankalarda doğrudan veya dolaylı olarak %10 veya daha fazla paya sahip olmadığına veya kontrolü elinde bulundurmadığına dair noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütname (EK- 5) ile bu hususlara ilişkin olarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan temin edecekleri belgelerin,

ğ) Kurucular ile tüzel kişi kurucuların sermayesinde %10 ve daha fazla paya sahip ortaklarının veya kontrolü elinde

bulunduran gerçek ve tüzel kişilerin, tasfiyeye tâbi tutulan bankerler ile iradî tasfiye haricinde faaliyet izni kaldırılan faktoring, finansal kiralama, finansman ve sigorta şirketleri ile para ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlarda doğrudan veya dolaylı olarak %10 veya daha fazla paya sahip olmadığına veya kontrolü elinde bulundurmadığına ilişkin noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütnamenin (EK-6),

h) Tüzel kişi kurucuların sermayesinde %10 ve daha fazla paya sahip ortakları veya kontrolü elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişiler, pay oranları ve tutarları, faaliyet konuları, yatırım ve işletme alanları hakkında ayrıntılı açıklamalar ile 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre ruhsat almış yeminli mali müşavirlerce onaylanmış son üç yıla ait bilanço ile gelir tablolarının, banka veya finansal kuruluş niteliğindeki tüzel kişi kurucular için varsa derecelendirme şirketlerinden biri tarafından hazırlanmış raporun,

ı) Tüzel kişi kurucuların gerçek kişi ortak ya da ortaklara ulaşılıncaya kadar ortaklık yapılarını gösteren tablolar ile bunların imtiyaz hisselerini gösteren listelerin veya imtiyazlı hisse bulunmaması halinde buna ilişkin noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütnamenin (EK-4),

i) Kurucular ile tüzel kişi kurucuların sermayesinde %10 ve daha fazla paya sahip ortaklarının veya kontrolü elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişilerin, muaccel vergi ve prim borcu bulunmadığına ilişkin noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütnamenin (EK-3, EK-4),

j) Sermayenin %10 ve daha fazlasını taahhüt eden kurucuların, kurucu beyannamelerinde belirtilen mevduat ve kredi hesaplarına ilişkin bilgilerin, bu hesapların açılış tarihlerini de içerecek şekilde tevsiki amacıyla, her biri aynı tarihi taşıyan ve ilgili bankalarca Kuruma hitaben düzenlenecek belgelerin,

k) Sermayenin %10 ve daha fazlasını taahhüt eden gerçek kişi kurucuların mali durumları hakkında 3568 sayılı Kanuna göre ruhsat almış yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek raporun,

l) Sermayenin %10 ve daha fazlasını taahhüt eden kurucuların, gerekli kaynağı nasıl temin edeceklerine ilişkin yazılı bilginin ve ayrıca bu tutarı kendi ticari, sınai ve sair yasal faaliyetleri sonucunda her türlü muvazaadan ari olarak sağladıklarına ilişkin EK-7'de yer alan örneğe uygun olarak düzenleyip noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütnamenin,

m) Kurumla yürütülecek işlemlerde, varsa kurucuları temsile yetkili kişi veya kişilere verilmiş vekaletname örneklerinin,

n) Yönetim kurulu üyelerinin EK-8'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenmiş ayrıntılı özgeçmişlerinin,

o) 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında oluşturulan sistemler vasıtasıyla kimlik ve adres bilgilerine elektronik ortamda ulaşılabilenler hariç, yabancı uyruklu gerçek kişilerin, kimlik belgesi veya pasaportlarının noter onaylı örneklerinin, eklenmesi gerekir.

(2) Kurucuların yurt dışında kurulu bir banka veya finansal kuruluş olması halinde birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ı) bentlerinde belirtilen belgelere ilaveten:

a) Türkiye'de şirket kurulmasına ilişkin yetkili kurullarından alınmış karar örneklerinin,

b) Son beş yıla ait konsolide bağımsız denetim raporlarının,

c) Kurulmuş olduğu veya faaliyette bulunduğu ülkede faaliyette bulunmasının yasaklanmamış olduğuna veya faaliyetlerinde herhangi bir kısıtlama bulunmadığına ilişkin yetkili kurullarından alınmış belgenin,

ç) Ana sözleşmesinde belirtilen faaliyet alanları, organizasyon yapısı, kurulu bulunduğu ülke dışındaki ve kurulu bulunduğu ülkedeki teşkilat yapısı, uluslararası mali piyasalardaki faaliyetleri hakkında ayrıntılı bilgi ve belgeler ile varsa derecelendirme şirketleri tarafından hazırlanan ve öngörülen derecelendirmeyi de içeren raporun,

kuruma gönderilmesi gerekir.
(3) Konut finansmanı faaliyetinde bulunacak finansal kiralama ve finansman şirketlerince birinci fıkranın (c) bendi çerçevesinde düzenlenecek ana sözleşme taslağında, konut finansmanı faaliyetinin iştigal konusu olarak belirtilmesi zorunludur.
(4) (***Ek:RG-21/10/2017-30217***) [27]
(5) Faizsiz esasa göre faaliyette bulunacak şirketin birinci fıkranın (c) bendi çerçevesinde düzenlenecek ana sözleşmesinde, faaliyetinin faizsiz esasa dayalı olduğunun belirtilmesi ve bu esaslara göre faaliyetlerini sürdürmesi zorunludur.
(6) Kuruluş başvurularına ilişkin bilgi ve belgelerdeki eksikliklerin, eksikliğe ilişkin Kurum yazısının tebliğ tarihinden itibaren altı ay içinde giderilmemesi halinde başvuru geçersiz hale gelir.

Faaliyet İzni

MADDE 5 – (1) Kuruluş işlemlerinin mevzuat hükümlerine uygun şekilde gerçekleştirilmesinden ve Ticaret Siciline tescil ve ilan işlemlerinin tamamlanmasından, faaliyetlerine uygun hizmet birimleri ile iç kontrol, muhasebe, bilgi işlem ve raporlama sistemlerinin kurulmasından, bu birimler için yeterli personel kadrosunun oluşturulmasından ve personelin buna uygun görev tanımları ile yetki ve sorumluluklarının belirlenmesinden sonra şirket tarafından, kuruluş izni verilmesine ilişkin Kurul kararı tarihinden itibaren altı ay içinde;
a) Ana sözleşmenin yayımlandığı Ticaret Sicili Gazetesi'nin bir nüshası,
b) Yönetim kurulu üyeleri ile genel müdür ve genel müdür yardımcılarının Kanunun 13. maddesinde belirtilen şartları taşıdığını tevsik edici belgeler ile birlikte Kuruma başvurulur.

[27] *21/10/2017 tarihli ve 30217 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile Yönetmeliğin 4 üncü maddesine dördüncü fıkra eklenmiş, izleyen fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.*

(2) Kurumca, faaliyet izni için başvuran şirketin sermayesinin her türlü muvazaadan ari olarak nakden ödenip ödenmediği ile planlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek düzeyde olup olmadığı, uygun hizmet birimleri ile iç kontrol, muhasebe, bilgi işlem ve raporlama sistemlerinin kurulup kurulmadığı, bu birimler için yeterli personel kadrosunun oluşturulup oluşturulmadığı ve personelin buna uygun görev tanımları ile yetki ve sorumlulukların belirlenip belirlenmediği hususları incelenir. Yapılan değerlendirmeyi müteakip durumları uygun görülenlere Kurulca faaliyet izni verilir. Verilen izinler Resmî Gazete'de yayımlandıkları tarihten itibaren geçerlilik kazanır.
(3) Faaliyet izninin Resmî Gazete'de yayımlanmasından önce Kurumca yapılacak tebligata istinaden, kurucular tarafından Kanunun 5. maddesinde belirtilen asgari sermayenin %5'i tutarındaki sisteme giriş payının genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Maliye Bakanlığı'na bağlı muhasebe birimlerine yatırıldığına dair belgenin Kuruma tevdi edilmesi gereklidir.
(4) Faaliyete geçilmesini müteakip iletişim bilgileri ile birlikte faaliyete geçiş tarihinin Kuruma bildirilmesi zorunludur.

Şirketin Yurt İçinde veya Yurt Dışında Şube Açması

MADDE 6 – (1) Şube açma izni almak üzere Kuruma başvuracak şirketin, 12. maddede yer alan standart orana uyumlu olarak faaliyet göstermesi ve her bir şube için Bir Milyon Türk Lirası tutarında ödenmiş sermayeye sahip olması gereklidir.
(2) Kuruma yapılacak başvurulara, şube açılışına ilişkin yönetim kurulu kararının bir örneğinin eklenmesi zorunludur.
(3) Şirketin yurt dışında şube açma talebine izin verilebilmesi için şubenin bulunduğu ülke düzenlemeleri ve uygulamalarında, Kurumun denetim ve gözetim faaliyetleri kapsamında ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgeleri edinmesine ve söz konusu şubede denetim yapmasına ilişkin herhangi bir engel bulunmaması şarttır.
(4) Yapılacak değerlendirme sonucunda Kurumca uygun görülmesi halinde şirkete şube açma izni verilir.

(5) İzin tarihinden itibaren üç ay içinde, yurt içi şubenin Ticaret Siciline tescil ve ilan ettirilmesi ve tescilin ilan edildiği Ticaret Sicili Gazetesinin bir nüshasının Kuruma gönderilmesi zorunludur.
(6) İzin tarihinden itibaren üç ay içinde yurt içi şubenin tescil ve ilan ettirilmemesi halinde, şube açılış izni geçersiz olur. Şirket kapanan şubesini kapanış tarihini izleyen bir ay içinde Kuruma bildirir.
(7) Şubelerin adres değişikliklerinin bir ay içinde Kuruma bildirilmesi zorunludur.
(8) Şirketin bir ilde bulunan şubesinin başka bir ile taşıması, yeni şube açılması esaslarına tabidir.
(9) Yurt dışı şubenin faaliyete başlamasını ya da faaliyetinin sona ermesini müteakip bir ay içinde Kuruma bildirimde bulunulması zorunludur.
(10) Bankalarla imzalanacak sözleşmeler çerçevesinde, ürün tanıtımı faaliyetlerinin yürütülmesi ile müşterilerle yapılacak bilgi ve belge alışverişleri hariç olmak üzere, şirketin kendi personeli ve bilgi sistemlerini kullanmak suretiyle bankaların fiziki mekanlarını kullanması yurt içinde şube açma esaslarına tabidir.

Ana Sözleşme Değişikliği ve Sermaye Artırımı

MADDE 7 – (1) Ana sözleşme değişiklik tasarılarının, konu ile ilgili yönetim kurulu kararının bir örneği ile birlikte Kuruma gönderilmesi zorunludur.
(2) Sermaye artırımlarına ilişkin ana sözleşme değişikliklerinde birinci fıkradaki belgelere ve bir önceki sermayenin ödendiğinin tespitine ilişkin rapora ek olarak, sermaye artırımın iç kaynaklardan gerçekleştiriliyor olması halinde iç kaynakların sermayeye ilave edilebilirliğine ilişkin tespit raporunun, iç kaynaklara başvurulmadan gerçekleştirilecek sermaye artırımlarında ise arttırılacak tutarın her türlü muvazaadan âri

olarak nakden ödeneceğine ilişkin beyanın Kuruma gönderilmesi gerekir.

(3) (***Değişik: RG-02/06/2016-29730***) İkinci fıkra uyarınca Kuruma gönderilecek raporların, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili mevzuat çerçevesinde, şirketlerde bağımsız denetim yapma yetkisini haiz kuruluşlarda görevli bağımsız denetçiler tarafından onaylanması zorunludur. [28]

(4)13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde kayıtlı sermaye sistemine geçmiş şirketler için kayıtlı sermaye tavanı içinde yapılacak sermaye artırımlarında, ikinci fıkra kapsamında Kuruma bildirimde bulunulması zorunludur.

(5) Ana sözleşme değişikliğinin yayımlanmasını müteakip değişikliğin yayımlandığı Ticaret Sicili Gazetesi'nin bir nüshası Kuruma gönderilir.

(6) Sermayenin mevzuata aykırı olarak artırıldığı tespit edilen kısmı özkaynak hesabında dikkate alınmaz.

Pay Edinim ve Devirleri

MADDE 8 – (1) Kanunun 11. maddesi uyarınca pay edinecek gerçek ve tüzel kişilerce Kuruma yapılacak başvurulara, 4. maddenin birinci fıkrasında sayılan belgelerin (a) ve (c) bentleri hariç olmak üzere, eklenmesi zorunludur.

[28] *Yönetmeliğin değiştirilen 7. maddesinin 3 numaralı bendi eski şekli ile aşağıda gösterilmiştir:*

(3) İkinci fıkra uyarınca Kuruma gönderilecek raporların bankalarda bağımsız denetim yapmaya yetkili kuruluşlarda görevli yeminli mali müşavirler veya serbest muhasebeci mali müşavirler tarafından onaylanması zorunludur.

(2) Payları devralacakların yurt dışında kurulu bir banka veya finansal kuruluş olması halinde, Kuruma yapılacak başvurulara, 4. maddenin birinci fıkrasının (b) ve (ı) bentlerinde yer alan belgeler ile 4. maddenin ikinci fıkrasında belirtilen belgelerin eklenmesi zorunludur.
(3) Pay defterine kaydedilen hisse devirlerinin izne tabi olmasalar bile bir ay içinde Kuruma bildirilmesi zorunludur.

Birleşme, Bölünme ve Tasfiye

MADDE 9 – (1) Birleşme ve bölünme izni için şirketçe Kuruma verilecek başvuru dilekçesine;
a) Birleşme veya bölünmeye ilişkin yönetim kurulu kararı,
b) Birleşme veya bölünme sözleşmesi,
c) Şirket özkaynağının tespitine, birleşme ve değiştirme oranlarının hesaplanmasına, gerçekleştirilecek sermaye artırım tutarının belirlenmesine ve birleşme veya bölünmeye esas mali tablolara ilişkin bağımsız denetim raporları,
ç) Birleşme veya bölünme sonucu oluşacak ana sözleşme taslağı,
d) Birleşme veya bölünme işleminin gerekçelerini ortaya koyan rapor,
Birleşme veya bölünmeden itibaren üç yıllık hedeflerin ortaya konulduğu tahmini mali tablolar ve birleşme veya bölünme sonrası tahmini bilanço eklenir.
(2) İznin tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde şirket genel kurulunda karar almak suretiyle birleşme ve bölünme işlemlerine geçilmediği takdirde verilen izin geçersiz olur. Yeniden izin alınmadan bu işlemlere devam olunamaz.
(3) Şirketin birleşme ve bölünmesi genel hükümler uyarınca gerçekleştirilir.
(4) Şirketin faaliyetlerine son vermesi ve tasfiyesi halinde, konuya ilişkin yönetim kurulu kararı ile birlikte Kuruma başvurması gerekir. Bu durumda, şirketin faaliyet izni Kurulca iptal edilir. Kurulun uygun görüşü alınmak kaydıyla şirketin

faaliyetlerine son vermesi ve tasfiyesi hâlinde genel hükümler uygulanır.

Üçüncü Bölüm I Kurumsal Yönetim

Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarına İlişkin Bildirimler

MADDE 10 – (1) Şirket yönetim kurulu üyelerinin, genel müdürlerinin ve genel müdür yardımcılarının, atanmalarından veya seçilmelerinden sonra bir ay içinde, şirket tarafından Kuruma hitaben düzenlenecek bir yazı ekinde;

a) Mesleki tecrübelerini ve aldıkları eğitimleri içeren EK-8'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek ayrıntılı özgeçmişleri ile 5490 sayılı Kanun kapsamında oluşturulan sistemler vasıtasıyla kimlik ve adres bilgilerine elektronik ortamda ulaşılabilenler hariç, yabancı uyruklu kişiler için kimlik belgesi veya pasaportlarının noter onaylı örnekleri,

b) Müflis veya konkordato ilan etmiş olmadıklarına ilişkin yazılı beyanları,

c) 5411 sayılı Kanunun 71. maddesi uygulanan bankalarda veya 5411 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmiş olan bankalarda doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on veya daha fazla paya sahip olmadığına veya kontrolü elinde bulundurmadığına dair noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütname (EK-5) ile bu hususlara ilişkin olarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan temin edecekleri belgeler,

ç) Tasfiyeye tabi tutulan bankerler ile iradi tasfiye haricin de faaliyet izni kaldırılan faktoring, finansal kiralama, finansman ve sigorta şirketleri ile para ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlarda doğrudan veya dolaylı olarak %10 veya daha fazla paya sahip olmadığına veya kontrolü elinde bulundurmadığına ilişkin noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütname (EK-6),

d) Arşiv kaydını da içeren son altı ay içinde alınmış adli sicil belgeleri,
e) Atanmalarına veya seçilmelerine ilişkin genel kurul ya da yönetim kurulu kararının bir örneği,
Kuruma gönderilir.
(2) Genel müdür ve genel müdür yardımcıları için birinci fıkradaki belgelere ilave olarak lisans diplomasının noter onaylı bir örneği Kuruma gönderilir.
(3) Kanunun 13. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, genel müdürün bulunmadığı hallerde genel müdür ile aynı nitelikleri haiz olmak kaydıyla yönetim kurulu toplantılarına genel müdür vekili olarak katılacaklar ve hangi hallerde bu toplantılara katılacakları yönetim kurulunca belirlenir.
(4) Yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarının herhangi bir nedenle görevden ayrılmaları halinde bu durum bir ay içinde Kuruma bildirilir.

Sermaye Benzeri Borçlar

MADDE 11 – (1) Şirketin temin edeceği kredilerin, aşağıdaki nitelikleri taşıdığına ilişkin yönetim kurulunun yazılı beyanı ile birlikte yapılacak başvurunun Kurumca uygun görülmesi halinde, söz konusu krediler özkaynak hesabında sermaye benzeri borç olarak dikkate alınır;
a) Başlangıç vadesinin en az beş yıl olması ve vadesinden önce geri ödeme opsiyonu bulunmaması,
b) Şirketin tasfiyesi halinde, hisse senetlerinden bir önce diğer tüm borçlardan sonra ödenmesinin borç verenlerce kabul edilmesi,
c) Defaten kullanılması,
ç) (b) bendindeki şartın ihlalini doğuracak nitelikte hiçbir türev işlem ve sözleşmeyle ilişkilendirilmemiş ya da herhangi bir şekil ve surette doğrudan ya da dolaylı olarak teminata bağlanmamış ve başka kişilere temlik edilemeyeceğinin yazılı olarak belirlenmiş olması,

d) Şirketin standart oranı karşılayacak düzeyde özkaynağa sahip olmaması veya yapılacak geri ödemenin veya itfanın şirketin özkaynağının standart oranı karşılayacak düzeyin altına düşmesine neden olması durumunda, vadesi gelmiş olsa bile faizinin ve anaparasının geri ödenmemesi koşulunu içermesi,

e) Vadesinden önce ödenmesinin Kurumun onayına bağlı olması,

f) Şirketin bağlı ortaklık ve iştirakleri dışındakilerden temin edilmesi.

g) **(*Ek:RG-21/10/2017-30217*)** Faizsiz esaslara göre faaliyette bulunan şirket tarafından akdedilen kredi sözleşmelerinin faizsiz esaslara uygun olması.

(2) Birinci fıkra kapsamında Kuruma yapılacak başvurulara, yukarıdaki şartları açık bir şekilde içeren kredi sözleşmesinin aslı veya noter onaylı örneğinin, kredi sözleşmesi henüz imzalanmamış ise aslı veya noter onaylı örneği sözleşmenin imzalandığı tarihi izleyen beş iş günü içinde ibraz edilmek koşuluyla sözleşme taslağının eklenmesi zorunludur.

(3) İkinci fıkra uyarınca Kuruma yapılacak başvuruda, kredi sözleşme taslağının verildiği hallerde, sözleşme taslağı hükümleriyle, imzalanan sözleşme hükümleri arasında farklılık bulunması durumunda, söz konusu farklılıkların kullanılan kredinin sermaye benzeri niteliğini ortadan kaldırmadığına ilişkin yönetim kurulunun yazılı beyanının da Kuruma ibraz edilmesi gereklidir. Yapılan sözleşme değişikliklerinin Kurum tarafından uygun görülmesi halinde alınan kredi, sermaye benzeri borç olarak özkaynak hesaplamasına dahil edilir.

(4) (***Değişik: RG-21/10/2017-30217***) Sermaye benzeri borçlara uygulanacak faiz veya kâr payı oranlarının kredi sözleşmesinde açık bir şekilde belirlenmemesi ya da faiz veya kâr payı oranının benzer kredilere göre aşırı ölçüde yüksek olması halinde, kredinin özkaynak hesabına dahil edilmesine Kurumca izin verilmeyebilir.

(5) Kurumca uygun görülen sermaye benzeri borçlar, şirket kayıtlarında ilgili hesaplara intikal tarihi itibariyle özkaynak hesaplamalarına dahil edilir.
(6) Sermaye benzeri borçların birinci fıkranın (e) bendi uyarınca vadesinden önce geri ödenmesine Kurumca onay verilmesinde, şirketin standart oranı karşılayacak düzeyde yeterli özkaynağa sahip olduğunun belirlenmesi veya özkaynakta oluşacak kaybı telafi edebilecek benzer bir sermaye unsurunun temin edilmesi koşulu aranır.
(7) Özkaynak hesaplamalarına dahil edilen sermaye benzeri borçlardan kalan vadesi beş yıldan az olanlar, her bir yıl için yüzde yirmi oranında azaltılarak özkaynak hesaplamalarına dahil edilir. Vadesine bir yıldan az süre kalan sermaye benzeri borçlar özkaynak hesaplamasında dikkate alınmaz.
(8) (***Değişik:RG-21/10/2017-30217***) Kurumca izin verilmesi halinde, şirketin sermaye artırımlarında kullanılması pay sahiplerince kesin ve yazılı olarak taahhüt edilen, karşılığında hiçbir şekil ve surette faiz veya kâr payı tahakkuku ve ödemesi yapılmayan ve tasfiye halinde, hisse senetlerinden bir önce, diğer tüm borçlardan sonra ödenmesi kabul edilen, herhangi bir şekil ve surette doğrudan ya da dolaylı olarak teminata bağlanmamış, hiçbir türev işlem ve sözleşmeyle ilişkilendirilmemiş, şirkete rehnedilmiş kaynaklar da vade şartı aranmaksızın, niteliklerine göre sermaye benzeri borç hesaplamasına dahil edilir.
(10) Sermaye benzeri borcu kullandıran kişilerin ihraç ettiği borçlanma araçlarının satın alınması veya şirketçe bu kişilere finansman sağlanması halinde, satın alınan borçlanma aracı bedeli veya sağlanan finansman olanağı sermaye benzeri borç toplamından indirilir.
(11) Sermaye benzeri borçların, diğer özkaynak kalemleri toplamının %100'ünü aşan kısmı özkaynak hesabında dikkate alınmaz.

Taşıt ve Tüketici Kredilerine İlişkin Sınırlamalar

MADDE 11/A – (***Ek:RG-31/12/2013-28868***)

(1) (***Değişik:RG-25/1/2019-30666***) Tüketicilere, binek araç edinimi amacıyla kullandırılacak taşıt kredilerinde ve taşıt teminatlı kredilerde veya yapılacak finansal kiralama işlemlerinde, kredi tutarının taşıtın değerine oranı taşıtın nihai fatura değeri yüz yirmi bin Türk Lirası ve altında olanlar için yüzde yetmişi aşamaz. Bu oran, nihai fatura değeri yüz yirmi bin Türk Lirasını aşan binek araçlarda, bedelin yüz yirmi bin Türk Lirasına kadar olan kısmı için yüzde yetmiş, yüz yirmi bin Türk Lirasının üstünde olan kısım için yüzde elli olarak uygulanır. İkinci el binek araçlarda taşıtın değerinin tespitinde kasko değeri esas alınır.

(2) (***Değişik:RG-14/1/2020-31008***) Konut edinmeleri ve konut tadilatı kapsamında konutun 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 684 üncü maddesinde düzenlenen bütünleyici parçası niteliğini haiz olacak şekilde mal veya hizmet alımı amacıyla tüketicilere kullandırılan krediler, konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanması, diğer gayrimenkul alımı amaçlı krediler ve eğitim ve öğrenim ücretinin finansmanı amacıyla kullandırılacak krediler ile bu kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kullandırılan krediler hariç olmak üzere, tüketici kredilerinin vadesi altmış ayı, nihai fatura değeri yüz yirmi bin Türk Lirası ve altında olan taşıt alımı amacıyla kullandırılan kredilerin vadesi altmış ayı, nihai fatura değeri yüz yirmi bin Türk Lirasının üzerinde olan taşıt alımı amacıyla kullandırılan krediler ile taşıt teminatlı kredilerin vadesi kırk sekiz ayı, bilgisayar alımı amacıyla kullandırılan kredilerin vadesi on iki ayı, tablet alımı amacıyla kullandırılan kredilerin vadesi altı ayı, fiyatı üç bin beş yüz Türk Lirasına kadar olan cep telefonu alımı amacıyla kullandırılan kredilerin vadesi on iki ayı, fiyatı üç bin beş yüz Türk Lirasının üzerinde olan cep telefonu alımı amacıyla kullandırılan kredilerin vadesi

üç ayı aşamaz. Bu kredilerin yeniden yapılandırılmasında aynı vadeler uygulanır.
(3) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarındaki sınırlamalar, bu maddenin yayımı tarihinden önce kullandırılan krediler ile bu kredilerin yeniden yapılandırılması halinde uygulanmaz.
(4) Bu maddede belirtilen sınırların aşılması halinde, aşan kredi tutarı şirketin özkaynağının hesaplanmasında sermayeden indirilen değer olarak dikkate alınır.
(5) (***Ek:RG-14/1/2020-31008***) Kurul, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü alarak, bu maddede yer alan sınırlamaları değiştirmeye veya bu konuda ilave sınırlamalar getirmeye yetkilidir.

Standart Oran

MADDE 12 – (1) Şirketin özkaynağının, toplam aktiflerine oranının asgari yüzde üç olarak tutturulması ve idame ettirilmesi zorunludur.
(2) Kurul, şirketin aktif yapısını ve mali bünyesini dikkate alarak standart oranın artırılmasını veya şirket bazında farklı oranların uygulanmasını kararlaştırabilir.
(3) Standart oranı sağlayamayan şirket, bu oranı tutturuncaya kadar yeni bir finansal kiralama, faktoring veya finansman sözleşmesi yapamaz.

**Yönetmeliğin değiştirilen 11/A maddesinin ikinci fıkrası eski şekli ile aşağıda gösterilmiştir:*
(2) (Değişik: RG-25/11/2015-29543) Konut edinmeleri ve konut tadilatı kapsamında konutun 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 684 üncü maddesinde düzenlenen bütünleyici parçası niteliğini haiz olacak şekilde mal veya hizmet alımı amacıyla tüketicilere kullandırılan krediler, konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanması, diğer gayrimenkul alımı amaçlı krediler ve eğitim ve öğrenim ücretinin finansmanı amacıyla kullandırılacak krediler ile bu kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kullandırılan krediler hariç olmak üzere, tüketici kredilerinin vadesi otuz altı ayı, taşıt kredileri ile taşıt teminatlı kredilerin vadesi kırk sekiz ayı aşamaz."
(2) 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 57. maddesinin birinci fıkrasında tarif edilen konut finansmanı kapsamında kullandırılan krediler ile diğer gayrimenkul alımı amaçlı krediler hariç olmak üzere, tüketici kredilerinin vadesi otuz altı ayı, taşıt kredileri ile taşıt teminatlı kredilerin vadesi kırk sekiz ayı aşamaz.

İç Kontrol Sistemi

MADDE 13 – (1) Şirket faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde Kanuna ve ilgili diğer mevzuata, şirket içi politika, kural ve teamüllere uygun olarak yürütülmesi ve bilgilerin zamanında elde edilebilirliğini sağlamak amacıyla yeterli ve etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulması zorunludur.

(2) İç kontrol sisteminden beklenen amacın sağlanabilmesi için;

a) Şirket bünyesinde işlevsel görev ayrımının tesis edilmesi, sorumlulukların paylaştırılması, yetki ve sorumlulukların açıkça ve yazılı olarak belirlenmesi,

b) İç kontrol faaliyetlerinin oluşturulması,

c) Şirketin iş süreçleri üzerinde kontrollerin ve iş adımlarının gösterildiği iş akım şemalarının oluşturulması,

ç) Bilgi sistemlerinin faaliyetlerin yapısına ve karmaşıklık düzeyine uygun olarak tesis edilmesi gereklidir.

(3) İç kontrol sistemi ile iç kontrol faaliyetleri ve bunların nasıl icra edileceği tüm faaliyetlerin nitelikleri dikkate alınarak tasarlanır. İç kontrol faaliyetlerinin tasarımında;

a) Şirket bünyesinde üretilen bilginin güvenilir, tam, izlenebilir, tutarlı ve ihtiyacı karşılayacak uygun biçim ve nitelikte olmasının,

b) Gerçekleştirilen veya gerçekleştirilmesi planlanan tüm faaliyet, işlem ve ürünlerin Kanuna ve ilgili diğer mevzuata, şirket içi politika ve kurallar ile teamüllere uyumunun sağlanması esastır.

(4) İç kontrol faaliyetleri, yönetim kuruluna veya yönetim kurulunun belirleyeceği genel müdür dışındaki bir yönetim kurulu üyesine bağlı olarak yürütülür. İç kontrol faaliyetleri, şirketin faaliyet yapısı ve kapsamıyla uyumlu sayıda olmak üzere asgari bir kişiden oluşan ve münhasıran iç kontrol faaliyetleri ile iştigal eden iç kontrol personeli vasıtasıyla gerçekleştirilir. İç kontrol personeli tarafından, gerçekleştirilen iç kontrol faaliyetlerine ilişkin olarak Haziran ve Aralık sonu itibariyle yılda iki kez yönetim kuruluna veya yönetim kurulunun belirleyeceği

genel müdür dışındaki bir yönetim kurulu üyesine raporlama yapılır.

Bilgi Sistemlerinin Tesisi

MADDE 14 – (1) Şirket nezdinde oluşturulacak bilgi sistemleri, şirketin ölçeği, faaliyetlerinin ve sunulan ürünlerin niteliği ve karmaşıklığı ile uyumlu olarak yapılandırılır.

(2) Bilgi sistemleri, şirketle ilgili tüm bilgilerin elektronik ortamda güvenli bir şekilde saklanmasına ve kullanılmasına imkan verecek yapıda oluşturulur. Bilgi sistemlerinin güvenilirliğinin sağlanması ve düzenli olarak güncellenerek gerekli değişikliklerin yapılması zorunludur.

Risk Yönetimi

MADDE 15 – (1) Şirket, maruz kaldığı risklerin tespiti ve değerlendirilmesi için gerekli önlemleri alır.

(2) Konut finansmanı faaliyetinde bulunacak finansal kiralama ve finansman şirketlerinin konut finansmanı faaliyetlerinden kaynaklanabilecek riskleri yönetebilmelerini ve konut finansmanı faaliyetini etkin bir şekilde yerine getirebilmelerini teminen; münhasıran konut finansmanı faaliyetlerine yönelik risk yönetiminin şirketlerin bünyelerinde tesis edilmesi, risk yönetimi sürecinin yazılı olarak belirlenmesi ve yönetim kurullarına onaylatılması, bu konularda çalışacak uygun personel kadrosunun oluşturulması ve personelin görev tanımları ile yetki ve sorumluluklarının belirlenmiş olması gereklidir.

Bağımsız Denetim

MADDE 16 – (1) (***Değişik: RG-2/4/2015-29314***) Şirketlerin bağımsız denetimi 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında

Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili mevzuat çerçevesinde yapılır. [29]

(2) Şirketin yıl sonu konsolide olmayan mali tablolarına ilişkin bağımsız denetim raporlarının takip eden yılın 15 Nisan tarihine kadar, konut finansmanı faaliyetinde bulunmak üzere yetkilendirilen finansal kiralama ve finansman şirketlerinin yıl sonu bağımsız denetim raporuna ilaveten Haziran sonu bağımsız denetim raporlarının da 15 Ağustos tarihine kadar Kurum veri tabanına raporlanması zorunludur.

Dördüncü Bölüm I Çeşitli ve Son Hükümler

Yurt Dışından Temin Edilecek Belgeler

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan başvurularla ilgili olarak yabancı uyruklu kişilerden, gerekli görülen ve ilgili ülke mevzuatına göre temin edilmesi mümkün olan belgeler istenir.

(2) Yabancı uyruklu kişilerden istenilen belgelerin bu kişilerin yerleşik olduğu ülkede kayıtların tutulduğu bir merci ya da sistem olmaması nedeniyle temin edilememesi durumunda, bu durumun ilgili ülkenin yetkili mercilerinden alınacak bir belge ile Kuruma tevsik edilmesi zorunludur.

(3) Yabancı uyruklu kişilerden istenilen belgelerin bu kişilerin yerleşik olduğu ülkede kayıtların tutulduğu bir merci ya da sistem olmaması nedeniyle temin edilemediği ve bu durum ilgili ülkenin yetkili mercilerinden alınacak bir belge ile Kuruma tevsik edilemediği takdirde, söz konusu tevsikin yapılamayacağına dair ilgili gerçek kişi veya tüzel kişilerce yazılı olarak beyanda bulunulması zorunludur.

[29] **Yönetmeliğin değiştirilen 16. maddesinin 1 numaralı bendi eski şekli ile aşağıda gösterilmiştir: MADDE 16 – (1) Şirketin genel kuruluna sunulacak yıllık bilanço ve gelir tablolarının, Kanunun 14 üncü maddesinin beşinci fıkrası çerçevesinde bankalarda bağımsız denetim yapmaya yetkili kuruluşlarca denetlenmesi şarttır.*

(4) Bu Yönetmelikte yer alan başvurularla ilgili olarak yurt dışından temin edilecek belgelerin ilgili ülkenin yetkili makamlarınca ve Türkiye'nin o ülkedeki konsolosluğunca veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan 20/6/1984 tarihli ve 3028 sayılı Kanun ile kabul edilen Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması ve başvuruya belgelerin noter onaylı tercümelerinin de eklenmesi şarttır.

İlave Bilgi ve Belge Talebi

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yapılacak başvurularda, Kurum gerekli göreceği ilave bilgi ve belgeleri talep edebilir. Farklı olarak alınan bilgi ve belgeler çerçevesinde Kurul işlem tesis edebilir.

Yürürlükten Kaldırılan Yönetmelik

MADDE 19 – (1) 10/10/2006 tarihli ve 26315 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

İntibak Süresi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 12 nci madde ile getirilen standart oranı sağlayamayan şirket, 31/12/2013 tarihine kadar bu oranı tutturmak zorundadır.

(2) Şirket durumunu, 13, 14 ve 15 inci madde hükümleri ile getirilen yeni yükümlülüklere 31/12/2013 tarihine kadar uygun hale getirmek zorundadır.

Mevcut Düzenlemelerin Uygulanması

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 19 uncu madde ile yürürlükten kaldırılan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğin 21 inci maddesi,

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenen finansal kiralama sözleşmeleri hakkında sözleşme süresi sonuna kadar uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 3 – (***Ek: RG-27/9/2016-29840***) (1) Bu maddenin yayımı tarihinden önce kullandırılan ihtiyaç kredilerinin borç bakiyeleri, borçlu tarafından talep edilmesi durumunda en fazla yetmiş iki ay ile sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilir. Yeniden yapılandırma kapsamında borçluya ilave kredi kullandırılması halinde ilave kullandırılan kredinin vadesi kırk sekiz ayı aşamaz.

GEÇİCİ MADDE 4 – (*Ek:RG-15/8/2018-30510*) [30] (1) Bu maddenin yürürlük tarihinden önce kullandırılan ihtiyaç kredilerinin borç bakiyeleri, borçlu tarafından bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde talep edilmesi durumunda en fazla kırk sekiz ay ile sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilir. Yeniden yapılandırma kapsamında borçluya ilave kredi kullandırılması halinde ilave kullandırılan kredinin vadesi otuz altı ayı aşamaz.

GEÇİCİ MADDE 5 – (Ek:RG-27/11/2018-30608) (1) 11/A maddesinin ikinci fıkrasında fiyatı üç bin beş yüz Türk Lirasının üzerinde olan cep telefonu alımı amacıyla kullandırılan kredilerde altı ay olan vade sınırı 31/1/2019 tarihine kadar on iki ay olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6 – (Ek:RG-10/2/2019-30682) (1) Bu maddenin yürürlük tarihinden önce anapara ve/veya faiz ödemelerinin tahsili geciken ihtiyaç kredilerinin borç bakiyeleri, borçlu tarafından talep edilmesi durumunda en fazla altmış ay ile sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilir.

GEÇİCİ MADDE 7 – (Ek:RG-26/2/2019-30698) (1) Bu maddenin yürürlük tarihinden önce kullandırılan ihtiyaç

[30] *Bu değişiklik 1/9/2018 tarihinde yürürlüğe girer.*

kredilerinin borç bakiyeleri borçlu tarafından talep edilmesi durumunda en fazla altmış ay ile sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilir.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

EKLER

fkb.org.tr

Finansal Kurumlar Birliği

TASARRUF FİNANSMAN ŞİRKETLERİNİN KURULUŞ VE FAALİYET ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

R.G. Yayım Tarihi: 7 Nisan 2021 ÇARŞAMBA
R.G. Sayısı: 31447

Birinci Bölüm I Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, tasarruf finansman şirketlerinin kuruluş ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 39/A, 39/B ve 50/A maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3üncü maddesinde tanımlanan bankayı,

b) Birlik: Finansal Kurumlar Birliğini,

c) Finansal kuruluş: 5411 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan finansal kuruluşu,

ç) Kanun: 6361 sayılı Kanunu,

d) Kontrol: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan kontrolü,

e) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

f) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,

g) Müşteri: Tasarruf finansman sözleşmesi imzalayan gerçek veya tüzel kişiyi,

ğ) Nitelikli pay: Bir şirketin sermayesinin veya oy haklarının doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on veya daha fazlasını teşkil eden paylar ile bu oranın altında olsa dahi yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren payları,

h) Organizasyon ücreti: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan organizasyon ücretini,

ı) Özkaynak: Ödenmiş sermaye, sermaye yedekleri, kâr yedekleri, dönem net kârı, geçmiş yıllar kârı ve Kurulca

belirlenecek diğer kalemler toplamından varsa dönem net zararı, geçmiş yıllar zararı ve Kurulca belirlenecek diğer kalemlerin düşülmesi suretiyle elde edilen bakiye ile nitelikleri Kurul tarafından belirlenecek sermaye benzeri borçları,
i) Sözleşme: Kanunun 39/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan tasarruf finansman sözleşmesini,
j) Şirket: Tasarruf finansman şirketini,
k) Şube: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan şubeyi,
l) Tahsisat: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan tahsisatı,
m) Tahsisat fonu: Belirli bir dönemde, Kanun ve bu Yönetmelikte yer alan likidite ve diğer sınırlamalar kapsamında şirket tarafından tahsisat için ayrılması gereken asgari fon tutarını,
n) Tarife: Belirli bir dönemde müşterilere sunulan müşteri bazlı veya çekilişli tasarruf finansman sözleşmelerinin tasarruf ve tahsisat vadeleri ile maliyet oranlarını gösteren tabloyu,
o) Tasarruf fon havuzu: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan tasarruf fon havuzunu,
ö) Tasfiye komisyonu: Kanunun 50/A maddesinin ikinci fıkrası uyarınca tesis edilen tasfiye komisyonunu,
p) Tasarruf finansman faaliyeti: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan tasarruf finansman faaliyetini,
r) Ticari amaçlı sözleşme: Gerçek kişi tacirlerin ticari işletmeleriyle ilgili olarak finansman kullandığı sözleşmeler ile tüzel kişi tacirlerin finansman kullandığı sözleşmeleri,
s) (**Ek:RG-29/12/2023-32414**) Finansman dönemi: Tasarruf finansman sözleşmesi kapsamında müşterinin konut, çatılı iş yeri veya taşıt edinimini sağlamak üzere tahsisatını aldığı tarihten sözleşmenin sonuna kadar geçen dönemi,
ş) (**Ek:RG-29/12/2023-32414**) İç sistemler: İç denetim, iç kontrol ve risk yönetim sistemlerini,
t) (**Ek:RG-29/12/2023-32414**) Risk: Bir işleme ya da faaliyete ilişkin bir parasal kaybın ortaya çıkması veya bir giderin ya da zararın oluşması halinde ekonomik faydanın azalması ihtimalini,

u) (**Ek:RG-29/12/2023-32414**) Tasarruf dönemi: Tasarruf finansman sözleşmesinin kurulmasından müşterinin tahsisatını aldığı veya cayma/fesih hakkını kullandığı tarihe kadar geçen dönemi,
ifade eder.

İkinci Bölüm I İzne Tabi İşlemler

Şirket kuruluşu

MADDE 4 – (1) Türkiye'de tasarruf finansman şirketi kurmak üzere Kuruma verilecek başvuru dilekçesine;
a) Şirket kurulmasından beklenen faydayı analiz eden, öngörülen faaliyet konularına ait iş planlarını, şirketin mali yapısı ile ilgili projeksiyonlarını, ilk üç yıl için bütçe planını ve yapısal örgütlenmesini gösteren bir faaliyet programının,
b) Kurucular ile tüzel kişi kurucuların nitelikli paya sahip gerçek veya tüzel kişi ortaklarının veya kontrolünü elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişilerin EK-1 ve EK-2'deki örneklere uygun şekilde düzenleyip noter huzurunda imza edecekleri birer beyannamenin,
c) Kuruculara imzalanmış şirket ana sözleşme taslağının,
ç) Kurucular ile tüzel kişi kurucuların nitelikli paya sahip gerçek veya tüzel kişi ortaklarının veya kontrolünü elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişilerin müflis olmadıklarına ve konkordato ilan etmiş olmadıklarına ilişkin (**Değişik ibare:RG-29/12/2023-32414**) asliye ticaret mahkemelerinden alınacak belgelerin,
d) Tüzel kişi kurucular ile tüzel kişi kurucuların nitelikli paya sahip tüzel kişi ortaklarının veya kontrolünü elinde bulunduran tüzel kişilerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma başvurularının tasdik edilmemiş ve haklarında iflasın ertelenmesi kararı verilmemiş olduğuna dair ticaret sicil müdürlüklerinden alınacak belgelerin,
e) Gerçek kişi kurucular ile tüzel kişi kurucuların nitelikli paya sahip gerçek kişi ortaklarının veya kontrolünü elinde

bulunduran gerçek kişilerin arşiv kaydını da içeren son altı ay içinde alınmış adli sicil belgelerinin,
f) Tüzel kişi kurucuların kurulacak şirkete ortak olunmasına ilişkin yetkili kurullarından alınmış karar örneklerinin,
g) Kurucular ile tüzel kişi kurucuların nitelikli paya sahip ortaklarının veya kontrolü elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişilerin, 5411 sayılı Kanunun 71 inci maddesi uygulanan bankalarda veya bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmiş olan bankalarda doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on veya daha fazla paya sahip olmadığına veya kontrolü elinde bulundurmadığına dair noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütname (EK-5) ile bu hususlara ilişkin olarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan temin edecekleri belgelerin,
ğ) Kurucular ile tüzel kişi kurucuların nitelikli paya sahip ortaklarının veya kontrolü elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişilerin, tasfiyeye tâbi tutulan bankerler ile iradî tasfiye haricinde faaliyet izni kaldırılan faktoring, finansal kiralama, finansman, tasarruf finansman ve sigorta şirketleri ile para ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlarda doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on veya daha fazla paya sahip olmadığına veya kontrolü elinde bulundurmadığına ilişkin noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütnamenin (EK-6),
h) Tüzel kişi kurucuların nitelikli paya sahip ortakları veya kontrolü elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişiler, pay oranları ve tutarları, faaliyet konuları, yatırım ve işletme alanları hakkında ayrıntılı açıklamalar ile 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre ruhsat almış yeminli mali müşavirlerce onaylanmış son üç yıla ait bilanço ile gelir tablolarının, banka veya finansal kuruluş niteliğindeki tüzel kişi kurucular için varsa derecelendirme şirketlerinden biri tarafından hazırlanmış raporun,

ı) Tüzel kişi kurucuların gerçek kişi ortak ya da ortaklara ulaşılıncaya kadar ortaklık yapılarını gösteren tablolar ile bunların imtiyaz hisselerini gösteren listelerin veya imtiyazlı hisse bulunmaması halinde buna ilişkin noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütnamenin (EK-4),
i) Kurucular ile tüzel kişi kurucuların nitelikli paya sahip ortaklarının veya kontrolünü elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişilerin, muaccel vergi ve prim borcu bulunmadığına ilişkin noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütnamenin (EK-3, EK-4),
j) Sermayenin yüzde on ve daha fazlasını taahhüt eden kurucuların, kurucu beyannamelerinde belirtilen mevduat ve kredi hesaplarına ilişkin bilgilerin, bu hesapların açılış tarihlerini de içerecek şekilde tevsiki amacıyla, her biri aynı tarihi taşıyan ve ilgili bankalarca Kuruma hitaben düzenlenecek belgelerin,
k) Sermayenin yüzde on ve daha fazlasını taahhüt eden gerçek kişi kurucuların mali durumları hakkında 3568 sayılı Kanuna göre ruhsat almış yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek raporun,
l) Sermayenin yüzde on ve daha fazlasını taahhüt eden kurucuların, gerekli kaynağı nasıl temin edeceklerine ilişkin yazılı bilginin ve ayrıca bu tutarı kendi ticari, sınai ve sair yasal faaliyetleri sonucunda her türlü muvazaadan ari olarak sağladıklarına ilişkin EK-7'de yer alan örneğe uygun olarak düzenleyip noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütnamenin,
m) Kurumla yürütülecek işlemlerde, varsa kurucuları temsile yetkili kişi veya kişilere verilmiş vekaletname örneklerinin,
n) Yönetim kurulu üyelerinin EK-8'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenmiş ayrıntılı özgeçmişlerinin,
o) 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında oluşturulan sistemler vasıtasıyla kimlik ve adres bilgilerine elektronik ortamda ulaşılabilenler hariç, yabancı

uyruklu gerçek kişilerin, kimlik belgesi veya pasaportlarının noter onaylı örneklerinin
eklenmesi gerekir.
(2) Kurucuların yurt dışında kurulu bir banka veya finansal kuruluş olması halinde birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ı) bentlerinde belirtilen belgelere ilaveten;
a) Türkiye'de şirket kurulmasına ilişkin yetkili kurullarından alınmış karar örneklerinin,
b) Son beş yıla ait konsolide bağımsız denetim raporlarının,
c) Kurulmuş olduğu veya faaliyette bulunduğu ülkede faaliyette bulunmasının yasaklanmamış olduğuna veya faaliyetlerinde herhangi bir kısıtlama bulunmadığına ilişkin yetkili kurullarından alınmış belgenin,
ç) Ana sözleşmesinde belirtilen faaliyet alanları, organizasyon yapısı, kurulu bulunduğu ülke dışındaki ve kurulu bulunduğu ülkedeki teşkilat yapısı, uluslararası mali piyasalardaki faaliyetleri hakkında ayrıntılı bilgi ve belgeler ile varsa derecelendirme şirketleri tarafından hazırlanan ve öngörülen derecelendirmeyi de içeren raporun,
Kuruma gönderilmesi gerekir.
(3) Kuruluş izni başvurularında, şirketlerin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve üzeri paya sahip ortakları ile kontrolü elinde bulunduran ortaklarının Kurumun gözetimi ve denetimi altında faaliyet gösteren bankalar ve finansal holding şirketleri ile bunların 5411 sayılı Kanuna göre nitelikli pay sahipleri ve finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri, varlık yönetim şirketleri ile bunların yüzde on ve üzeri paya sahip veya kontrolü elinde bulunduran ortakları olması halinde, bunlara ilişkin olarak birinci fıkranın (b), (ç), (d), (e), (g), (ğ), (h), (ı), (i), (k) ve (o) bentlerinde belirtilen belgeler istenilmez.
(4) Kuruluş başvurularına ilişkin bilgi ve belgelerdeki eksikliklerin, eksikliğe ilişkin Kurum yazısının tebliğ tarihinden itibaren altı ay içinde giderilmemesi halinde başvuru geçersiz hale gelir.

(5) Şirketlerin birinci fıkranın (c) bendi çerçevesinde düzenlenecek ana sözleşme taslağında, konut finansmanı faaliyetinin iştigal konusu olarak belirtilmesi zorunludur.

Faaliyet izni

MADDE 5 – (1) Kuruluş işlemlerinin mevzuat hükümlerine uygun şekilde gerçekleştirilmesinden ve Ticaret Siciline tescil ve ilan işlemlerinin tamamlanmasından, faaliyetlerine uygun hizmet birimleri ile risk yönetimi, iç kontrol, (**Ek ibare:RG-29/12/2023-32414**) iç denetim, muhasebe, bilgi işlem ve raporlama sistemlerinin kurulmasından, bu birimler için yeterli personel kadrosunun oluşturulmasından ve personelin buna uygun görev tanımları ile yetki ve sorumluluklarının belirlenmesinden sonra şirket tarafından, Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca kuruluş izni verilmesine ilişkin Kurul kararı tarihinden itibaren altı ay içinde;

a) Ana sözleşmenin yayımlandığı Ticaret Sicili Gazetesinin bir nüshası,

b) Yönetim Kurulu üyeleri ile genel müdür ve genel müdür yardımcılarının Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen şartları taşıdığını tevsik edici belgeler,

ile birlikte Kuruma başvurulur.

(2) Kurumca, faaliyet izni için başvuran şirketin sermayesinin her türlü muvazaadan ari olarak nakden ödenip ödenmediği ile planlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek düzeyde olup olmadığı, uygun hizmet birimleri ile risk yönetimi, iç kontrol, (**Ek ibare:RG-29/12/2023-32414**) iç denetim, muhasebe, bilgi işlem ve raporlama sistemlerinin kurulup kurulmadığı, bu birimler için yeterli personel kadrosunun oluşturulup oluşturulmadığı ve personelin buna uygun görev tanımları ile yetki ve sorumlulukların belirlenip belirlenmediği hususları incelenir. Bu kapsamda, yürütülecek faaliyetlerin sürekliliğine ve bilgilerin güvenliği ile gizliliğine dair gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığı

hususlarına ilişkin olarak, 6/4/2019 tarihli ve 30737 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ kapsamında şirkete ilişkin bağımsız denetim kuruluşlarınca yapılacak yerinde inceleme neticesinde hazırlanan rapor da Kuruma iletilir. Söz konusu incelemeye ve bağımsız denetim raporuna ilişkin yapılacak değerlendirmeyi müteakip durumları uygun görülenlere Kurulca faaliyet izni verilir. Verilen izinler Resmî Gazete'de yayımlandıkları tarihten itibaren geçerlilik kazanır.
(3) Faaliyet izninin Resmî Gazete'de yayımlanmasından önce Kurumca yapılacak tebligata istinaden, kurucular tarafından Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen asgari sermayenin yüzde beşi tutarındaki sisteme giriş payının genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı muhasebe birimlerine yatırıldığına dair belgenin Kuruma ibraz edilmesi gereklidir.
(4) Faaliyete geçilmesini müteakip, iletişim bilgileri ile birlikte faaliyete geçiş tarihinin Kuruma bildirilmesi zorunludur.

Şube açma

MADDE 6 – (1) Şirketlerin şube açması izne tabidir. Şube açma izni almak üzere Kuruma başvuracak şirketin 20, 21, 22, 24 ve 25 inci maddelerde yer alan standart oran ve sınırlamalara uyumlu olarak faaliyet göstermesi ve her bir şube için bir milyon Türk Lirası tutarında sermayeye sahip olması gereklidir. Bu fıkranın uygulanmasında dikkate alınacak sermaye, şirketlerin ödenmiş sermayesinden bilançoda görülen zararın yedek akçelerle karşılanamayan kısmı düşüldükten sonra kalan tutarı ifade eder.

(2) Kuruma yapılacak başvurulara, şube açılışına ilişkin (**Ek ibare:RG-29/12/2023-32414**) noter onaylı yönetim kurulu kararının bir örneğinin eklenmesi zorunludur.

(3) Yapılacak değerlendirme sonucunda Kurumca uygun görülmesi halinde şirkete şube açma izni verilir.
(4) (**Değişik:RG-29/12/2023-32414**) İzin tarihinden itibaren üç ay içinde, şubenin Ticaret Siciline tescil ve ilan ettirilmesi ve tescilin ilan edildiği Ticaret Sicili Gazetesi ile 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca şube açılışına ilişkin finansal faaliyet izin belgesi harç yükümlülüğünün yerine getirildiğine dair belgenin bir nüshasının Kuruma gönderilmesi zorunludur.
(5) İzin tarihinden itibaren üç ay içinde şubenin tescil ve ilan ettirilmemesi halinde, izin geçersiz olur. Şirket kapanan şubelerini kapanış tarihini izleyen bir ay içinde Kuruma bildirir.
(6) Şubelerin adres değişikliklerinin (**Ek ibare:RG-29/12/2023-32414**) ilgili ticaret sicil tescilini müteakip bir ay içinde Kuruma bildirilmesi zorunludur.
(7) Şirketin bir ilde bulunan şubesini başka bir ile taşıması, yeni şube açılması esaslarına tabidir.
(8) Şirket her ne ad altında olursa olsun şube dışında teşkilatlanmaya gidemez ve acentelik veremez.

Ana sözleşme değişikliği ve sermaye artırımı

MADDE 7 – (1) Ana sözleşme değişiklik tasarılarının, konu ile ilgili yönetim kurulu kararının bir örneği ile birlikte Kuruma gönderilmesi zorunludur.
(2) Sermaye artırımlarına ilişkin ana sözleşme değişikliklerinde birinci fıkradaki belgelere ve bir önceki sermayenin ödendiğinin tespitine ilişkin rapora ek olarak, sermaye artırımının iç kaynaklardan gerçekleştiriliyor olması halinde iç kaynakların sermayeye ilave edilebilirliğine ilişkin tespit raporunun, iç kaynaklara başvurulmadan gerçekleştirilecek sermaye artırımlarında ise arttırılacak tutarın her türlü muvazaadan âri olarak nakden ödeneceğine ilişkin beyanın Kuruma gönderilmesi gerekir.

(3) İkinci fıkra uyarınca Kuruma gönderilecek raporların, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili mevzuat çerçevesinde, 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliğinin 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen şartları haiz bağımsız denetçiler tarafından onaylanması zorunludur.
(4) 6102 sayılı Kanun çerçevesinde kayıtlı sermaye sistemine geçmiş şirketler için kayıtlı sermaye tavanı içinde yapılacak sermaye artırımlarında, ikinci fıkra kapsamında Kuruma bildirimde bulunulması zorunludur.
(5) Ana sözleşme değişikliğinin yayımlanmasını müteakip değişikliğin yayımlandığı Ticaret Sicili Gazetesinin bir nüshası yedi iş günü içerisinde Kuruma gönderilir.
(6) Sermayenin mevzuata aykırı olarak artırıldığı tespit edilen kısmı özkaynak hesaplamasında dikkate alınmaz.

Pay edinim ve devirleri

MADDE 8 – (1) Kanunun 11 inci maddesi uyarınca Kurulun iznine tabi pay edinim ve devirlerinde, pay edinecek gerçek ve tüzel kişilerce Kuruma yapılacak başvurulara, 4 üncü maddenin birinci fıkrasında sayılan belgelerin (a) ve (c) bentleri hariç olmak üzere, eklenmesi zorunludur.
(2) Kanunun 11 inci maddesi uyarınca Kurulun iznine tabi pay edinim ve devirlerinde, payları devralacakların yurt dışında kurulu bir banka veya finansal kuruluş olması halinde, Kuruma yapılacak başvurulara, 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen belgelerin eklenmesi zorunludur.
(3) Pay defterine kaydedilen hisse devirlerinin izne tabi olmasalar bile bir ay içinde Kuruma bildirilmesi zorunludur.

(4) (**Ek:RG-29/12/2023-32414**) Hisseleri borsada işlem gören şirketler hakkında 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların İzne Tabi İşlemleri ile Dolaylı Pay Sahipliğine İlişkin Yönetmeliğin 11/A maddesi hükümleri Kanunun ilgili hükümleri dikkate alınmak suretiyle kıyasen uygulanır.

Birleşme, bölünme ve devir

MADDE 9 – (1) Bu madde kapsamında şirketlerin birleşme, bölünme ve devri Kanunun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasındaki usul ve esaslar dışında genel hükümlere tabidir.

(2) Birleşme, bölünme veya devire ilişkin Kurulca verilecek izin için Kuruma verilecek başvuru dilekçesine;

a) Birleşme, bölünme veya devire ilişkin yönetim kurulu kararı,

b) Birleşme, bölünme veya devir işlemi sonrasında mevcut yükümlülüklerin yerine getirilmesine dair plan,

c) Birleşme, bölünme veya devir sözleşmesi,

ç) Şirket özkaynağının tespitine, birleşme ve değiştirme oranlarının hesaplanmasına, gerçekleştirilecek sermaye artırım tutarının belirlenmesine ve birleşme, bölünme veya devire esas finansal tablolara ilişkin bağımsız denetim raporları,

d) Birleşme, bölünme veya devir sonucu oluşacak ana sözleşme taslağı,

e) Birleşme, bölünme veya devir işleminin gerekçelerini ortaya koyan rapor,

f) Birleşme, bölünme veya devirden itibaren üç yıllık hedeflerin ortaya konulduğu tahmini finansal tablolar ve birleşme veya bölünme sonrası tahmini bilanço

eklenir.

(3) İznin tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde şirket genel kurulunda karar almak suretiyle birleşme, bölünme veya devir işlemlerine geçilmediği takdirde verilen izin geçersiz olur. Yeniden izin alınmadan bu işlemlere devam olunamaz.

İradi tasfiye

MADDE 10 – (1) Şirketlerin faaliyetlerine son vermeleri ve iradi tasfiyeleri Kurulun iznine tabidir. Şirketin faaliyetlerine son vermesi ve iradi tasfiyesi için konuya ilişkin yönetim kurulu kararı ile birlikte Kuruma başvurması gerekir.

(2) İzin tarihinden itibaren üç ay içinde şirket tarafından tasfiye kararı alınmadığı takdirde verilen izin geçersiz olur, yeniden izin alınmadan faaliyetin sona erdirilmesine ve tasfiye işlemlerine devam olunamaz. Tasfiye kararı verildikten sonra en geç on beş gün içinde tasfiye işlemlerine başlanır.

(3) Bu maddeye göre tasfiye olacak şirketlerin, müşterilerine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirebileceğine dair bir tasfiye planını Kuruma sunması zorunludur. İradi tasfiye planında şirketin tahsisat ödemeleri başta olmak üzere yükümlülüklerini yerine getirmesini engelleyecek işlemlere izin verilmez.

(4) Tasarruf finansman şirketleri iradi tasfiye izni almalarını müteakip, durumlarını Türkiye çapında basımı ve dağıtımı yapılan en az iki gazete ile ilân ve şirket müşterileri ile diğer alacaklılarına veya bu durumda sayılabilecek kişi ve kurumlara tebliğ ederler.

(5) Şirketlerin tasfiyesi, yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve alacaklarının tahsili bizzat şirket tarafından yapılarak gerçekleştirilir. Bu durumdaki şirketler, vadelerine göre varlık ve yükümlülükleri sona erene kadar faaliyetine devam eder, ancak tasfiye izni verilmesinden sonra yeni müşteri edinemez ve yükümlülüklerini yerine getirmesini engelleyecek hiçbir yeni taahhüt altına giremez.

(6) Bu madde hükümlerine göre gerçekleştirilen tasfiye işlemlerinin, üçüncü fıkra uyarınca sunulan plana göre gerçekleştirilmediğinin veya tasfiye sürecinin herhangi bir aşamasında, sunulan planın müşterilere ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmesi için yeterli olmadığının veya tasfiye sürecinin herhangi bir sebepten dolayı müşterilerin hak ve menfaatlerinin zarara uğratılmasına neden olduğunun tespit edilmesi halinde

Kurulca iradi tasfiye izninin iptal edilmesini müteakip tasfiye işlemleri Kanunun 50/A maddesi kapsamında yürütülür.

Üçüncü Bölüm I Kurumsal Yönetim

Yönetim kurulu üyeleri ile genel müdür ve yardımcılarına ilişkin bildirimler

MADDE 11 – (1) Şirket yönetim kurulu üyelerinin, genel müdürlerinin ve genel müdür yardımcılarının, atanmalarından veya seçilmelerinden sonra on beş gün içinde, şirket tarafından Kuruma hitaben düzenlenecek bir yazı ekinde;

a) Mesleki tecrübelerini ve aldıkları eğitimleri içeren Ek-8'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek ayrıntılı öz geçmişleri ile lisans ve varsa lisansüstü diplomalarının noter onaylı halinin ve 5490 sayılı Kanun kapsamında oluşturulan sistemler vasıtasıyla kimlik ve adres bilgilerine elektronik ortamda ulaşılabilenler hariç, yabancı uyruklu kişiler için kimlik belgesi veya pasaportlarının noter onaylı örnekleri,

b) Müflis olmadıklarına ve konkordato ilan etmiş olmadıklarına ilişkin (**Değişik ibare: RG-29/12/2023-32414**) asliye ticaret mahkemelerinden alınacak belgeler,

c) 5411 sayılı Kanunun 71 inci maddesi uygulanan bankalarda veya 5411 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmiş olan bankalarda doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on veya daha fazla paya sahip olmadığına veya kontrolü elinde bulundurmadığına dair noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütname (EK-5) ile bu hususlara ilişkin olarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan temin edecekleri belgeler,

ç) Tasfiyeye tabi tutulan bankerler ile iradi tasfiye haricinde faaliyet izni kaldırılan faktoring, finansal kiralama, finansman, tasarruf finansman ve sigorta şirketleri ile para ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlarda doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on veya daha fazla paya sahip olmadığına

veya kontrolü elinde bulundurmadığına ilişkin noter huzurunda imza edecekleri birer taahhütname (EK-6),
d) Arşiv kaydını da içeren son altı ay içinde alınmış adli sicil belgeleri,
e) Atanmalarına veya seçilmelerine ilişkin genel kurul ya da yönetim kurulu kararının noter onaylı bir örneği,
Kuruma gönderilir.

(2) Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, genel müdürün bulunmadığı hallerde genel müdür ile aynı nitelikleri haiz olmak kaydıyla yönetim kurulu toplantılarına genel müdür vekili olarak katılacak kişiler ve bu kişilerin hangi hallerde toplantılara katılacakları yönetim kurulunca belirlenir.

(3) Şirket yönetim kurulu üyesi, genel müdür ve genel müdür yardımcısı olarak görev yapanların herhangi bir nedenle görevden ayrılması halinde (**Mülga ibare:RG-29/12/2023-32414**) ilgili şirket tarafından görevden ayrılma nedenlerinin ayrılış tarihinden itibaren on beş gün içinde Kuruma yazılı olarak bildirilmesi zorunludur.

İç sistemler ve bilgi sistemleri

MADDE 12 – (1) Şirketler, maruz kaldıkları risklerin izlenmesi, kontrolünün sağlanması, tasarruf finansman faaliyetlerinin kapsamı ve yapısıyla uyumlu ve değişen koşullara uygun ve yönetim kuruluna bağlı olarak görev yapacak yeterli ve etkin bir risk yönetimi, iç kontrol ve iç denetim sistemi kurmak ve işletmekle yükümlüdürler.
(2) Risk yönetimi, iç kontrol ve iç denetim sistemlerinin bu Yönetmeliğe uygun olarak tesis edilmesi, işlerliğinin, uygunluğunun, etkinliğinin ve yeterliliğinin sağlanması, bu sistemler ile muhasebe ve raporlama sistemlerinin Kanun ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde işleyişini ve üretilen bilgilerin doğruluğunun ve bütünlüğünün güvence altına alınması ve

şirket içindeki yetki ve sorumlulukların belirlenmesi münhasıran yönetim kurulunun sorumluluğundadır.
(3) Şirketler, tasarruf finansman faaliyetini etkin ve güvenli bir şekilde sürdürebilmek amacıyla uygun bir risk yönetimi sistemi tesis etmek ve bu kapsamda risk politikalarını oluşturmak, uygulamak ve raporlamak zorundadır. Risk yönetimi faaliyetleri yönetim kuruluna bağlı olarak çalışacak risk yönetimi birimi ve personeli tarafından yürütülür.
(4) Risk yönetimi sistemi ve risk politikaları, tasarruf finansman faaliyetinden kaynaklanan risklerin analizine ilişkin yöntem ve modellerin geliştirilmesini ve bu risklerin sürekli olarak ölçüm ve yönetimini kapsar. (**Ek cümle:RG-29/12/2023-32414**) Söz konusu risklerin yönetimine yönelik faaliyetler Kurul tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde yürütülür.
(5) Şirket yönetim kurulunca, yönetim kurulunun risk politikalarının tasarruf finansman faaliyetinden kaynaklanan risklere uygun şekilde belirlenmesi ve etkin bir risk yönetimi sistemi tesis edilmesine ilişkin görevlerine yardımcı olmak üzere, en az iki yönetim kurulu üyesi ve risk yönetim birimi yöneticisi olmak üzere en az üç üyeden oluşan risk yönetimi komitesi oluşturulur. Risk yönetim komitesi ayda en az bir kez toplanır.
(6) Risk yönetim birimi yöneticisinin bankacılık, finans, finansal matematik, istatistik, ekonometri, mühendislik veya eşdeğeri alanlarda lisans veya lisansüstü düzeyde eğitim almış olması, bu alanlarda en az beş yıllık mesleki deneyime sahip olması ve tasarruf finansman faaliyetinin risk yönetim süreçlerini yürütebilecek gerekli teknik bilgiye haiz olması şarttır. Risk yönetim birimi yöneticisi icrai nitelikte bir görev alamaz. (**Ek cümle:RG-29/12/2023-32414**) Risk yönetimi birimi yöneticisi tarafından belirlenen risk yönetimi birimi personelinde aranacak öğrenim düzeyi, deneyim, piyasa ve ürün bilgisi de dâhil olmak üzere bilgi ve beceri seviyeleri ile diğer nitelikler, yönetim kurulunun onayına sunulur.

(7) Şirketler, faaliyetlerinin mevzuata, iç düzenlemelerine ve tasarruf finansman faaliyetinin mahiyetine uygun olarak yürütülmesini, muhasebe ve raporlama sisteminin bütünlüğünü, güvenilirliğini ve bilgilerin zamanında elde edilebilirliğini her seviyedeki personeli tarafından uyulacak ve uygulanacak sürekli kontrol faaliyetleri ile sağlamak üzere iç kontrol sistemi tesis etmek zorundadır. İç kontrol faaliyetleri yönetim kuruluna bağlı olarak çalışacak, şirketin faaliyet yapısı ve kapsamıyla uyumlu sayıda olmak üzere asgari bir kişiden oluşan ve münhasıran iç kontrol faaliyetleri ile iştigal eden iç kontrol personeli vasıtasıyla gerçekleştirilir. İç kontrol personeli tarafından, gerçekleştirilen iç kontrol faaliyetlerine ilişkin olarak Haziran ve Aralık sonu itibarıyla yılda iki kez yönetim kuruluna veya yönetim kurulunun belirleyeceği genel müdür dışındaki bir yönetim kurulu üyesine raporlama yapılır.
(8) Şirketler, faaliyetlerinin mevzuata, ana sözleşmeye, iç düzenlemelere ve tasarruf finansman faaliyetinin mahiyetine uygunluğunun denetlemesi amacıyla, bütün birim ve şubelerini kapsayan bir iç denetim sistemi kurmak zorundadır. İç denetim faaliyetleri tarafsız ve bağımsız bir şekilde ve gerekli meslekî özen gösterilmek üzere, münhasıran iç denetim faaliyetleri ile iştigal eden ve yönetim kuruluna bağlı olarak çalışacak yeteri sayıda iç denetçi tarafından yürütülür. İç denetim faaliyetleri kapsamında, şirket faaliyetlerinin mevzuata, ana sözleşmeye, iç düzenlemelere ve tasarruf finansman faaliyetinin mahiyetine uygunluğuna dair yılda en az bir kez yönetim kuruluna raporlama yapılır.
(9) Şirket nezdinde oluşturulacak bilgi sistemleri, şirketin ölçeği, faaliyetlerinin ve sunulan ürünlerin niteliği ve karmaşıklığı ile uyumlu olarak yapılandırılır. Bilgi sistemleri, şirketle ilgili tüm bilgilerin elektronik ortamda güvenli bir şekilde saklanmasına ve kullanılmasına imkân verecek yapıda oluşturulur. Bilgi sistemlerinin güvenilirliğinin sağlanması ve düzenli olarak güncellenerek gerekli değişikliklerin yapılması zorunludur.

Bağımsız denetim

MADDE 13 – (1) Şirketlerin bağımsız denetimi 6102 sayılı Kanun, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili mevzuat çerçevesinde, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından kamu yararını ilgilendiren kuruluşlarda bağımsız denetim yapmak üzere yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşlarınca yapılır.

(2) Şirketin yılsonu finansal tablolarına ilişkin bağımsız denetim raporlarının takip eden yılın 15 Nisan tarihine kadar, Haziran sonu bağımsız denetim raporlarının da 15 Ağustos tarihine kadar Kurum veritabanına raporlanması zorunludur.

Yıllık faaliyet raporu

MADDE 14 – (1) Şirketler, statülerine, yönetim ve organizasyon yapılarına, insan kaynaklarına, faaliyetlerine, finansal durumlarına, yönetimin değerlendirmeleri ve geleceğe yönelik beklentilerine ilişkin bilgileri, finansal tablolarını, özet yönetim kurulu raporunu ve bağımsız denetim raporunu da içeren yıllık faaliyet raporu hazırlamak ve en geç devam eden yılın Nisan ayı sonuna kadar Kuruma göndermek ve internet sitelerinde yayımlamak zorundadırlar.

Dördüncü Bölüm I Tasarruf Finansman Faaliyeti

Genel faaliyet ilkeleri dokümanı

MADDE 15 – (1) Şirketler, tasarruf finansman faaliyetinin kapsam ve işleyişi ile sözleşmelerinin genel çerçevesini belirlemek üzere, genel faaliyet ilkelerini düzenleyen bir doküman hazırlamak ve faaliyetlerini bu dokümana göre sürdürmek zorundadır.

(2) Genel faaliyet ilkeleri dokümanı asgari olarak;

a) Tasarruf finansman sözleşmesi kapsamında müşterinin biriktirmesi gereken toplam tasarruf tutarı ile tasarruf döneminden sonra hak kazanılan finansman miktarına, organizasyon ücreti ve masraflar ile varsa sözleşme kapsamındaki diğer getiri ve maliyetlere ilişkin hesaplama yöntemlerine,
b) Tahsisat fonu bileşimi, tahsisat tarihi ve tahsisat için ön koşullara ve tahsisat sırasının belirlenmesi yöntemlerine,
c) Şirketin kendi hesapları ile tasarruf fon havuzu hesaplarının ayrımına,
ç) Tasarruf fon havuzu yatırımlarından elde edilen net getirilerin hesaplanmasına,
d) Finansmana konu olan varlıkların değerinin hesaplamasına,
e) Ticari amaçlı sözleşmelere ilişkin usul ve esaslara,
f) Tamamlanamadan sona erdirilen sözleşmelere ilişkin tasarrufların geri ödenme sürecine,
g) İhtiyat fonunun hesaplanmasına ve tutulmasına,
ğ) Sözleşmelerde yer alacak unsurlara,
ilişkin gerekli açıklamaları içerir.
(3) Genel faaliyet ilkeleri dokümanı uygulanmaya başlanmadan önce Kuruma gönderilir. Bir şirketin müşterilerine ilişkin yükümlülüklerini yerine getiremeyeceğinin tespit edilmesi halinde, Kurum genel faaliyet ilkeleri dokümanında değişiklik yapılmasını veya uygun göreceği bir dokümanın uygulanmasını şart koşabilir.
(4) Genel faaliyet ilkeleri dokümanının hazırlanmasından ve faaliyetlerinin söz konusu dokümana göre icra edilmesinden şirket yönetim kurulu sorumludur.

Tasarruf finansman sözleşmesi

MADDE 16 – (1) Tasarruf finansman sözleşmelerine yalnızca konut, çatılı işyeri veya taşıt edinimi amacıyla tasarruf yapılması ve finansman sağlanması konu edilebilir.

(2) Tasarruf finansman sözleşmeleri, çerçeve sözleşme olarak Kurulun uygun görüşü alınarak Birlik tarafından belirlenir.
(3) Şirketler, kimliklerini belgelemeyen (**Ek ibare:RG-29/12/2023-32414**) gerçek kişi ya da imza sirkülerini/beyannamesini belgelemeyen tüzel kişi müşteriler ile sözleşme düzenleyemez ve işlem yapamazlar.
(4) Sözleşmede asgari olarak;
a) Konut, çatılı işyeri veya taşıt olarak belirlenmiş finansman konusuna,
b) Sözleşmenin tutarına, asgari tasarruf oranına, finansman tutarına, varsa finansman maliyetine ve toplam geri ödeme tutarına,
c) Tasarruf dönemi ile finansman dönemi vadeleri, öngörülen tahsisat tarihi ve finansman geri ödeme tarihlerine,
ç) Finansman tarihi itibarıyla finansman dönemi için talep edilmesi öngörülen teminatlara,
d) Tasarruf dönemi ödemeleri ile finansman dönemi geri ödemelerinin durdurulması veya ertelenmesi ile sözleşme tutarının değiştirilmesine ilişkin şartlara,
e) Sözleşmenin devrine ve veraset yoluyla intikaline,
f) Organizasyon ücreti ve kullandırılacak finansmana ilişkin teminatın değerleme ücreti ile diğer masraf kalemlerine (**Mülga ibare:RG-29/12/2023-32414**),
g) (**Mülga:RG-29/12/2023-32414**)
ğ) Tahsisat ödemesinin yapılması için gerekli şartlara ve ödeme sırasının belirlenme yöntemi ve kurallarına,
h) Sözleşmenin sona erme şartlarına ve hukuki sonuçlarına,
ı) Sözleşmenin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde müşteriye iade edilecek tutarın iade süresi ve şartlarına,
i) Kullandırılacak finansmana ilişkin sigorta politikasına (**Mülga ibare:RG-29/12/2023-32414**) ve müşterinin mevcut sigorta poliçelerinin kabul şartlarına,
j) Sözleşme kapsamında tarafların temerrüde düşmesine,

k) Tasarruf dönemindeki ödemelerin yapılmamasının taraflar bakımından hukuki sonuçlarına,
l) Sözleşmeden cayma ve fesih haklarına,
m) Tarafların diğer hak ve yükümlülüklerine,
n) Uyuşmazlık halinde yetkili olan tüketici hakem heyeti veya mahkemeye,
ilişkin koşul ve hükümler yer alır.
(5) Şirket sözleşmenin kurulmasından en az bir gün önce, dördüncü fıkradaki hususları içeren bir ön bilgilendirme formunu müşteriye iletmekle yükümlüdür. Bilgilendirme formlarında tarih ve devam eden belge numarasının yer alması zorunludur.

Müşteri hakları

MADDE 17 – (1) Sözleşmenin tahsisattan önce sona ermesi halinde, sekizinci fıkra uyarınca belirlenen geri ödeme süreleri saklı kalmak kaydıyla, müşterilerin şirket nezdindeki tasarruflarını geri alma hakları hiçbir suretle sınırlandırılamaz.
(2) Şirketlerin müşterilerini tasarruf finansman sisteminin işleyişi, tasarruf finansman sözleşmelerinde yer alan hükümler, cayma ve fesih hakları konusunda etkin bir şekilde bilgilendirmesi esastır.
(3) Grup müşterilerinin tahsisat tarihleri, grup için öngörülen toplam ay sayısı üzerinden yapılan çekilişe göre belirlenir. Grubun ay sayısı ile müşteri sayısının eşit olması zorunlu değildir. Çekilişli gruplarda, grubun toplam tasarruf ay sayısının asgari yüzde kırkı kadar sözleşme ilişkisi kurulmuş müşteri bulunması zorunludur. Bu oranı henüz karşılamayan gruplarda tasarruf dönemi başlatılamaz, müşterilerden tasarruf ödemesi ve organizasyon ücreti alınamaz. Bu oranın karşılanmasını müteakip gruptaki müşterilerden herhangi birinden tasarruf ödemesi alınması halinde, gruba yeni müşteri dahil edilemez. Cayma veya fesih hakkının kullanımı dolayısıyla müşteri sayısı bu oranın altına düşen gruplarda şirket kendi özkaynaklarını

kullanarak asgari müşteri sayısını tamamlar. Kurul, bu fıkrada yer alan oran ve sınırlamaları değiştirmeye veya bu konuda ilave sınırlamalar getirmeye yetkilidir.
(4) Şirket, verilen hizmetlerden kaynaklanan sorulara cevap verecek bir sistem kurmakla ve bu hizmetle ilgili olarak müşterilerini bilgilendirmekle yükümlüdür.
(5) Şirket, taraflar arasında kurulan sözleşmenin bir örneğini (**Ek ibare:RG-29/12/2023-32414**) fiziken veya müşterinin onayı alınmak şartıyla uzaktan iletişim araçları aracılığı ile müşterilerine teslim etmek zorundadır. Talepleri hâlinde müşteri ile yapılan işlemlere ilişkin her türlü belgenin örneği, ücret talep etmeksizin müşterilere verilir.
(6) Şirketler, tasarruf finansman faaliyetleri kapsamında yeni müşteri kazanımı amacıyla mevcut müşterilerine yönelik tasarruf fon havuzu kaynaklarından teşvik edici herhangi bir uygulamada bulunamazlar.
(7) Tasarruf dönemine ilişkin olarak, sözleşme kapsamında müşteriden ipotek, rehin veya senet gibi teminatlar alınamaz, organizasyon ücreti dışında müşteriyi ödeme yükümlülüğü altına sokacak herhangi bir işlem yapılamaz.
(8) Müşterinin, Kanunun 39/A maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan sözleşmeden cayma hakkını kullanması durumunda organizasyon ücreti de dâhil hiçbir kesinti yapılmaksızın yaptığı tüm ödemeler cayma kararının şirkete bildirilmesinden itibaren on dört gün içinde müşteriye iade edilir. (**Değişik cümle:RG-29/12/2023-32414**) Müşterinin sözleşmede fesih hakkını kullanması durumunda tasarrufunun iadesi, iade talep tarihinden itibaren azami altı ay içerisinde müşterinin veya yasal temsilcisinin göstereceği kendi veya yasal temsilcisinin adına açılmış banka hesabına defaten yapılır.
(9) (**Ek:RG-29/12/2023-32414**) İlgili mevzuat hükümleri ve sözleşmede kararlaştırılan şartlar saklı kalmak kaydıyla tahsisat ödemesi sözleşmede öngörülen tarihten itibaren bir ay içinde

ödenir. Kurul, gerekli gördüğü hallerde bu süreyi değiştirmeye yetkilidir.
(10) (**Ek:RG-29/12/2023-32414**) Müşteri, tasarruf finansman sözleşmesinin tasarruf dönemi bitimine kadar konut, çatılı iş yeri veya taşıttan oluşan finansman konusunu bir defaya mahsus olmak üzere yazılı şekilde veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ileteceği talep ile değiştirebilir. Söz konusu talep şirketlerce en geç on beş iş günü içerisinde yerine getirilir. Finansman konusu değişikliklerinde müşteri tarafından sözleşme tutarının da değiştirilmesinin istenmesi durumunda sözleşme tutarının artırılması sonucunda ortaya çıkan farka isabet eden organizasyon ücreti ve oluşacak ek vergiler haricinde ilave bir ödeme talep edilemez.

Mesleki ve etik ilkeler

MADDE 18 – (1) Şirketler ile bunların mensupları; Kanuna, bu Yönetmeliğe, diğer ilgili düzenlemelere, kuruluş amaç ve politikalarına uygun olarak faaliyetlerin icra edilmesini temin etmeye yönelik Birlik tarafından kabul edilen Mesleki ve Etik İlkelere uymakla yükümlüdürler.

Beşinci Bölüm I Koruyucu Hükümler

Özkaynak hesaplarında izlenecek tutarlar

MADDE 19 – (1) Kanunun 15 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca şirketlerin tahsil ettikleri organizasyon ücretlerinin binde beşi oranında ayrılan tutarlar özkaynak hesaplarında izlenir.

Standart oran

MADDE 20 – (1) Şirketin özkaynağının, toplam aktiflerine oranının asgari yüzde üç olarak tutturulması ve idame ettirilmesi zorunludur.

(2) Kurul, şirketin aktif yapısını ve mali bünyesini dikkate alarak standart oranın artırılmasını veya şirket bazında farklılaştırılmasını kararlaştırabilir.
(3) Standart oranı sağlayamayan şirket, bu oranı tutturuncaya kadar yeni sözleşme yapamaz.

Sözleşme sınırlamaları

MADDE 21 – (1) (**Değişik:RG-29/12/2023-32414**) Bir şirketin bir gerçek ya da tüzel kişi veya 22/A maddesinde düzenlenen bir risk grubu ile imzalayacağı, finansman konusuna göre konut ve çatılı iş yeri için beş milyon, taşıt için iki milyon Türk Lirasını aşan yüksek tutarlı sözleşme tutarlarının toplamı, şirketin ilgili tarihteki tüm sözleşme tutarlarının toplamının yüzde on beşini aşamaz ve bu fıkrada belirtilen yüksek tutarlı sözleşmeler, çekilişli sözleşmelere konu edilemez. Söz konusu tahsisat tutarları Kurul tarafından farklı bir oran öngörülmedikçe her yıl Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan yıllık üretici fiyat endeksindeki artış oranı kadar ocak ayında artırılır ve bulunan tutarlar kendisinden küçük en yakın yüzlük tam sayıya yuvarlanmak suretiyle uygulanır.
(2) Şirketlerin tahsisat ödemesi yapabilmesi için;
a) Müşteri bazlı sözleşmelerde, sözleşme tutarının yüzde kırkı kadar tasarruf yapılması ve öngörülen sözleşme süresinin (**Değişik ibare:RG-29/12/2023-32414**) yüzde kırkına ulaşılması,
b) Çekilişli sözleşmelerde, henüz çekilişte çıkmayan müşterilere yapılacak tahsisat ödemelerinde, ödeme yapılacak tarih itibarıyla grubun sözleşme tutarları toplamının yüzde kırkı kadar bir tutarın şirketin tasarruf fon havuzu hesabında toplanması ve grubun toplam süresinin en az (**Değişik ibare:RG-29/12/2023-32414**) yüzde kırkının tamamlanmış olması,
zorunludur. (**Ek cümle:RG-29/12/2023-32414**) Çekilişli sözleşmelerdeki müşteriler, müşteri bazlı sözleşmeler kapsamında değerlendirilmez.

(3) (**Değişik:RG-29/12/2023-32414)** Sözleşme tarihinden itibaren beş ay geçmesi ve beş tasarruf ödemesi yapılması kaydıyla ikinci fıkranın (a) bendinde belirtilen yüzde kırk süresi, müşteri tarafından peşinat olarak yapılan tasarruf ödemesi tutarının toplam sözleşme tutarına oranı nispetinde azaltılabilir.
(4) Çekilişli sözleşmelerde müşteriler, çekiliş grubuna girdiği tarihten itibaren (**Değişik ibare:RG-29/12/2023-32414**) beş ay geçmeden ve (**Değişik ibare:RG-29/12/2023-32414**) beş tasarruf ödemesi yapmadan tahsisat ödemesi alamaz. (**Ek cümle:RG-29/12/2023-32414**) Aynı grup içerisinde birden fazla kişiye aynı ayda tahsisat yapılması şeklinde çekiliş düzenlenemez.
(5) Kurul, tasarruf finansman sisteminin risk yönetimi kapsamında, bu maddede öngörülenlere ilave asgari veya azami oran, sınırlama veya hesaplama yöntemi belirlemeye, mevcut oranlarda ve yüksek tutarlı sözleşme sınırında mal, hizmet veya kuruluş bazında değişiklik yapmaya yetkilidir.

Finansman sınırlamaları

MADDE 22 – (1) Bir şirket tarafından sağlanabilecek finansmanların toplamı, tasarruf fon havuzu ile özkaynakları toplamının yüzde (**Değişik ibare:RG-29/12/2023-32414**) iki yüzünü aşamaz.
(2) Bir müşteriye sağlanabilecek finansman tutarı, müşterinin sözleşmede öngörülen toplam tasarruf tutarının yüzde yüz ellisini geçemez. Çekilişli sözleşmelerde bu hüküm uygulanmaz.
(3) Tasarruf finansman sözleşmelerinde finansman döneminin azami vadesi konut ve çatılı işyeri sözleşmeleri için yüz yirmi ayı, taşıt sözleşmeleri için altmış ayı aşamaz.
(4) Konut ve çatılı işyeri sözleşmelerinin finansmanında teminat gösterilecek gayrimenkullerin, 12/1/2017 tarihli ve 29946 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların Değerleme Hizmeti Almaları ve Bankalara Değerleme Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik

kapsamında yetkilendirilmiş değerleme kuruluşları tarafından ve söz konusu yönetmelikte yer alan usul ve esaslara uygun olarak değerlemesinin yapılması zorunludur. Söz konusu yönetmelikteki bankalara ilişkin yükümlülükler şirketler için kıyasen uygulanır.
(5) Şirketlerin bankalardan veya finansal kuruluşlardan sağlayacağı faizsiz finansman yöntemleri ile kira sertifikası ihracı ve benzeri faizsiz borçlanma araçları vasıtasıyla edinebileceği mali yükümlülüklerinin toplamı özkaynaklarının yüzde otuzunu geçemez. Özkaynaklarda mali yükümlülüğün edinilmesinden sonra meydana gelecek düşüşler nedeniyle oluşacak aşımlar bu fıkra kapsamındaki sınırlamada dikkate alınmaz.
(6) (**Değişik:RG-29/12/2023-32414**) Kurul, bu maddede yer alan sınırlamaları değiştirmeye veya bu konuda ilave sınırlamalar getirmeye ve gerekli gördüğü hallerde bu sınırlamaları şirket bazında artırmaya ve farklılaştırmaya yetkilidir.

Risk grubu ve mensuplara ilişkin sınırlamalar

MADDE 22/A- (**Ek:RG-29/12/2023-32414**)
(1) Bir gerçek kişi ile eşi ve çocukları, bunların yönetim kurulu üyesi veya genel müdürü oldukları veya bunların ya da bir tüzel kişinin birlikte veya tek başlarına kontrol ettikleri ya da sınırsız sorumlulukla katıldıkları ortaklıklar bir risk grubunu oluşturur. Şirketlerin bir gerçek ya da tüzel kişi veya bir risk grubu ile imzalayabilecekleri sözleşmelerin toplam tutarı özkaynaklarının yüzde yirmi beşini aşamaz.
(2) Bir şirket ile ortakları, yönetim kurulu üyeleri, genel müdürü, genel müdür yardımcıları ile başka unvanlarla istihdam edilseler dahi yetki ve görevleri itibarıyla bunlara denk veya daha üst konumlarda görev yapan yöneticileri ile bunların eş ve çocukları, birlikte veya tek başına kontrol ettikleri ya da sınırsız sorumlulukla katıldıkları veya yönetim kurulu üyesi ya da genel müdürü oldukları ortaklıklar, şirketin dâhil olduğu risk grubunu

oluşturur. Şirketlerin dâhil olduğu risk grubu ile imzalayabilecekleri sözleşmelerin toplam tutarı özkaynaklarının yüzde yirmisini geçemez.
(3) Şirketin dâhil olduğu risk grubuna sağlanan finansman koşullarının, finansman kullananın lehine diğer kişi ve gruplara sağlananlardan ve piyasa koşullarından farklılık arz etmemesi şarttır.
(4) Risk gruplarının belirlenmesinde birlikte kontrol edilen ortaklıklar, bu ortaklıkların kontrolünü birlikte sağlayan her bir hissedarın risk grubuna dâhil edilir.
(5) Bu maddenin uygulanmasında aralarında birinin ödeme güçlüğüne düşmesinin diğer bir veya birkaçının ödeme güçlüğüne düşmesi sonucunu doğuracak boyutta kefalet, garanti veya benzeri ilişkiler bulunan gerçek ve tüzel kişiler ilgili risk gruplarına dâhil edilir.
(6) Şirketler;
a) Yönetim kurulu üyeleri, genel müdür, genel müdür yardımcıları ve finansman sağlamaya yetkili mensupları; bunların eş ve velâyet altındaki çocukları; tek başlarına ya da birlikte sermayesinin yüzde yirmi beş veya fazlasına sahip oldukları ortaklıkları,
b) (a) bendinde sayılanlar dışında kalan mensupları ile bunların eş ve velâyeti altındaki çocukları,
c) Mensuplarının kurduğu veya bunlar için kurulan sandık, dernek, sendika veya vakıflar,
ile her ne şekil ve surette olursa olsun sözleşme yapamaz ya da bunların menkul kıymetlerini satın alamazlar.
(7) Altıncı fıkra hükümleri, yönetim kurulu üyeliklerinde aslen bulunan veya temsilci bulunduran ve şirket sermayesinin yüzde on ve daha fazla payına sahip gerçek kişi ortaklar ile tüzel kişi ortaklar hakkında uygulanmaz.
(8) Bir şirketin yönetim kurulu üyelerine, mensupları ile bunların eşlerine ve velâyet altındaki çocuklarına, finansman tarihindeki aylık net ücretleri toplamının beş katını aşmamak

üzere sağlanacak finansmanlar üçüncü ve altıncı fıkra hükümlerine tâbi değildir.
(9) Kurul, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Tasarruf fon havuzunun değerlendirilmesine ilişkin sınırlamalar

MADDE 23 – (1) (**Değişik:RG-29/12/2023-32414**) Tasarruf fon havuzunda toplanan tutarlar, şirket tarafından ikinci fıkrada belirtilen faizsiz yatırım araçlarında değerlendirilir. Bu yatırımlardan getiri elde edilmesi halinde söz konusu getirilerin en az yüzde yetmiş beşi 30 uncu maddenin birinci fıkrasındaki asgari oranın karşılanıp karşılanmadığına bakılmaksızın ihtiyat fonuna, kalan kısım ise şirket gelirlerine eklenir. Kurul, bu oranı yüzde elliye kadar azaltmaya veya yüzde yüze kadar artırmaya veya şirket bazında farklılaştırmaya yetkilidir.
(2) Tasarruf fon havuzunda toplanan tutarlar,
a) Hazine ve Maliye Bakanlığının ihraç etmiş olduğu Türk Lirası cinsi yurt içi kira sertifikalarının alımında,
b) Türkiye'de faaliyet gösteren katılım bankalarında açılacak Türk Lirası cinsi özel cari hesaplarda ya da katılma hesaplarında,
c) Türkiye'de faaliyet gösteren varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen Türk Lirası cinsi yurt içi kira sertifikalarının alımında,
ç) Kurulca uygun görülecek diğer faizsiz yatırım araçlarında,
değerlendirilebilir.
(3) İkinci fıkrada sayılan her bir yatırım aracı için Kurul, azami veya asgari nitelikte oran belirleyebilir.
(4) Şirket, tasarruf fon havuzu fonlarının değerlendirilmesinde 29 uncu madde hükümlerine uygun hareket etmek zorundadır.
(5) Tasarruf fon havuzunda biriken tutarların tutulduğu hesaplar, şirketin kendi hesaplarından ayrılır. Bu hesaplar, sözleşmelerini finansman döneminden önce sona erdiren veya cayma hakkını kullanan müşterilere yapılacak geri ödemeler ile

tahsisat ödemeleri ve bu madde kapsamındaki yatırım faaliyetleri dışında kullanılamaz.

Gayrimenkul edinilmesine ilişkin sınırlamalar

MADDE 24 – (1) Bir şirketin gayrimenkullerinin net defter değerleri toplamı özkaynaklarının yüzde ellisini aşamaz. Bu hesaplamada, değerleme veya enflasyon düzeltmesine bağlı olarak oluşan ve gayrimenkul hesabına eklenen değer artışları yüzde elli oranında dikkate alınır.

(2) Sözleşmeler kapsamındaki finansman alacaklarından dolayı edinilmek zorunda kalındığı tevsik edilen gayrimenkuller birinci fıkradaki sınırın hesaplamasında dikkate alınmaz. Alacaklardan dolayı edinilmek zorunda kalınan gayrimenkullerin ve diğer varlıkların, Kurulca farklı bir süre belirlenmediği müddetçe, üç yıl içerisinde elden çıkarılması zorunludur.

(3) Birinci fıkrada zikredilen sınırların aşılması hâlinde, aşım tutarı özkaynak hesaplamasında indirim kalemi olarak dikkate alınır.

Bağış sınırları

MADDE 25 – (1) Şirketin bir malî yılda yapabileceği bağış miktarı, özkaynaklarının binde dördünü aşamaz. Yapılan bağış ve yardımların en az yarısının, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider veya indirim olarak dikkate alınabilecek bağış ve yardımlardan oluşması zorunludur.

Aşımların giderilmesi

MADDE 26 – (1) Kanuna ve bu Yönetmeliğe ve bunlara istinaden çıkartılan düzenlemelerde yer alan sınırlama ve oranlara ilişkin aşımlar ve özkaynaklarda meydana gelebilecek düşüşler nedeniyle özkaynağın belirli bir oranı ile ilişkilendirilen sınırlama ve oranlarda aşımların oluşması hâlinde, bu aşımlar Kurumca belirlenecek bir süre içinde giderilir.

Tasarruf finansman faaliyeti risklerinin ölçümü ve yönetimi

MADDE 27 – (1) Şirketler, münhasıran tasarruf finansman faaliyetlerinden kaynaklanan maruz kaldıkları risklerin ölçümü ve yönetilmesi için uygun yöntemleri belirlemek ve bunları düzenli olarak uygulamak ve Kurumun uygun gördüğü sürede ve biçimde raporlamakla yükümlüdür.

(2) Kurum, şirketlerden maruz kaldıkları risklerin ölçülmesi ve hesaplanması ile 28, 29 ve 30 uncu maddeler kapsamındaki hesaplamalar için geleceğe yönelik bilimsel tahmin sonuçları üretmek üzere simülasyon modelleri kullanılmasını isteyebilir.

(3) Simülasyon modelleri Kurumun uygun görüşü sonrasında ürün tarifesi oluşturma, ihtiyat fonu tutarı hesaplama, tasarruf fon havuzu fazlasının kullanımı ve diğer likidite yönetimi faaliyetlerinde kullanılabilir.

Likidite yönetimi

MADDE 28 – (1) Şirketler, müşterilerine olan yükümlülüklerini vadesinde veya yasal süreleri içerisinde yerine getirebilecek düzeyde nakde veya en fazla iki gün valörlü olarak nakde dönüştürülebilir yatırım araçlarına sürekli olarak sahip olmak zorundadır.

(2) Şirketler, ürün tarifesinin oluşturulması, tahsisat tarihi belirleme, ihtiyat fonu tutma, tasarruf fon havuzunun yatırım olarak değerlendirilecek kısmının belirlenmesi, şube açma, personel istihdamı, reklam ve tutundurma faaliyetleri de dâhil olmak üzere tüm faaliyetlerini birinci fıkra kapsamındaki likidite düzeyini koruyacak şekilde gerçekleştirmek zorundadır.

(3) Şirketler, likidite düzeylerini en az 10 yıllık bir vade dilimini kapsayacak şekilde hesaplamakla ve Kuruma raporlamakla yükümlüdür. 21 ve 22 nci maddelerde yer verilenler ile Kurul tarafından belirlenen diğer sınırlara aykırılık oluşması halinde şirket, durumu derhal Kuruma bildirmek zorundadır.

(4) Şirketler likidite düzeyini, her bir müşteri, çekiliş grubu ve şirketin toplam likidite düzeyi bazında olmak üzere, ayrı ayrı hesaplamakla yükümlüdür.
(5) Likidite hesaplamasında vadeler itibariyle gelecekteki yeni müşteri girişleri, sözleşmelerden cayma yoluyla çıkışlar, tahsisat ödemeleri ve daha önce yapılan tahsisatlardan geri ödemeler, yatırımların vadeleri veya nakit varlıklara dönüşme süreleri bilimsel yöntemler kullanılarak tahmin edilir.
(6) Şirketler likidite hesaplama ve yönetimini gerçekleştirmek üzere yeterli sayıda personel istihdam etmek ve uygun bilgi sistemi altyapısını kurmakla yükümlüdür.
(7) Likidite hesaplama, raporlama ve yönetimi şirket yönetim kurullarının sorumluluğundadır.
(8) (**Ek:RG-29/12/2023-32414**) Kurul, likidite yönetimine ilişkin usul ve esasları belirlemeye, şirketlerin likidite yapısını ve mali bünyesini dikkate alarak sınırlama ve oranları şirket bazında artırmaya ve farklılaştırmaya yetkilidir.

Ürün tarifelerinin belirlenmesi ve fiyatlama

MADDE 29 – (1) Şirketler, sundukları her bir sözleşme için, organizasyon ücreti ve diğer masraflar da dâhil edilerek toplam maliyet hesaplanması suretiyle tarife oluşturmak ve müşterileri sözleşme kapsamındaki maliyetler hakkında bilgilendirmekle yükümlüdür. Çekilişli gruplar için tarife, grup ay sayısı bazında çekilişte çıkma tarihine göre değişiklik gösterecek şekilde belirlenir.
(2) Şirketler, maliyet hesaplamasını, aynı dönemdeki veya aynı çekiliş grubundaki müşteriler arasında haksızlık oluşturmayacak şekilde yapmak zorundadır.
(3) (**Değişik:RG-29/12/2023-32414**) Kurul, ürün tarifelerine ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

İhtiyat fonu

MADDE 30 – (1) Şirketler, müşteri giriş veya çıkışları dolayısıyla karşı karşıya kalabilecekleri öngörülmeyen yükümlülüklerini karşılamak üzere tasarruf fon havuzu toplamının asgari yüzde üçünü, tasarruf fon havuzunun içinde ihtiyat fonu olarak tutmakla yükümlüdür. Kurul, asgari ihtiyat fonu oranını yüzde bire kadar azaltmaya veya iki katına kadar arttırmaya yetkilidir. (2) İhtiyat fonunun tutulabileceği yatırım araçları, yalnızca katılım hesaplarından veya en fazla iki gün valörlü olarak nakde dönüştürülebilir faizsiz yatırım araçlarından oluşabilir.

Yedinci Bölüm I Çeşitli ve Son Hükümler

Yurt dışından temin edilecek belgeler

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan başvurularla ilgili olarak yabancı uyruklu kişilerden, gerekli görülen ve ilgili ülke mevzuatına göre temin edilmesi mümkün olan belgeler istenir. (2) Yabancı uyruklu kişilerden istenilen belgelerin bu kişilerin yerleşik olduğu ülkede kayıtların tutulduğu bir merci ya da sistem olmaması nedeniyle temin edilememesi durumunda, bu durumun ilgili ülkenin yetkili mercilerinden alınacak bir belge ile Kuruma tevsik edilmesi zorunludur.

(3) Yabancı uyruklu kişilerden istenilen belgelerin bu kişilerin yerleşik olduğu ülkede kayıtların tutulduğu bir merci ya da sistem olmaması nedeniyle temin edilemediği ve bu durum ilgili ülkenin yetkili mercilerinden alınacak bir belge ile Kuruma tevsik edilemediği takdirde, söz konusu tevsikin yapılamayacağına dair ilgili gerçek kişi veya tüzel kişilerce yazılı olarak beyanda bulunulması zorunludur.
(4) Bu Yönetmelikte yer alan başvurularla ilgili olarak yurt dışından temin edilecek belgelerin ilgili ülkenin yetkili makamlarınca ve Türkiye'nin o ülkedeki konsolosluğunca veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde

hazırlanan 20/6/1984 tarihli ve 3028 sayılı Kanun ile kabul edilen Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması ve başvuruya belgelerin noter onaylı tercümelerinin de eklenmesi şarttır.

Dış hizmet alımına ilişkin sınırlamalar

MADDE 32 – (1) Şirketler, tasarruf finansman faaliyeti, muhasebe ve raporlama ve iç sistemler kapsamındaki faaliyetlerini kendi bünyelerinde gerçekleştirmek zorundadır. Bu faaliyetler üçüncü taraflara devredilemez ve danışmanlık hariç dış hizmet alımı yapılamaz.

İntibak süreci

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Kanunun geçici 7 nci maddesi kapsamında Kuruma başvuracak şirketler, verecekleri dilekçe ekinde noter onaylı olarak;

a) Tasarruf finansman faaliyetinde bulunduklarına dair beyanı (Ek-9A),

b) Bilgi formu ve süreç kapsamında takip edilecek planı (Ek-9B),

c) Sürecin tamamlanacağına ilişkin yönetim kurulunun taahhüdünü (Ek-9C),

ç) 6102 sayılı Kanun, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili mevzuat çerçevesinde, kamu yararını ilgilendiren kuruluşlarda bağımsız denetim yapmak üzere yetkilendirilmiş bir bağımsız denetim kuruluşu ile yapılan bağımsız denetim sözleşmesini,

d) İntibak için başvurulması halinde ayrıca, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ kapsamında şirketin bağımsız denetim kuruluşlarınca yapılacak yerinde incelemesi neticesinde hazırlanacak rapora ilişkin bağımsız denetim sözleşmesini,

sunmak zorundadır. Kurum gerekli göreceği ilave bilgi ve belgeleri talep edebilir.
(2) İntibak veya iradi tasfiye kararı alan şirketlerin Kurulca uygun görülecek plan dâhilinde bağımsız denetim raporlarını Kuruma sunmaları zorunludur.
(3) Kanunun geçici 7 nci maddesi kapsamında Kuruma başvuruda bulunmaksızın tasarruf finansman faaliyetinde bulunmaya devam edenler hakkında Kanunun 46 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Edinilmiş gayrimenkuller ve ortaklık payları

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Kanun yürürlüğe girmeden önce faaliyet gösteren ve Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine göre intibak sağlayarak faaliyet izni alan şirketlerin faaliyet izni öncesinde edinmiş olduğu gayrimenkuller nedeniyle, 24 üncü maddede öngörülen gayrimenkul sınırına ilişkin aşımlar, 26 ncı madde kapsamında değerlendirilmez. Bu tür aşımı bulunan şirketler mevcut gayrimenkullerinin özkaynaklarına oranı 24 üncü maddede belirtilen sınıra ulaşıncaya kadar, tasarruf finansman faaliyeti kapsamında alacaklarından dolayı edindikleri gayrimenkuller ile işyeri olarak kullanılmak üzere edinilen gayrimenkuller hariç olmak üzere, yeni gayrimenkul edinemezler.
(2) Kanun yürürlüğe girmeden önce şirketlerin edinilmiş olan ortaklık payları Kurumun uygun göreceği süre içerisinde elden çıkartılır. Bu süre içerisinde bedelsiz sermaye artışları hariç yeni ortaklık payı edinilemez.

Sözleşmeler

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Şirketler, 16 ncı maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen çerçeve sözleşmeler yürürlüğe girene kadar, Kanun ve Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla, sözleşme yapmaya devam ederler.

(2) 17 nci maddenin üçüncü fıkrasında yer alan asgari yüzde kırk oranı, kalan yüzde yirmi oranının çekiliş grubunda yer alan müşterilerin aylık tasarruf ödemelerinin basit aritmetik ortalaması kullanılarak hesaplanan tutarın şirket özkaynaklarından karşılanması kaydıyla, 1/1/2022 tarihine kadar imzalanan tasarruf finansman sözleşmeleri için yüzde yirmi olarak uygulanabilir.
(3) 21 inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan beşte iki oranı, 1/1/2022 tarihine kadar imzalanan tasarruf finansman sözleşmeleri için beşte bir olarak uygulanabilir. Bu hüküm, 21 inci maddenin üçüncü fıkrası ile birlikte uygulanamaz.

Mevcut şubeler

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce açılan şubeler için 6 ncı maddenin birinci fıkrasındaki sermaye tutarına ilişkin koşul aranmaz. Ancak mevcut şubelerinin sayısı, 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen sermaye tutarına göre açabileceği şube sayısını aşan şirketler, aşım giderilinceye kadar yeni şube açamazlar.

Mevcut şirketlerin tasfiyesi

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla tasarruf finansman faaliyeti gösteren şirketlerin tasfiyesi 10 uncu madde hükümlerine tabidir. 10 uncu madde koşullarına uyum sağlamayan şirketlerin tasfiyesi Kanunun 50/A maddesi uyarınca tasfiye komisyonu tarafından gerçekleştirilir.

İntibak

GEÇİCİ MADDE 6- (Ek:RG-29/12/2023-32414)
(1) Bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla 22/A maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belirlenen sınırlardan herhangi birini aşan şirketler, bu gerçek ya da tüzel kişi veya risk grubuyla hiçbir şekil ve surette yeni sözleşme imzalayamaz. Şirketlerin, 22/A

maddesine olan aykırılıkları 1/1/2025 tarihine kadar gidermesi şarttır. Kurul, bu tarihi bir yıla kadar uzatmaya yetkilidir.
(2) Bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla şirket yönetim kurulu üyeleri ve ortaklar hariç olmak üzere şirket mensuplarının, bunların eş ve velâyet altındaki çocuklarının ve tek başlarına ya da birlikte sermayesinin yüzde yirmi beş veya fazlasına sahip oldukları ortaklıkların taraf olduğu mevcut sözleşmeler 22/A maddesine aykırılık olarak değerlendirilmez. Mevcut sözleşmelerin süresi uzatılamaz, tutarı artırılamaz veya bu kişiler ile 22/A maddesine aykırı olarak yeni sözleşme düzenlenemez.

Yürürlük

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmeliğin 22 nci maddesinin beşinci fıkrası 1/1/2023 tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 34 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

EKLER

Finansal Kurumlar Birliği

FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG VE FİNANSMAN ŞİRKETLERİNİN MUHASEBE UYGULAMALARI İLE FİNANSAL TABLOLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

R.G. Yayım Tarihi: 24.12.2013
R.G. Sayısı: 28861

Amaç ve Kapsam

MADDE 1 – (1) (**Değişik:RG-29/6/2021-31526**) Bu Yönetmeliğin amacı; finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman şirketlerinin muhasebe ve karşılık uygulamalarına ve kamuya açıklanacak finansal tablolarının biçim ve içeriğine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) (**Değişik:RG-29/6/2021-31526**) Bu Yönetmelik; 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun 14 üncü ve 16 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu yönetmeliğin uygulamasında;

a) (**Değişik:RG-29/6/2021-31526**) Alacaklar: Şirketler tarafından gerçekleştirilen faktoring, kiralama, finansman ve tasarruf finansman işlemlerine ilişkin alacaklar ile finansal durum tablosunun aktifinde kayıtlı diğer alacakları,

b) (**Değişik:RG-29/6/2021-31526**) Kanun: 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununu,

c) Karşılıklar: Alacaklardan doğmuş veya doğması beklenen ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararların karşılanması amacıyla mali tablolarda hesaben ayrılarak gider yazılan tutarları,

ç) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,

d) (**Değişik:RG-29/6/2021-31526**) Şirket: 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan şirketleri,

e) Teminat: Alacakların geri ödenememesi riskine karşılık şirket alacağının tamamen veya kısmen güvence altına alınmasını

sağlayan her türlü varlık, garanti ve kefaletler ile sözleşmeden doğan hakları,
f) Türkiye Muhasebe Standardı: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları
g) (**Ek:RG-2/5/2018-30409**) TFRS 9: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını,
ifade eder.

İkinci Bölüm I Muhasebe Uygulamaları

Muhasebe

MADDE 4 – (1) Şirket; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tüm işlemlerini gerçek mahiyetlerine uygun surette muhasebeleştirmek, finansal raporlarını bilgi edinme ihtiyacını karşılayabilecek biçim ve içerikte, anlaşılır, güvenilir ve karşılaştırılabilir, denetime, analize ve yorumlamaya elverişli, zamanında ve doğru şekilde düzenlemek zorundadır.
(2) Şirket, yıl sonu konsolide ve konsolide olmayan finansal tablolarını,
a) Ek-1'de yer alan biçim ve içerikte hazırlamak ve
b) Genel kurulca onaylanmalarını müteakip yedi gün içerisinde bağımsız denetim raporu ile birlikte internet sitelerinde yayımlayarak beş yıl boyunca kullanıcıların ulaşımına açık tutmak zorundadır.
(3) Konsolide finansal tablolar, Ek-1'de yer alan biçim ve içerikteki finansal tabloların başlıkları "Konsolide" ibaresi eklenerek değiştirilmek ve gerekmesi halinde ilave satırlar eklenmek suretiyle düzenlenir.
(4) **(Mülga:RG-1/8/2019-30849)**

(5) **(Ek:RG-21/10/2017-30217)** Bu Yönetmelikte geçen faiz ibareleri, faizsiz esasa göre faaliyette bulunacak şirketler bakımından kâr payını ifade eder.

Kayıttan düşme
MADDE 4/A – (Ek:RG-27/11/2019-30961)(4)
(1) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesi uyarınca "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesabında izlenen ve borçlunun temerrüdü nedeniyle ömür boyu beklenen kredi zararı karşılığı veya özel karşılık ayrılan alacakların geri kazanılmasına ilişkin makul beklentiler bulunmayan kısmı, bu alacakların "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesabına aktarılmalarını takip eden ilk raporlama döneminden (ara dönem veya yıl sonu raporlama dönemi) itibaren TFRS 9 kapsamında kayıtlardan düşülebilir.
(2) Tahsil imkânı kalmayan alacakların bu maddenin birinci fıkrası kapsamında kayıtlardan düşülmesi bir muhasebe uygulamasıdır ve alacak hakkından vazgeçilmesi sonucunu doğurmaz.
(3) Alacakların geri kazanılmasına ilişkin makul beklentilerin bulunmadığına ilişkin olarak şirketçe belirlenen göstergeler ve kayıttan düşülmüş olmakla birlikte takibi yapılan alacaklara ilişkin politikalar da dâhil olmak üzere kayıttan düşme politikası, TFRS 9 kapsamında dönem içerisinde kayıttan düşülen tutarlar ve bunun takibe dönüşüm oranına olan etkisi finansal tabloların dipnotlarında açıklanır.

Üçüncü Bölüm I Karşılık Uygulamaları
Alacaklara İlişkin Zararların Muhasebeleştirilmesi
MADDE 5 – (Değişik:RG-29/6/2021-31526)
(1) Şirketler alacaklarına ilişkin doğmuş veya doğması beklenen zararlarını bu Yönetmelik hükümlerine, Türkiye Muhasebe Standartlarına ve Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketlerince Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesine uygun olarak muhasebeleştirir.

Özel Karşılıklar ve Genel Karşılıklar

MADDE 6 – (1) Şirketlerce,

c) Anapara, faiz veya her ikisinin tahsili vadesinden veya ödenmesi gereken tarihlerden itibaren doksan günden fazla geciken ancak yüz seksen günü geçmeyen alacakların en az yüzde yirmisi (% 20) oranında,

d) Anapara veya faizin ya da her ikisinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren tahsilinin gecikmesi yüz seksen günü geçen, ancak bir yılı geçmeyen alacakların en az yüzde ellisi (% 50) oranında,

e) Ana paranın veya faizin veya her ikisinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren tahsili bir yıldan fazla gecikmiş olan alacakların yüzde yüzü (% 100) oranında özel karşılık ayrılır. Faktoring şirketlerince, garantili faktoring işlemlerinde (a) bendinde belirtilen süreler yüz seksen gün ve iki yüz yetmiş gün, (b) bendinde belirtilen süreler iki yüz yetmiş gün ve bir yıl olarak uygulanır. Finansal kiralama şirketlerince, (a) bendinde belirtilen süreler yüz elli gün ve iki yüz kırk gün, (b) bendinde belirtilen süreler iki yüz kırk gün ve bir yıl olarak uygulanır. Şirketler, bu fıkrada belirtilen gecikmelerin gerçekleştiği ay sonuna kadar gerekli karşılığı ayırmak zorundadırlar.

(2) Anapara veya faiz ödemelerinin tahsilindeki gecikme birinci fıkrada belirtilen süreleri geçmemiş olsa veya bunların tahsilinde herhangi bir gecikme bulunmasa dahi, şirketler alacak tutarları için borçlunun kredi değerliliğine ilişkin mevcut bütün verileri ve ilgili Türkiye Muhasebe Standardında belirtilen güvenilirlik ve ihtiyatlılık ilkelerini dikkate alarak, teminat tutarını hesaplamaya dâhil etmeksizin, belirleyecekleri oranlarda özel karşılık ayırabilirler.

(3) **(Değişik:RG-24/5/2022-31845)** Sigorta primi, vergi ödemesi veya komisyon gibi tali alacak tutarlarının tahsilinde gecikme olması halinde, bunlara ilişkin anapara veya faiz ödemelerinde birinci fıkrada belirtilen gecikmelerin olmaması kaydıyla, bahse konu tali alacak tutarları ilgili Türkiye Muhasebe Standardında

belirtilen önemlilik ilkesi çerçevesinde değerlendirilerek özel karşılığa tâbi tutulmayabilir. Bir borçludan olan beş yüz Türk Lirası ve altındaki toplam alacak tutarı için özel karşılık ayrılması ve bunların "Tasfiye Olunacak Alacaklar" veya "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesaplarında izlenmesi şirketlerin ihtiyarındadır. Ancak, bu tutarın borçlu müşterinin söz konusu şirket ve şirketin konsolide edilen finansal kuruluş niteliğindeki bağlı ortaklıkları nezdindeki, ortaklık payları hariç, bilanço içi borçları toplamının yüzde birini (%1) geçmemesi şarttır. Söz konusu tutar her yıl Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan yıllık üretici fiyat endeksindeki artış oranı kadar ocak ayında artırılır ve bulunan tutar kendisinden küçük en yakın yüzlük tamsayıya yuvarlanmak suretiyle uygulanır.

(4) **(Mülga:RG-2/5/2018-30409)**

(5) Şirketler, anapara, faiz veya her ikisinin tahsilinde gecikme olmayan veya doksan günden daha az gecikme olan alacaklar dan doğması beklenen ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararların karşılanması amacıyla, genel olarak ve herhangi bir işlemle doğrudan ilgili olmaksızın karşılık ayırabilirler.

(6) (**Değişik: RG-27/09/2016-29840**) [31] Finansman şirketleri Mart, Haziran, Eylül ve Aralık dönemleri itibarıyla konut kredisi

31 *"Yönetmeliğin değiştirilen 6.maddesinin 6. fıkrası eski şekli ile aşağıda gösterilmiştir:*

(6) (Değişik: RG-26/6/2015-29398) Finansman şirketleri Mart, Haziran, Eylül ve Aralık dönemleri itibarıyla konut kredisi dışındaki tüketici kredileri için kredi tutarının yüzde biri (%1) oranında, anapara, faiz veya her ikisinin tahsilinde 30 günden fazla ancak 90 günden az gecikme olan nitelikteki krediler için kredi tutarının yüzde ikisi (%2) oranında genel karşılık ayırırlar. Konut kredileri dışındaki tüketici kredilerinden "Tasfiye Olunacak Alacaklar" ile "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesabında sınıflandırılanların konut kredileri dışındaki tüketici kredilerine oranı yüzde sekizin (%8) üzerinde bulunan finansman şirketleri genel karşılık oranını, konut kredileri dışındaki tüketici kredileri için kredilerin vadeleri boyunca yüzde dört (%4) olarak, anapara, faiz veya her ikisinin tahsilinde 30 günden fazla ancak 90 günden az gecikme olan konut kredileri dışındaki tüketici kredileri için kredilerin vadeleri boyunca yüzde sekiz (%8) olarak uygularlar.

(6) Finansman şirketleri Mart, Haziran, Eylül ve Aralık dönemleri itibarıyla konut kredisi dışındaki tüketici kredileri için kredi tutarının yüzde 4'ü oranında, anapara, faiz veya her ikisinin tahsilinde 30 günden fazla ancak 90 günden az gecikme olan bu nitelikteki krediler için kredi tutarının yüzde 8'i oranında genel karşılık ayırırlar.

dışındaki tüketici kredileri için kredi tutarının yüzde biri (% 1) oranında, anapara, faiz veya her ikisinin tahsilinde 30 günden fazla ancak 90 günden az gecikme olan nitelikteki krediler için kredi tutarının yüzde ikisi (% 2) oranında genel karşılık ayırırlar."
(7) Şirketlerce birinci fıkranın (a) ve (b) bendi kapsamındaki alacakların "Tasfiye Olunacak Alacaklar" hesabına, aynı fıkranın (c) bendi kapsamındaki alacakların ise "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesabına gecikmelerin gerçekleştiği ayın sonuna kadar aktarılması zorunludur.
(8) "Tasfiye Olunacak Alacaklar" ve "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesaplarında izlenen alacaklar için daha önce yapılmış bulunan ve tahsil edilmediği halde gelir yazılan faiz ve gelir tahakkuk ve reeskont tutarları için ilgili alacağın anapara tutarına uygulanan oran üzerinden özel karşılık ayrılır.

TFRS 9 kapsamında karşılık ayrılması

MADDE 6/A – (Ek:RG-2/5/2018-30409)(3)
(1) Şirketler, Kuruma bildirimde bulunmak şartıyla TFRS 9 kapsamında beklenen kredi zarar karşılığı ayırabilirler.
(2) Bu Yönetmelik uygulamasında TFRS 9 kapsamında ayrılan karşılıklardan;
a) On iki aylık beklenen kredi zarar karşılığı tutarları ve borçlunun kredi riskinde önemli derecede artış nedeniyle ayrılan ömür boyu beklenen kredi zarar karşılığı tutarları genel karşılık olarak,
b) Borçlunun temerrüdü dolayısıyla ayrılan ömür boyu beklenen kredi zarar karşılığı tutarları özel karşılık olarak,
addedilir.

Yeniden Yapılandırma

MADDE 7 – (1) Anapara veya faiz ödemelerinin tahsilindeki gecikme 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen süreleri geçmiş olan alacaklardan, borçluya ilave kredi veya finansman temini, anapara ve/veya faiz indirimi gibi imkânlar temin etmek suretiyle veya bu tür imkânlar temin etmeksizin yeni bir ödeme planı belirlenmek suretiyle yeniden yapılandırılanların, en az doksan gün süreyle, ilgisine göre "Tasfiye Olunacak Alacaklar" veya "Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesabında izlenmesi zorunludur. Bu süre zarfında yeniden yapılandırılan alacak tutarı için 6 ncı maddenin birinci fıkrası hükümlerine göre özel karşılık ayrılmasına devam edilir. Yeniden yapılandırılan alacak tutarı borçlunun kredi değerliliğine ilişkin mevcut bütün veriler ve ilgili Türkiye Muhasebe Standardında belirtilen güvenilirlik ve ihtiyatlılık varsayımları dikkate alınarak yapılacak değerlendirmeye göre bu süre sonunda ilgili ana faaliyet alacağı hesabına aktarılabilir.

Teminatlar

MADDE 8 – (1) Şirketler, alacaklarına ilişkin teminatları aşağıda belirtilen teminat grupları itibariyle sınıflandırarak takip etmek zorundadır. Teminat tutarı, sadece özel karşılık tutarının hesaplanmasında, alacak tutarından yapılacak indirim olarak dikkate alınır.

a) Birinci Grup Teminatlar;

1) Rehin veya temlik sözleşmesi düzenlenmiş olması kaydıyla Türkiye'de kurulu bankalar nezdindeki nakit, mevduat, katılım fonu ve altın depo hesaplarını, Hazine Müsteşarlığı,

Merkez Bankası, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono tahvil ve benzeri menkul kıymetler karşılığı yapılan repo işlemlerinden sağlanan fonları ve (B) tipi yatırım fonu katılma belgelerini, kredi kartından doğan üye işyeri alacaklarını ve şirket veya Türkiye'de kurulu bankalar nezdinde saklanan altını,

2) Hazine Müsteşarlığı, Merkez Bankası, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla yapılan işlemler ile bu kurumlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil ve benzeri menkul kıymetler karşılığı yapılan işlemleri,
3) OECD ülkeleri merkezi yönetimleri ile merkez bankalarınca ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler ile bunlar tarafından verilecek garanti ve kefaletleri,
4) OECD ülkelerinde faaliyet gösteren bankaların garanti ve kefaletlerini,
5) Avrupa Merkez Bankasınca ya da bu Bankanın kefaletiyle ihraç edilecek menkul kıymetler ile bu Banka tarafından verilecek garanti ve kefaletleri,
6) Türkiye'de faaliyette bulunan bankaların kendi kredi sınırları dâhilinde verecekleri kefaletler, teminat mektupları aval, kabul ve ciroları,
7) Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar tarafından ihraç edilen bono ve tahvilleri, bankaların fon kullanıcısı olduğu kira sertifikalarını ve bankalar tarafından ihraç edilen ipotek teminatlı menkul kıymetleri ve varlık teminatlı menkul kıymetleri,
8) **(Ek:RG-8/1/2016-29587)** İhracat işlemlerinde OECD ülkelerinde faaliyet gösteren muhabirler tarafından verilen garantileri,
kapsar.

b) İkinci Grup Teminatlar;
1) Altın haricindeki kıymetli madenleri,
2) Borsaya kote edilmiş hisse senetleri ve (A) tipi yatırım fonu katılma belgeleri,
3) Borçlu tarafından ihraç edilenler hariç olmak üzere, özel sektör tahvillerini ve varlığa dayalı menkul kıymetleri,
4) Alacakların tahsil edilememesi riskine karşı koruma sağlayan kredi türev anlaşmalarını,
5) Gerçek ve tüzel kişilerin kamu kurumları nezdinde doğmuş istihkak alacaklarının temliki veya rehnini,

6) Paraya tahvili kolay menkul kıymetler ile emtiayı temsil eden kıymetli evrak, piyasa değerini aşmayan tutarda rehinli her türlü emtia ve menkuller ile taşıtları,
7) Ekspertiz kıymeti yeterli olmak kaydıyla, tapulu gayrimenkullerin ipotekleri ile tahsisli araziler üzerine yapılan gayrimenkullerin ipoteklerini,
8) (**Değişik: RG-08/01/2016-29587**) Deniz konşimentosuna veya taşıma senedine dayalı ya da ihracat kredi sigortası poliçesi kapsamında sigortalanmış ihracat vesaikini,
9) Gerçek ve tüzel kişilerden alınan, gerçek ticari ilişkiden kaynaklanan kambiyo senetlerini,
10) Ticari alacak sigortası poliçelerini,
11) Hazine Müsteşarlığının desteğini haiz olmayan Kredi Garanti Fonu kefaletlerini,
12) İhracat işlemlerinde birinci fıkranın (a) bendinin (8) nu maralı alt bendinde belirtilen ülkeler dışında faaliyet gösteren yurt dışı muhabirler tarafından verilen garantileri,
kapsar.
c) Üçüncü Grup Teminatlar;
1) Ticari işletme rehnini,
2) Diğer ihracat vesaikini,
3) Ticari taşıt hat rehni ve ticari taşıt plaka rehnini,
4) Uçak veya gemi ipoteğini,
5) Kredibilitesi borçlununkinden daha yüksek gerçek ve tüzel kişilerin kefaletlerini,
6) Gerçek ve tüzel kişilerden alınan diğer senetleri, kapsar.
ç) Dördüncü Grup Teminatlar; ilk üç grup dışında kalan teminat türlerini kapsar.
(2) Finansal kiralama işlemlerinde kiralayan sıfatıyla şirketin mülkiyetinde bulunan kıymetler, bu maddede belirlenmiş bulunan niteliklerine uygun teminat gruplarına göre dikkate alınır.

Teminatların Özel Karşılıkların Hesaplanmasında Dikkate Alınması

MADDE 9 – (1) Teminatlar, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre değerlemeye tabi tutulur.

(2) Teminatların değerlenmiş tutarları alacak tutarından, aşağıda belirtilen dikkate alınma oranlarında indirilerek, özel karşılığa tabi alacak tutarı hesaplanır. Özel karşılığa tabi alacak tutarının belirlenmesi işlemi, her bir borçlu için şirketin münferit alacağı ve o borçlunun teminatlarının değerlenmiş tutarları esas alınarak yapılır.

a) Birinci grup teminatlar: Yüzde yüz (% 100)

b) İkinci grup teminatlar: Yüzde yetmiş beş (% 75)

c) Üçüncü grup teminatlar: Yüzde elli (% 50) ç) Dördüncü grup teminatlar: Yüzde yirmi beş (% 25)

(3) Özel karşılıkların hesaplanmasında dikkate alınacak değerlenmiş teminat tutarı alacak miktarını aşamaz. Değerlenmiş teminat tutarının alacak tutarını aşması durumunda, bunun sadece alacak tutarına karşılık gelen kısmına yukarıda belirtilen dikkate alınma oranlarının uygulanması sonucu bulunacak tutar, indirilecek tutar olarak dikkate alınır.

(4) Bir alacak tutarı birden fazla grupta izlenen türde teminatla teminatlandırılmış ise;

a) Özel karşılığa tabi olan alacak tutarının belirlenmesinde dikkate alınacak teminatların hesaplanmasına, grup sıralamasına göre en likit kabul edilen birinci gruptan başlanır.

b) Her bir teminat türünün ayrı ayrı değerlenmiş tutarlarının, alacak tutarını aşıp aşmadığı kontrol edilir.

c) Hesaplamada birinci olarak ele alınan teminat türünün değerlenmiş tutarının, en fazla, alacak tutarına eşit olan kısmı, bu teminata ait dikkate alınma oranı ile çarpılarak alacak için özel karşılığın uygulanmayacağı kısım bulunur. Varsa, aynı teminat türünden olmaması kaydıyla, önce aynı gruptaki, müteakiben diğer gruplardaki teminat türleri için de aynı işlem ayrı ayrı ve sırasıyla tekrarlanır.

ç) Bu işlemlerin sonucunda, alacağa ilişkin olarak özel karşılık uygulanacak bir tutar kalırsa, bu kalan tutar üzerinden özel karşılıkayrılır.

İstisnalar

MADDE 9/A – (Ek:RG-17/8/2017-30157)

(1) Kamu kurum ve kuruluşlarından olan alacaklar için özel ve genel karşılık oranları yüzde sıfır olarak dikkate alınır.

Taşıt Kredileri İçin Genel Karşılık Uygulaması

GEÇİCİ MADDE 1 – (**Eklenen madde: RG 7/2/2014-28906**)

(1) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin altıncı fıkrası 24/12/2013 tarihinden önce kullandırılmış olan taşıt kredileri için uygulanmaz.

Olağanüstü Hal Kapsamında Gecikme Süresi

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) (**Eklenen madde: RG 14/12/2016-29918**) 6 ncı maddenin birinci ve altıncı fıkrasında yer alan gecikme süreleri 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan Kanun Hükmünde Kararnameler gereğince kapatılan, Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya Hazineye devredilen veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyım olarak atandığı kredi borçlularının ve olağanüstü hal kapsamında görevinden ihraç edilen kamu görevlileri ile mal varlıklarına tedbir konulan gerçek ve tüzel kişilerin şirketlere olan yükümlülükleri açısından 21 Ocak 2017 tarihinden itibaren başlatılabilir. Kurul bu süreyi uzatmaya yetkilidir.

Dördüncü Bölüm I Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

Yönetmeliğin ekleri için http://www.fkb.org.tr/Sites/1/upload/files/3-194.pdf

Finansal
Kurumlar
Birliği

FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG, FİNANSMAN VE TASARRUF FİNANSMAN ŞİRKETLERİNCE KULLANILACAK UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ YÖNTEMLERİNE VE ELEKTRONİK ORTAMDA SÖZLEŞME İLİŞKİSİNİN KURULMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Birinci Bölüm I Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman şirketleri tarafından yeni müşteri kazanımında kullanılabilecek uzaktan kimlik tespiti yöntemlerine ve müşteri kimliğinin tespit edilmesini müteakip sunulacak hizmetlere yönelik olarak mesafeli olsun olmasın bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden yazılı şeklin yerine geçecek şekilde ya da mesafeli olarak sözleşme ilişkisinin kurulmasına yönelik usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Uzaktan kimlik tespiti yöntemi, 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ile 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve bu Kanunlarla ilgili mevzuatta yer alan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla uygulanır.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrası, 38 inci maddesinin ikinci fıkrası, 39 uncu maddesinin üçüncü fıkrası ve 39/A maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Açık rıza: Kişisel Verilerin Korunması Kanununda tanımlanan açık rızayı,

b) Beyaz ışık: Gün ışığı gibi görünürde renksiz olan ışığı,

c) Bilgi Sistemleri Tebliği: 6/4/2019 tarihli ve 30737 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliği,

ç) Elektronik imza: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununda tanımlanan elektronik imzayı,

d) Güvenlik ögeleri: Kimlik belgesinde yer alan giyoş, gökkuşağı baskı, optik değişken mürekkep, gizli görüntü, hologram ve mikro yazıyı,
e) Kimlik belgesi: 3/12/2019 tarihli ve 30967 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı Yönetmeliğinde tanımlanan kimlik kartını,
f) Kimlik Paylaşımı Sistemi: 20/8/2020 tarihli ve 2837 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla yürürlüğe konulan Kimlik Paylaşımı Sistemi Yönetmeliğinde tanımlanan Kimlik Paylaşımı Sistemini,
g) Kişi: Uzaktan kimlik tespiti yapılacak gerçek kişiyi veya gerçek kişi taciri,
ğ) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
h) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
ı) MRZ: Optik karakter okuma yöntemlerini kullanarak makine okuması için biçimlendirilmiş, zorunlu ve isteğe bağlı verileri kapsayan, kimlik belgesi üzerinde yer alan sabit boyutlu alanı,
i) Müşteri temsilcisi: Kişinin uzaktan kimlik tespitini yapacak şirket personelini ya da dış hizmet alımı yoluyla istihdam edilen personeli,
j) SMS OTP: Elektronik haberleşme işletmecilerinin sunduğu kısa mesaj servisi aracılığıyla iletilen tek kullanımlık parolayı,
k) Şirket: 6361 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan şirketi,
l) Yakın alan iletişimi: Elektronik cihazların güvenilir, temassız işlem yapabilmesini ve sayısal içeriğe ve/veya elektronik cihazlara erişimini mümkün kılan, veri okuma ve yazmakta kullanılan kısa menzilli kablosuz teknolojiyi,
ifade eder.

İkinci Bölüm I Uzaktan Kimlik Tespiti Sürecine İlişkin Şartlar

Süreç başlatılmadan önce uyulması gereken genel ilkeler

MADDE 4 – (1) Uzaktan kimlik tespiti, müşteri temsilcisi ile kişinin; fiziksel olarak aynı ortamda bulunmasına gerek

olmadan, çevrim içi olarak görüntülü görüşmesi ve birbiriyle iletişim kurması ile yapılır.
(2) Uzaktan kimlik tespiti yöntemi bu Yönetmelikte belirtilen şartlar dâhilinde uygulanır. Uygulanacak yöntem, yüz yüze yapılan kimlik tespiti yöntemine benzer ve asgari seviyede risk ihtiva edecek şekilde tasarlanır.
(3) Uzaktan kimlik tespitinde kullanılacak görüntülü görüşme yönteminde olası teknolojik, operasyonel ve benzeri riskler dikkate alınarak yeterli seviyede güvenlik önlemleri alınır.
(4) Uzaktan kimlik tespiti işlemi, kritik bir işlem olarak değerlendirilir ve işlemin bilgi teknolojileri veya müşteri temsilcisi tarafından tek başına başlatılması, onaylanması ve tamamlanmasına imkân vermeyecek şekilde tasarlanır ve işletilir. Sürecin kişi tarafından başlatılması, bilgi teknolojileri tarafından uygulanan kontroller ile devam ettirilmesi ve müşteri temsilcisi tarafından yapılacak onaylama ve ek kontroller ile tamamlanması sağlanır. Müşteri temsilcisi tarafından yapılan kontrollerde işlemin riskli bulunması halinde işlem ikinci bir onaya gönderilir veya sonlandırılır.
(5) Uzaktan kimlik tespitine ilişkin kullanılacak süreç, sistem, ürün ve hizmetlerin Türkiye'de üretilmesi veya üreticilerinin ar-ge merkezlerinin Türkiye'de bulunması için azami özen gösterilir ve dış hizmet alımında önemli bir kriter olarak değerlendirilir. Bu tür sağlayıcıların ve üreticilerin Türkiye'de müdahale ekiplerinin bulunması şarttır.
(6) Kimlik tespiti sırasında kullanılacak belgelere, bu belgelerde var olan doğrulanabilir özelliklere ve doğrulamanın yapılması sırasında kullanılacak kriterlere ilişkin detaylı dokümanlar oluşturulur.
(7) Şirketin belirlediği uzaktan kimlik tespiti sürecinin uygulanmasından önce, süreç dokümanları oluşturulur ve sürecin etkinliği test edilerek sonuçları yazılı hale getirilir. Test sonuçlarının başarılı bulunmaması durumunda süreçte gerekli

güncellemeler yapılır ve sürecin etkinliği ve yeterliliği sağlanmadıkça süreç uygulanmaz.
(8) Uzaktan kimlik tespiti süreci yılda en az bir defa gözden geçirilir. Güvenlik ihlallerinin tespit edilmesi veya gerçekleşmesi, ilgili mevzuatta değişiklik yapılması, şirketin muhtemel dolandırıcılık veya sahtecilik teşkil edebilecek eylemlerden haberdar olması ve kullanılan uzaktan kimlik tespiti yöntemine ilişkin zayıflıkların ortaya çıkması gibi durumlarda teknolojik gelişmeler ve uygulamada kazanılan deneyimler dikkate alınarak sürecin ayrıca gözden geçirilmesi sağlanır ve gerekli güncellemeler yapılır.
Uzaktan kimlik tespitini yapacak müşteri temsilcisi ve çalışma ortamı
MADDE 5 – (1) Uzaktan kimlik tespitinin görüntülü görüşme aşaması, bu konuda eğitim almış müşteri temsilcisi tarafından gerçekleştirilir.
(2) Müşteri temsilcisinin, kimlik tespitinde kullanılabilecek belgelerin özelliklerini ve bu belgeler için uygulanan geçerli doğrulama yöntemlerini öğrenmesi ve dolandırıcılık veya sahtecilik teşkil edebilecek eylemlere, bu Yönetmelikte ve ilgili diğer mevzuatta yer alan yükümlülüklere ilişkin bilgi sahibi olması sağlanır.
(3) Müşteri temsilcisinin, uzaktan kimlik tespiti sürecine ilişkin yılda en az bir defa ve her bir güncelleme sonrasında kişisel verilerin korunması mevzuatı da dâhil olmak üzere eğitim alması sağlanır.
(4) Müşteri temsilcisinin, kişinin şirket müşterisi olma veya şirketin sunduğu hizmetlerden yararlanma isteğini kendi iradesiyle şirketten talep ettiğine dair karar verebilmesi konusunda eğitim alması sağlanır.
(5) Uzaktan kimlik tespiti sürecinde müşteri temsilcisinin, yaşanılabilecek güvenlik zafiyetlerinin ya da suistimallerin engellenmesine yönelik gerekli tedbirlerin alındığı, erişimi sınırlandırılmış ayrı alanlarda çalışması sağlanır.

(6) Kişiye güven vermesi açısından müşteri temsilcisinin şirket adına çalıştığını yansıtacak şekilde uygun bir ortam oluşturulması veya yöntemler kullanılması sağlanır.
(7) Engelli kişilere hizmet verebilmek amacıyla en az bir müşteri temsilcisine gerekli eğitimlerin verilmesi sağlanır.
(8) Dış hizmet alımıyla müşteri temsilcisi istihdam edilmesi durumunda söz konusu müşteri temsilcisinin şirkete özel erişimi sınırlandırılmış ayrı bir alanda çalışması Kurum iznine tabidir.

Sürecin başlatılması ile uyulması gereken genel ilkeler

MADDE 6 – (1) Uzaktan kimlik tespiti sürecinde görüntülü görüşme başlamadan önce kişinin başvurusu uzaktan kimlik tespiti sürecinin işletildiği şirket uygulaması üzerinden elektronik ortamda doldurulan bir form ile alınır, alınan veriler kullanılarak kişi hakkında risk değerlendirmesi gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi sonucunda gerekiyorsa görüntülü görüşme başlatılmadan süreç sonlandırılır.
(2) Bu Yönetmelik kapsamında uygulanacak uzaktan kimlik tespiti sürecinde, kişinin uzaktan kimlik tespitinin yapılması amacıyla özel nitelikli kişisel verilerden sadece biyometrik verisi kullanılabilir ve kişinin buna dair açık rızası elektronik ortamda kayıt altına alınır.
(3) Müşteri temsilcisine uzaktan kimlik tespiti işlemleri atanırken önceden tahmin edilebilir durumlardan kaynaklı suistimal olasılığını azaltmak için gerekli mekanizmalar tesis edilir.
(4) Kişi ile yapılacak görüntülü görüşmeden önce müşteri temsilcisinin soracağı asgari sorular belirlenir ve sorulan soruların sırası ve/veya türü değişkenlik arz eder.
(5) Uzaktan kimlik tespitinin görüntülü görüşme aşaması gerçek zamanlı ve kesintisiz şekilde yapılır. Müşteri temsilcisi ile kişi arasındaki görsel-işitsel iletişimin bütünlüğünün ve gizliliğinin

yeterli seviyede olması sağlanır. Bu amaçla, yapılan görüntülü görüşme uçtan uca güvenli iletişim ile gerçekleştirilir.
(6) Gerçekleşen iletişimin görüntü ve ses kalitesinin, bu Yönetmelikte yer alan hükümler ve kontroller çerçevesinde şüpheye yer bırakmayacak ve kimlik tespitinde herhangi bir kısıtlamaya imkân vermeyecek şekilde tüm görüşme esnasında yeterli seviyede olması sağlanır. Görüntü kalitesi, sunulan belgeyi beyaz ışık altında görsel olarak doğrulayabilmeye ve sunulan belgenin yıpranmamış ya da tahrif edilmemiş olduğunu kontrol edebilmeye yönelik güvenlik ögelerinin incelenmesine olanak tanır.
(7) Uzaktan kimlik tespiti sürecinde kişiye yalnızca yapılan kimlik tespiti işlemi için geçerli, merkezi olarak üretilen SMS OTP iletilir. İletilen SMS OTP'nin kişi tarafından çevrim içi olarak uygulama ara yüzü üzerinden geri gönderilmesi sağlanır. Sistemde bu SMS OTP'nin başarılı şekilde onaylanması durumunda kişinin cep telefonu numarası doğrulanmış olur.

Kullanılabilecek kimlik belgesi ve doğrulanması

MADDE 7 – (1) Uzaktan kimlik tespiti sürecinde beyaz ışık altında görsel olarak ayırt edilebilen güvenlik ögelerine, fotoğraf ve ıslak imzaya sahip olan kimlik belgesi kullanılır.
(2) Yakın alan iletişimi kullanılarak kimlik belgesinin yongası üzerinde yer alan kimlik bilgilerinin doğrulanması, kimlik belgesinden kişinin kimliğinin tespit edilmesi için gereken eşleşmenin sağlandığı anlamına gelir. Söz konusu doğrulama;
a) Kullanılan kimlik belgesinin, belgeyi çıkaran yetkili makam tarafından verildiği ve belgenin temassız yongası üzerindeki bilgilerin değiştirilmediği,
b) Kimlik belgesinin temassız yongası üzerindeki anahtarların kopyalanarak oluşturulmadığı,
kontrol edilerek yapılır.
(3) Yakın alan iletişimi kullanılarak ikinci fıkrada geçen doğrulamanın herhangi bir nedenle yapılamaması halinde

kimlik belgesinin sahip olduğu bu maddenin birinci fıkrasında ifade edilen görsel güvenlik unsurlarından en az dört adedinin şekil ve içerik bakımından doğrulanması sağlanır. Sadece görsel güvenlik unsurlarının doğrulanması hallerinde şirket ilave olarak kişi ile sürekli iş ilişkisi tesisi öncesinde risk temelli yaklaşım çerçevesinde ilgili mevzuatta geçen sıkılaştırılmış tedbirlerden bir veya birden fazlasını ya da tamamını uygular. Yürütülen işlemlerde 11 inci maddenin birinci fıkrası gereği ispat yükümlülüğü şirkettedir.

(4) Görsel kimlik tespiti esnasında kişinin, kimlik belgesini kameranın önünde yatay veya dikey olarak eğmesi ve müşteri temsilcisinin vereceği talimata göre ilave hareketler yapması sağlanır. Bu amaçla kişiden, kimlik belgesinin güvenlikle ilgili kısımlarından sistem tarafından değişken ve rastgele şekilde belirlenen kısımlarına parmağını koyması istenir.

(5) Müşteri temsilcisi, görüntülü görüşme sürecinde kişiyi ve kişi tarafından sunulan kimlik belgesinin ön ve arka yüzü ile birlikte belgenin üzerindeki bilgileri gösteren fotoğraflar ve/veya ekran görüntüleri oluşturur.

(6) Müşteri temsilcisi, kişinin hareketlerinden alınan, kesilen ve büyütülen tekil görselleri kullanarak, beyaz ışık altında görsel olarak ayırt edilebilen tüm güvenlik ögeleri ile birlikte kimlik belgesinin doğru açıyla tam olarak kapsandığından ve kimlik belgesinin üzerindeki kısımlar arasındaki geçiş noktalarında tahrifatı ve sahteliği gösteren hiçbir yapaylık bulunmadığından emin olur.

(7) Sunulan kimlik belgesinde bulunan veri ve bilgilerin geçerliliği ve gerçekliğine ilişkin doğrulama, uzaktan kimlik tespiti sürecinin bir parçası olarak gerçekleştirilir. Bu kapsamda asgari olarak;

a) Kimlik belgesinde bulunması gereken karakterlerin yazı tipi, düzeni, sayısı, büyüklüğü, aralığı ve tipografisi gibi belgeyi çıkaran yetkili makamca tanımlanan özelliklere sahip olduğu,

b) Kimlik belgesinin zarar görmemiş, tahrif edilmemiş, değiştirilmemiş ve özellikle üzerine sonradan fotoğraf yapıştırılmamış olduğu,
c) Kimlik belgesi geçerlilik süresinin söz konusu kimlik belgesinin sahip olduğu standartlara aykırı olmadığı,
ç) Kimlik belgesinin MRZ'sinde yer alan bilgiler ile kimlik belgesine ait bilgilerin uyuştuğu,
d) Kişiye ilişkin kimlik belgesinde yer alan bilgilerin şirket tarafından bilinen, Kimlik Paylaşımı Sisteminden alınan ve varsa kimlik tespiti yapmak amacıyla şirketin erişimine açık olan diğer bilgiler ile eşleştiği,
e) Kimlik belgesinde yer alan seri numarasının görüntülü görüşme sırasında kimlik belgesi üzerinden kişiye okutulması suretiyle seri numarası,
doğrulanır.

Kimliği tespit edilecek kişinin doğrulanması

MADDE 8 – (1) Uzaktan kimlik tespitinin görüntülü görüşme aşamasında kişinin canlılığını tespit edici yöntemler kullanılır. Şirket sahte yüz teknolojisine dair riskleri önlemeye yönelik ilave tedbirler alır.
(2) Uzaktan kimlik tespiti sürecinde kişinin yüzü ile kimlik belgesinden yakın alan iletişimi kullanılarak alınabilmesi halinde temassız yongadaki fotoğrafın, alınamaması halinde ise kimlik belgesi üzerinde yer alan fotoğrafın biyometrik karşılaştırması yapılır.
(3) Müşteri temsilcisi, kullanılan kimlik belgesindeki fotoğrafın ve kişisel bilgilerin kişi ile uyuştuğundan emin olur.
(4) Müşteri temsilcisi, kimlik tespiti sürecinde kişi ile kuracağı diyalog ve yapacağı gözlemler neticesinde kimlik belgesindeki bilgilerin, görüşme esnasında kişi tarafından sağlanan bilgilerin ve belirtilen niyetin inandırıcı ve yeterli olduğuna kanaat getirir. Bu kapsamda kimlik avına, sosyal mühendisliğe, başka bir tarafın zorlamasıyla baskı altında gerçekleşen hareketlere ve

benzeri dolandırıcılık yöntemlerine ilişkin riskler göz önünde bulundurulur.
(5) Uzaktan kimlik tespitinin görüntülü görüşme aşamasının sonunda kişinin şirket tarafından verilecek hizmetler hakkında bilgilendirilmesi ve şirket müşterisi olacağını kabul ettiğine ilişkin sözlü onay alınması ile süreç tamamlanmış olur.
Görüntülü görüşmede sürecin sonlandırılması
MADDE 9 – (1) Zayıf ışık koşulları, düşük görüntü kalitesi ya da iletimi ve benzeri durumlar nedeniyle bu Yönetmelikte belirtildiği şekilde görsel doğrulama yapılmasının ve/veya kişi ile sözlü iletişim kurmanın mümkün olmadığı hallerde uzaktan kimlik tespitinin görüntülü görüşme aşaması sonlandırılır. Süreçte başkaca bir tutarsızlık veya belirsizlik bulunması durumunda da bu hüküm uygulanır.
(2) Uzaktan kimlik tespitinin görüntülü görüşme aşamasında kişi tarafından sunulan belgenin geçerliliği hususunda ya da dolandırıcılık veya sahtecilik teşkil edebilecek eylemlerden şüphe edilmesi durumunda, uzaktan kimlik tespiti süreci sonlandırılır.

Verilerin kaydedilmesi ve saklanması

MADDE 10 – (1) Uzaktan kimlik tespiti sürecinin tamamı, sürecin tüm adımlarını içerecek ve denetlenebilir olmasını sağlayacak şekilde kayıt altına alınır ve saklanır. Bilgi ve belge saklama gerekliliklerine ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklıdır.
Uzaktan kimlik tespitinde sorumluluk
MADDE 11 – (1) Uzaktan kimlik tespiti için kullanılan çözümlerin kişiyi yanlış tespit riskini en aza indirecek şekilde kullanılmasını sağlamak şirketin sorumluluğundadır. Şirket uzaktan kimlik tespiti ile kimlik tespiti yaptığı kişileri farklı bir risk profilinde izler. Bu kişilerce yapılan işlemin türüne ve tutarına bağlı olarak ilave güvenlik ve kontrol yöntemleri uygulanır. Kişilere ya da üçüncü bir tarafa yükümlülük doğuran işlemlerde itiraz halinde ispat yükümlülüğü şirkettedir.

(2) Şirketin Bilgi Sistemleri Tebliğinde ve bu Yönetmelikte yer alan hükümlere uyum durumunun, şikâyetler ile sahtecilik veya dolandırıcılık teşkil edebilecek eylemlerin değerlendirilmesi neticesinde ve gerekli görülen diğer hallerde uzaktan kimlik tespiti kullanımını kısıtlamaya veya durdurmaya Kurul yetkilidir.

Üçüncü Bölüm I Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulması

Kimlik doğrulama ve işlem güvenliği

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelikte aksi belirtilmedikçe, müşteri bilgilerinin görüntülenmesi gibi finansal sonuç veya yükümlülük doğurmayan işlemler hariç olmak üzere elektronik ortamda sunulan hizmetler için şirketin müşterilerine birbirinden bağımsız en az iki bileşenden oluşan bir kimlik doğrulama mekanizması uygulaması ve bu bileşenlerin kimlik doğrulama sürecinde kullanılmaları esnasında barındırdıkları kimlik doğrulama verilerinin gizliliğini sağlayacak önlemleri alması esastır. Bu iki bileşen; müşterinin "bildiği", "sahip olduğu" veya "biyometrik bir karakteristiği olan" unsur sınıflarından farklı ikisine ait olmak üzere seçilir. Bileşenlerin bağımsız olması, bir bileşenin ele geçirilmesinin diğer bileşenin güvenliğini tehlikeye atmamasını ifade eder. Müşterinin sahip olduğu bileşenin müşteriye özgü olması ve taklit edilememesi esastır.

(2) Kimlik doğrulamada T.C. Kimlik Kartının kart PIN'i veya biyometrik veri ile birlikte kullanılması veya elektronik imzanın kullanılması hallerinde birinci fıkranın gerekleri yerine getirilmiş sayılır.

(3) Kurum, birinci fıkranın uygulanmasına ilişkin istisna veya ilave güvenlik önlemleri tanımlamaya veya ilave usul ve esaslar belirlemeye yetkilidir. Birinci fıkraya uygun olmayacak şekilde iki bileşenli kimlik doğrulama kullanılmaksızın gerçekleştirilen her türlü işlem için, gerçekleştirilen işlemlerin müşteri tarafından yapıldığını ispat etme yükümlülüğü şirkete aittir.

(4) Kullanıcılara uygulanacak kimlik doğrulama mekanizmasında kullanılacak bileşenlerin üretim aşamalarından başlayarak kullanıcıya ulaştırılmasına kadar geçen sürecin tamamı boyunca güvenliği sağlanır.
(5) Kimlik doğrulamada kullanılacak şifreleme anahtarları; bu anahtarların ele geçirilme ihtimallerini en aza indiren, gizliliğini sağlayan, değiştirilmesini ve bozulmasını önleyen yöntemler barındıracak şekilde müşteri kullanımına sunulur.
(6) Kullanıcılara uygulanacak kimlik doğrulama mekanizmasının, başarısız kimlik doğrulama teşebbüsleri hakkında ilgili kullanıcıya sisteme ilk girdiği anda bilgi vermesi sağlanır. Başarısız teşebbüslerin belirli bir sayıyı aşması halinde müşterinin erişimi için ilave güvenlik önlemleri alınır, başarısız kimlik doğrulama teşebbüslerinin devam etmesi halinde ise ilgili kullanıcının erişimi engellenir.
(7) Şirket, mobil uygulamasını yükleyerek aktifleştirmiş olan müşterilerine, oturum açma ya da oturumun devamında herhangi bir işlemin doğrulanması için hiçbir şekilde SMS ile OTP ya da doğrulama kodu gönderemez ve bunu bir kimlik doğrulama unsuru olarak kullanamaz. Mobil uygulamanın ilk kurulumu, aktifleştirilmesi, yeniden aktifleştirilmesi aşamalarında ya da uygulamanın kullanılamaz olması durumunda SMS ile OTP ya da doğrulama kodu gönderilmesi bu fıkra hükmüne aykırılık teşkil etmez.
(8) Şirket, SIM kart değişikliği gerçekleştirmiş veya numara taşıma yoluyla elektronik haberleşme işletmecisini değiştirmiş müşterilerini Türkiye'de yerleşik mobil haberleşme işletmeleriyle gerekli entegrasyonu sağlayarak SMS OTP göndermeden önce belirler ve ilgili müşterilere, değişiklikler teyit edilmediği müddetçe, değişikliğin yapıldığı tarihten itibaren 90 gün boyunca elektronik ortamdaki hizmetler sunulurken SIM karta dayalı unsur kimlik doğrulama unsuru olarak kullanılamaz. Değişiklikler teyit edilirken iki bileşenli kimlik doğrulama kullanılmaksızın gerçekleştirilen her türlü

işlem için, gerçekleştirilen işlemlerin müşteri tarafından yapıldığını ispat etme yükümlülüğü şirkete aittir.
(9) Müşterilere kimlik ya da işlem doğrulama amacıyla kullandırılacak tek kullanımlık parolaların, tahmin edilmesi zor olacak şekilde yeterli uzunlukta, rastgele, değişken ve eşsiz olarak üretilmesi ve belirli bir süre için geçerli olması sağlanır.
(10) Müşterinin kimliğini tespit etmeye yarayan ve resmî kimlik belgesi yerine geçen belgeler üzerinde yer alan bilgiler ile anne kızlık soyadı, elektronik ortamdaki hizmetlerin sunulması esnasında hiçbir aşamada kimlik doğrulama amacıyla kullanılamaz. Şirketin kimlik doğrulamada müşterinin bildiği unsur olarak bir güvenlik sorusu kullanmak istemesi durumunda, bu güvenlik sorusunun resmî kimlik belgesi yerine geçen belgeler üzerinde yer alan bilgilerden birine ilişkin olmaması ve cevabının müşterinin kendisi tarafından belirleniyor olması gerekir.
(11) Şirketin elektronik ortamda sunulan hizmetlerinde kullanmak üzere müşterilerine sunduğu her türlü yazılım ya da mobil uygulamanın kaynağının, ilgili şirket olduğunun doğrulanabiliyor olması sağlanır. Şirket bu yazılım ya da mobil uygulamaların, müşteri güvenliğini tehlikeye sokacak herhangi bir kod içermemesini sağlamakla, güvenlik açıklarını giderecek gerekli yamaları ve güncellemeleri müşteri kullanımına sunmakla yükümlüdür.
(12) Şirket, akıllı telefonlar gibi birden fazla kimlik doğrulama bileşeninin şirkete iletilmesinde kullanılan mobil cihazlar üzerindeki uygulamaların kullandığı hassas verilerin, aynı mobil cihaz üzerindeki diğer uygulamalar ve çalışmakta olan işlemler tarafından erişilemez olmasını sağlayacak önlemler alır. Şirket, söz konusu mobil cihazların kaybolması ya da çalınması halinde bunlar üzerindeki hassas verilerin yetkisiz kişilerce erişilemez olmasını sağlamak ve mobil cihazların ele geçirilmesi, güvenilirliğinin bozulması, işletim sistemi yazılımının kırılması veya değiştirilmesi gibi hallerden kaynaklanacak risklerin

azaltılması amacıyla günün teknolojisine uygun kontroller tesis etmekle yükümlüdür.
(13) Elektronik ortamda sunulan hizmetlerde birinci fıkraya göre gerçekleştirilecek kimlik doğrulama işlemi için müşteriye atanmış bir şifreleme gizli anahtarı ile imzalanacak şekilde tek kullanımlık bir doğrulama kodu üretilir. Doğrulama kodu aracılığıyla birinci fıkrada belirtilen kimlik doğrulama unsurlarından hiçbiri hakkında bilgi edinilememesi, bilinen bir doğrulama kodu ile geçerli başka doğrulama kodlarının türetilememesi, doğrulama kodlarının taklit edilememesi sağlanır. Müşteriye atanmış bir şifreleme gizli anahtarı ile doğrulama kodunun imzalanmasının mümkün olmadığı hallerde, yedinci fıkra hükmü saklı kalmak kaydıyla SMS yoluyla müşteriye doğrulama kodu iletilebilir.
(14) Elektronik ortamda sunulan hizmetin mobil uygulama vasıtasıyla verilmesi durumunda, uygulama PIN'inin veya müşteriye ait bir biyometrik kimlik doğrulama bileşeninin müşteriye özgü bir şifreleme anahtarına erişmek üzere kullanılması ve bu şifreleme anahtarı yoluyla müşteriyle ilintili eşsiz bir bilginin şirket nezdinde çevrimiçi olarak doğrulanması halinde, birinci fıkrada belirtilen iki bileşenli kimlik doğrulama yerine getirilmiş kabul edilir.

Kimlik tespitini müteakip sözleşme ilişkisinin kurulması

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan şartlar dâhilinde uzaktan kimlik tespitinin yapılmasını ya da müşteri kimliğinin yüz yüze tespit edilmesini müteakiben, müşterilerce gerçekleştirilmek istenen işlemlere yönelik sözleşme ilişkisinin internet veya mobil hizmet kanalları üzerinden mesafeli olarak kurulması durumunda, müşterinin sözleşmeyi kuran irade beyanının aynı kanallar üzerinden 12 nci maddenin birinci fıkrasına uygun olarak gerçekleştirilmiş bir kimlik doğrulama sonrasında alınması şarttır.

(2) Bu Yönetmelikte yer alan şartlar dâhilinde uzaktan kimlik tespitinin yapılmasını ya da müşteri kimliğinin yüz yüze tespit edilmesini müteakiben, mesafeli olsun olmasın, müşterilerce gerçekleştirilmek istenen işlemlere yönelik olarak bir bilişim veya haberleşme cihazı üzerinden yazılı şeklin yerine geçecek nitelikte bir sözleşme ilişkisi kurulabilmesi için;
a) Söz konusu sözleşmenin bütün şartlarının, müşterinin okuyabileceği şekilde internet veya mobil hizmet kanalları üzerinden müşteriye iletilmesi,
b) (a) bendine göre müşteriye iletilen sözleşme ve bu sözleşme ile birlikte müşterinin sözleşmeyi kuran irade beyanının, 12 nci maddenin on üçüncü fıkrası ile on dördüncü fıkrasında belirtilen müşteriye özgü şifreleme gizli anahtarı ile imzalanarak şirkete iletilmesi,
c) (a) bendine göre iletilen sözleşmede müşteriye sözleşme içeriği olarak hangi bilgiler gösterilmiş ise (b) bendine göre müşteri tarafından yalnızca o bilgilerin imzalanmasının sağlanması,
şarttır.
(3) Müşteriye sunulacak hizmetlere yönelik olarak şirket ile müşteri arasındaki ilişkileri düzenleyen ve resmî şekle veya özel bir merasime tabi olmayan her türlü sözleşme ilişkisinin;
a) İkinci fıkraya uygun olarak elektronik ortamda kurulması ya da
b) Müşterinin sözleşmeyi kuran irade beyanının uzaktan kimlik tespitinin görüntülü görüşme aşamasında kimlik tespitini müteakip alınması suretiyle mesafeli olarak kurulması,
hallerinde bu sözleşmeler için yazılı şekil şartı gerçekleşmiş sayılır.

Dördüncü Bölüm I Çeşitli ve Son Hükümler

Yapay zekâ temelli uygulamalar

MADDE 14 – (1) 7.500 TL tutarını aşmayan işlemlerde bu Yönetmelikte ifade edilen müşteri temsilcisinin yapacağı

işlemlerin yapay zekâ temelli yöntemler ile yapılabilmesine ilişkin esasları belirlemeye Kurul yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinden bir ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

Finansal Kurumlar Birliği

FAKTORİNG İŞLEMLERİNDE UYGULANACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

R.G. Yayım Tarihi: 04.02.2015
R.G. Sayısı: 29257

Birinci Bölüm I Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, faktoring şirketleri ve bankalarca yapılacak faktoring işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nun 1. maddesine, 9. maddesinin ikinci fıkrasına ve 38. maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Birlik: Finansal Kurumlar Birliğini,

b) (***Ek:RG-6/10/2017-30202***) [32] Elektronik arşiv (E-arşiv): 30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 433)'nde yer alan şartlara uygun şekilde elektronik ortamda oluşturulan faturanın elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesini,

c) (***Ek:RG-6/10/2017-30202***) [31] Elektronik fatura (E-fatura): 5/3/2010 tarihli ve 27512 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 397)'nde yer alan şartlara uygun olan ve elektronik belge biçiminde oluşturulmuş faturayı,

d) Kanun: 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nu,

e) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nu,

---

[32] *6/10/2017 tarihli ve 30202 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile Yönetmeliğin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına (b) ve (c) bentleri eklenmiş, diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.*

ç) Kuruluş: Türkiye'de kurulu banka ve faktoring şirketlerini,
f) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nu ifade eder.

İkinci Bölüm I Mükerrer Fatura Kullanımının Önlenmesi ve Fatura İptali

Faturasız İşlem Yapılmaması

MADDE 4 – (1) Finansman, müşterinin mal veya hizmet satışına istinaden düzenlediği fatura veya fatura yerine geçen belgelerin karşılığında, kamu kurumlarına yapılan ödemeler haricinde, yalnızca müşteriye sağlanır.

(2) Kuruluşun sağladığı finansman tutarı ile bu işlemden kaynaklanan faiz ve komisyon gibi elde edilen gelirlerin toplamı fatura veya fatura yerine geçen belgelerin tutarını geçemez. Ödeme oranının yüzde yüz olduğu hallerde faiz ve komisyon gibi elde edilen gelirler müşterilerden ayrıca tahsil edilebilir.

(3) Müşterilerden fatura tutarı ile kambiyo senedi veya diğer senet tutarı arasında, yukarı yuvarlanmak suretiyle oluşan küçük farklar ile yabancı para cinsi ödeme araçlarının ödeme gününde oluşan kur farkları için ilave fatura alınmaz.

İstihbarat Çalışması

MADDE 5 – (1) Kuruluş tarafından müşteriyi yeteri kadar tanıyacak şekilde istihbarat çalışmalarının yapılması, sadece müşterilerin beyanı veya sözlü teyidi ile işlem yapılmaması gerekir.

İstihbarat çalışması;

a) Öncelikle ilgili mevzuatta yer alan faturanın tarifi, şekli ve nizamına ilişkin düzenlemeler de dikkate alınarak faturadaki bilgilerin kontrol edilmesi,

b) İç kontrol sisteminin devralınan faturalara ilişkin gerekli istihbarat ve araştırma yapılmasını sağlayacak ve Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nde bu faturaların mükerrer olmadığının kontrolü

tamamlanmaksızın kullandırım yapılamayacak şekilde oluşturulması,

c) Müşterilerin mali durumlarının değerlendirilerek bunların itibarı ve işlem geçmişleri de dikkate alınmak suretiyle gerektiğinde fatura borçlusu ve kambiyo senedi veya diğer senedin keşidecisine de başvurularak borcun teyit edilmesini sağlayacak yöntemler geliştirilmesi ve ulaşılabilmesi mümkün olan ilgili veri tabanlarından yararlanılması yoluna gidilmesi

d) Hususları dâhil olmak üzere asgari olarak yukarıda belirtilen usul ve esasları içerecek şekilde yapılır ve bunların yetersiz kalması durumunda ilave yöntemlere başvurulur.

Mükerrer Fatura Kullanımının Önlenmesi

MADDE 6 – (1) (**Değişik:RG-6/10/2017-30202**) Faktoring işlemi esnasında finansman sağlanmadan önce kuruluş tarafından müşteri yetkililerince imzalanmış alacak bildirim formu ve fatura bilgileri temin edilir. Fatura bilgilerinin Merkezi Fatura Kaydı Sistemine kaydedilmesi suretiyle faturanın mükerrer olmadığının kontrolü yapılır, e-fatura ve e-arşiv uygulamaları ayrıca Gelir İdaresi Başkanlığından teyit edilir.

(2) (**Değişik:RG-6/10/2017-30202**) Kuruluş, e-faturalar ile e-arşiv uygulaması kapsamında oluşturulan faturaların imajları hariç olmak üzere fatura aslı imajlarını yapılacak denetimlerde tevsik etmek üzere muhafaza eder.

Faturanın İptali

MADDE 7 – (1) Fatura iptallerinde, fatura iptallerinin bildirilmesi ve iptal edilen faturaların yerine yenilerinin düzenlenmesi halinde yeni faturaların kendilerine ibraz edilmesi hususunda faktoring işlemi esnasında müşterilerden taahhüt alınması gerekir.

(2) Kuruluş tarafından birinci fıkrada belirtilen hususlar yerine getirilmek kaydıyla müşteri bilgilendirilir ve gerekli tüm

taahhütlerin alınmasına yönelik olarak Birlik tarafından oluşturulacak standart alacak bildirim formları kullanılır.

Üçüncü Bölüm I Alınan Kambiyo Senedi veya Diğer Senetler

Alınan Kambiyo Senedi veya Diğer Senetler

MADDE 8 – (1) Faturalı alacağa istinaden kambiyo senedi veya diğer senetlerin alınması halinde, alınan kambiyo senedi veya diğer senetteki ciro silsilesinde kuruluşa kambiyo senedi veya diğer senedi ciro edip veren kişinin, devralınan faturada alacaklı olarak gözüken kişi ve bu kişiden bir önceki cirantanın veya keşidecinin de faturadaki borçlu ile aynı kişi olması gerekir. Fatura ile kambiyo senedi veya diğer senetteki tutarın uyumlu olmasına dikkat edilir. Kuruluş tarafından kullanılan faktoring programları bu uyumu gözetecek ve uyumsuzluk söz konusu olduğunda işlem yapılmasına olanak vermeyecek şekilde yapılandırılır.

(2) (**Ek:RG-6/10/2017-30202**) [33] Garantili ithalat ve ihracat faktoringi işlemlerinde, kuruluş ile fatura borçlusu arasında faktoring işlemine temel teşkil eden ticari işlemin dayanağı olan fatura veya sözleşme hükümlerine atıfta bulunan ve kuruluş tarafından alınan fatura borçlusunun düzenlediği veya ciro ettiği kambiyo senedine ilişkin bilgileri de içeren münhasır sözleşme düzenlenmiş olması kaydıyla birinci fıkranın birinci cümlesi uygulanmaz.

(3) Müşterilerden ek teminat mahiyetinde olmak üzere devralınan ve fatura veya fatura yerine geçen belgeler ile ilişkili

[33] *6/10/2017 tarihli ve 30202 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile Yönetmeliğin 8 inci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere ikinci fıkra eklenmiş, diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir*

olmayan kambiyo senedi veya diğer senetlerin tahsil edilebilmesi için;

a) Alacağın vadesinde ödenmeyip sorunlu hale gelmiş olması,

b) Alınan kambiyo senedi veya diğer senet karşılığında hiçbir şekilde kambiyo senedi ve diğer senedin ilgililerine finansman sağlanmaması,

c) Kuruluşun işlem ve muhasebe kayıtlarında ek teminat mahiyetinde alınan kambiyo senedi veya diğer senedin ilgili borcun teminatı karşılığında alındığına ilişkin kayıt düşülmesi gerekir.

(4) Müşterilerden ek teminat mahiyetinde olmak üzere devralınan ve fatura veya fatura yerine geçen belgeler ile ilişkili olmayan kambiyo senedi veya diğer senedin tahsil edilmesi, ancak kuruluşun vadesinde ödenmeyen alacağı ve müşteriden olan diğer alacaklarını ilgili mevzuat çerçevesinde alacağın geri ödenebilirliğine göre Tasfiye Olunacak Alacaklar veya Zarar Niteliğindeki Alacaklar hesabında sınıflandırması, buna göre özel karşılık ayırması ve hukuki takip süreçlerini başlatmış olması halinde mümkündür.

Dördüncü Bölüm I Doğacak Alacakların Devri

Doğacak Alacakların Devredilebilmesi İçin Gereken Şartlar

MADDE 9 – (1) Doğacak alacaklar açısından faktoring işleminin gerçekleşmesi, devralınan alacakların fatura veya fatura yerine geçen belgeler ile tevsik edilebilir bir alacak olması ve alacağın doğduğu anda bu durumun fatura veya fatura yerine geçen belgeler ile tevsik edildiğinin kuruluş tarafından takip edilmesine bağlıdır.

(2) Mal veya hizmet satışına bağlı olarak doğacak alacağın devralınabilmesi için;

a) Kuruluş ile müşteri arasında doğacak alacağın devrine yönelik bir sözleşme yapılması, sözleşmede işin tanımının, alacağın niteliğinin, tutar veya tutarın hesaplanamaması durumunda, hesaplamaya temel oluşturacak veriler

çerçevesinde belirlenen azami faktoring limiti ile ödeme şartlarının açıkça belirtilmiş olması,
b) Sözleşmedeki doğacak alacağa ilişkin belirtilen hususların, müşteri ile borçlu arasında imzalanan sözleşme, sipariş formu, proforma fatura veya akreditif belgeleri ile varsa bunlara ilave olarak doğacak bir alacak olacağını gösteren diğer belgelerle tevsik edilmesi,
c) Mal veya hizmet satışından kaynaklanan bir ticari ilişki bulunduğunu ve devre konu alacakların da bu ticari ilişki çerçevesinde doğacağını ispat eden tüm belgelerin doğruluğunun ve tutarlılığının bir bütün halinde kontrol edilerek değerlendirilmesi, bunların denetime hazır bir şekilde belgelendirilmesi,
ç) Alacağın doğmasını müteakip düzenlenecek fatura veya fatura yerine geçen belgelerin kuruluş tarafından müşteriden temin edilerek işlem dosyasına eklenmesi, gerekir.

Beşinci Bölüm I Çeşitli ve Son Hükümler

Belgelerin Saklanması
MADDE 10 – (1) Kuruluş, fatura veya fatura yerine geçen belgelerle ilgili yapmış olduğu inceleme, araştırma ve istihbarat sonuçlarını yapılacak denetimlerde tevsik edecek şekilde beş yıldan az olmamak koşuluyla kuruluşların tabi oldukları mevzuatta belirtilen süreyle saklamakla yükümlüdür.

Yürürlük
MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik 1/1/2015 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme
MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

Finansal Kurumlar Birliği

FİNANSAL KURUMLAR BİRLİĞİ STATÜSÜ

R.G. Yayım Tarihi: 25.07.2013
R.G. Sayısı: 28718

Kuruluş

MADDE 1 – (1) Finansal Kurumlar Birliği, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu gereğince kurulmuş, tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Yönetim merkezi İstanbul olup, yurt içinde gerekli teşkilatı kurabilir.

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Statünün uygulanmasında;

a) Birlik: Finansal Kurumlar Birliğini,

b) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,

c) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

ç) Kanun: 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununu,

d) Sektör: Finansal kiralama, faktoring, finansman, tasarruf finansman veya varlık yönetim şirketleri sektörlerini yahut Kurumun gözetim ve denetimine tabi diğer kuruluşlardan Birliğe üye olması Kurulca uygun görülen şirketlerin sektörlerini,

e) Şirket: Türkiye'de kurulu finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketlerini, ifade eder.

f) Konsolide bütçe: Birlik idari bütçesi ile sektör bütçelerini, ifade eder.

Birliğe Üyelik

MADDE 3 – (1) Türkiye'de faaliyet gösteren bütün finansal kiralama, faktoring, finansman, tasarruf finansman, varlık yönetim şirketleri ve Kurumun gözetim ve denetimine tabi diğer kuruluşlardan Kurulca uygun görülenler, Kanun hükümlerine göre faaliyet izni aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Birliğe üye olmak, bu Statü hükümlerine uymak ve Birliğin yetkili organlarının aldığı kararları uygulamak zorundadır.

(2) Üyelik başvurusunun tamamlanması için, Birlik üye giriş ücretinin Birlik adına açılan hesaba yatırılması ve ödemeye ilişkin makbuzun başvuru belgeleri ile birlikte ibrazı zorunludur. Üye giriş ücretini yatırmayan kuruluşların üyelik başvuruları kabul edilmez.
(3) Her ne surette olursa olsun faaliyet izni kaldırılan veya diğer bir veya birkaç şirket ile birleşen veya bütün aktif ve pasifi ile diğer hak ve yükümlülüklerini Türkiye'de faaliyette bulunan diğer bir şirkete devreden veya tasfiye kararı alan şirketlerin üyelik kayıtları silinir.

Birliğin Amacı, Yetkileri ve Görevleri

MADDE 4 – (1) Birliğin amacı, üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, serbest piyasa ekonomisi ve tam rekabet ilkeleri çerçevesinde, sektörlerin düzenleme ilke ve kuralları doğrultusunda şirketlerin hak ve menfaatlerini savunmak, sektörlerin büyümesi, sağlıklı olarak çalışması, ilgili mesleklerin gelişmesi ve rekabet gücünün artırılması amacıyla çalışmalar yapmaktır. Birlik bu amaçlarını gerçekleştirmek için kendisine verilen aşağıdaki yetkileri, yetkili organları vasıtasıyla kullanır ve görevleri yürütür:
a) Sektörlerin ve mesleklerin geliştirilmesine yönelik politikalar oluşturmak ve kararlar almak.
b) Şirketlerin uyacakları meslek ilkeleri ve standartlarını belirlemek.
c) Meslek ilkelerini ve etik ilkeleri belirlemek suretiyle şirketlerin birlik ve mesleğin gerektirdiği vakar ve disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak.
ç) İlgili mevzuat uyarınca alınan kararlar ile Kurumca alınması istenilen tedbirleri şirketlere bildirmek.
d) Üyeleri arasında haksız rekabeti önlemek ve rekabetçi ortamın korunması amacıyla gerekli tedbirleri almak.

e) Yurt içinde ve yurt dışında sektörleri temsil etmek, tanıtmak, işbirliği yapmak ve bu konuda kamuoyunu aydınlatmak için çalışmalarda bulunmak.

f) Ekonomi, mali sektör ve kendi sistemindeki yurt içi ve yurt dışı gelişmeleri izleyerek toplayacağı bilgileri üyelerine ve ilgililere ulaştırmak.

g) Şirketler arası ilişkilerde mesleki dayanışmayı güçlendirecek kararlar almak.

ğ) Şirket ve sektörlerle ilgili olan konularda resmi makam ve kuruluşlara genel mahiyette istişari mütalaa vermek.

h) Üyeleri arasında ortak projelere ilişkin iş birliğini temin etmek.

ı) Şirket ve sektörlerin gizlilik niteliği taşımayan istatistiklerini toplamak ve kamuoyuna duyurmak.

i) Sektörlerle ilgili düzenlemeleri takip etmek ve bu düzenlemeleri şirketlere duyurmak.

j) İlgili mevzuat çerçevesinde şirketlerin ilan ve reklamlarda uyacakları esasları belirlemek.

k) Alınan karar ve tedbirlerin uygulanmasını takip etmek, bunlara zamanında ve tam olarak uymayan şirketler hakkında Kanun kapsamında idari para cezası kararı vermek.

l) Sektörlerle ilgili konularda seminer, sempozyum, konferans vb. eğitim programları düzenlemek.

m) Şirketlerin ortak menfaatlerini ilgilendiren konularda Yönetim Kurulu kararına istinaden dava açmak.

n) Kurumca alınması istenen tedbirleri almak.

o) Finansal kiralama sözleşmelerinin tutulacak özel sicile tesciline ilişkin usul ve esasları Kurulun uygun görüşünü alarak belirlemek.

ö) Faktoring şirketleri ile bankaların, fatura bilgileri de dâhil olmak üzere devraldıkları alacaklarla ilgili bilgileri, Risk Merkezi nezdinde veya Birliğin uygun göreceği bir şekilde toplulaştırmak, bilgilerin paylaşımına ilişkin usul ve esasları belirlemek.

p) Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.

r) İlgili mevzuat çerçevesinde ulusal veya uluslararası mali, iktisadi ve mesleki kurum kuruluş veya ortaklıklara üye olmak veya hissedar olarak katılmak.
s) Birliğin üyesi veya hissedar olduğu kurum, kuruluş ya da ortaklıklarda Birliği temsil etmek.
ş) Üyeleri ile kendisi ve kendisi ile Kurul arasında, talep edilen çerçevede bilgi akışını sağlamak.
t) Şikâyet platformu dahil olmak üzere, her türlü kanaldan Birliğe intikal etmiş üyeleri hakkında yapılan şikâyetleri değerlendirerek taraflar arasındaki ihtilafın çözümlenmesine yönelik girişimlerde bulunmak.
u) Kanun ve ilgili mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.

Şirketlerin Temsili

MADDE 5 – (1) Şirketler Birlik organlarında, yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulu üyesi veya genel müdür, genel müdürün bulunmadığı hallerde genel müdür vekili tarafından temsil olunur. Ancak, temsilcinin Genel Kurul toplantısına mazereti nedeniyle katılamaması halinde, şirketin, noter tarafından usulüne uygun olarak hazırlanmış bir vekaletname ile yetkilendirilmiş imza yetkisini haiz en az genel müdür yardımcısı düzeyinde bir çalışanı tarafından Genel Kurul toplantısında temsil edilmesi mümkündür.
(2) Şirketler, Birlik nezdinde kendilerini temsil edecek ve kendileri adına oy kullanacak temsilcilerini yazılı olarak Birliğe bildirirler. Söz konusu temsilcilerinin herhangi bir nedenle değişmesi halinde, şirketler yeni temsilcilerini, yedi gün içerisinde Birliğe yazılı olarak bildirmek zorundadırlar.

Birliğin Organları

MADDE 6 – (1) Birliğin organları Genel Kurul ve Yönetim Kurulundan oluşur. Birliğin karar organı Genel Kurul, yürütme

organı Yönetim Kuruludur. Birlikte ayrıca Sektör Temsil Kurulları ve Genel Sekreterlik bulunur.

Genel Kurul ve Görevleri

MADDE 7 – (1) Birlik Genel Kurulu şirketlerin temsilcilerinden oluşur. Genel Kurul aşağıda belirtilen görevleri yapar:

a) Birliğin yıllık çalışma ve hesaplarına dair Yönetim Kurulu ve bağımsız denetim raporlarını, konsolide bütçe ile Birlik iktisadi işletmelerinin ve Sektör Temsil Kurullarına bağlı sektör iktisadi işletmelerinin bütçelerini incelemek ve onaylamak.

b) Yönetim Kurulu üyelerini seçmek.

c) Birliğin görev ve amaçlarıyla ilgili konularda Yönetim Kurulu tarafından yapılacak veya Genel Kurula arz edilmek üzere şirketlerce Yönetim Kuruluna gönderilecek öneri ve dilekleri görüşmek, gerekli kararları almak, yeni çalışma yılı hakkında kararlar vermek.

ç) Statüde yapılmasına gerek görülecek değişiklikler hakkında Kuruma önerilerde bulunmak.

d) 13 üncü madde uyarınca önerilen bağımsız denetim şirketini onaylamak.

e) Birliğin amaçlarını gerçekleştirmesi için taşınmaz alınmasına ve satılmasına karar vermek.

f) İlgili mevzuat çerçevesinde ulusal veya uluslararası mali, iktisadi ve mesleki kuruluş veya ortaklıklara hissedar olarak katılma kararı almak.

.

Genel Kurulun toplanma usulü

MADDE 8 – (1) Genel Kurul, olağan ve olağanüstü toplantısını Birlik merkezinde veya Yönetim Kurulunun kararlaştıracağı başka bir yerde yapar. Genel kurul toplantısı tamamen elektronik ortamda veya bazı üyelerin fiziken mevcut bulundukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da icra edilebilir. Olağan toplantı her

yıl Nisan ayı içinde yapılır. Yönetim Kurulu bu toplantının yerini, gününü, saatini, gündemini ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak toplantıya ilişkin hususları kararlaştırır. Ancak ilk toplantı günü ile ikinci toplantı arasındaki süre bir haftadan az olamaz. Yönetim Kurulunun bu kararı Genel Sekreterlikçe ilk toplantı tarihinden en az on beş gün, seçim yapılacak genel kurul toplantılarında ise en az 30 gün önce şirketlere ve Kuruma iadeli taahhütlü mektup, kayıtlı elektronik posta sistemi veya özel kurye aracılığı ile bildirilir. Seçim yapılacak Genel Kurul toplantısından en az on beş gün önce, seçimlere katılacak şirketleri ve temsilcilerini gösteren liste, toplantı ile ilgili olarak Yönetim Kurulu kararında yer alan hususları belirten bir yazı ile birlikte, üç nüsha olarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek seçim kurulu başkanı hâkime tevdi edilir. Hâkim gerekli incelemeyi yaparak listeyi ve diğer hususları onaylar.

(2) Olağanüstü toplantı, Yönetim Kurulunun çağrısı veya en az üyeye sahip sektör şirketlerinin sayısı kadar şirketin yazılı başvurusu üzerine yapılır. Bu toplantı, birinci fıkrada belirtilen şekilde, toplantı tarihinden en az on beş gün önce şirketlere, Kuruma ve organ seçimi yapılacaksa seçim kurulu başkanı hâkime bildirilir.

(3) Seçim yapılan Genel Kurul toplantılarında Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek seçim kurulu başkanı hâkim tarafından bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile bunlar için birer yedek üye atanır.

Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

MADDE 9 – (1) Genel Kurul, her bir sektördeki şirket sayısının yarısının katılımı ile toplanır. Birinci toplantıda yeter sayı sağlanamazsa ikinci toplantıda toplantı yeter sayısı aranmaz.

(2) Genel Kurulda yalnız gündeme konulan maddeler görüşülür. Ancak, üye şirketlerden herhangi biri tarafından önerilen ve toplantıda hazır bulunan şirketlerin oy çoğunluğu ile

görüşülmesi istenen maddelerin gündeme konulması zorunludur. Kararlar oy çokluğu ile alınır.
(3) Birlik veya sektör masraf iştirak payını bir yıl geciktirmiş şirketler, Genel Kurul toplantısında oy kullanamazlar.

Genel Kurulda Başkanlık Divanı

MADDE 10 – (1) Genel Kurulu yönetmek üzere mevcut üyeler arasından oluşturulacak divana bir başkan ve bir başkan vekili ile iki kâtip seçilir. Görüşme tutanakları ve kararlar, başkan, başkan vekili ve kâtipler tarafından imzalanarak muhafaza edilir.

Oy Hakkı, Oyların Kullanılma Şekli ve Kararların Bildirilmesi

MADDE 11 – (1) Genel Kurulda her şirket eşit oy hakkı ile temsil edilir ve her bir şirketin oy hakkı "1/Birliğe üye şirket sayısı" kadardır. Kararlar oy çokluğu ile alınır.
(2) Yönetim Kurulu üyelerinin seçimi ile ilgili oylamalar eşit oy hakkı ile her sektör için ayrı ayrı yapılır. Bu oylamalarda şirketler ait oldukları sektörün oylamasına katılırlar ve oy pusulasındaki aday listesinden en fazla yedi aday tercih edebilirler.
(3) Seçimlerde oy verme işlemi gizli oy, açık tasnif esasına göre yapılır. Seçim süresinin sonunda tutanakla tespit edilen seçim sonuçları seçim sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçimlere yapılacak her türlü itirazlar seçim kurulu başkanı hâkim tarafından Kanunda belirtilen sürede incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.
(4) Genel Kurulda oylar açıktır. Yalnız seçimlerde ve Genel Kurulca karar verilmesi durumunda gizli oya başvurulur. Genel Kurulun karar vermesi halinde divan başkanı ile kâtiplerin seçimi açık oyla yapılır. Kararların birer örneği iadeli taahhütlü mektupla, özel kurye aracılığı veya Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi ile üyelere ve Kuruma gönderilir.

Yönetim Kurulu ve Oluşumu

MADDE 12 – (1) Yönetim Kurulu, 11 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde, her bir sektör için ayrı ayrı seçilmek üzere, sektörlerinden en çok oy alan;

a) Üye şirket sayısı 1-10 olan sektörler için 1,

b) Üye şirket sayısı 11-30 olan sektörler için 2,

c)Üye şirket sayısı 31 ve üzeri olan sektörler için 3

şirketten teşekkül eder.

(2) Üye şirket sayısının değişmesi nedeniyle ilgili sektörün yönetim kurulu üyesi sayısının birinci fıkrada belirtilen sayılara göre değişmesi gerektiği durumlarda mevcut Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi bir sonraki Yönetim Kurulu üyeleri belirleninceye kadar devam eder.

(3) Kanunun 40 ıncı maddesi uyarınca Kurulca uygun görülen şirketlere Birliğe üyelik zorunluluğu getirilmesi halinde, Birliğin mevcut Yönetim Kurulunda değişiklik olmaksızın, Birliğe yeni üye olan sektördeki şirketlerin tamamının üyeliklerinin başladığı tarihten itibaren bir ay içinde, Birlik ve Kurum nezaretinde birinci fıkrada belirtilen usul çerçevesinde yeni sektörün kendi içinden seçeceği üye/üyeler yeni Yönetim Kurulu oluşturulana kadar geçici olarak görev yapmak üzere Yönetim Kuruluna atanır. Yeni Yönetim Kurulu, ilgili şirketlerin üyeliğinden önceki durumda yapılması gereken ilk olağan Genel Kurul toplantısında oluşturulur.

.

Yönetim Kurulunun Görevleri

MADDE 13 – (1) Yönetim Kurulu Birliğin yürütme organıdır. Yönetim Kurulu aşağıda belirtilen görevleri yapar:

a) Birliği sorumluluk altına sokacak evraka konulacak imzaya ilişkin yetkileri karara bağlamak.

b) Yönetim Kurulu başkan ve başkan vekillerini seçmek.

c) Genel Sekreteri ve Sektör Temsil Kurulları tarafından önerilenler arasından genel sekreter yardımcılarını atamak,

bunların ücret ve özlük haklarını Birlik ücret politikasına uygun olarak belirlemek.

d) Genel Kurulu olağan ve olağanüstü toplantıya çağırmak, yapılacak Genel Kurul toplantılarının gündemini, yerini, gün ve saatini belirlemek.

e) Birlik iç yönetmeliklerini onaylamak.

f) Birlik ücret politikasını belirlemek, Birlik bünyesinde kurulacak veya kapatılacak birimleri tespit etmek.

g) Birliğin amaçlarını gerçekleştirmesi için taşınmaz alınması ve satılması kararını Genel Kurul'un onayına sunmak.

ğ) Genel Sekreterlikçe hazırlanan Birlik idari bütçesi ile Birlik iktisadi işletme bütçelerini inceleyerek; Sektör Temsil Kurullarınca hazırlanan sektör ve sektör iktisadi işletmelerinin bütçelerini ise mevzuata ve Birlik yönetmeliklerine uygunluk açısından inceleyerek; Genel Kurulun onayına sunmak.

h) Genel Kurulca onaylanan konsolide bütçe ile Birlik iktisadi işletme bütçelerinin nasıl uygulanacağına dair kararlar almak.

ı) Sektör Temsil Kurullarına bağlı iktisadi işletmelerden Birliğe gelir payı ödenmesine karar verdiği takdirde bu karara istinaden ödenecek gelir payını belirlemek.

i) Disiplin kararlarını almak.

j) İlgili mevzuat çerçevesinde sektörlerin ve ilgili mesleklerin gelişimini sağlamak amacı ile ulusal ve uluslararası faaliyette ve iş birliğinde bulunmak ve yurtdışında kurulmuş ilgili Birlik veya kuruluşlara katılma kararı almak.

k) Meslek ahlâkını, disiplini ve dayanışmayı korumak ve geliştirmek.

l) İlgili kanunlar çerçevesinde resmî makamlarca istenecek bilgileri vermek.

m) İstatistikleri yayımlamak.

n) Sektörlerin ortak ihtiyaçları ya da Sektör Temsil Kurullarından gelen talepler doğrultusunda ilgili sektörün ihtiyaçları için iktisadi işletme veya işletmeler kurmak; iktisadi işletmelerin sektörlerin ortak ihtiyaçları için kurulmuş olan Birlik iktisadi

işletmesi niteliğinde olduğuna ya da tek bir sektörün ihtiyaçlarına istinaden kurulmuş olduğuna karar vermek ve tek bir sektörün ihtiyaçlarına istinaden kurulmuş iktisadi işletmelerin gelir ve giderinin ilgili Sektör Temsil Kuruluna bağlı iktisadi işletme bütçesi altında takip edilmesini sağlamak

o) Sektörlerin ortak ihtiyaçları için kurulan Birlik iktisadi işletmelerinin yönetim faaliyetlerini yürütmek, bu iktisadi işletmelerde istihdam edilecek kadroları ve özlük haklarını belirlemek ve bu iktisadi işletmelere ilişkin alt yapının kurulmasını, bu altyapı üzerinden işlemlerin düzenli olarak yapılmasını, bu işlemlerle ilgili taraflara gerekli bilgi paylaşımının güvenli ve kesintisiz şekilde yapılmasını sağlamak.

p) Bağımsız denetim şirketi önerisini oluşturmak ve Genel Kurulun onayına sunmak.

r) İlgili mevzuat çerçevesinde ulusal veya uluslararası mali, iktisadi ve mesleki kurum, kuruluşlara üye olma konusunda karar almak.

s) Alacağı kararlarda, Birlik üyeleri arasında haksız rekabetin önlenmesini ve hakkaniyet ilkesini gözetmek.

(2) Yönetim Kurulu; Birlik statüsünde yer alan hükümlere, Birlik karar organının aldığı genel ya da özel nitelikli karar ve tedbirlere uymayan üyeden yazılı olarak savunmasını ister. Disiplin kararı alınıp alınmayacağına, üyenin savunması alındıktan sonra karar verilir. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde savunma verilmemesi halinde üyenin savunma hakkından feragat ettiği kabul edilir. Yönetim Kurulu disiplin konularını, savunma istem yazısından itibaren iki ay içerisinde sonuçlandırmak zorundadır. Bu süre en fazla bir ay uzatılabilir.

(3) Yönetim Kurulu, disiplin soruşturmasının yapılması ve hakkında soruşturma yürütülen üyenin yazılı ve sözlü savunmasının alınması ve soruşturma raporunun hazırlanması için bir disiplin kurulu oluşturabilir.

(4) Birliğin aldığı genel ya da özel nitelikteki karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyeler hakkında Yönetim Kurulunca verilecek disiplin kararları, Kanunun 42. maddesinde öngörülen idarî para cezasıdır.
(5) Disiplin kararlarının alınacağı toplantılara ilgili şirket veya şirket temsilcileri katılamaz.
(6) Yönetim Kurulu; mali işler veya denetim konularında tecrübeli şirket yöneticileri arasından mali danışma kurulu oluşturabilir.

Yönetim Kurulu başkanı

MADDE 14 – (1) Yönetim Kurulu başkanı Birliği temsil eder ve Genel Kurul ile Yönetim Kurulu kararlarının uygulanmasından sorumludur.

Yönetim Kurulu Başkanının Seçimi

MADDE 15 – (1) Yönetim Kurulu Başkanı, Yönetim Kurulu üyeleri arasından Yönetim Kurulunca ismen belirlenerek seçilir. Seçim, Yönetim Kurulunca aksi kararlaştırılmadığı sürece açık oylama yöntemiyle yapılır. Yönetim Kurulu başkanlık süresi, Yönetim Kurulunun görev süresi ile sınırlıdır. Bu süre dolmadan Yönetim Kurulunun herhangi bir nedenle Genel Kurulca aynen yeniden seçilmesi halinde de Yönetim Kurulu başkanı görev süresini tamamlamak üzere yeniden seçilir
(2) Yönetim Kurulu Başkanının, şirketteki görevinin sona ermesi veya başka bir nedenle başkanlığın boşalması halinde Yönetim Kurulu, başkanın görev süresini tamamlamak üzere aynı sektördeki Yönetim Kurulu üyeleri arasından bir ay içinde ismen yeni bir başkan seçer.
(3) Yönetim Kurulu başkanı olarak seçilmiş bir kişi en fazla bir kez daha Yönetim Kurulu başkanı seçilebilir ve bir kişi toplamda en fazla iki Yönetim Kurulu görev süresi boyunca Yönetim Kuruluna başkanlık yapabilir. Bir Yönetim Kurulu başkanının, 17 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen Yönetim Kurulu görev süresinden daha

kısa bir süre için seçildiği haller ile birinci ve ikinci fıkralara göre önceki görev süresini tamamlamak üzere seçildiği haller bu hesaplamaya dahil edilmez.

Yönetim Kurulu Başkan Vekilleri ve Seçimi

MADDE 16 – (1) Yönetim Kurulu, başkanın temsil ettiği sektörün dışındaki diğer sektörlere mensup Yönetim Kurulu üyeleri arasından birer başkan vekilini ismen seçer. Yönetim Kurulu başkan vekilliği süresi, Yönetim Kurulunun görev süresi ile sınırlıdır. Başkan vekilinin şirketindeki görevinin sona ermesi veya başka bir nedenle başkan vekilliğinin boşalması halinde Yönetim Kurulu, kalan süreyi tamamlamak üzere görevden ayrılan başkan vekilinin temsil ettiği sektöre mensup Yönetim Kurulu üyeleri arasından ismen yeni bir başkan vekili seçer.

Yönetim Kurulu Üyelerinin Görev Süresi

MADDE 17 – (1) Yönetim Kurulu üyeleri üç yıl için seçilir. Süresi dolan üyeler tekrar seçilebilir. Üyelik sıfatı sona eren şirketlerin Yönetim Kurulu üyelikleri kendiliğinden düşer. Bu durumda, üyeliğin boşaldığı sektörde Yönetim Kurulu üyesi olmayan şirketlerden, Genel Kurulda en çok oyu alan üye, oyların eşit olması halinde ise yıl sonu itibarıyla aktif toplamı daha büyük olan üye geçici olarak Yönetim Kurulu üyeliğine tayin edilir. Yönetim Kurulu üyelerine yaptıkları bu görev için herhangi bir ücret ödenmez.

Yönetim Kurulu'nun Toplanması

MADDE 18 – (1) Yönetim Kurul'u, Birlik işleri ihtiyaç gösterdikçe başkan veya bulunmaması halinde başkan vekillerinden birinin onayı ile Genel Sekreter'in çağrısı üzerine toplanır. Yönetim Kurulu toplantısı tamamen elektronik ortamda veya bazı üyelerin fiziken mevcut bulundukları bir toplantıya bir kısım

üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da icra edilebilir. Her üye Yönetim Kurulunun toplantıya çağrılmasını yazı ile başkandan isteyebilir. Yönetim Kurulunun en az iki ayda bir toplanması zorunludur. Yönetim Kurulu, Birlik merkezinde veya başka bir yerde toplanabilir. Toplantı gündemi ve yeri Genel Sekreter tarafından üyelere gönderilir. Yönetim Kurulunun toplanabilmesi için üyelerin çoğunluğunun toplantıya katılması gerekir. Kararlar toplantıda bulunanların çoğunluğu ile alınır. Eşitlik halinde, Yönetim Kurulu başkanının katıldığı tarafın oyu çoğunluk kabul edilir. Yönetim Kurulu üyeleri birbirlerini temsilen oy veremeyecekleri gibi toplantılara vekil aracılığıyla da katılamazlar.

(2) Yönetim Kurulu toplantısına geçerli bir mazeret bildirmeksizin arka arkaya iki kez katılmayan Yönetim Kurulu üyesinin üyeliği düşer. Boşalan üyelik için 15 inci, 16 ncı veya 17 nci maddedeki usul uygulanır.

(3) Yönetim Kurulu, seçimden sonra düzenlenecek ilk toplantısında bir sayman üyeyi ismen seçer. Sayman üyenin görev süresi, Yönetim Kurulunun görev süresi ile sınırlıdır. Sayman üyenin şirketindeki görevinin sona ermesi veya başka bir nedenle sayman üyeliğinin boşalması halinde Yönetim Kurulu, kalan süreyi tamamlamak üzere diğer Yönetim Kurulu üyeleri arasından ismen yeni bir sayman üye seçer.

Sektör Temsil Kurullarının Oluşumu, İşleyişi, Görev ve Yetkileri

MADDE 19 – (1) Yönetim Kurulu, sektörlere ilişkin yürütme faaliyetlerinden bu Statüde belirtilenleri Sektör Temsil Kurulları vasıtasıyla yerine getirir. Sektör Temsil Kurulları, 11 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde, her bir sektör için yapılan Yönetim Kurulu seçiminde en fazla oy alan yedişer üye şirketten oluşur.

(2) Sektör Temsil Kurullarının görev süresi Yönetim Kurulunun görev süresi ile sınırlıdır. Kurulda süresi dolan üyeler yeniden seçilebilir. Üyelik sıfatı sona eren şirketlerin Sektör Temsil Kurulundaki üyelikleri kendiliğinden düşer. Bu durumda, üyeliğin boşaldığı sektörde Sektör Temsil Kurulu'nda üyesi olmayan şirketlerden, Genel Kurulda en çok oyu alan üye, oyların eşit olması halinde ise yıl sonu itibarıyla aktif toplamı daha büyük olan üye geçici olarak Sektör Temsil Kurulu üyeliğine tayin edilir.

(3) Yönetim Kurulu başkanı ve başkan vekilleri, her biri kendi Sektör Temsil Kurullarının olağan başkanıdırlar. Sektör Temsil Kurullarının başkan vekilleri, ilgili Sektör Temsil Kurulu üyelerince seçilir.

(4) Sektör Temsil Kurulları ayda en az bir defa toplanır. Ancak, sektör işleri ihtiyaç gösterdikçe Sektör Temsil Kurulu başkanı veya bulunmaması halinde başkan vekilinin çağrısı üzerine olağanüstü toplanır. Sektör Temsil Kurulu toplantısı tamamen elektronik ortamda veya bazı üyelerin fiziken mevcut bulundukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da icra edilebilir. Her Sektör Temsil Kurulu üyesi, Sektör Temsil Kurulunun toplantıya çağrılmasını Sektör Temsil Kurulu başkanından isteyebilir. Sektör Temsil Kurulu, Birlik merkezinde veya uygun görülen başka bir yerde toplanır. Sektör Temsil Kurulunun toplanabilmesi için üye sayısının çoğunluğunun toplantıya katılması gerekir. Kararlar toplantıda bulunanların çoğunluğu ile alınır. Eşitlik halinde karar alınamamış kabul edilir.

(5) Şirketler Sektör Temsil Kurulunda, bu Statünün 5 inci maddesinde belirtilen usulde Birliğe bildirilen temsilci tarafından temsil olunur. Sektör Temsil Kurulu üyeleri birbirlerini temsilen oy veremeyecekleri gibi, toplantılara vekil aracılığıyla da katılamazlar. Sektör temsil kurulu toplantısına geçerli bir mazeret bildirmeksizin arka arkaya iki kez katılmayan sektör temsil kurulu üyesinin üyeliği düşer. Boşalan üyelik için yeni üye tayininde ikinci fıkrada belirtilen usul uygulanır.

(6) Sektör Temsil Kurullarının görev ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir:

a) Sektörleriyle ilgili tavsiye niteliğinde kararlar almak, bu kararları Yönetim Kurulu'nun onayına sunmak.

b) Yönetim Kurulu kararlarını kendisine verilen yetki çerçevesinde uygulamak.

c) Sektör ve kendisine bağlı iktisadi işletme bütçelerini ilgili Genel Sekreter Yardımcısı marifetiyle hazırlamak ve Yönetim Kuruluna sunulmak üzere Genel Sekreterliğe sunmak.

ç) Yönetim Kurulu'nun verdiği yetki çerçevesinde sektörünü ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar nezdinde temsil etmek.

d) Yurt içinde ve yurt dışında sektörü tanıtmak için çalışmalarda bulunmak.

e) Sektörlerin ve ilgili mesleklerin gelişimini sağlamak amacıyla işbirliğinde bulunmak, eğitim, seminer, konferans ve benzeri faaliyetleri düzenlemek.

f) Sektörü ilgilendiren bilgi ve haberleri derleyerek ilgililere ulaştırmak.

g) Şirketlerin faaliyetlerini icra ettikleri sırada ihtiyaç duyabilecekleri her çeşit bilgiyi, başvurmaları halinde kendilerine vermek veya bunların elde edilmesini kolaylaştırmak.

ğ) Sektöre ait her türlü incelemeleri yapmak, sektör istatistiklerini tutmak.

h) Yönetim Kurulunca tek bir sektörün ihtiyaçlarına istinaden kurulmuş olduğuna karar verilen iktisadi işletmelere ilişkin alt yapının ilgili Sektör Temsil Kurulu tarafından kurulmasını, bu altyapı üzerinden işlemlerin düzenli olarak yapılmasını ve bu işlemlerle ilgili taraflara gerekli bilgi paylaşımının güvenli ve kesintisiz şekilde yapılmasını sağlamak.

ı) Sektör faaliyetlerine ait konularda resmî makamlara öneri, talep, dilek ve başvurularda bulunulacak konuları belirlemek ve gerekli başvuruların yapılması için Yönetim Kurulundan talepte bulunmak.

i) Şirketlerin tamamının veya bir kısmının menfaati olduğu takdirde dava açılması konusunda Yönetim Kurulundan talepte bulunmak.
j) Yönetim Kurulunca tek bir sektörün ihtiyaçlarına istinaden kurulmuş olduğuna karar verilen iktisadi işletmelerin yönetim faaliyetlerini Sektör Temsil Kurullarının verdiği yetkiler doğrultusunda genel sekreter ve ilgili genel sekreter yardımcısı eliyle yürütmek ve Yönetim Kuruluna bilgi vermek.
k) Kendi sektörünün Genel Sekreter Yardımcısı adaylarını Yönetim Kuruluna önermek.
l) Sektör Temsil Kuruluna bağlı iktisadi işletmelerde istihdam edilecek kadroları ve özlük haklarını belirlemek.
(6) Sektör Temsil Kurullarının Yönetim Kurulu ve üye şirketler ile koordinasyonu, Genel Sekreterlik aracılığıyla gerçekleştirilir.

Genel Sekreterin Atanması, Görev ve Yetkileri

MADDE 20 – (1) Genel Sekreter'i, Yönetim Kurulu atar. Genel Sekreter'in, en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş ve hukuk, bankacılık veya finans alanlarından birinde en az on yıllık mesleki deneyime sahip olması gerekir.
(2) Genel Sekreter'in görev ve yetkileri şunlardır:
a) Genel Kurul kararları ile gerekli görülen Yönetim Kurulu kararlarının şirketlere duyurulmasını sağlamak ve uygulanmasını takip etmek.
b) Yönetim Kurulunca verilen görevleri yerine getirmek.
c) Birliğin idari kadrolarını, organizasyon yapısını, ücret politikasını, yönetmelikleri ve faaliyetlerine ait raporları hazırlayarak Yönetim Kurulu'nun onayına sunmak.
ç) Birliğin idari bütçesi ile Birlik iktisadi işletmelerinin bütçelerini hazırlamak ve bunları Sektör Temsil Kurullarınca iletilen ilgili sektör bütçeleri ve sektör iktisadi işletme bütçeleri ile birlikte Yönetim Kurulunun onayına sunmak.
d) Birliğin her türlü mali ve idari organizasyonunu yönetmek.

e) Genel sekreter yardımcıları vasıtasıyla Sektör Temsil Kurulları ile Yönetim Kurulu arasındaki koordinasyonu sağlamak.
f) Genel sekreter yardımcıları vasıtasıyla Sektör Temsil Kurullarının sekreterya hizmetlerini yürütmek.
g) Birlik muhasebesi ve muhasebe defteri ile diğer defterleri tutmak ve yazışmaları yürütmek.
ğ) Birliği resmi makamlar nezdinde, mahkemeler huzurunda ve üçüncü şahıslara karşı Yönetim Kuruluna izafeten temsil etmek.
h) Kanun gereğince Birlikten istenen görüş ve bilgileri hazırlamak ve Sektör Temsil Kurulları ile koordinasyon sağlayarak Yönetim Kurulu'nun onayına sunmak.
ı) Birlik tarafından kurulacak iktisadi işletmelerin her türlü idari, mali ve bütçe konularını Genel Sekreter yardımcıları vasıtasıyla koordine etmek ve Yönetim Kurulu'nu bilgilendirmek.
(3) Genel Sekreterlik, gerekli gördüğü hallerde Yönetim Kurulunun onayını alarak dışarıdan danışmanlık hizmetleri dâhil her türlü hizmeti alabilir.

Genel Sekreter Yardımcılarının Atanması, Görev ve Yetkileri

MADDE 21- (1) Her biri ilgili sektörü temsilen genel sekreter yardımcıları görev yapar. Genel sekreter yardımcıları, Sektör Temsil Kurullarının önereceği adaylar arasından Yönetim Kurulu tarafından atanır. Genel sekreter yardımcılarının, en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş ve hukuk, bankacılık veya finans alanlarından birinde en az yedi yıllık mesleki deneyime sahip olmaları gerekir.
(2) Genel Sekreterin yönetimi altında olmak kaydıyla, genel sekreter yardımcılarının görev ve yetkileri şunlardır:
a) Sektör Temsil Kurullarına her türlü sekreterya hizmetini vermek.
b) Sektör mali tablolarını, sektör bütçe gerçekleşme tablosunu ve sektöre ilişkin Birlik faaliyetlerini ilgili Sektör Temsil Kuruluna raporlamak.

c) Sektör Temsil Kurulu ile Birliğin idari organları ve Yönetim Kurulu arasında koordinasyonu sağlamak.
ç) Sektörle ilgili iktisadi işletmelerin faaliyetleri konusunda taraflar arasında bilgi akışını sağlamak.
d) Sektör Temsil Kurulu'ndan istenen görüş ve bilgileri hazırlayarak Sektör Temsil Kurulu'nun onayına sunmak.
e) İhtiyaç duyulması halinde sektörel komite ve çalışma gruplarının faaliyetlerini organize etmek, çalışmalar hakkında Sektör Temsil Kurullarını bilgilendirmek.
f) Genel Sekreterin vereceği diğer görevleri yerine getirmek.

Mali Hükümler

MADDE 22 – (1) Birliğin hesap yılı 1 Ocak'ta başlayan 12 aylık dönemdir.
(2) Birliğin idari bütçesi ile her bir sektör için ayrı hazırlanan sektör bütçeleri toplanarak konsolide bütçe oluşturulur.
(3) Genel Kurulda kabul edilen Birlik masraf iştirak payları Birliğe üye şirketler arasında, Genel Kurulda kabul edilen sektör masraf iştirak payları ise ilgili sektördeki şirketler arasında eşit olarak bölüştürülür.
(4) Her şirkete düşen Birlik ve sektör masraf iştirak paylarının, Birlik adına açılan banka hesabına Mayıs ayı sonuna kadar eksiksiz olarak yatırılması zorunlu olup, şirketlerce süresi içinde yatırılmayan iştirak payları icra yoluyla tahsil edilir. Masraf iştirak paylarına ilişkin Birlik Yönetim Kurulu kararları 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 68. maddesi uyarınca yazılı resmi belge niteliğindedir.
(5) Şirketlerin sektör masraf iştirak payı ödemelerinin ilgili sektöre ait muhasebe hesabına aktarımı Genel Sekreterlik tarafından takip edilir.
(6) Birlik üyeliğinin herhangi bir nedenle son bulması halinde peşin tahsil edilen masraf iştirak payları iade edilmez ve henüz tahsil edilmemiş masraf iştirak paylarının tamamı peşin tahsil

edilir. Birlik üyeliğinin herhangi bir nedenle son bulması halinde tahsil edilemeyen iştirak payının dördüncü fıkra hükümleri çerçevesinde üyelerden tahsili konusunda Yönetim Kurulu yetkilidir.

Birlik ve Sektör Bütçe Gelirleri

MADDE 23 – (1) Birlik ve sektör bütçe gelirleri aşağıdaki kaynaklardan sağlanır:

a) Birlik ve sektör masraf iştirak payları.

b) Birlik bütçesine tahsis edilmek üzere şirketlerin bir defa için verecekleri ve tutarı Birlik Yönetim Kurulunca saptanacak Birlik üye giriş ücreti.

c) Birlik ve/veya ilgili sektör bütçelerine gelir kaydedilmek üzere bir önceki yıldan devreden gelir fazlaları.

ç) Birlik ve/veya ilgili sektör bütçelerine gelir kaydedilmek üzere iktisadi işletmeler tarafından dağıtılabilecek kâr payları.

d) Birlik veya sektör adına yapılan bağışlar.

e) Birliğin pay sahibi olduğu kuruluşlarca dağıtılan kar payları.

f) Eğitim, kurs ve seminer/organizasyon gelirleri.

g) İdari para cezalarından gelen gelirleri.

ğ) Sair gelirler.

Birliğin Kayıt Usulü

MADDE 24 – (1) Birlikçe fiziksel veya elektronik yevmiye defteri, defteri kebir, üye kayıt defteri ve gerekli görülen diğer defterler tutulur.

(2) Genel kurul kararları, yönetim kurulu kararları, gelen ve giden yazışma evrakının fiziksel veya elektronik imzalı örnekleri, fiziksel veya elektronik ortamda tarih ve numara sırasıyla ilgili mevzuat çerçevesinde güvenli bir şekilde muhafaza edilir.

Bağımsız Denetim

MADDE 25 – (1) Birliğin hesap ve kayıt düzeni bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenir ve hazırlanacak denetim raporları ile yıllık faaliyet raporları her yıl Birliğin mali yılının bitiminden itibaren üç ay içinde Kuruma tevdi edilir. Bağımsız denetim raporu ayrıca Genel Kurula sunulur.

Geçici Yönetim Kurulu

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Statü hükümlerine göre Yönetim Kurulu oluşturuluncaya kadar görev yapmak üzere sektör derneklerinin başkanları ile her bir sektör derneği yönetim kurulunun kendi arasından ayrı ayrı seçeceği dört üye olmak üzere toplam onbeş üyeden oluşan ilk Yönetim Kurulu görev yapar. Sektör derneklerinin başkanlarının her biri aynı zamanda başkanlık yetkilerini haiz olarak geçici Yönetim Kurulunun başkanlığını yürütür. Ancak başkanlıkça alınması gereken kararlar sektör dernek başkanlarının mutabakatıyla alınır.

İlk Genel Kurul

GEÇİCİ MADDE 2 – Bu Statünün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde geçici Yönetimi Kurulunun çağrısı ile ilk Genel Kurul toplanır. İlk Genel Kurulda divan başkanı ve üyeleri, katılan şirket tam sayısının oy çokluğu ile seçilir.

Varlık yönetim şirketlerinin intibak süreci

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Kanunun 40 ıncı maddesi ve geçici 3 üncü maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, 4/3/2021 tarihli ve 7292 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa göre faaliyet izni almış olup da, 7292 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde Birliğe üye olması zorunlu olan varlık yönetim şirketleri açısından, Birliğin mevcut

Yönetim Kurulu üyelerine ilaveten, varlık yönetim şirketleri sektörünün Birlik ve Kurum nezaretinde kendi içinden seçeceği en fazla beş üye, bu maddeyi ihdas eden Karar kapsamında yeni Yönetim Kurulu oluşturulana kadar geçici olarak görev yapmak üzere Yönetim Kuruluna atanır. Yeni Yönetim Kurulunun oluşturulması, bu maddeyi ihdas eden Kararın yürürlüğe girdiği takvim yılından bir sonraki takvim yılı içinde yapılması gereken ilk olağan Genel Kurul toplantısında gerçekleştirilir.

(2) Varlık yönetim şirketleri kendi sektörleri içinden, birinci fıkrada belirtilen usulde ve yeni Yönetim Kurulu ve Sektör Temsil Kurulu oluşturuluncaya kadar görev yapmak üzere, Statünün 19 uncu maddesi uyarınca yedişer Sektör Temsil Kurulu üyesi seçer.

Tasarruf finansman şirketlerinin intibak süreci

GEÇİCİ MADDE 4- (1) Kanunun geçici 7 nci maddesi kapsamında intibak sürecini tamamladıktan sonra Kuruldan faaliyet izni alan ve Kanunun 40 ıncı maddesi uyarınca bir ay içinde Birliğe üye olması zorunlu olan tasarruf finansman şirketleri açısından, Birliğin mevcut Yönetim Kurulu üyelerine ilaveten, tasarruf finansman şirketleri sektörünün Birlik ve Kurum nezaretinde kendi içinden seçeceği en fazla beş üye, bu maddeyi ihdas eden Karar kapsamında yeni Yönetim Kurulu oluşturulana kadar geçici olarak görev yapmak üzere Yönetim Kuruluna atanır. Yeni Yönetim Kurulunun oluşturulması, bu maddeyi ihdas eden Kararın yürürlüğe girdiği takvim yılından bir sonraki takvim yılı içinde yapılması gereken ilk olağan Genel Kurul toplantısında gerçekleştirilir.

(2) Tasarruf finansman şirketleri kendi sektörü içinden, birinci fıkrada belirtilen usulde ve yeni Yönetim Kurulu ve Sektör Temsil Kurulu oluşturuluncaya kadar görev yapmak üzere, Statünün 19 uncu maddesi uyarınca yedişer Sektör Temsil Kurulu üyesi seçer.

Yönetim Kurulunun intibak süreci

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu maddeyi ihdas eden Karar ile her bir sektörün Yönetim Kuruluna seçeceği üye sayısı beşten aşağı düşse veya Yönetim Kurulu üyelerinin iki yıllık görev süresi tamamlanmış olsa dahi, bu maddeyi ihdas eden Kararın yürürlüğe girdiği takvim yılından bir sonraki takvim yılı içinde yapılması gereken ilk olağan Genel Kurul toplantısında yeni Yönetim Kurulu oluşturulana kadar, mevcut Yönetim Kurulu üyeleri, Yönetim Kurulu başkanı ve başkan vekilleri ile Sektör Temsil Kurulları göreve devam eder. Birliğe üyelik zorunluluğu getirilen yeni sektörler, yeni Yönetim Kurulu oluşturulana kadar geçici olarak görev yapmak üzere, mevcut Yönetim Kurulu üye sayısına ilaveten geçici 3 üncü ve 4 üncü maddeler uyarınca seçecekleri en fazla beşer geçici üye ile Yönetim Kurulunda temsil edilirler

Başkan seçimi

GEÇİCİ MADDE 6- (Mülga:25/7/2024-8761 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı Eki md.8)

Yeni sektörlerin üyeliği

GEÇİCİ MADDE 7- (Mülga:25/7/2024-8761 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı Eki md.8)

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Statü yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

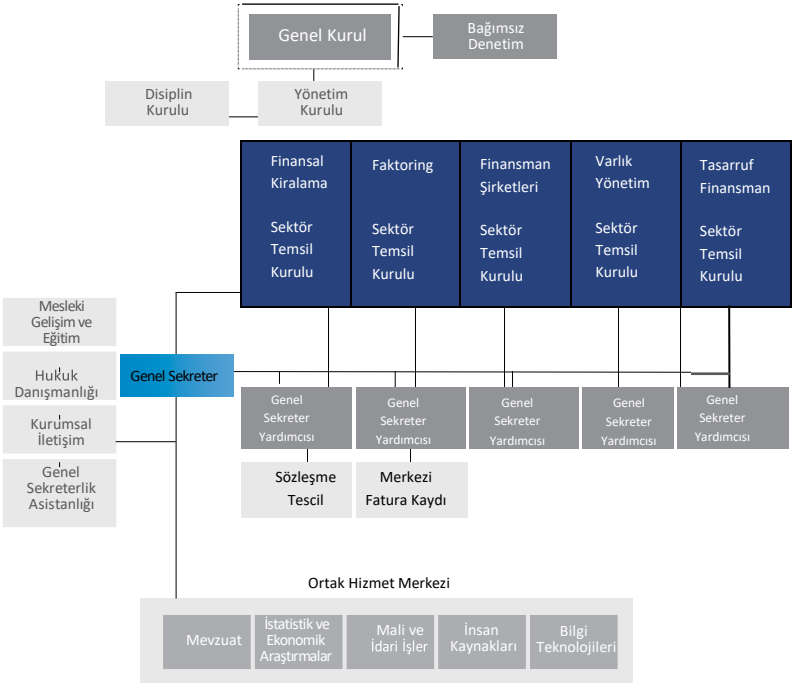
MADDE 27 – (1) Bu Statü hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun ilişkili olduğu Bakan yürütür.

FİNANSAL KURUMLAR BİRLİĞİ ORGANİZASYON YAPISI

Bu Finansal Kurumlar Birliği Organizasyon Yapısı Yönetim Kurulunun 10.06.2014 tarihli ve 17 numaralı kararı ile kabul edilmiş olup yürürlüğe girmiştir.

Organizasyon Yapısı

Finansal Kurumlar Birliği

FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG VE FİNANSMAN ŞİRKETLERİ MESLEKİ ETİK İLKELER

Bu Mesleki Etik İlkeler Yönetim Kurulunun 18.03.2015 tarihli ve 5 numaralı kararı ile kabul edilmiş olup 24.04.2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

I. Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam

Madde l-Birlik üyesi şirketlerin gerek birbirleri, gerek müşterileri ve hissedarları gerekse de çalışanları ve diğer kurumlar arasındaki her türlü iş ve işlemlerinde uygulanacak Birlik Mesleki Etik İlkelerinin temel amacı; finansal kiralama, faktoring, finansman, varlık yönetimi ve tasarruf finansman şirketlerinin iştigal konularıyla alakalı olarak sektörlerde mesleki saygınlık duygusunun sürekliliğinin sağlanması, istikrar ve güvenin korunmasıdır.

Bu düzenlemede geçen "Birlik üyesi Şirketler" sözcüğü, Birliğimiz üyesi Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman, Varlık Yönetimi ve Tasarruf Finansman Şirketlerini kapsamaktadır.

Hukukî Dayanak

Madde 2- Bu etik ilkeler 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun 41 ve 42.3 maddeleri ile 25.07.2013 yürürlük tarihli Finansal Kurumlar Birliği Statüsü 'nün 4'üncü maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Genel İlkeler

Madde 3- Mali piyasalarda güven ve istikrarın sağlanması, ekonomik kalkınmanın gereklerini de dikkate alarak, kredi sistemlerinin etkin şekilde çalışmasının sağlanması, ekonomide önemli zararlar doğurabilecek işlem ve uygulamaların önlenmesinin yanı sıra toplumsal yararın gözetilmesi ve çevrenin korunması amacıyla Birlik üyesi şirketler aşağıda belirtilen genel ilkeler doğrultusunda faaliyet gösterir.

Birlik üyesi Şirketler;

a) Dürüstlük

Faaliyetlerini yerine getirirken müşterileri, çalışanları, hissedarları, grup şirketleri ve diğer sektör şirketleri (finansal kiralama, faktoring, finansman, varlık yönetimi ve tasarruf

finansman şirketleri), kurum ve kuruluşlar ile olan ilişkilerinde dürüstlük ilkesine bağlı kalırlar.

b) Tarafsızlık

Gerek çalışanları gerekse müşterileri arasında ayrım gözetmez, önyargılı davranışlardan kaçınırlar.

Müşterilerine hizmet sunarken ulus, din, finansal ve toplumsal statü, cinsiyet gibi farklılıklar gözetmezler.

c) Güvenilirlik

Tüm hizmet ve işlemlerde, müşterilere karşılıklı güven anlayışı içerisinde açık, anlaşılır ve doğru bilgi verirler, müşteri hizmetlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirirler.

d) Şeffaflık

Müşterilerini; kendilerine sunulan ürün ve hizmetlere ilişkin hak ve yükümlülükler, yarar ve riskler gibi konularda açık, anlaşılır ve net biçimde bilgilendirirler.

e) Toplumsal Yararın Gözetilmesi ve Çevreye Saygı

Tüm faaliyetlerinde karlılık yanında, toplumsal yararın gözetilmesi ve çevreye saygı ilkeleri ışığında sosyal ve kültürel etkinliklere destek sağlamaya özen gösterirler.

f) Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması ile Mücadele Uluslararası normlar ve ulusal mevzuat hükümleri çerçevesinde, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanması, yolsuzluk ve benzeri suçlarla mücadeleyi önemli bir ilke olarak benimseyerek gerek kendi aralarında, gerekse konuyla ilgili diğer kurum ve kuruluşlarla ve yetkili mercilerle işbirliği yapmaya özen gösterirler. Kendi iç bünyelerinde de bu amaca yönelik gerekli önlemleri alır ve personeli için eğitim programları düzenlerler.

g) İçeriden Öğrenenlerin Ticareti

İçeriden öğrenilen bilgilerin kullanımının önlenmesi için gerekli her türlü tedbiri alırlar.

II Birlik Üyesi Şirketlerin Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkileri

Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkiler

Madde 4- (1) Birlik üyesi şirketler; kamu kurum ve kuruluşları ile ilişkilerinde, dürüstlük, hesap verebilirlik ve saydamlık ilkeleri doğrultusunda hareket eder, mevzuat gereği denetim ve kontrol amacıyla istenen bilgi, belge ve kayıtların doğru, eksiksiz şekilde ve zamanında iletilmesi konularına özen gösterirler.

(2) Birlik üyesi şirketler, münhasıran şirketlerini ilgilendiren konular dışında, sonuçları itibariyle sektörleri bağlayıcı nitelikte olabilecek konularda kamu kurum ve kuruluşlarından görüş almadan önce Birliği bilgilendirirler.

III Birlik Üyesi Şirketler Arası İlişkiler

Şirketler;

Bilgi Alışverişi

Madde 5- Mevzuatın izin verdiği ölçüler çerçevesinde, birlik üyesi şirketler kendi aralarında her konudaki bilgi alışverişini doğru ve sistematik olarak gerçekleştirirler.

Personel Hareketleri

Madde 6- Personel istihdamı konusunda haksız rekabete yol açabilecek her türlü uygulamadan kaçınırlar.

İş Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri uyarınca personel istihdamında sözleşme ve hareket serbestisi bulunmakla birlikte, eleman alımlarının diğer şirketlerin hizmetlerini kesintiye uğratmayacak ölçüde olmasına özen gösterirler.

Eski çalışanları hakkında diğer şirketler tarafından talep edilen bilgileri yanıtlarken objektif ve dürüst davranırlar.

Rekabet

Madde 7- Rekabeti, finansal kiralama, faktoring, finansman varlık yönetimi ve tasarruf finansman sektöründeki tüm şirketler arasında özgürce ekonomik kararlar verilebilmesini sağlayan, mevzuata uygun bir yarış olarak kabul ederler. Bu nedenle,

serbest piyasa ekonomisi içerisinde sürdürdükleri faaliyetlerinde kendi menfaatlerinin yanı sıra,

h) genel olarak finansal kiralama, faktoring, finansman varlık yönetimi ve tasarruf finansman şirketlerine olan güvenin sürekli olması,

i) sektörlerin gelişimi için çaba sarf edilmesi,

j) ortak menfaatlerin gözetilmesi

ilkeleri çerçevesinde haksız rekabet oluşturan beyan ve davranışlardan kaçınırlar.

Bu ilke şirket tüzel kişilikleri açısından geçerli olduğu gibi, şirketlerin yöneticilerinin ve çalışanlarının beyan ve davranışlarını da içerir.

İlan ve Reklamlar

Madde 8- Gerek kendi mali yapılarının gerekse birlik üyesi şirketlerin ürün ve hizmetlerinin tanıtım ve pazarlamasına ilişkin duyuru, ilan ve reklamlarında., yasal düzenlemelere ve genel ahlaka uygun, dürüst ve gerçekçi davranır, sektörlerin saygınlığına zarar verebilecek, itibarını zedeleyecek ve kamuoyunda yanlış tanınmasına sebep olabilecek her türlü hareketten kaçınırlar.

Duyuru, ilan ve reklamlarında diğer Birlik üyesi şirketleri ya da diğer Birlik üyesi şirketlerin ürün ve hizmetlerini kötüleyen nitelikteki ifade ya da ibarelere yer vermezler.

IV Birlik Üyesi Şirketlerin Müşterileri ile İlişkileri

Müşterilerin Bilgilendirilmesi

Madde 9- Birlik üyesi şirketler, müşterilerine sundukları her türlü ürün ve hizmetlere ilişkin olarak, hizmet ilişkisinin her aşamasında ve her konuda, mevzuatta belirtilen sınırlamalara riayet etmek sureti ile doğru, eksiksiz ve zamanında bilgi aktarımı yaparlar.

Müşteri sırrı

Madde 10-Birlik üyesi şirketler, bilgi ve belge istemeye kanunen açıkça yetkili kişi ve merciler dışında müşterilere ilişkin her türlü bilgi ve belgeleri gizli tutmak ve özenle saklamak zorundadırlar.

Hizmet Kalitesi

Madde 11-Birlik üyesi şirketler, hizmet kalitesini; müşteri ihtiyaç ve beklentilerinin verilecek nitelikli hizmetle karşılanabilmesinin ön koşulu sayarlar. Bu kavramın iki temel öğesi olan teknolojik altyapı ve nitelikli insan kaynağının, hizmet kalitesinde sürekli gelişime uygun kullanımı için özen gösterirler.

Tüm müşterilerine aynı kalitede ve aynı düzeyde hizmet sunarlar. Bununla beraber, hedef pazarın belirlenerek, organizasyonel yapının ve ürün yelpazesinin hedef kitleye göre farklılaştırılması ya da ayrı risk grubundaki müşterilere farklı yaklaşımlarda bulunulması, müşteriler arasında ayırım yapıldığı veya müşterilerin kategorize edildiği şeklinde yorumlanamaz.

Müşteri Şikâyetleri

Madde 12- Birlik üyesi şirketler, müşterilerinin verilen hizmetlerden kaynaklanan her türlü sorularına cevap verecek bir sistem kurarlar ve bu hizmetle ilgili bilgiyi müşterilerine bildirirler. Müşteri şikâyetlerinin nedenlerini araştırarak, haklı şikayetlerin tekrarlanmaması için gereken önlemleri alırlar. Yakınmalara neden olan hatalı uygulamaların düzeltilmesi ve yinelenmesinin önlenmesi amacı ile çalışanlarını bilgilendirirler.

Güvenlik

Madde 13- Birlik üyesi şirketler, teknolojik gelişme, değişen hizmet kanalları nedeniyle her türlü hizmet ortamında işlem güvenliğinin sağlanmasına yönelik gerekli teknik ve hukuksal tüm önlemleri alırlar. Aldıkları önlemlere ve müşteriler tarafından alınması gereken tedbirlere ilişkin müşterilerini bilgilendirirler.

V Şirketlerin Çalışanları ile İlişkileri

Çalışanların Genel Nitelikleri

Madde 14 Çalışanlarının, görevlerinin gerektirdiği bilgi, birikim ve sorumluluk duygusuna sahip kişilerden oluşmasına özen gösterirler.

İşe Alma ve Kariyer Gelişimi

Madde 15-Çalışanlar arasında ayırım gözetmeksizin gerek işe alınmada, gerekse kariyer gelişiminde eşit olanaklar sağlamaya özen gösterirler. İnsan kaynaklarını en iyi biçimde yönetme ilkesinden hareketle, çalışanlarının çağın ve mesleğin gerektirdiği bilgi düzeyine ulaşmaları amacıyla eğitim, kurs, seminer ve benzeri olanaklar sağlarlar.

Çalışanlarının mesleki yükselmelerinde; bilgi, yetenek ve kişisel başarı kadar, FKB Etik İlkeleri'ne bağlılık ve anılan ilkelerin uygulanmasındaki özeni de dikkate alırlar.

Temsil İlkeleri ve Çalışma Ortamı

Madde 16- Çalışanlarının; mesleğin saygınlığına uygun şekilde ve şirketlerini temsil ettiklerinin bilinci içinde, temiz ve bakımlı olmalarını öngören iç düzenlemeler yaparlar.

Tüm hizmet birimlerinde çalışanlarının motivasyonunun artırılması ve daha iyi koşullarda hizmet sunulması yönünde önlemler alır, sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının oluşturulmasını sağlarlar.

Mesai Saatleri

Madde 17- İş yoğunluğuna uygun sayıda çalışan istihdamına özen gösterir, çalışanlarını mesai saatleri içerisinde maksimum verim alma yönünde organize eder, mesai saatleri dışına çıkılmaması ve çalışanlarının düzenli yıllık izin kullanmaları konularında azami çaba gösterirler.

Çalışanların Hakları

Madde 18- Çalışanlarının tabi olduğu mevzuat hükümlerinden doğan haklarının zamanında ve eksiksiz olarak sağlanmasına özen gösterirler.

Çalışanların Müşterilerle İlişkileri

Madde 19- Şirket çalışanlarının; müşterilerle borç-alacak, kefalet gibi etik ilkelerle bağdaşmayan ilişkilere girmelerini, mevcut veya potansiyel müşterilerden hediyeler almalarını, konumlarını kullanarak gerek kendi iş ortamlarından gerekse müşterilerinin iş olanaklarından kişisel çıkar sağlamalarını engelleyici iç düzenlemeler yaparlar.

VI Birlik Üyesi Şirketlerin Çalışanlarının Uyacakları Meslek Kuralları ve Etik ilkeler

Meslek Kuralları ve Çalışanların Uyacakları Etik İlkeler

Madde 20- Şirket çalışanları;

a) görevlerini yerine getirirken yürürlükteki mevzuata uymak,

b) müşterilerini, kendilerine sunulan ürün ve hizmetlerin sağlayacağı fayda ve doğuracağı riskler konusunda bilgilendirmek,

c) aynı hizmeti alan müşterilere tarafsız ve adil hizmet sunmak,

d) sıfat ve görevleri dolayısıyla şirketlerine ve müşterilerine ait öğrendikleri sırlan, bu konuda kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklamamak,

e) çalışma ve davranışlarında şirketin itibar kaybına sebebiyet vermemek,

f) "Ticari işletme" veya "Esnaf işletmesi" sayılmalarını gerektiren faaliyetlerde bulunmamak,

g) adalet, doğruluk, dürüstlük., güvenilirlik ve sosyal sorumluluk prensiplerine aykırı davranışlarda bulunmamak,

h) görevlerini gerçekleştirirken diğer çalışanlar ile saygılı ve özenli iletişim kurmak suretiyle ortak amaçlar yönünde işbirliği sağlamak,

ı) şirkete ait varlıkları ve kaynakları verimsiz ve amaç dışı kullanmamak,
j) görev ve sıfatlarını kullanarak, gerek kendi iş ortamlarından gerekse müşterilerinin olanaklarından kişisel çıkar sağlamamak,
k) kendilerine yapılan menfaat sağlamaya yönelik teklifleri derhal reddetmek, yetkili makamlara ve amirlerine bildirmek,
1) müşterilerle borç-alacak, kefalet gibi etik ilkelerle bağdaşmayan ilişkilere girmemek,
m) mevcut veya potansiyel müşterilerden teamül dışında hediyeler almamak,
n) hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında üstlendikleri görevlerle ilgili olarak hesap verebilme sorumluluğu içinde olmak, ile yükümlüdürler.

Sektörlerle İlgili Şirketlerin Etik İlkelerinin Geliştirilmesi

Madde 21-Şirketler, etik ilkelerin geliştirilmesi ve gerektiğinde değişiklikler yapılmasını sağlamak üzere, Birlik Yönetim Kuruluna diledikleri zaman öneriler getirebilirler.
Madde 22- Birlik Yönetim Kurulu bu Mesleki İlkelerin uygulanmasına yönelik olarak Mesleki Tanzim Kararları alabilir.

VII. Şirketlerinin Birlik ile İlişkileri

Madde 23- Şirketler; FKB ile ilişkilerinde, dürüstlük ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda hareket eder, talep edilen bilgi, belge ve kayıtların doğru, eksiksiz şekilde ve zamanında iletilmesi konularına özen gösterirler.
Madde 24- Şirketler FKB'nin;
a) paylaştığı diğer üye şirket bilgilerini,
b) kamu kurum ve kuruluşları ile yaptığı yazışmaları,
c) hizmet aldığı kurum ve danışmanları ile yaptığı anlaşmaları,
d) gizli olarak gönderdiği her türlü bilgi ve belgeyi kamuoyuna açıklamazlar.

VIII Diğer Hükümler

Uyumsuzlukların Tespiti ve Yaptırım

Madde 25-Şirketlerin etik ilkelere ve Mesleki Tanzim Kararlarına aykırı olduğu iddia edilen işlem veya eylemleri öncelikle ilgili sektör temsil kurullarında değerlendirilerek Birlik Yönetim Kurulu kararına sunulur. Birlik Yönetim Kurulu tarafından bu etik ilkelere aykırı hareket ettiği kararına varılan şirketler hakkında 6361 sayılı Kanunun 42.3 maddesi kapsamında idari para cezası kararı verilebilir ve ayrıca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na bildirilir.

Yürütme

Madde 26-Birlik Yönetim Kurulu bu mesleki etik ilkelerini Genel Sekreterlik aracılığı ile yürütür.

Yürürlük

Madde 27- Bu Birlik Mesleki Etik İlkeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Finansal Kurumlar Birliği

MERKEZİ FATURA KAYDI SİSTEMİNİN KURULUŞU, FAALİYETİ VE YÖNETİMİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

Bu yönetmelik 22.06.2015 tarih ve 24049440-045.01[13/1.1]-E.9460 numaralı BDDK'dan gelen yazıya istinaden 08.07.2015 tarihinde Finansal Kurumlar Birliği web sitemizde yayınlanmak suretiyle aynı tarih itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Amaç ve Kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin kuruluş, faaliyet ve yönetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bankalar, faktoring işlemleri dışında devraldıkları alacaklara ilişkin bilgiler bakımından bu Yönetmelik hükümlerine tabi değildir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun 43 üncü maddesi ve Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği Statüsünün 19 uncu maddesinin 5 inci fıkrasının ve (j) bentlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Aidat: Şirketlerce ödenmesi gereken sistem kullanım bedelini,

b) Bilgi Teknolojileri Şirketleri: Şirketlerin sistemlerinden Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne Birlik tarafından istenen verilerin aktarılabilmesi için gerekli yazılım ve donanım altyapısını sağlayan şirketleri,

c) Ticaret Finansmanı İktisadi İşletmesi[34]: Finansal Kurumlar Birliği bünyesinde kurulan Ticaret Finansmanı İktisadi İşletmesini,

ç) Birlik: Finansal Kurumlar Birliğini,

d) Hizmet Sağlayıcı Şirket: Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin işletilmesi ve Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne girilen bilgilerin

[34] *Eski hali Faktoring İktisadi İşletmesi*

saklanması için gerekli yazılım ve donanım altyapısını sağlayan şirketleri,

e) Kanun: 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu'nu,

f) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nu,

g) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nu,

ğ) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi: Şirketlerin devir aldıkları alacaklarla ilgili bilgilerin toplulaştırılmasını sağlamak üzere Birlik nezdinde kurulan, ayrı tüzel kişiliği bulunmayan ve Ticaret Finansmanı İktisadi İşletmesi yönetiminde bulunan sistemi,

h) Sektör Temsil Kurulu: Faktoring sektörünün faaliyetlerine ilişkin olarak Statü'de belirlenen görevleri yerine getiren ve Birlik Genel Kurulunun Yönetim Kurulu seçimlerinde en çok oyu alan 7 üyeden oluşan Kurulu,

ı) Statü: Finansal Kurumlar Birliği Statüsünü,

i) Şirket: Faktoring şirketleri ve bankaları,

j) Ücret: Merkezi Fatura Kaydı Sistemi ile ilgili aidat dışında tahsil edilen bedelleri,

k) Veri Ambarı: Veri sorgulama ve raporlama yapılabilmesi için Merkezi Fatura Kaydı Sistemi bilgilerinin toplandığı veri deposunu,

l) WEB Ekran: Hizmet sağlayıcı şirket tarafından geliştirilen ve Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne veri aktarmak için Birliğin internet sitesi üzerinden ulaşılan bilgi girişi ekranlarını,

m) WEB Servis: Merkezi Fatura Kaydı Sistemine veri aktarılabilmesi için hizmet sağlayıcı ile şirketlerin sistemleri arasında bilgi teknolojileri şirketleri tarafından sağlanan entegrasyon yazılımını ifade eder.

İkinci Bölüm I Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin Yönetimi

MADDE 4 – (1) Merkezi Fatura Kaydı Sisteminin yönetiminden Sektör Temsil Kurulu sorumludur. Kurul görev ve işlemlerine ilişkin ayda en az bir kez Birlik Yönetim Kurulu'na bilgi vermek zorundadır.

(2) Sektör Temsil Kurulu Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin faaliyetlerini Faktoring İktisadi İşletmesi aracılığıyla yerine getirir. Ticaret Finansmanı İktisadi İşletmesinin kuruluş, yönetim ve işleyişine ilişkin sorumluluk Sektör Temsil Kurulundadır. Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne ilişkin faaliyet ve işlemler imza sirkülerinde belirtilen sınır ve şekillerde Ticaret Finansmanı İktisadi İşletmesi tarafından yürütülür.

(3) Sektör Temsil Kurulu;

a) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin kuruluş ve faaliyetlerinin sürdürülmesini teminen üçüncü kişilerle sözleşmeler yapmak,

b) Şirketler arasında Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne ilişkin çıkan uyuşmazlıkları değerlendirip, sonuçlandırmak ve gerek görülmesi halinde konuyu Birlik Yönetim Kurulu'na intikal ettirmek,

c) Şirketlerin Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne ilişkin kendi bünyelerinde kurduğu sistemlerin yeterliliğini değerlendirmek üzere bağımsız denetim yapılmasını sağlamak üzere Birlik Yönetim Kurulu'na görüş bildirmek,

ç) Gerek görülen konularda görüş ve öneri oluşturulmasını teminen çalışma grupları oluşturmak yetkilerini haizdir.

(4) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi ile ilgili olarak alınacak kararlar tarih ve numara sırasına göre Ticaret Finansmanı İktisadi İşletmesi karar defterine kaydedilir.

(5) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ni oluşturmak üzere uzman kuruluşlardan hizmet alımı yapılabilir

Üçüncü Bölüm I Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin Amacı ve İşleyişi

Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin Amacı

MADDE 5 – (1) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin amacı fatura bilgileri dahil olmak üzere şirketlerce devralınan alacaklarla ilgili belgelerin toplulaştırılması, alacakların mükerrer olarak devralınmasının engellenmesi, alacaklara ait bilgilerin

raporlanması ve Birliğin belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde bilgilerin paylaşılmasını sağlamaktır.

Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin İşleyişi

MADDE 6 – (1) Devralınan doğmuş ve doğacak alacaklara ilişkin bilgilerin şirketler tarafından Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne girişinin yapılması zorunludur.

(2) Şirketler, devraldıkları alacaklara ilişkin bilgilerin öncelikle Web Servisler vasıtasıyla olmak üzere veya Web Ekranlar üzerinden Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne girişini yapar.

(3) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin işleyişi ile girişi yapılacak bilgilerin kapsam, biçim, içerik ve paylaşımı hakkında Kullanım Kılavuzu ve Uygulama Esasları hazırlanarak şirketlerle paylaşılır.

(4) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin işleyişi ile ilgili olarak yapılacak değişiklik ve ilaveler, güncellenen Kullanım Kılavuzu ve Uygulama Esasları vasıtasıyla Birlik tarafından şirketlerle paylaşılır.

(5) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ndeki veri ambarı Kurumun erişimine açılır.

Bilgilerin Toplulaştırılması ve Paylaşılmasının Şirketler Aracılığı ile Gerçekleştirilmesi

MADDE 7 – (1) Ticaret Finansmanı İktisadi İşletmesi, Merkezi Fatura Kaydı Sistemi nezdindeki her türlü bilginin toplulaştırılması ve paylaşılmasını hizmet sağlayıcı şirketler aracılığı ile gerçekleştirdiği takdirde;

a) Hizmet sağlayıcı şirketler tarafından verilen bilgi toplulaştırılması ve paylaşılması hizmeti kısmen veya tamamen başka bir şirkete devredilemez.

b) Hizmet sağlayıcı şirketler, bünyelerinde iç kontrol ve iç denetim sistemi kurarlar.

c) Hizmet sağlayıcı şirketler Merkezi Fatura Kaydı Sistemi veri tabanını kendileri veya başkaları yararına kullanamaz, yayamaz ve aktaramazlar.

ç) Hizmet sağlayıcı şirketlerin veri ambarını Kurumun erişimine açmaları gerekir.
(2) Ticaret Finansmanı İktisadi İşletmesi, sözleşme kapsamında yürütülen faaliyetler ile sınırlı olmak üzere hizmet sağlayıcı şirketler nezdinde denetim yapma yetkisine sahiptir.
(3) Ticaret Finansmanı İktisadi İşletmesi, Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne bilgi girişi konusunda hizmet alımı gerçekleştirmesi halinde bu faaliyetlerine ilişkin gizlilik sözleşmesi akdedilir.

Dördüncü Bölüm I Sorumluluk

Birliğin Sorumluluğu

MADDE 8 – (1) Birlik, Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin kesintisiz bir şekilde çalışmasından sorumludur. Birlik, gerekli yazılım ve donanım altyapısı sağlayan hizmet sağlayıcı şirket nezdinde meydana gelebilecek olası aksaklıklara karşı gerekli tedbirleri almakla da yükümlüdür.

Merkezi Fatura Kaydı Sistemine Dahil Olan Şirketlerin Sorumlulukları

MADDE 9 – (1) Şirketler;
a) Bu Yönetmelik kapsamında gereken her türlü bilgiyi zamanında, tam ve gerçeğe uygun olarak Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne girmekle,
b) Alacağın devri tamamlanmadan, sorgulama dışında Merkezi Fatura Kaydı Sistemine bilgi girişi yapmamakla,
c) Merkezi Fatura Kaydı Sisteminden uyarı mesajı alınmasından itibaren müşterisi ve/veya Faktoring İktisadi İşletmesi ile irtibata geçerek sorunun çözümü için azami çabayı göstermekle,
ç) Devralınan alacak bilgilerini Merkezi Fatura Kaydı Sistemine hatalı girerek diğer şirketin gerçek alacak bilgilerini sisteme girememesine sebep olmaları halinde Merkezi Fatura Kaydı

Sisteminden gönderilen uyarı mesajının alınmasından itibaren hatalı kaydı derhal düzeltmekle,

d) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne bilgi girişi konusunda hizmet alımı gerçekleştirmesi halinde bilgi teknolojileri şirketleri ile bu faaliyetlerine ilişkin ayrı bir gizlilik sözleşmesi akdetmekle,

e) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nden temin ettiği bilgileri yalnızca kendi iç işlemlerinde kullanmak, üçüncü kişilerle paylaşmamakla,

f) Sorumluluklarının yerine getirilmesini teminen gerekli altyapıyı oluşturmak ve işlerliğinin sürdürülmesini sağlamakla,

g) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi ile koordinasyonu sağlamak üzere kendisini temsilen en az müdür seviyesinde sorumlu belirleyerek bunu Faktoring İktisadi İşletmesine bildirmekle sorumludur.

(2) Şirketler Merkezi Fatura Kaydı Sistemine girdikleri bilgilerin içeriğinden ve bu bilgilerin varsa hizmet aldıkları bilgi teknolojileri şirketleri tarafından, Merkezi Fatura Kaydı Sistemine güvenli bir şekilde ulaştırılmasından ve sisteme kesintisiz ve Sistemin gerektirdiği standartlarda erişimi sağlayacak altyapının kurulmasından sorumludur.

Erişim ve Bilgi Güvenliği

MADDE 10 – (1) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi üzerinden yapılacak her türlü belge ve bilgi girişi, sorgulama, izleme, raporlama işlemleri ile bu işlemleri gerçekleştiren kullanıcı bilgisi kayıt altına alınır. Bu kayıtlar on yıl süreyle saklanır.

Disiplin ve Yaptırımlar

MADDE 11 – (1) Faktoring şirketlerinin bu Yönetmelikte belirlenen ve/veya Kullanım Kılavuzu ve Uygulama Esaslarında açıklanan hususlara aykırı davranışlarının tespit edilmesi halinde uygulanacak yaptırımlar ve Kanunun 42 nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında verilecek idari para cezaları Sektör

Temsil Kurulu tarafından belirlenir ve Birlik Yönetim Kurulunun onayına sunulur. Alınan karar Sektör Temsil Kurulu tarafından uygulanır.
(2) Birlik, bu Yönetmelik kapsamında belirtilen sorumlulukların şirketler tarafından gereği gibi yerine getirilmemesi nedeniyle herhangi bir şekilde zarar görürse, sorumluluğunu yerine getirmeyen şirkete rücu eder.

Beşinci Bölüm I Aidat ve Ücretler

Merkezi Fatura Kaydı Sistemince Talep Edilecek Aidat ve Ücret

MADDE 12 – (1) Şirketler Birlik tarafından belirlenen aidat tutarını ödemekle yükümlüdür. Belirlenen aidat tutarı ve ödeme şekli şirketlere Ticaret Finansmanı İktisadi İşletmesi tarafından duyurulur.
(2) Şirketlerce süresi içinde yatırılmayan aidat kanuni yollara başvurularak tahsil edilir.
(3) Birlik, gerek görüldüğü hallerde Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'yle ilgili şirketlerden ilave aidat veya ücret talep etmeye yetkilidir.
(4) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin gelir ve giderleri Ticaret Finansmanı İktisadi İşletmesi gelir ve giderleri içinde takip edilir ve bir mali yıl sonunda Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin gelirlerinin giderlerini aşması durumunda, aşan tutar Ticaret Finansmanı İktisadi İşletmesi'nin bir sonraki yıl bütçesine aktarılır.

Altıncı Bölüm I Geçici ve Son Hükümler

Son Hükümler

MADDE 13 - (1) Birlik üyesi olmayan Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne dahil olan tüzel kişiler bu yönetmelik hükümlerine uyacakları yönünde Birliğe yazılı taahhütte bulunurlar.

(2) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nin kuruluş amaçları doğrultusunda özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarıyla, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşlarıyla sözleşmelerimzalanabilir.

Geçici

MADDE 1 - (1) Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'ne Web Servis aracılığıyla giriş yapılması esastır. Şirketler, alt yapılarını yönetmeliğin yayımlandığı tarihten itibaren 2 yıl içinde web servis uygulamasına uygun hale getirmek zorundadır. İstisnai olarak teknik zorunlulukların gerektirdiği durumlarda sorun çözülene kadar Web Ekranlar üzerinden giriş yapılır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu yönetmelik hükümlerini Birlik yürütür.

Finansal
Kurumlar
Birliği

FİNANSAL KİRALAMA SÖZLEŞMELERİNİN ÖZEL SİCİLE TESCİLİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA GENELGE

Bu genelge Yönetim Kurulu'nun 14.01.2015 tarih ve 5 sayılı kararına istinaden 09.02.2015 tarihinde Finansal Kurumlar Birliği'nin web sitesinde yayınlanıp yürürlüğe girmiştir.

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Genelgenin amacı, finansal kiralama sözleşmelerinin tescillerinin tam ve güvenilir şekilde tutulması ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde sicil kayıtlarının aleniyetinin sağlanmasıdır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Genelge, sicil kayıtlarının elektronik ortamda tutulmasına, tescil zorunluluğunun yerine getirilmesine, tapu kütüğüne şerh edilen ve kendilerine mahsus özel sicile tescil edilen sözleşmelerin kiralayan tarafından sicile bildirimine, tescile ilişkin yapılacak sorgu taleplerine ve sicil kayıtlarının incelenmesine ilişkin usul ve esaslar ile sicile ilişkin diğer hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Genelge 13/12/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nun 22. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Genelgenin uygulanmasında;

a) Birlik: Finansal Kurumlar Birliğini,

b) Genelge: Birlik tarafından hazırlanıp Kurumun uygun görüşü ile İnternet Sitesinde yayımlanan iş bu Genelgeyi,

c) Güvenli elektronik imza: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 4. maddesinde tanımlanan elektronik imzayı,

ç) Hizmet Sağlayıcı: Genelgenin 19. maddesinde tanımlanan, sözleşme tescil işlerini Birlik hesabına yapan özel hukuk tüzel kişisini,

d) İnternet Sitesi: www.fksts.org.tr domain adresli Sözleşme Tescil Sistemi internet sitesini,
e) Kanun: 13/12/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu'nu,
f) Kimlik numarası: Vergi Kimlik Numarasını (VKN) veya Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını (TCKN), yabancı uyruklu kişiler için yabancı kimlik numarasını,
g) Kiralayan: Katılım bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları ile finansal kiralama şirketlerini,
ğ) Kiracı: Tescil edilen Sözleşmenin kiracısını,
h) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nu, ı) Mal: Sözleşme konusu malları,
i) Sicil: Kendilerine ait özel sicili bulunmayan mallara ait finansal kiralama sözleşmelerinin tescil edildiği; kendilerine ait özel sicili bulunan mallara ait sözleşmelerin kiralayan tarafından bildirimlerinin yapıldığı, elektronik ortamda tutulacak sicili,
j) Sözleşme: 6361 sayılı Kanunda tanımı yapılan finansal kiralama sözleşmesini,
k) Sözleşme imajları: Sözleşmenin elektronik dosya şeklinde tutulan biçimini,
l) STS: Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi Platformu'nu,
m) Tadil sözleşmesi: Sözleşme hükümlerinde veya taraflarında değişiklik yapılmak üzere akdedilmiş olan ve ikinci kademe tescil numarası alacak olan sözleşmeyi,
n) TCKN: Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını,
o) Tescil tarihi ve numarası: Sözleşme Tescil Sistemi üzerinden güvenli elektronik imza ile usulüne uygun şekilde yapılan Sözleşme tescil talebi üzerine Birlik tarafından gerçekleştirilen tescil işleminin elektronik imza ve zaman damgası ile bildirilen tarih ve numarasını,
ö) VKN:Vergi Kimlik Numarasını,

p) Zaman damgası: 5070 sayılı Kanunun 3. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde tanımlanan kaydı, ifade eder.

İkinci Bölüm I Sorumluluk, Sicil Kayıtlarının Tutulması ve Belge Verilmesi

Sorumluluk

MADDE 5- (1) Kiralayan, tescil edilmesini talep ettiği Sözleşmenin, kiracı ile imzaladığı Sözleşme olmasından sorumludur. Birlik, altıncı maddede belirtilen sicile kaydı zorunlu unsurların tutulmasından doğan zararlardan sorumludur. Birlik zararın doğmasında kusuru bulunanlara rücu eder.

(2) Sicile ilişkin elektronik ortamdaki kayıtların güvenliğini sağlamak üzere Birlik gerekli tedbirleri alır.

Sicilde Tutulacak Kayıtlar

MADDE 6- (1) Birlik tarafından belirlenecek yöntemleri takip ederek Kiralayan tarafından elektronik ortama alınan ve STS'ye Güvenli elektronik imza ve zaman damgası ile yüklenecek Tescil Talep Formu ile Sözleşmelerin imajları, Birlik tarafından verilecek bir tescil tarih ve numarası ile birlikte tescil edilir ve Sicilde tutulur. Sözleşme imajları ve Tescil Talep Formu sicile kaydı zorunlu olan unsurlardır. Sözleşme konusu mal ve faturalara ilişkin bilgilerin Sicile kaydedilmesi ihtiyaridir. Faturaların imajlarının STS'ye kaydedilmek istenmesi durumunda bu işlemin Güvenli elektronik imza ve zaman damgası ile yapılması zorunludur.

Tescil Talep Formu aşağıdaki bilgileri içerir:

a. Genel mal kodu,
b. Kiralayan Unvanı,
c. Kiralayan VKN,
ç. Kiralayanın girişi yapan yetkilisi
d. Sözleşme Tipi (asıl, tadil, kiracı devir, kiralayan devir)
e. Sözleşme tarihi,

f. Sözleşme numarası,
g. Sözleşme konusu mal bedeli, ğ. Kiracı Ad/Soyadı veya Unvanı:
h. Kiracı adresi, ı. Kiracının TCKN veya VKN'si,

Sicil İşlemlerinin Gerçekleştirilmesi ve Kayıtlarının Elektronik Ortamda Tutulması

MADDE 7- (1) Sicil işlemleri, STS üzerinden gerçekleştirilir ve buna ilişkin sicil kayıtları bu sistemde tutulur.
(2) Kiralayanlar STS'ye şirketleri adına giriş yapacak personellerini yetkilendirir ve bu personele Güvenli e-imza ve akıllı kart temin ederler,
(3) STS'ye giriş akıllı kart ile yapılır,
(4) STS'ye girişi yapılacak Sözleşme Tescil Talep Formu ve sözleşme imajlarının girişleri Güvenli e-imza ile zaman damgası kullanılarak yapılır.
(5) Tescil edilen Sözleşmelere STS üzerinden Tescil Numarası zaman damgası ile birlikte verilir ve tescil işlemi bu şekilde yapılmış olur.
(6) Sözleşme konusu malların mülkiyetinin kiracıya devredildiği sözleşmelerin durumlarını "Kapalı" olarak göstermek sorumluluğu Kiralayana aittir. Sözleşme durumunun "Kapalı" duruma getirilmesi tescil işleminin terkin edildiği anlamına gelir ve terkin işlemi sadece Kiralayanın STS'ye girişi ile olur.
(7) Kendilerine ait özel sicili olan ve Birliğe bildirimi yapılan Sözleşmeler de yukarıdaki işlemlere tabi tutulur.

Tescil Belgesi

MADDE 8- (1) Bir sözleşmenin sicile tescili halinde, tescil talebinde bulunan kiralayana Birlik tarafında elektronik imzalı ve zaman damgalı tescil belgesi verilir. Tescil belgesinde, Kiralayan tarafından hazırlanmış olan Tescil Talep Formundan alınan aşağıdaki bilgiler yer alır:

a) Tescil tarih, saat ve numarası.
b) Kiracı ve kiralayanın ticaret unvanı, VKN, gerçek kişilerde ve gerçek kişi ticari işletmelerde, işletme sahibinin adı, soyadı ve TC kimlik numarası,
c) Sözleşme tarihi ve numarası,
ç) Kiralayan tarafından Kuruma yapılan raporlamada kullanılan mal kodu,
(2) Sözleşme tadillerine ilişkin tescil taleplerinde ana sözleşmenin tescil numarasına ek olarak ikinci kademe tescil numarası verilir. Bu işlem için Kiralayan tarafından Tescil Talep Formu doldurulur.

Onaylı Belge veya Örnek Verilmesi

MADDE 9- (1) Resmi ve adli makamlar tarafından veya Sözleşmenin kiracı ve kiralayanı tarafından, tescili veya bildirimi yapılmış Sözleşmenin onaylı örneğinin talep edilmesi halinde Sözleşmenin sureti "Tescil edilen nüsha ile aynıdır." ibaresinin yazılması ile Birlik yetkilisi tarafından imzalanarak verilir. İstenmesi halinde suret elektronik ortamda elektronik imza ile imzalanarak da verilebilir.
(2) Resmi ve adli makamlardan posta ücreti dışında ücret talep edilmez.

Belgelerin Saklanması

MADDE 10- (1) Tescil işleminin dayanağına esas Sözleşme imajları sözleşme bitim tarihinden itibaren (sözleşmenin Kapalı konuma geçirilmesini takiben) 20 yıl süre ile saklanır.

Dil

MADDE 11- (1) Sicil kayıtları Türkçe tutulur. Tescile dayanak oluşturan tüm belgelerin de Türkçe olması zorunludur.
(2) Yabancı bir hukuka tabi olarak yabancı bir ülkede düzenlenmiş belgelerin Türk konsolosluğundan veya Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi

hükümlerine göre tasdik ettirilmesi ve noter onaylı Türkçe çevirisi ile birlikte Birliğe verilmesi zorunludur.

Üçüncü Bölüm | STS Raporunun Alınması, Sicil Kayıtlarında İnceleme Başvurusu, Sicil Kayıtlarında İnceleme Yapılması ve Sicil Kayıtlarına Erişim Hakkında Usul ve Esaslar

STS Raporunun Alınması

MADDE 12- (1) Sicil herkese açıktır. Sicilde sorgu yapmak isteyenler www.fkb.org.tr üzerinden ulaşabilecekleri Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sorgu Ekranında sorgu yapabilirler.
Sorgu aşağıdaki şekilde yapılır:
a. Sorgu yapmak isteyenler öncelikle e-devlet üzerinden kimliklerini doğrulatır ve iletişim bilgilerini girerler. Sorgu yapan kişi sorguyu bir tüzel kişiyi temsilen yapıyorsa tüzel kişiye ait Vergi Kimlik Numarasını sisteme girer.
b. Hakkında sorgu yapmak istedikleri gerçek veya tüzel kişinin Vergi Kimlik Numarası ve sorgulanacak mal kodu girilir. Mal kodu sorgu sayfasından ulaşılacak mal kodları arasından seçilir. Sorgu genel veya detay mal kodu ile yapılabilir.
c. Raporda, belirtilen kriterlere uygun finansal kiralama sözleşmesi tespit edilip edilmediği bilgisi verilir.
ç. Sistem tarafından üretilecek bir başvuru numarası bulunan ekran çıktısı alınır.

Sicil Kayıtlarında İnceleme Yapmak Üzere Gerçek Kişilerin Başvurusu

MADDE 13– (1) Gerçek kişiler, STS kayıtlarında inceleme yapmak için İnternet Sayfasında bulunan Sicil Kayıtlarında İnceleme Başvurusu başlıklı sayfada bulunan formu doldurarak başvuruda bulunur, inceleme ücreti olarak İnternet Sayfasında ilan edilen ücreti öder ve inceleme için randevu alır.

(2) İnceleme için verilen tarihte gelen kişiden, TC vatandaşı ise nüfus cüzdanı, sürücü belgesi, avukat kimliği veya pasaporttan herhangi birinin aslının ibrazı, TC vatandaşı değilse pasaport aslının ibrazı talep edilir. İşlemi yapan görevli tarafından belge fotokopisi alınır ve aslı görüldü kaşesi ile imzalanarak Birlik'te saklanır.

(3) Sicilde inceleme Birlik görevlisinin nezaretinde, e-devlet'ten kimlik doğrulaması yapılarak girilecek olan STS ekranından yapılır. İnceleme yapana herhangi bir rapor veya doküman verilmez.

Sicil Kayıtlarında İnceleme Yapmak Üzere Tüzel Kişi Temsilcilerinin Başvurusu

MADDE 14 – (1) Tüzel kişi temsilcileri, STS kayıtlarında inceleme yapmak için İnternet Sayfasında bulunan Sicil Kayıtlarında İnceleme Başvurusu başlıklı sayfada bulunan formu doldurarak ve tüzel kişiyi temsil etmeye yetkili olduklarını ispat eden belge imajlarını temsilbelgesi@fkb.org.tr adresine e-mail ile göndererek başvuruda bulunurlar, inceleme ücreti olarak Birlik internet sayfasında ilan edilen ücreti İnternet Sayfası üzerinden kredi kartı ile öderler ve inceleme için randevu alırlar.
(2) Diğer hususlarda 13 ncü maddenin 2 ve 3 ncü fıkraları uygulanır.

Diğer Başvuru ve Tahsilat Yöntemleri

MADDE 15 – (1) Birlik Yönetimi, bu Genelgede belirlenen başvuru yöntemlerine ilave olarak internet, bankaların otomatik vezne makineleri, çağrı merkezi ve benzeri alternatif kanallar üzerin den de başvuru alınmasına ve ücret tahsilatı yöntemlerine ilişkin esas ve usulleri Kurumun uygun görüşünü alarak belirlemeye yetkilidir.

Sicil Kayıtlarına Elektronik Ortamda Erişim Hakkı

MADDE 16 – (1) Mahkemeler, Cumhuriyet Savcılıkları, İcra ve İflas Müdürlükleri ile kamu kurum ve kuruluşlarının görevleriyle ilgili STS verilerine erişim hakkı protokol düzenlenerek sağlanabilir. Birlik ulaşılabilecek alanları belirlemeye yetkilidir.

(2) Kiralayanlarla protokol düzenlenmek suretiyle elektronik ortamda sorgulama hakkı verilir. Birlik ulaşılabilecek alanları belirlemeye yetkilidir.

(3) Verilere erişim hakkının kötüye kullanılması hâlinde, özel kanun hükümleri saklı kalmak üzere, STS'ye erişim derhâl durdurulur.

(4) STS verilerine erişime ilişkin ücret tarifesi ve bunun istisnalarını belirlemeye Birlik yetkilidir.

Erişim ve Bilgi Güvenliği

MADDE 17 – (1) STS üzerinden yapılacak her türlü sorgulama ve sorgulayan bilgisi kayıt altına alınır. Bu kayıtlar beş yıl süreyle saklanır.

(2) STS üzerindeki verilere erişimi durdurmaya veya kısıtlama yapmaya Birlik yetkilidir.

Dördüncü Bölüm

Veri Güvenliği

MADDE 18- (1) Sicilde tutulan kayıtlar için kullanılacak elektronik sistemlerin aşağıdaki şartları sağlaması zorunludur:

a) Kaydedilen veriler, hukuki güvenlik, kalıcılık ve kalite açısından uzun süreli elektronik arşivlemeye ilişkin standartlara uygun olarak muhafaza edilir.

b) Verilerin formatı, uluslararası karşılıklı işlerlik ve kabul gören standartlar çerçevesinde yaygın olarak kullanılan formatlar dikkate alınarak belirlenir, belirli elektronik sistemler ya da yazılımlar üreten bir firmaya bağımlı olamaz.

c) Verilerin güvenliği, kabul edilmiş normlara ve güncel teknik standartlara uygun biçimde sağlanır.
ç) Veri saklama formatına ve programına ilişkin bir dokümantasyon oluşturulur.
(2) Birlik ile Hizmet Sağlayıcı elektronik sistemlerin işlerliği ve güvenliği için aşağıdaki önlemleri alır:
a) Sistemler arasında veri alışverişini sağlamak.
b) Verileri yedekleme amacıyla periyodik olarak merkezi olmayan veri taşıyıcılarına kopyalamak.
c) Verilerin ve elektronik sistemlerin güncellemelerini ve teknik bakımını yapmak.
ç) Verilere erişim yetkisine ve ilgili elektronik sistemlerin kullanımına ilişkin olarak standartlara uygun bir şekilde düzenleme yapmak.
d) Verilerin ve elektronik sistemlerin kötüye kullanılmasını engelleyici teknik önlemleri almak.
e) Elektronik sistemlerdeki teknik arızaların giderilmesine ilişkin önlemleri almak.

STS'nin Hazırlanması, İşletilmesi, Verilerin Saklanması İşlerinin Hizmet Sağlayıcı Aracılığı ile Gerçekleştirilmesi

MADDE 19 – (1) Birlik, nezdindeki sözleşme tescil işini Hizmet Sağlayıcı aracılığı ile gerçekleştirdiği takdirde;
a) Hizmet Sağlayıcı tarafından yapılan sözleşme tescili, başka bir alt hizmet Sağlayıcıya Birlik'in izni olmadan devredilemez.
b) Hizmet Sağlayıcı, iç kontrol ve iç denetim sistemini kurar. İç denetim hizmeti dışarıdan da alınabilir.
c) Hizmet Sağlayıcının STS veri tabanını Birliğin talimatı dışında kullanması yasaktır.
ç) Hizmet Sağlayıcı, STS'ye ilişkin bilgilerin toplanması, depolanması ve paylaşım sürecini kendi süreçlerinden ayrı tesis ederler ve bu ayrışmayı sağlamak amacıyla her türlü önlemi alırlar.

(2) Birlik, STS kapsamında yürütülen faaliyetler ile sınırlı olmak üzere Hizmet Sağlayıcı nezdinde denetim yapma yetkisine sahiptir.

Yürürlük

MADDE 20- (1) Bu Genelge Kurumun onayı ile yürürlüğe girer.
(3) Genelgenin yürürlük tarihinden önce akdedilmiş sözleşmelere ilişkin Tadil Sözleşmelerinin tescili hakkında işbu Genelge hükümleri uygulanır.

Yürütme

MADDE 21- (1) Bu Genelge hükümlerini Birlik yürütür.
Bu Genelge 09.02.2015 tarihinde yayınlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Finansal Kurumlar Birliği

FİNANSAL TÜKETİCİLERDEN ALINACAK ÜCRETLERE İLİŞKİN USÛL VE ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞ

(SAYI: 2020/7)

Birinci Bölüm I Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, kuruluşlar tarafından finansal tüketicilere sunulan ürün veya hizmetlere ilişkin olarak faiz veya kâr payı dışında alınacak her türlü ücret, komisyon ve masraf türleri ile bunlara ilişkin usûl ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ bankalar, tüketici kredisi veren finansal kuruluşlar ve kart çıkaran kuruluşlar ile bu kuruluşlar tarafından finansal tüketiciye sunulan ürün veya hizmetleri kapsar. İlgili mevzuat çerçevesinde finansal tüketicilerin menkul kıymet ve sigortacılık işlemleri ile çek, senet ve teminat mektubu işlemleri karşılığında kuruluşların talep edebilecekleri ücretler işbu Tebliğ kapsamında değildir.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğin uygulanmasında;

a) ATM: Otomatik para çekme işleminin yanı sıra diğer bankacılık işlemlerinin tamamının veya bir bölümünün gerçekleştirilmesine imkân veren elektronik işlem cihazlarını,

b) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

c) Birlikler: Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve (**Değişik ibare:RG-9/8/2021-31563**) Finansal Kurumlar Birliğini,

ç) EFT işlemleri: Merkez Bankasının sahibi olduğu Elektronik Fon Transfer Sistemi kullanılarak gerçekleştirilen ödeme işlemlerini,

d) (**Ek:RG-31/12/2020-31351**)[1] FAST işlemleri: Merkez Bankasının sahibi olduğu Fonların Anlık ve Sürekli Transferi Sistemi kullanılarak gerçekleştirilen ödeme işlemlerini,
e) Finansal tüketici: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan tüketicilerden kuruluşlarca kendisine ürün veya hizmet sunulan tüketiciyi,
f) Hesap: Finansal tüketicinin vadeli, vadesiz mevduat hesabı ile katılma ve özel cari hesabını,
g) (**Ek:RG-13/11/2021-31658**)[2] Hesaptan hesaba işyeri ödemeleri: 10/2/2020 tarihli ve 31035 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı:2020/4)'in 4 üncü maddesinde tanımlanan hesaptan hesaba işyeri ödemelerini,
ğ) Kalıcı veri saklayıcısı: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan kalıcı veri saklayıcısını,
h) Kanun: 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunu,
ı) Kart çıkaran kuruluş: 23/2/2006 tarihli ve 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan kart çıkaran kuruluşları,
i) Kuruluşlar: Bankalar, tüketici kredisi veren finansal kuruluşlar ve kart çıkaran kuruluşları,
j) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketini,
k) Onay: Yazılı olarak, kalıcı veri saklayıcısı yoluyla veya kaydı tutulan telefon kullanılarak veya Merkez Bankasınca uygun görülecek yöntemlerden herhangi biri ile ulaştırılan önerinin finansal tüketici tarafından açıkça kabul edilmesini ya da finansal tüketici tarafından ulaştırılan önerinin kuruluşlar tarafından kabul edilmesini,
l) Ücret: Finansal tüketiciden faiz, kâr payı, vergi, fon ve benzeri yasal giderler dışında talep edilen ücret, komisyon, masraf ve benzeri adlar altındaki her türlü parasal tutarı ve oranı,

ifade eder.

İkinci Bölüm I Sözleşme Esasları, Ürün veya Hizmetlerin Sınıflandırılması

Sözleşme esasları

MADDE 5 – (1) Kuruluşlar ile finansal tüketiciler arasında düzenlenen sözleşmeler ve yapılan bilgilendirmeler en az on iki punto büyüklüğünde, anlaşılabilir bir dilde, açık, sade ve okunabilir bir şekilde düzenlenir ve bunların bir nüshası kâğıt üzerinde veya kalıcı veri saklayıcısı vasıtasıyla finansal tüketiciye verilir.

(2) Kâğıt üzerinde düzenlenecek sözleşmelerde, "Sözleşmenin bir nüshasını elden aldım." şeklindeki ibarenin finansal tüketici tarafından yazılmasının sağlanması zorunludur. Görme engelli tüketicilerde bu şart aranmaz.

(3) Sözleşmeler kapsamında ücret alınabilecek her bir ürün veya hizmet için finansal tüketicinin onayının alınması zorunludur. Sözleşmede ücreti belirlenmiş olan ürün ve hizmetler haricinde bir ürün veya hizmetin kuruluşlar tarafından ücret karşılığı verilebilmesi için işlemin gerçekleştirildiği alanın yapısına uygun bir şekilde, finansal tüketiciye işlem öncesinde ücrete ilişkin bilgi verilmesi ve finansal tüketicinin onayının alınması gerekmektedir. Kuruluşlar tarafından finansal tüketicinin onayının alındığı ispat edilemediği takdirde, onay alınmamış sayılır.

(4) Finansal tüketiciler ile yapılacak sözleşmeler kapsamında sunulacak ürün veya hizmetlerin ücret tarifesini ve bilgi verilmesi gereken diğer hususları göstermek üzere sözleşmeye ilişkin her bir ürün veya hizmetin asgari olarak; adı ya da tanımı, vadesi ya da süresi, tahsil edilecek faiz, kâr payı veya ücret kalemleri ile bunların tahsil yöntemi, geçerli olduğu süre, geçerlilik süresi sonunda yapılacak değişikliğin tutarı, oranı ya da değişikliğin hangi esasa göre yapılacağı hususlarını içerecek

şekilde bilgilendirme formu hazırlanması zorunludur. Bilgilendirme formu sözleşmenin ayrılmaz bir parçasıdır. Sözleşmenin yazılı olarak kurulması durumunda bu formun taraflarca imzalanmış bir nüshasının finansal tüketiciye verilmesi zorunludur. Kalıcı veri saklayıcısı ve kayıt altına alınan telefon aracılığıyla kurulan sözleşmelerde finansal tüketici kullanılan araca uygun şekilde bilgilendirilir. İspat yükü kuruluşlara aittir.
(5) Kuruluşlar tarafından sunulan ürün veya hizmetlere ilişkin sigorta sözleşmelerinin, ürün veya hizmetlere ilişkin sözleşmelerden ayrı olarak düzenlenmesi zorunludur.

Ücretlerin sınıflandırılması

MADDE 6 – (1) Kuruluşlar tarafından ücretlendirilebilecek olan ürün veya hizmetler Ek-1'de sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmanın, işlemlerin finansal niteliklerine göre ayrımı Merkez Bankasının uygun görüşü alınarak Birlikler tarafından yapılır. Bu Tebliğ ve ekinde yer alanların dışında herhangi bir ürün veya hizmet için ücret alınamaz ancak, üçüncü kişilere ödenen tutarlar finansal tüketiciye aynen yansıtılabilir.
(2) Bu sınıflandırmada yer almayan, yeni bir ürün veya hizmet grubunun belirlenmesi veya yeni bir ücret kaleminin oluşturulabilmesi için ilgili kuruluş tarafından Merkez Bankasından izin alınması zorunludur. Merkez Bankası gerekli gördüğü hallerde Ek-1'deki listeyi değiştirmeye yetkilidir. Ek-1'deki listenin Merkez Bankası tarafından değiştirilmesi durumunda, kuruluşlar değişikliğin yapıldığı tarihi takip eden ayın sonuna kadar yeni sınıflandırmaya intibak etmekle yükümlüdür.

Ücretlerin değiştirilmesi

MADDE 7 – (1) (**Değişik cümle:RG-22/12/2023-32407**)[4] Bu Tebliğdeki parasal sınırlar ve azami ücretler her yıl, Türkiye İstatistik Kurumunca bir önceki yıl sonu itibarıyla açıklanan yıllık

tüketici fiyat endeksi artış oranında Merkez Bankasınca artırılarak bahse konu oranın açıklanmasını takip eden ilk iş günü bankalara bildirilir. Kuruluşlar sözleşmede belirledikleri ücretlere ilişkin artışları, artış uygulanmaya başlanmadan en az otuz gün önce finansal tüketiciye yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı yoluyla veya kaydı tutulan telefon vasıtasıyla bildirmek zorundadır. Bu bildirim üzerine finansal tüketicinin kendisine bildirim yapıldığı tarihten itibaren onbeş gün sonrasına kadar ürünün veya hizmetin kullanımından vazgeçme hakkı vardır. Bu hakkın kullanılması hâlinde uygulanacak ücret artışının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ilave ücret alınamaz. Kuruluşlar, vazgeçme hakkını kullanan finansal tüketiciye uyuşmazlık konusu ürün veya hizmeti vermeyi durdurabilir. Finansal tüketicinin ürünü kullanmaya veya hizmeti almaya devam etmesi hâlinde, değişikliğin kabul edildiği varsayılır.

Ücretlerin iadesi

MADDE 8 – (1) Tahsil edilen ücretlerin, kuruluşların karar birimleri veya adli, idari ve yetkili diğer makamların kararları neticesinde finansal tüketiciye iadesinin gerekmesi hâlinde, iadesi gereken tutar ve tahsil yöntemi hakkında kalıcı veri saklayıcısı yoluyla veya kaydı tutulan telefon ile finansal tüketiciye bilgilendirme yapılır. Kuruluşlar iadesine karar verilen tutarın finansal tüketicinin bildireceği hesaba ücretsiz şekilde gönderilmesine veya finansal tüketicinin talebine istinaden nakden ödenmesine imkân sağlayacak sistemi kurmakla yükümlüdür.

Bilgilendirme

MADDE 9 – (1) Finansal tüketicilerden alınacak faiz, kâr payı, ücret ve diğer kesintilere ilişkin güncel bilgiler açık, anlaşılır ve kolay erişilebilir bir şekilde kuruluşların internet sitelerinde karşılaştırmaya uygun bir biçimde yer alır. Bu bilgilerde değişiklik olması hâlinde internet sitesi eşzamanlı olarak

güncellenir. Kuruluşlar, kredi ürünlerinin kullanılması hâlinde ortaya çıkacak faiz, kâr payı oranı ve ücret bilgilerini detaylı bir şekilde gösteren hesaplama araçlarını internet sitelerinde sunmakla yükümlüdür.
(2) Kuruluşlar finansal tüketicinin onayını almaksızın yaptığı bildirimlerden ücret alamaz. Onay alındığı takdirde bildirim işlemi için alınacak ücret üçüncü kişilere ödenen tutarı geçemez. İlgili mevzuat gereği belirli bir şekilde yapılması zorunlu olan bildirim ve işlemlerden maliyetleri kadar ücret alınabilir.
(3) Gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak işlem anında verilecek işlem fişi, sözleşme ve bilgilendirmeye ilişkin diğer evrak ayrıca ücretlendirilemez.
(4) Finansal tüketicilerin sözleşme, işlem fişi ve benzeri dokümanların bir örneğini talep etmeleri hâlinde, kuruluşlarca ilgili dokümanın düzenlenme tarihinden sonraki ilk yıl için herhangi bir ücret alınamaz. İlgili dokümanın düzenlenme tarihinden itibaren bir yılın üzerinde sürenin geçmesi hâlinde, finansal tüketiciye bilgi verilmek suretiyle, yapılan işlemle orantılı olacak şekilde makul bir ücret alınabilir.
(5) Bu Tebliğin yürürlük tarihinden sonra düzenlenecek yazılı sözleşme ve bilgilendirme form içeriklerinin bir örneğine kuruluşların internet sitelerinde ücretsiz erişim imkânı sağlanır.
(6) Merkez Bankası bilgilendirmelerde veya onay alınmasında kullanılan yöntemlerin etkin olmadığı kanaatine varırsa, her bir ürün veya hizmet bazında belirlenecek yöntemlerin kullanılmasını zorunlu tutabilir.
(7) Gerçekleştirilen işlemlerde ücret bilgisine işlem fişi üzerinde açıkça yer verilmesi zorunludur.
(8) Kuruluşlar bu Tebliğe konu ücretlerin azami ve asgari güncel tutarları ile oranlarını Merkez Bankasınca belirlenecek kanallarda ve yöntemle ilân etmekle yükümlüdür.
(9) Kuruluşlar tarafından süreklilik arz etmeyen para transferleri, fatura tahsilâtı gibi anlık işlem ve hizmetlerden

ücret tahsil edilmeden önce, işlemin gerçekleştirildiği alanın yapısına uygun bir şekilde finansal tüketicinin onayının alınması sonrası işlem gerçekleştirilir. Bu işlemlere ilişkin ücretlere sözleşmede yer verilme şartı aranmaz.

Üçüncü Bölüm I Ürün veya Hizmetlere İlişkin Özel Hükümler

Tüketici ve konut finansmanı kredilerine ilişkin ücretler

MADDE 10 – (1) Finansal tüketicilere kullandırılacak krediler için kredi ihtiyacının karşılanmasına olanak sağlayan sistemin işletilmesi ve operasyonel süreçlerin yönetilmesi amacıyla alınan tahsis ücreti dışında, istihbarat ücreti, kredi işlem fişi ücreti, ödeme planı değiştirme ücreti, değişken taksitli ödeme planı ücreti gibi her ne ad altında olursa olsun başkaca bir ücret alınamaz. Kredi tahsis ücreti, kullandırılan kredi anaparasının binde beşini geçemez. Merkez Bankası, gerekli gördüğü hallerde bu sınırı artırmaya ve azaltmaya yetkilidir.

(2) Taşınır ve taşınmazlara ilişkin rehin, ipotek ve ekspertiz işlemlerinde yalnızca üçüncü kişilere ödenen ücretler alınabilir.

(3) Reddedilen kredi taleplerinden bir kamu kurum ve kuruluşuna veya üçüncü kişilere ödenen ücretler hariç olmak üzere herhangi bir ücret alınamaz.

(4) Konut finansmanı sözleşmelerinde faiz oranı veya kâr payının sabit olarak belirlenmesi hâlinde, krediyi tahsis eden kuruluş nezdinde sözleşmede yer verilmek suretiyle, bir veya birden fazla taksit ödemesinin vadesinden önce yapılması ile kredinin faiz oranı veya kâr payında finansal tüketici lehine mutabık kalınarak değişiklik yapılması hâllerinde, Kanunun 37 nci maddesinde yer alan erken ödeme tazminatı haricinde hiçbir ücret alınamaz. Tahsil edilebilecek erken ödeme tazminatı ise yapılacak faiz veya kâr payı indirimi tutarını aşamaz.

(5) Finansal tüketicilerin ilgili kuruluşlardan borçlarının bulunmadığına dair talep ettikleri bilgi yazıları için bir defaya mahsus olmak üzere ücret alınamaz.
(6) Kredili mevduat hesaplarından kullandırılan krediler ile kredi kartlarından yapılan taksitli nakit avans işlemleri için ücret tahsil edilemez. Nakit avans kullanılması durumunda tahsil edilen ücret, avans tutarının yüzde birini geçemez.
(7) Belirli süreli kredi sözleşmesine ilişkin bir hesap açılması ve bu hesaptan sadece kredi ile ilgili işlemler yapılması durumunda, bu hesaba ilişkin herhangi bir ücret alınamaz. Bu hesap, finansal tüketicinin aksine yazılı talebi olmaması hâlinde kredinin ödenmesi ile kapanır.
(8) Finansal tüketicinin onayı olmaksızın, belirli süreli kredi sözleşmesi ile ilişkili bir kredili hesap sözleşmesi yapılamaz ve kredi tahsilâtları bu hesaptan gerçekleştirilemez.

Banka ve kredi kartı ücretleri

MADDE 11 – (1) Kart çıkaran kuruluşlar, yıllık üyelik ücreti ve benzeri ad altında ücret tahsil etmedikleri bir kredi kartı türü sunmak zorundadır. Finansal tüketiciler tarafından yapılan ücretsiz kredi kartı başvurularının kuruluşlarca reddedilmesi hâlinde, bu başvuruya istinaden yıllık üyelik ücreti olan kredi kartı verilemez. Kart çıkaran kuruluşlar yıllık üyelik ücreti bulunmayan kredi kartı limiti belirlerken, yıllık üyelik ücreti bulunan kredi kartı değerlendirme kriterlerini aynen uygulamakla yükümlüdür. Finansal tüketicilerin yıllık üyelik ücreti bulunan kredi kartını limiti aynı kalmak kaydıyla yıllık üyelik ücreti bulunmayan kredi kartı ile değiştirme talepleri, kart çıkaran kuruluşlar tarafından yerine getirilmek zorundadır.
(2) Finansal tüketicinin kredi kartı iptal talepleri, ilgili kredi kartıyla ilişkilendirilen herhangi bir borç bakiyesi bulunduğu gerekçe gösterilerek reddedilemez. Bu şekilde iptal edilen kredi kartlarının borç geri ödeme dönemlerinde yıllık üyelik ücreti tahsil edilemez.

(3) Banka kartları ile sanal kredi kartlarından yıllık üyelik ücreti alınamaz.
(4) Birinci ve ikinci fıkralarda yer verilen kartlar dışındaki kredi kartları özelliklerine göre yıllık olarak belirlenen tutar kadar ücretlendirilebilir. Asıl karta bağlı olarak sunulan her bir ek kredi kartının yıllık üyelik ücreti, asıl kartın yıllık üyelik ücretinin yüzde ellisini geçemez.
(5) Kredi kartı yıllık üyelik ücreti, ancak finansal tüketiciyi borçlandırıcı nitelikteki ilk kullanımı müteakip ve yıllık olarak tahakkuk ettirilebilir.
(6) Kesintisiz olarak, en az yüzseksen gün süreyle hareket görmeyen kredi kartları hareketsiz kart kabul edilir ve bu kartlara hareketsiz kaldığı müddetçe yıllık üyelik ücreti yansıtılamaz. Kuruluşlar, finansal tüketiciye yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı aracılığıyla veya kaydı tutulan telefon ile önceden bilgi vermek suretiyle bu nitelikteki kredi kartlarını kapatma hakkına sahiptir.
(7) Hareketsiz kartlarda tahsil edilemeyen kredi kartı yıllık üyelik ücretleri, tahakkuk tarihinden itibaren en fazla son oniki aylık dönem için sonradan tahsil edilmek üzere bekletilebilir. Bu dönem zarfında yıllık üyelik ücretlerinin tahsili için icra takibi yapılamaz. Bu ücretler için faiz veya kâr payı işletilemez ve Kredi Kayıt Bürosu ile Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi bildirimleri yapılmaz. Anılan oniki aylık dönem sonunda kredi kartı yıllık üyelik ücretlerinin tahsil edilememesi hâlinde ise bu ücretler iptal edilir. Finansal tüketici kredi kartı yıllık ücretinin tahsili amacıyla kredilendirilemez.
(8) Hesap özeti gönderimi, sanal kart oluşturma ve kullanımı ile bir takvim yılı içerisinde kayıp, çalıntı ve benzeri nedenler dolayısıyla gerçekleştirilen iki adede kadar kart yenileme karşılığında ücret alınamaz. İkiden sonraki kart yenilemelerinde ise finansal tüketiciden maliyet kadar ücret alınabilir.

Para ve kıymetli maden transfer işlemleri

MADDE 12 – (1) Finansal tüketicinin hesabının bulunduğu kuruluşun işlem alanlarından herhangi birini kullanmak suretiyle kendi hesabına para yatırması ile hesabın bulunduğu şubeden finansal tüketici adına üçüncü kişilerin para yatırması işlemlerinden ücret alınamaz.

(2) Gelen veya giden elektronik fon transfer sistemi işlemlerinde, finansal tüketicinin hatası nedeniyle para iadesi gereken durumlarda, Merkez Bankasına ödenen masraflar dışında finansal tüketiciden herhangi bir ücret alınamaz. Havalenin iadesi, reddi, devri ya da havale işlemine dair bilgi değişikliği işlemlerinden bir kamu kurum ve kuruluşuna veya üçüncü kişilere ödenen ücretler dışında ücret alınamaz.

(3) EFT işlemlerinden alınacak ücret işlem tutarının 1.000 TL ve altında olması hâlinde mobil bankacılık uygulamaları ve internet bankacılığı aracılığıyla yapılan işlemler ile düzenli ödemelerde 1 TL'yi, ATM'den yapılan işlemlerde (**Değişik ibare:RG-9/8/2021-31563**) 4 TL'yi, diğer kanallar ile yapılan işlemlerde ise 5 TL'yi geçemez. İşlem tutarının 1.000 TL ile 50.000 TL arasında olması hâlinde bu sınırlar sırasıyla 2 TL, (**Değişik ibare:RG-9/8/2021-31563**) 8 TL ve 10 TL olarak, işlem tutarının 50.000 TL üzerinde olması durumunda ise 25 TL, 50 TL ve 100 TL olarak uygulanır. (**Mülga üçüncü cümle:RG-1/12/2023-32386)**[3] Havale işlemlerinde ise uygulanacak azami ücretler EFT işlemleri için belirtilen ayrımlara tabi olarak ilgili ücretlerin yarısı oranında uygulanır. Kuruluşlarca gerçekleştirilen uluslararası fon transferi ve mesajlaşma işlemlerinin ücretleri ise finansal tüketici ile kuruluş arasında düzenlenen sözleşme ile belirlenir.

(4) Kuruluşlarda herhangi bir hesabı bulunmayan finansal tüketicilerin gerçekleştirdiği para transfer işlemlerinde, bu işlemler gerçekleşmeden önce finansal tüketiciye ilgili ücrete dair bilgi verilir. İşlem tutarı ve ücret bilgisi işlem fişi üzerinde açıkça gösterilir.

(5) Kıymetli maden transfer işlemlerinden alınacak ücret, transfer sistemini işleten kuruluş tarafından işlem başına belirlenen transfer komisyonu/ücreti ile bu komisyonun/ücretin azami yüzde onbeşine kadar belirlenebilecek tutar toplamını aşamaz. Para transfer işlemlerine ilişkin yukarıdaki hükümler uygun düştüğü ölçüde kıymetli maden transfer işlemleri için de uygulanır.
(6) (**Ek:RG-31/12/2020-31351**) FAST işlemleri karşılığında alınabilecek ücret, bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen azami ücret sınırlamalarına tabidir. (**Mülga ikinci cümle:RG-1/12/2023-32386**)[3]
(7) (**Ek:RG-13/11/2021-31658**) Hesaptan hesaba işyeri ödemelerinde gönderenden ücret alınamaz.

Mevduat ve katılım fonu işlemleri

MADDE 13 – (1) Finansal tüketicilerin açtıkları mevduat ve katılım fonu hesaplarının açılış işlemlerinde katlanılan operasyonel süreçler ve hesapların işletimi, hesapların işletime hazır bulundurulması, saklama hizmeti verilmesi ve bilgi işlem sistemi yatırımları kapsamında ücret alınamaz.

ATM kullanımı ve kiralık kasa hizmeti

MADDE 14 – (1) Finansal tüketicinin hesabının bulunduğu kuruluşa ait ATM'lerden kendi hesabı için para yatırma, bakiye sorgulama ve ilgili kuruluş tarafından belirlenen limit dâhilinde yapılan para çekme işlemlerinden ücret alınamaz.
(2) Yurtiçi başka kuruluş ATM'si vasıtası ile gerçekleştirilen işlemlerden alınabilecek ücret, diğer kuruluşa işlem karşılığı ödenen tutar ile bu tutarın azami yüzde onbeşine kadar belirlenebilecek tutar toplamını aşmayacak şekilde, finansal tüketici ile ilgili kuruluş arasında düzenlenen sözleşme çerçevesinde belirlenir veya işlem anında finansal tüketicinin onayı alınarak tahsil edilebilir. Diğer kuruluşa işlem karşılığı

ödenen tutarda Merkez Bankasının uygun görüşü alınarak değişiklik yapılabilir.
(3) Kiralık kasa ziyaretine ilişkin herhangi bir ücret alınamaz. Kiralık kasa depozito bedeli kiralanan kasanın bir yıllık kira bedelini aşamaz. Kiralık kasa hizmetinin sona ermesi hâlinde, kiralık kasaya ilişkin finansal tüketici tarafından verilen bir hasar, ödenmeyen kira bedelleri ve kiralık kasa sözleşmesinden doğan diğer borçlar dolayısıyla ortaya çıkan tutar depozito bedelinden düşülerek kalan tutar derhal iade edilir.

Kampanyalar ve özel hizmetler

MADDE 15 – (1) Kuruluşların birden fazla ürün veya hizmeti bir arada sunmalarına imkan veren ürün veya hizmet paketlerinde ürün veya hizmetlerin ayrı ayrı sunulmasında elde edilebilecek ücret toplamını aşmayacak şekilde ücret tahsil edilebilir. Bu Tebliğ kapsamında sınırlama getirilmiş ürün veya hizmetler herhangi bir paket içeriğinde yer alamaz. Ayrıca, kuruluşlar çeşitli ürün veya hizmetlerini finansal tüketici yararına özellikler barındıracak şekilde kampanya düzenleyebilirler. Bu kampanyalar kapsamında finansal tüketicinin talebine sunulan ürün veya hizmetlerden ücret tahsil edilebilir. Bunların dışında kuruluşlar finansal tüketicinin talebi ve bilgilendirilmesi suretiyle sundukları özellikli ürün veya hizmetlerden de finansal tüketici ile mutabık kalarak ücret tahsil edebilirler.
(2) Kuruluşların finansal tüketicinin harcama, talimat gibi taahhütler karşılığı belirli bir ürün veya hizmetten faydalanmasını sağlayan uygulamalarında, ilgili taahhüdün yerine getirilememesi hâlinde peşin olarak verilen puan veya faydalanılan ürün veya hizmet bedelinin taahhütle karşılanamayan kısmı dışında herhangi bir ceza bedeli tahsil edilemez.

GEÇİCİ MADDE 1- (**Ek:RG-22/12/2023-32407**)[4]
(1) Bu Tebliğdeki parasal sınırlar ve azami ücretler, 2024 yılı için Merkez Bankası tarafından tespit edilerek Türkiye İstatistik Kurumunca 2023 yıl sonu yıllık tüketici fiyat endeksinin açıklanmasını takip eden ilk iş günü bankalara bildirilir.

Dördüncü Bölüm I Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

___

(1) 31/12/2020 tarihli ve 31351 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklik ile Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına (ç) bendinden sonra gelmek üzere bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.
(2) 13/11/2021 tarihli ve 31658 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklikle fıkraya (f) bendinden sonra gelmek üzere (g) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.
(3) Bu değişiklik 1/12/2023 tarihinde yürürlüğe girer.
(4) Bu değişiklik 4/1/2024 tarihinde yürürlüğe girer.